

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních věcí

Bakalářská práce

Filip Burka

System povinného vzdělávání v oblasti dopravní výchovy na školách

OLOMOUC 2020

Vedoucí práce: JUDr. Zdenka Nováková, PhD.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jen uvedené zdroje.

V Prostějově dne 10. 7. 2020

Děkuji JUDr. Zdeně Novákové, PhD. za odborné vedení bakalářské práce a vstřícný přístup. Dále děkuji Mgr. Evženu Ohlídalovi a respondentům za umožnění realizovat výzkum pro tuto práci. Děkuji také rodině za trpělivost a podporu během studia.

Obsah

Úvod

TEORETICKÁ ČÁST

1. Historie dopravní výchovy v České republice	9
2. Sportcentrum - Dům dětí a mládeže Prostějov	9
2.1 Postavení organizace	9
2.2 Právní předpisy upravující činnost organizace	10
2.3 Středisko volného času	10
2.4 Sportovní zájmové vzdělávání	11
2.5 Význam pohybové činnosti v období pubescence	12
3 Prevence rizikového chování dětí v silničním provozu	13
3.1 Základní pojmy	13
3.2 Rizikové chování v dopravě	14
3.2.1 Rizika chování podle účastníků, jejich věku a typu chování	14
3.2.2 Druhy prevence podle účastníků dopravního provozu	15
3.2.3 Zvláštní druhy prevence	15
4. Dopravní výchova na DDH	17
4.1 Právní předpisy a vnitřní směrnice pro fungování DDH	17
4.1.1 Právní předpisy	17
4.1.2 Organizační směrnice	17
4.2 Tematický plán dopravní výchovy	18
4.3 Dopravní výuka na DDH	19
4.3.1 Teoretická příprava	19
4.3.2 Zásady praktického výcviku	19
4.3.3 Výukové cíle	20
4.4 Pojmenování možných rizik spojených s činností na DDH	20
4.5 Časový harmonogram výuky	21
4.6 Další aktivity provozované na DDH	22
5. Dopravní soutěž mladých cyklistů	23
6. Význam rodiny	24
7. České školství	25
7.1 Reformní snahy v oblasti školství po roce 1918	25

7.2 Základní předpisy pro činnost základních škol	25
8. Systém kurikulárních dokumentů školství	27
8.1 Národní program vzdělávání	27
8.2 Rámcové vzdělávací programy	27
8.3 Školní vzdělávací programy	28
8.4 Školní vzdělávací programy	28
9. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání	29
9.1 Pojem a průběh základního vzdělávání	29
9.2 Cíle základního vzdělávání	29
9.3 Klíčové kompetence	30
9.4 Vzdělávací oblasti	31
10. Dopravní výchova v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání ...	32
11. Hodnocení dopravní výchovy na základních školách ve školním roce	
2018/2019 Českou školní inspekcí	34

PRAKTICKÁ ČÁST

12. Analýza školních vzdělávacích programů zkoumaných základních škol	35
12.1 Školní vzdělávací program městské školy č. 1	35
12.2 Školní vzdělávací program městské školy č. 2	36
12.3 Školní vzdělávací program vesnické školy č. 1	37
12.4 Školní vzdělávací program vesnické školy č. 2	38
12.5 Srovnání školních vzdělávacích programů s Rámcovým vzdělávacím programem základního vzdělávání	38
13. Kvalitativní výzkum formou polostrukturovaných rozhovorů	40
13.1 Cíl výzkumu	40
13.2 Výzkumná metoda	40
13.3 Subjekty výzkumu	41
13.4 Příprava výzkumu	41
13.5 Samotné provádění výzkumu	41
14. Zpracování a vyhodnocení výzkumu	42
14.1 Transkripce (přepis) rozhovorů	42
14.2 Analýza dat kódováním	42

14.2.1 Otevřené kódování	42
14.2.2 Axiální kódování	43
14.2.3 Selektivní kódování	44
15. Interpretace dat	45
15.1 Osobnost pedagoga	45
15.2 Kompetence a odborná způsobilost	45
15.3 Spolupráce s vedením školy	45
15.4 Dopravní výuka na 2. stupni základních škol	46
15.5 Spolupráce s odbornými složkami	46
15.6 Účast rodičů	47
15.7 Způsobilost žáků po absolvování systematické dopravní výuky a návrhy základních škol na zlepšení	47
16. Diskuze.....	49
Závěr	51
Použité zdroje	
Seznam příloh	

Úvod

Povolání pedagoga lze považovat za významné poslání. Učitel plní nejen základní funkci v oblasti vzdělávání, ale vedle rodiny se také podílí na výchovném působení a přípravě dětí na život. Součástí výchovného procesu je i dopravní výchova.

Hlavním cílem této práce je na základě dosavadních teoretických znalostí, informací získaných při výzkumu a zkušeností pedagogů volnočasových aktivit vyhodnotit význam dopravní výchovy včetně praktického výcviku dětí základních škol a úroveň současné právní úpravy v České republice v této oblasti a za účelem zvýšení prevence rizikového chování dětí v silničním provozu navrhnout možnosti zlepšení výuky žáků a teoretického základu ve formě změny základních právních předpisů, vzdělávacích programů škol či vnitřních směrnic zájmových orgánů a organizací podílejících se na sportovní a jiné zájmové činnosti.

Teoretická část bude zaměřena na vysvětlení základních pojmů v dopravní výchově a silničním provozu a významného postavení a nezastupitelné úlohy organizace Sportcentrum - Dům dětí a mládeže Prostějov v oblasti dopravy a obecně v poskytování možností vyžití a využívání volného času mladou generací a v celkovém výchovném působení a procesu primární prevence rizikového chování dětí základních škol. Dalším cílem práce je poukázat na historii a vývoj dopravní výchovy dětí základních škol v České republice a její zařazení problematiky do systému celé struktury a činnosti příslušných orgánů a organizací. Dále se budeme zabývat současnou právní úpravou a možnostmi vzdělávání v oblasti dopravní výchovy na základních školách, zejména její zakotvením v Rámcovém vzdělávacím programu na 2. stupni povinného základního vzdělávání.

Praktická část bude věnována zkoumání úrovně implementace povinné dopravní výchovy v konkrétních školních vzdělávacích programech na vybraných městských a vesnických základních školách v prostějovském regionu. Formou výzkumných otázek připravených k provedení polostrukturovaného rozhovoru s pedagogy těchto vybraných základních škol se pak pokusíme zjistit, zda z jejich pohledu došlo v rámci školního vzdělávacího procesu k úspěšné integraci této problematiky na 2. stupni základních škol vzhledem k zatížení školního vzdělávacího programu jako celku z hlediska množství povinného učiva a stanovených časových dotací na tuto problematiku a zda je úroveň teoretické a praktické přípravy na školách dle jejich názoru dostačující.

V závěru práce bude podle výsledků kvalitativního výzkumu na základních školách v souvislosti s dosavadními znalostmi sumarizovanými v teoretické části práce a zkušenostmi pedagogů volného času provedeno vyhodnocení, zda bude potřeba navrhnout v uvedené oblasti legislativních změn. Dále bude věnována pozornost nastínění těchto případných změn stávající právní úpravy, návrhům na zlepšení teoretické přípravy a získání praktických dovedností v oblasti dopravy s cílem eliminovat rizikové chování dětí základních škol jako účastníků dopravního provozu. Za tím účelem bude vypracován výukový projekt v oblasti dopravní výchovy na základních školách.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Historie dopravní výchovy v České republice

Doprava a dopravní výchova patří k významným oblastem života naší společnosti. Pojem dopravní výchovy použil již v roce 1935 na Výstavě dopravní bezpečnosti v Praze v roce 1935 spisovatel a známý propagátor motorismu František Alexander Elstner v tzv. „hodinkách bezpečnosti.“ Problematika dopravní výchovy však byla obsahem dobrovolné aktivní činnosti různých kroužků a organizací, šlo například o Autokluby. Postupný rozvoj dopravy a potřeba zajistit bezpečnost dětí i dospělých vyžadoval zaměřit pozornost na dopravní výchovu na školách, a to již v průběhu základního vzdělávání. Výuka byla postupně začleňována do učebních osnov základních škol, v 60. letech 20. století se začala stavět dětská dopravní hřiště. Vývoj postupně směřoval od dobrovolného využívání volného času k systematické dopravní výchově (Límová, 2006, s. 10).

2. Sportcentrum – Dům dětí a mládeže Prostějov

Jednou z hlavních náplní pedagogů volného času u zaměstnavatele Sportcentrum – Dům dětí a mládeže Prostějov (dále jen „Sportcentrum - DDM“) je zajišťování provozu dětského dopravního hřiště (dále jen „DDH“), teoretická výuka systematické dopravní výchovy a zdravotní výchovy a praktický výcvik dětí na DDH.

2.1 Postavení organizace

Sportcentrum - DDM je příspěvkovou organizací, která byla zřízena statutárním městem Prostějov na základě usnesení městského zastupitelstva k 1. 1. 1992. Podle ustanovení § 84 odst. 2 písm. d) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zastupitelstvo obce zřizuje a ruší příspěvkové organizace a organizační složky obce a schvaluje jejich zřizovací listiny. Právní postavení příspěvkových organizací je upraveno zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Statutární město

Prostějov poskytuje do oblasti sportu a volnočasových aktivit vedle Krajského úřadu pro Olomoucký kraj a samostatného oddělení Ministerstva dopravy České republiky BESIP (dále jen „BESIP“) dotace za účelem podpory sportovní a jiné zájmové činnosti dětí a mládeže.

2.2 Právní předpisy upravující činnost organizace

Kromě výše uvedených rozpočtových zákonů upravují postavení a činnost organizace další právní předpisy:

- ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zakotvuje základní právo na vzdělání) a usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“)
- vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o zájmovém vzdělávání“)
- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.

2.3 Středisko volného času

Organizace Sportcentrum - DDM je zařazena v rejstříku škol jako středisko volného času (dále jen „SVČ“). Volný čas jako součást života člověk využívá na základě vlastního rozhodnutí. Jednou z možností jeho smysluplného využití dětmi a mládeží je SVČ, čímž se stává i významným nástrojem pro předcházení jejich rizikového chování. Pedagog volného času by měl být jednak vybaven odbornými znalostmi a dovednostmi potřebnými pro svou práci, jednak by se měl vyznačovat vstřícným a vnímavým postojem k dětem a být pro ně kladným vzorem (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2010, s. 17).

Podle ustanovení § 111 odst. 1 školského zákona zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školních zařízeních typu SVČ, školní družiny nebo školního klubu. Činnost SVČ upravuje prováděcí vyhláška o zájmovém vzdělávání v ustanovení § 3 a § 4.

2.4 Sportovní zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání prováděné jako pedagogická činnost pod Sportcentrem - DDM provozují jednotlivé zájmové útvary (např. florbal, basketbal, taneční, keramický nebo výtvarný kroužek). K realizaci volnočasových aktivit dále slouží organizování příměstských a pobytových táborů. Zájmové útvary, tábory a jiné akce jsou plánovány a realizovány pedagogy Sportcentra a v rámci přípravy zpracovávány podklady k jednotlivým akcím. Dále jsou jimi plánovány akce pro školy, nejrůznější soutěže, osvětové, sportovní a zábavné akce pro veřejnost (Prostějovská koloběžka, karnevaly) a organizovány výukové programy pro školy navazující na průřezová témata jejich vzdělávacích programů, tzn. i v souvislosti s dopravní výchovou. Sportcentrum - DDM dále poskytuje možnosti zájmového vyžití organizovaného jinými organizacemi, spolky či kluby.

Sportovní aktivity v regionu jsou městem značnou měrou podporovány. Potvrzením je například jeden ze čtyř článků Evy Reiterové pojednávajících o slavných městských stavbách, které proslavil sport, ze zajímavého cyklu „Slavné městské budovy aneb s Večerníkem po Prostějovu,“ vycházející v týdeníku Prostějovský Večerník. Zde je zajímavý výňatek ze zmíněného článku, zveřejněného v 21. čísle týdenního periodika ze dne 25. 5. 2020: *„Sportcentrum - DDM sídlí v účelově postavené budově z osmdesátých. let 20. století a je největší sportovní halou v Prostějově. Jednopatrová budova s horší dostupností je situována za městem v blízkosti sportovní zóny a lesoparku Hloučela. Největší část budovy tvoří přízemí, jehož hlavní částí je prostorná sportovní plocha s litým povrchem, lemovaná dvěma tribunami. Celková kapacita haly je 1 500 míst. Dělicí tribuna prošla nedávno výraznou rekonstrukcí, rekonstruované je také i osvětlení nad hřištěm. Do budoucnosti by sportovní hala chtěla mít vlastní elektrinu a vodu. Solární elektrárna, jejíž instalace byla zahájena na konci loňského října, už funguje. Město také pracuje s projektovým námětem na efektivní hospodaření se srážkovou vodou v areálu Sportcentra - DDM. Na začátku února 2020 město oznámilo, že se venkovní prostor před budovou dočká významných změn. Hlavní myšlenkou studie je vybudovat nový nástupní prostor do sportovní haly.“*

2.5 Význam pohybové činnosti v období pubescence

Pro pochopení chování jedince je důležitá znalost vývoje psychiky člověka v životních obdobích, kterými prochází. Jednou ze základních disciplín psychologie, která zkoumá duševní život a psychiku člověka od početí až do ukončení jeho vývoje, je vývojová psychologie. Podle Langmeiera a Krejčířové (2006) lze období vývoje dělit na prenatální (od početí do narození), novorozenecké (od narození), kojenecké (1. rok života), batolecí (2. - 3. rok života), období předškolního věku (od 3. roku do nástupu do školy), mladšího školního věku (od začátku povinné školní docházky do 11. - 12. roku věku) a období dospívání. Poslední období vývoje zahrnuje období nazvané pubescence (od 11. do 15. roku věku) a období adolescence (od 15. do 22. roku věku).

Cílová skupina, na kterou je tato práce zaměřena, jsou děti na 2. stupni základních škol, které vzhledem k výše uvedenému zahrnujeme do období pubescence. Pubescent je charakterizován pocitem emoční lability a přecitlivělosti. Výrazný rozvoj motorických schopností pubescentů vede k jejich kulturnímu rozvoji, k většímu zájmu o četbu, o hudbu, dále také k pohybovým aktivitám. Zvyšování fyzické zdatnosti a sportovní úspěchy jsou nástrojem pro potlačování pocitů méněcennosti a ke zvyšování sebevědomí. Naopak negativním jevem bývá snaha některých jedinců kompenzovat svoje nízké sebehodnocení začleněním se do nevhodných part, právě i z tohoto hlediska jsou zájmové pohybové aktivity vhodným preventivním prostředkem nežádoucího rizikového chování dětí (Langmeier a Krejčířová, 2006, s. 23 an.)

3 Prevence rizikového chování dětí v silničním provozu

Systematická dopravní výchova a dodržování dopravní kázně jsou jednou z nejdůležitějších podmínek předcházení dopravním nehodám. Se zvyšováním provozu na pozemních komunikacích se zároveň zvětšuje i riziko ohrožení lidského života a zdraví. Děti by si měly již v útlém věku osvojit dodržování stanovených pravidel, vytváření správných vztahů k ostatním účastníkům silničního provozu a naučit se předvídat možné ohrožení a hrozícímu nebezpečí předejít (Límová, 2006, s. 5).

Statistiky dopravních nehod vypovídají o velmi nepříznivé situaci v oblasti dopravního provozu. Podle sumarizovaných údajů získaných konzultací s odborníkem na dopravní nehodovost, který působí u Dopravního inspektorátu Policie České republiky v Prostějově, došlo jenom v Olomouckém kraji v roce 2019 k 5508 nehodám v dopravě, přičemž bylo usmrceno 34 osob a zraněno 1485 osob, z toho 103 osoby těžce. Z celkového počtu 5508 bylo 451 nehod zaznamenáno v prostějovském regionu, přičemž ke 176 nehodám došlo v Prostějově a ke 175 mimo Prostějov. K uváděným důvodům nehodovosti patřil zejména nesprávný způsob jízdy (u 252 nehod prostějovského regionu z celkového počtu 3025 nehod v Olomouckém kraji), dále nepřiměřená rychlost (u 72 nehod v regionu ze 640 v kraji), nedání přednosti v jízdě (u 37 nehod v regionu ze 492 v kraji) a nesprávné předjíždění (u 12 nehod v regionu z 86 v kraji). Řidiči motorových vozidel zavinili v prostějovském regionu 349 nehod z celkového počtu 4002 v Olomouckém kraji, řidiči nemotorových vozidel 24 nehod z 241 v kraji a chodci 3 nehody z 33 v kraji.

3.1 Základní pojmy

Základním právním předpisem v dopravě je zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Zákon upravuje práva a povinnosti účastníků provozu na pozemních komunikacích, pravidla, úpravu a řízení provozu, řídičská oprávnění a působnost a pravomoc příslušných orgánů.

V ustanovení § 2 citovaného zákona jsou vymezeny základní pojmy používané v silničním provozu. Součástí teoretické přípravy v dopravní výchově je seznámení zejména s následujícími pojmy:

- účastník provozu na pozemních komunikacích

- provozovatel vozidla
- řidič motorového a nemotorového vozidla
- motorové a nemotorové vozidlo
- chodec, přechod pro chodce
- druhy pozemní komunikace (dálnice, silnice), křižovatka, obec

Pro pochopení fungování dopravního provozu dětmi je důležité vysvětlení pojmu účastníka provozu na pozemních komunikacích, kterým je podle vymezení zákona každý, kdo se přímým způsobem účastní provozu, tzn., že se jím stává nejen řidič, ale i cyklista a také chodec.

Mezi základní pojmy lze zařadit i dopravní značky upravené ustanovením § 62 a následujícími citovaného zákona a zejména vyhláškou č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Souvisejícími právními předpisy jsou dále zákon č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

3.2 Rizikové chování v dopravě

Problematiku rizikového chování v dopravě jako rámcový koncept postupu pedagoga v oblasti primární prevence rizikového chování žáků a studentů obsahuje Metodické doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (dále jen MŠMT“) č. j. 21291/2010-28 v příloze č. 2.

Rizikové chování v dopravě je podle konceptu definováno jako jednání, které vede k dopravním kolizím a následně úrazům či úmrtím. Jde o chování, kterým jsou porušována stanovená pravidla nebo právní předpisy, Často se jedná o agresivní jednání, případně neočekávané chování účastníka dopravního provozu. Rizikovými faktory negativního chování jsou nedostatečný vzor v rodině, minimální vzdělání či informovanost a praktické dovednosti v oblasti dopravy, osobní negativní rysy, nedostatky v zabezpečení stavu komunikací.

3.2.1 Rizika chování podle účastníků, jejich věku a typu chování

Na základě výše uvedeného konceptu rozlišujeme různé druhy rizikového chování:

- podle cílové skupiny účastníků dopravního systému, kterými jsou chodec, cyklista, cyklista v městském prostředí, cestující hromadné dopravy, spolujezdec v motorovém vozidle, řidič mopedu nebo motocyklu s objemem do 50 cm³
- podle věku cílové skupiny, tj. 1. stupeň základní školy (chodec, cyklista a cestující hromadnou dopravou), 2. stupeň základní školy (cyklista v městském provozu) a střední škola (cyklista v městském provozu, řidič mopedu a motocyklu do 50 cm³ a spolujezdec)
- podle typu rizikového chování, kterým je chování v důsledku požití alkoholu či drog, chování v důsledku neznalosti dopravních předpisů a chování způsobené negativními rysy osobnosti (agresivita, přeceňování se, zvýšená touha po zážitku, deprese).

3.2.2 Druhy prevence podle účastníků dopravního provozu

Prevence v dopravě má zabránit dopravním nehodám, úrazům, ztrátám na životě, psychickým újmám, majetkovým škodám a narušování životního prostředí.

Podle chování řidičů a jiných účastníků dopravy rozlišujeme tyto druhy prevence:

- primární, tzn., že účastníci se nechovají rizikově (cíl prevence – zabránit vzniku rizikového chování, základní prostředek k dosažení – dopravní výchova na školách)
- sekundární, tzn., že účastníci se chovají rizikově (cíl prevence – změnit rizikové chování nebo mu zamezit, prostředek k dosažení – mediální kampaň)
- terciální, tzn., že účastníci se rizikově chovali dříve nebo se chtějí chovat rizikově (cíl prevence – snížit rizika, prostředek k dosažení – programy pro řidiče).

3.2.3 Zvláštní druhy prevence

Preventivní činnost dále dělíme na specifickou a nespecifickou. Význam nespecifické činnosti v uplatňování volnočasových aktivit s cílem osvojit si správné dopravní návyky nenásilnou formou. Ve specifické činnosti již jde o konkrétní úkony v dopravní výchově, a to jak v teoretické, tak v praktické rovině. Pokud jde o konkrétní přístup k jednotlivým dětem s rozlišením jejich zvláštností, jedná se o prevenci indikovanou či selektivní. Indikace spočívá v pozorování a vyhodnocování chování dětí při dopravní výuce nebo praktickém výcviku na dopravním hřišti nebo sledování určitého rizikového chování z obecného hlediska. Patří sem i údaje zjištěné z činnosti Policie České republiky, tj. např. údaje o spáchaných přestupcích

nebo o trestných činech. Naopak k nežádoucím jevům patří upozorňování na rizikové chování v dopravě formou zastrašování. Žáci by naopak měli být spíše vhodně upozorňováni na možnost uložení sankcí za nesprávné chování, za protiprávní jednání.

4. Dopravní výchova na DDH

DDH plní v oblasti dopravní výchovy významnou úlohu. V průběhu let došlo k upevnění pozice DDH, a to zejména v souvislosti se stanovením povinnosti základních škol dopravní výchovu zahrnout do jejich vzdělávacího programu od září 2013. DDH se stalo nezastupitelným partnerem a pomocníkem škol.

4.1 Právní předpisy a vnitřní směrnice pro fungování DDH

DDH v Prostějově bylo do roku 2009 součástí zájmového sdružení Autoklub Prostějov. Dne 1. 1. 2009 se stalo samostatným pracovištěm Sportcentra - DDM. Kromě školského zákona a vyhlášky upravující hygienické požadavky provozu zařízení pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých uvedených v podkapitole 2.2 se k provozování dětských a sportovních hřišť vztahují další právní předpisy a vnitřní organizační směrnice.

4.1.1 Právní předpisy

- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení vlády České republiky č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí.

4.1.2 Organizační směrnice

K dalším významným nástrojům pro činnost DDH patří vnitřní organizační směrnice, které musí být v souladu se zákony a vyhláškami. Jde zejména o provozní řád DDH. Zásady provozního řádu jsou stanoveny podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Podle vnitřní směrnice plní DDH úkoly dané celostátními programy k výuce dopravní výchovy na základě usnesení Rady vlády České republiky pro bezpečnost silničního provozu ze dne 11. 6. 2007 č. 642. Provozní řád DDH upravuje povinnosti zřizovatele, provozovatele a uživatelů objektu, jeho využití a vyučovací režim. Zahrnuje bezpečnostní pokyny pro děti a zásady poskytování první pomoci a odpovědnosti pro vyučující a pedagogický doprovod za kázeň a bezpečnost svěřených dětí. Nedílnou součástí provozního řádu DDH je pojmenování a vyhodnocení možných rizik spojených s činností na DDH (viz následující podkapitola 4.4 Pojmenování možných rizik spojených s činností na DDH).

4.2 Tematický plán dopravní výchovy

Celostátní program za účelem zvýšení bezpečnosti silničního provozu a jako program prevence rizikového chování v dopravě vyhlašuje Rada vlády České republiky pro bezpečnost silničního provozu, která jako stálý poradní orgán byla zřízena usnesením vlády č. 833 ze dne 1. 9. 2004. Projekt BESIPu nazvaný Tematický plán dopravní výchovy obsahuje konkrétní postup k systematickému výcviku cyklistů na dopravních hřištích. Potřeba zpracování konkrétního plánu byla dána tím, že podle zákona o silničním provozu může dítě jako účastník silničního provozu po dovršení 10 let věku provozovat samostatnou jízdu na pozemních komunikacích bez dozoru rodičů. Skutečnost vyplývá z ustanovení § 58 odst. 2 citovaného zákona, ustanovením § 3 odst. 1 a 2 citovaného zákona je však zároveň požadována tělesná a duševní způsobilost a schopnost ovládat řízení vozidla v potřebném rozsahu. Dítě mladší 10 let může jet na jízdním kole jen pod dohledem osoby starší 15 let.

Součástí systematického výcviku na DDH je na základě Tematického plánu dopravní výchovy vedení základní provozní dokumentace. Jde o tiskopisy Harmonogram výuky dopravní výchovy na DDH (k plánování výuky a výcviku) a Záznam o výuce a výcviku na DDH (o účasti konkrétních žáků nebo třídy).

Hodnocení výsledků vzdělávání v oblasti dopravy na základních školách patří do náplně Výboru pro dopravní výchovu, prevenci a osvětu při Radě vlády pro bezpečnost silničního provozu a k významným úkolům České školní inspekce (dále jen „ČŠI“), které se budu věnovat v souvislosti se vzděláváním na základních školách.

4.3 Dopravní výuka na DDH

Na DDH probíhá na jaře a na podzim povinná dopravní výuka určená 4. třídám základních škol v prostějovském regionu v rámci projektu pod záštitou BESIPu.

4.3.1 Teoretická příprava

Tematický plán dopravní výchovy pro žáky 4. tříd základních škol sestává z teoretické výuky v rozsahu minimálně 5 hodin, z praktického výcviku v rozsahu minimálně 5 hodin a ze závěrečné zkoušky na průkaz cyklisty. Děti docházejí na DDH v rámci školního vyučování v doprovodu pedagogů školy. Provoz DDH lze přizpůsobit konkrétním potřebám jednotlivých škol včetně umožnění výuky dětem dojíždějícím z okolních obcí. V rámci teoretické výuky pedagog – zaměstnanec Sportcentra - DDM děti seznamuje se základními pravidly silničního provozu, s dopravními značkami a křižovatkami, s povinnou výbavou kola, se sankcemi v dopravě, tj. dopravními přestupky, příp. trestnými činy v dopravě. V praktické části probíhá výcvik jízd zručnosti na kolách a koloběžkách. Prostor DDH je tvořen komunikací s kruhovým objezdem a chodníky. Asfaltová plocha hřiště je opatřena světelnými semaforem, dopravními značkami, křižovatkami a přechody pro chodce. Děti musí respektovat pravidla silničního provozu, se kterými byly seznámeny v teoretické výuce. Musí dodržovat pravidla bezpečnosti, mají při jízdách povinnost nosit ochrannou přilbu, přičemž se seznámí i s potřebou používání reflexní vesty, měly by také dodržovat pravidla slušného chování. Pedagogickými instruktory jsou průběžně a poté po absolvování celé výuky hodnoceny v teoretické rovině (formou testů) i v praktických schopnostech (jízdy zručnosti s dodržováním stanovených pravidel). V případě úspěšných výsledků závěrečné zkoušky obdrží průkaz cyklisty.

4.3.2 Zásady praktického výcviku

Vedle teoretických znalostí je jedním z nejvýznamnějších prostředků prevence rizikového chování dětí v dopravě praktický výcvik probíhající na DDH. Účelem výcviku je především dosáhnout toho, aby si děti osvojily správné zásady chování a pohybu v silničním provozu. Stejně jako při účasti v provozu na komunikacích existují nebo jsou na hřišti simulovány překážky a nejrůznější situace, které se děti učí zvládnout. Kromě dodržování pravidel silničního provozu je to především dodržování pravidel bezpečné chůze a jízdy, pokynů pedagoga a dopravního značení. Dále jde o zvládnutí techniky jízdy a o překonávání překážek, tj. například zhoršeného technického stavu chodníků a komunikací, důsledků

nepříznivého počasí a v neposlední řadě opatrnost a uvědomění si, že se v provozu mohou dostat do zcela nečekané situace, se kterou si budou muset umět poradit.

4.3.3 Výukové cíle

Podle Obsta (2016) je pro učitele příprava na výuku jednou z nejdůležitějších činností. Pedagog by měl stanovit výukové cíle, tzn. čeho má být ve výuce u jednotlivých žáků ve stanoveném čase dosaženo. Autor člení výukové cíle na vzdělávací, postojoyé a výcvikové. Vzdělávací (kognitivní, poznávací) cíle směřují k získání poznatků, k jejich pochopení a používání. Postojové (afektivní, hodnotové) cíle ovlivňují chování a postoje žáků k hodnotám a pravidlům, podporují jejich schopnosti ke vzájemné spolupráci s využitím životních zkušeností a myšlenek. Výběr výcvikových (psychomotorických) cílů spočívá ve stanovení dovedností souvisejících s pohybovými schopnostmi žáků. Vzhledem k tomu, že dopravní výchova probíhá formou pedagogické výuky, lze i v této oblasti stanovit výukové cíle. Kognitivní cíle v oblasti dopravní výchovy jsou například zaměřeny na schopnost žáka vysvětlit význam konkrétních dopravních značek a světelných signálů semaforu, určit správnou věkovou hranici pro povinnost užívání cyklistické přilby a vyjmenovat prvky povinné výbavy kola, schopnost pochopit pravidla bezpečného chování v silničním provozu a bezpečnostní pravidla při jízdě na kole. Postojovými cíli by mělo být žáky směřovat k uvědomění si rizika nevhodného chování při jízdě na kole, k respektování ostatních účastníků silničního provozu. K psychomotorickým patří získání zručnosti jízdy na kole či koloběžce a schopnosti ovládat vozidlo v dopravním provozu.

4.4 Pojmenování možných rizik spojených s činností na DDH

S konkrétními činnostmi na hřišti jsou také spojena určitá rizika, postupně vytyčená v průběhu prováděného výcviku:

- při chůzi po chodníku či po hřišti může dojít k zakopnutí z důvodu nerovnosti chodníku nebo vozovky, k uklouznutí z důvodu mokrého chodníku či vozovky,
- při přecházení vozovky může dojít ke střetu s dopravním prostředkem,
- při chůzi v pruhu pro cyklisty nebo při přecházení vozovky po přechodu pro chodce vedle pruhu pro cyklisty hrozí střet s cyklistou,

- při nedodržování kázně při chůzi nebo jízdě na kole (nedodržování předpisů, např. rychlá jízda, nerespektování dopravního značení) nebo při nezvládnutí techniky jízdy může dojít ke střetu s dopravním prostředkem nebo překážkou,
- při jízdě na kole ve špatném technickém stavu (např. chybí ochrana řetězu a hrozí zamotání oděvu do řetězu) nebo při jízdě na kole při špatném stavu vozovky (nerovnost) nebo nepředvídatelné změně na vozovce z důvodu nepříznivého počasí (kaluže, listí) může dojít k pádu z kola nebo ke střetu s dopravním prostředkem.

4.5 Časový harmonogram výuky

První část výuky děti absolvují po nástupu do školy na podzim. Teoretická výuka probíhá v učebně vybavené dataprojektorem, reproduktory, metodickými příručkami a pomocnými materiály pro vedení dopravní výuky. Praktický výcvik se koná na DDH. Za účelem využití kapacity DDH dochází v rámci každého dne k výuce dvou tříd. Druhá část výuky se koná v zimním období na hale Sportcentra - DDM. Třetí a zároveň poslední část dopravní výchovy probíhá na jaře opět v učebně a na DDH, a to formou shrnutí teoretických znalostí, které děti již získaly v předchozích částech výuky, a složením závěrečné zkoušky spočívající v přezkoušení pravidel provozu na pozemních komunikacích formou písemném testu a v praktické jízdě s cílem získání průkazu cyklisty, jak již bylo výše zmíněno. Závěrečné části se postupně účastní všechny 4. třídy základních škol prostějovského regionu, které absolvovaly první a druhou část povinné výuky.

Navazující akcí povinného výukového programu pro 4. třídy základních škol byla v loňském roce soutěž pro 5. ročníky základních škol, nazvaná Den dopravní výuky a sportu, organizovaná Sportcentrem - DDM na sportovní hale. Hlavním cílem akce bylo soutěživou formou znovu přiblížit dětem dopravní problematiku spojenou se sportovními disciplínami. Děti 5. tříd absolvováním různých dopravních soutěží a sportovních her na připravených stanovištích prokázaly získané teoretické znalosti a praktické dovednosti. Plnění úkolů na jednotlivých stanovištích řídili a zajišťovali zaměstnanci (instruktoři) Sportcentra - DDM, dále také zapisovali dosažené výsledky dětí. Jednalo se například o stanoviště nazvaná dopravní kvíz, zdravotní kvíz, jízda zručnosti na kole nebo koloběžce, servis jízdního kola, basketbal, florbal, corn hole, disc holf. Soutěžní akce byla ukončena vyhlášením nejlepších soutěžících.

4.6 Další aktivity provozované na DDH

Od 6. 4. 2010 je provoz DDH také zajištěn pro veřejnost, tj. rodiče s dětmi. V rámci pravidelného provozu od dubna do října každého kalendářního roku mají děti možnost získat praktické dovednosti malého chodce a cyklisty a osvojit si základní pravidla chování v dopravním provozu. Seznámit se se základy jízdy na šlapacích kárách, koloběžkách a kolách se poskytuje též mateřským školám. Využití prostory DDH mají i školní družiny. Při využívání atrakcí hřiště (lanová dráha, lezecká stěna, trampolíny, slack-line) musí děti dodržovat stanovené bezpečnostní zásady.

Dalším významným činitelem na úseku prevence rizikového chování dětí v dopravě je vedení zájmového útvaru „Malí řidiči“, který se koná pod záštitou Sportcentra - DDM a které mají děti ve věku od 6 do 12 let možnost dobrovolně využívat. Hlavní cíl zájmového útvaru je totožný s cílem systematického povinného výcviku, tj. naučit děti základům dopravní výchovy, osvojit si pravidla silničního provozu a zručnost jízdy. Tato činnost probíhá formou didaktických a pohybových her spojených s dopravní tematikou. S dopravní výukou souvisí i znalost povinné výbavy kola a schopnost provádět jeho základní údržbu. Děti se seznamují také se základy první pomoci.

Mimo uvedené činnosti jsou v areálu DDH pořádány nejrůznější akce. Velký zájem je o dopravní hry a soutěže mladých cyklistů, dále zde probíhají kroužky, víkendové akce pro školní a zájmové útvary, dopolední soutěže (např. Prostějovské kulturní léto) apod.

5. Dopravní soutěž mladých cyklistů

Významným prostředkem získání správného vztahu k dopravě a orientace v dopravním provozu jsou dopravní soutěže konané pod záštitou BESIPu.

Jednou z takových akcí je Dopravní soutěž mladých cyklistů, kterou každým rokem vyhláší BESIP ve spolupráci s MŠMT, Policejním prezidiem Policie České republiky, Českým červeným křížem a dalšími organizacemi. Soutěž je určena pro základní školy a víceletá gymnázia nebo některá školská zařízení, např. SVČ. Akce se účastní žáci dvou věkových kategorií 10 - 12 a 12 - 16 let. Připravované disciplíny odpovídají schopnostem žáků konkrétní věkové kategorie a jsou přizpůsobené výchovně vzdělávacím cílům daných ročníků školy. Ze základního kola soutěže jednotlivců, které zahrnuje písemný test znalostí pravidel provozu na pozemních komunikacích a jízdu zručnosti na jízdním kole s umístěním nejrůznějších překážek na trati, případně plnění úkolů v oblasti poskytování první pomoci, lze postoupit do okresního (oblastního), krajského, celostátního či dokonce u kategorie dětí ve věku 10 - 12 let do mezinárodního kola soutěže družstev. V těchto vyšších kolech je kromě základních disciplín zařazena jízda po DDH z hlediska znalosti dopravních předpisů. Další disciplínou v krajském a vyšším kole bývá „labyrint“ spočívající v nalezení správné cesty z jednoho místa do druhého při dodržování dopravního značení v určitém časovém horizontu.

Na financování akce se podílí zejména škola a její zřizovatel, u vyšších kol krajský úřad a BESIP, zajišťující i základní pomůcky, např. doporučené testy, diplomy, medaile a věcné ceny.

6. Význam rodiny

Rodina má ve výchově dítěte nenahraditelnou úlohu. Rodinné prostředí ovlivňuje v nejtělejší věku dítěte utváření jeho osobnosti a vede k vytváření základů celé další výchovy. Neméně významnou úlohu rodina plní i v oblasti dopravní výchovy. Rodiče mají možnost předávat vědomosti, být sami dobrým příkladem správného chování, učit děti respektu k okolí. Po nástupu do školy přechází odpovědnost za výchovu dětí částečně na jednotlivé pedagogy, přičemž se rodina i nadále na výchovném procesu podílí. Pokud funguje dobrá spolupráce školy s rodinným prostředím, pak má celý proces neocenitelný význam.

7. České školství

Školství v České republice je součástí vzdělávacího systému. Stanovení zásad ideální výchovy člověka a vytvořit cíle vzdělávání nebylo jednoduché v žádné době. Správná výchova dětí a jejich vzdělávání jsou velmi důležité pro jejich další život i pro celou společnost.

7.1 Reformní snahy v oblasti školství po roce 1918

Po vzniku samostatného Československa v roce 1918 se školství stále řídilo zákony z období Rakouska - Uherska. O provedení školské reformy sice usiloval především dr. Václav Příhoda, pedagog Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Ostře kritizoval školský systém, který považoval za zastaralý a také nedemokratický, prosazující zájmy majetných rodin. Prosazoval princip jednotné, ale vnitřně diferencované školy s přihlédnutím k individuálním schopnostem, zvláštnostem a zájmům žáků (Kasper, Kasperová, 2008, s. 203). O reformní změny usilovaly i tzv. pokusné školy dvacátých let, které měly význam v prosazování pevného školního řádu pro žáky i učitele, přičemž došly k závěru o nepoužitelnosti některých zásad světové reformní pedagogiky. Přes tato úsilí se systém školství výrazně nezměnil. Ani po 2. světové válce nevedly snahy o modernizaci školství k nějaké zásadní změně. Po roce 1989 školy získaly právní subjektivitu, došlo k posílení jejich vlastního rozhodování v konkrétně stanovených otázkách (Vališová, Kasíková, 2011, s. 79 – 88). Jednotný evropský vzdělávací systém sice nebyl vytvořen, jednotlivé země Evropy ve svých vzdělávacích systémech dnes vycházejí z historicky osvědčených teoretických i praktických zkušeností, které jsou i v současné době velmi cenné a použitelné, a uplatňují stejné zásady pro vzdělávání – souhrn poznatků, schopnost praktických dovedností a osvojování si nových technologií a správného rozhodování. Každá země se zároveň snaží akceptovat zákony přírody, ekonomické zákony a morální pravidla nastavená ve společnosti, respektovat jiné členy společnosti včetně sociálně slabších nejen doma i v jiných zemích, partnerské vztahy, zdravý životní styl.

7.2 Základní předpisy pro činnost základních škol

Cíle vzdělávání stanovené školským zákonem jsou zpracovány MŠMT v Národním programu vzdělávání, ve kterém je zahrnuta hlavní oblast vzdělávání a prostředky k dosažení stanovených úkolů. Organizace a průběh základního vzdělávání jsou upraveny vyhláškou

č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

V oblasti primární prevence rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních obecně je stěžejním dokumentem Metodické doporučení MŠMT č. j. 21291/2010-28. Doporučení nabylo účinnosti dne 1. 11. 2010 a navazují na ně krajské plány primární prevence rizikového chování a vzdělávací a preventivní programy jednotlivých škol. MŠMT jako řídicí orgán v oblasti prevence negativních jevů ve školách zpracovává hlavní dokumenty v této oblasti, doporučuje školám a školským zařízením, které zřizuje, jak postupovat v konkrétních případech.

8. Systém kurikulárních dokumentů školství

Kurikulum je vzdělávací program či plán (Průcha, Walterová, Mareš, 2001). Kurikulární dokument stanoví cíle a obsah vzdělávání. Dnešní systém kurikulárních dokumentů je výsledkem přípravy školské reformy koncem 90. let 20. století.

8.1 Národní program vzdělávání

V letech 1999 – 2007 došlo k významným změnám. Na základě usnesení vlády České republiky č. 277 ze dne 7. 4. 1999 byly schváleny hlavní cíle vzdělávací politiky. Koncepce vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v České republice, vypracovaná MŠMT na základě pověření vlády a umožněná k veřejné diskuzi ministrem školství Eduardem Zemanem, byla po schválení zveřejněna dne 13. 5. 1999. Koncepce je dle Tupého (2018) považována za důležitý mezník reformy. Z vypracovaného programu vzdělávání vycházel projekt Výzva pro deset milionů. Záměrem projektu bylo stanovení dlouhodobých a střednědobých úkolů vzdělávací politiky.

Cíle vzdělávání byly zakotveny v Národním programu rozvoje vzdělávání v České republice MŠMT, takzvané Bílé knize, schválené na zasedání vlády České republiky dne 7. 2. 2001. Podle principů zformulovaných v programu a zakotvenými ve školském zákoně v roce 2004 byl do vzdělávací soustavy zaveden systém více úrovní vzdělávacích programů pro žáky od 3 do 19 let. K vytváření kurikulárních dokumentů pro vzdělávání dochází na státní a školní úrovni. Kurikulární reformu lze považovat za komplexní a zásadní změnu v oblasti vzdělávání a vzdělávací politiky (Tupý, 2018). Státní úroveň představuje Národní program vzdělávání (dále jen „NPV“) jako obecný program a rámcové vzdělávací programy (dále jen „RVP“), které jsou zpracovávány pro žáky různých oborů předškolního, základního a středního vzdělání a také základního uměleckého a jazykového vzdělávání. Na školní úrovni, tj. na konkrétních školách se do vzdělávání implementuje vypracovaná koncepce rámcově vzdělávacího programu.

8.2 Rámcové vzdělávací programy

Jak uvádí Vališová (2011), RVP jsou závazné jádro vzdělávání, obecný rámec pro vytváření školních vzdělávacích programů (dále jen „ŠVP“). Cílem RVP je stanovení cílů, formy, doby a obsahu vzdělávání. Skalková (2007) uvádí, že zvýšení samostatnosti škol,

možnost vytvářet si vlastní strukturu a metody výuky na základě RVP vedlo k demokratizaci vzdělávání. V této souvislosti se však nabízí otázka, jak moc tím byly zvýšeny nároky na práci pedagogů a zda nedošlo k oslabení účinnosti vzdělávacího programu.

8.3 Školní vzdělávací programy

ŠVP řadíme do školní úrovně kurikulárních dokumentů, jak bylo uvedeno v podkapitole 8.1. Škola si vytváří svůj vlastní program „šitý na míru,“ přičemž vychází z RVP. Jde o povinný dokument, za jehož vypracování a realizaci je odpovědný ředitel školy. Skalková (2007) do kurikulárních dokumentů zařazuje nejen učební plány a osnovy, ale také učebnice, metodické pomůcky pro učitele, didaktické testy pro žáky aj. Do školní úrovně dále řadíme manuály pro tvorbu ŠVP. NVP, RVP a ŠVP neslouží jen pedagogické činnosti, jsou též veřejně přístupnými dokumenty. ŠVP v sobě zahrnuje rovinu legislativní, pedagogickou, evaluační a společenskou (Charalambidis, 2005).

8.4 Strategie vzdělávací politiky České republiky

Technologické, ekonomické a politické změny probíhající postupně od vytvoření koncepce NPV vyžadovaly úpravu vzdělávacího systému. Snaha o dílčí neucelené změny vyústila ve vypracování Strategie vzdělávací politiky České republiky 2020+, schválené usnesením vlády č. 538 ze dne 9. 7. 2014, ve které bylo zakotveno snižování nerovnosti ve vzdělávání, podpora kvalitní výuky a učitelů a odpovědné a efektivní řízení vzdělávacího systému.

Společenské potřeby v současné době vyvolávají potřebu dalšího rozvoje školství. Důraz je kladen na zkvalitnění vzdělávání pedagogů, zvýšení kompetence ředitelů, podporu učitelů, zvýšení úrovně klíčových kompetencí, úpravu RVP spočívající zejména ve stanovení prioritního učiva, potřebu zvýšení financování školství a na další snižování nerovnosti ve vzdělávání. Navržená opatření v oblasti českého školství byla po mnoha konaných veřejných debatách a konzultacích odborníků shrnuta v dokumentu Hlavní směry vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+.

9. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

Zatímco organizace, průběh a stupně vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání žáků stanoveny školským zákonem a podrobně upraveny vyhláškou č. 48/2005 Sb., jak bylo uvedeno v podkapitole 7.2, RVP obsahují v souladu s cílem vzdělání konkrétní vzdělávací oblasti, jejich začlenění do rámcového učebního plánu (dále jen „RUP“) a povinnost a doporučení k vytváření učebních osnov.

9.1 Pojem a průběh základního vzdělávání

Základním vzděláváním se rozumí získání poznatků a praktických dovedností na základní škole. Základní vzdělávání je pokračováním nejranější výchovy v rodině a předškolního vzdělávání.

Cílem 1. stupně základní školy je prostřednictvím povinné školní docházky vytvořit systém plánované a pravidelné výuky dětí a na základě postupného poznávání konkrétních jedinců a vstřícného postoje je pozitivně motivovat k dosažení cílů s ohledem na jejich individuální schopnosti a zájmy. Samotné získání vědomostí a dovedností a jejich rozvíjení, systematického učení a zároveň pocitu odpovědnosti za své chování spočívá v náplni 2. stupně základního vzdělávání.

9.2 Cíle základního vzdělávání

Cíle, obsah a postup výuky na základních školách se v současné době řídí Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání z roku 2017 (dále jen „RVP ZV“), který byl vydán na základě NPV v souladu se školským zákonem.

Cílem vzdělávání na základních školách je dosažení základního všeobecného vzdělání a vybavení žáků klíčovými kompetencemi. Za tím účelem má pedagog žáky vést k soustavnému učení, k uvědomění si jeho významu i po ukončení základního vzdělání, k dodržování stanovených povinností a zároveň ke schopnosti obhájit svá práva a vyjádřit vlastní názor, k odpovědnému a správnému řešení problémů a zároveň děti naučit projevit vnímavý a tolerantní postoj ve vztahu k jiným, vést je k ochraně lidského zdraví, k respektu k výsledkům práce, k majetkovým hodnotám, k přírodě, ke kulturnímu a duchovnímu dědictví a tradicím.

9.3 Klíčové kompetence

Zásadní změna současné reformy českého školství spočívá v získávání tzv. klíčových kompetencí, tzn., že hlavním cílem je získání znalostí a dovedností použitelných pro praktický život žáků včetně schopnosti pracovat v kolektivu nebo vyjádřit vlastní názor. *“Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti“* (RVP ZV, 2017). Vzdělávání tedy směřuje spíše ke schopnosti umět než znát. Klíčové kompetence slouží k rozvoji osobnosti a jsou základem praktického života a zařazení do pracovního procesu a do života společnosti. Skalková (2007, s. 101) uvádí, že změna spočívá v upuštění od pasivního přijímání poznatků a v zaměření se na aktivitu a tvořivé schopnosti žáků, jejich role se tím výrazně zvýšily.

Klíčovými kompetencemi základního vzdělávání jsou:

- kompetence k učení, tj. schopnost a motivace se učit, nabyté informace umět roztřídit a využívat v praktické činnosti, naučit se dávat poznatky různého druhu do širších souvislostí, být schopný vyhodnotit výsledky svého učení nebo práce,
- kompetence k řešení problémů, tj. mít zájem o řešení vzniklého problému, hledat vhodné způsoby k jeho odstranění, nebát se pocitu odpovědnosti za své chování a umět správně rozhodnout, předcházet svým příkladným kladným chováním negativním jevům,
- kompetence komunikativní, tj. umět vhodným vyjádřením projevit svůj názor při respektování názorů ostatních, hledat společné řešení úkolu nebo problému na základě vlastních schopností a získaných poznatků s cílem vytváření dobrých vztahů
- kompetence sociální a personální, tj. umět se podílet na kolektivní práci s cílem dosažení dobrého výsledku, navzájem si pomáhat, umět uznat schopnosti a dobré výsledky ostatních, ale vnímat i svoje vlastní schopnosti,
- kompetence občanské, tj. uvědomit si osobní odpovědnost a usilovat o uznání svého významu jako člena společnosti, být empatický k problémům jiných lidí a schopný zastat se slabšího, umět poskytnout pomoc při ohrožení života a zdraví zároveň s ohledem na odpovědnost za vlastní bezpečí, dbát na ochranu kulturních hodnot, podporovat sportovní činnost,

- kompetence pracovní, tj. naučit se dodržovat předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve vztahu k ostatním i k sobě, odpovědně plnit pracovní povinnosti, mít zájem o sebezdokonalování a rozvoj.

9.4 Vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah RVP ZV zahrnuje 9 vzdělávacích oblastí. Každá oblast představuje jeden nebo několik vzdělávacích oborů a je určena pro oba stupně základního vzdělávání nebo pro některý z nich, přičemž 1. stupeň se dále dělí na 1. období (1. – 3. ročník) a 2. období (4. – 5. ročník). Kromě úvodní charakteristiky jsou u každé oblasti stanoveny její cíle a očekávané výstupy, jimiž se rozumí souhrn dosažených vědomostí a dovedností a schopnost žáka využít získané poznatky v praktickém životě. Očekávané výstupy mají na konci 1. období 1. stupně orientační úroveň, avšak na konci 2. období 1. stupně a na konci 2. stupně jsou pro základní školy již závazné. Vzdělávacími oblastmi jsou Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk), Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost (Dějepis, Výchova k občanství), Člověk a příroda (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis), Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova), Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova) a Člověk a svět práce.

Začlenění vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů do základního vzdělávání je stanoveno RUP, jak bylo uvedeno v úvodu kapitoly 7. Při zpracovávání ŠVP se škola řídí zásadami obsaženými v RUP, tj. zajišťuje povinnost školní docházky a zároveň právo na základní vzdělání, stanoví obsah a metody výuky podle stanovených vzdělávacích oblastí s přihlédnutím k věkovým a individuálním zvláštěm jednotlivých žáků za účelem dosažení cílů základního vzdělávání a rozvíjení klíčových kompetencí. Pedagogové tedy mají možnost svou práci přizpůsobit podle aktuálních potřeb žáků a vyhodnocení zkušeností při zachování základního vzdělávacího obsahu. Při vytváření ŠVP musí být dodržena celková povinná časová dotace v rozsahu 118 hodin pro 1. stupeň a 122 hodin pro 2. stupeň základního vzdělávání.

ŠVP je vytvářen podle struktury vytvořené RUP. Stanovenými údaji ŠVP jsou zejména identifikační údaje (název ŠVP, údaje o škole, o jejím zřizovateli), charakteristika školy a ŠVP (zaměření a velikost školy, pedagogický sbor), učební plán, učební osnovy (název a obsah předmětů), pravidla pro hodnocení žáků. ŠVP je opatřen datem, podpisem ředitele a razítkem školy.

10. Dopravní výchova v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání

Nejzákladnější poznatky k seznámení žáka s problematikou dopravní výchovy jsou zahrnuty ve vzdělávací oblasti 5.4.1 Člověk a jeho svět. Žák 1. stupně 1. období se orientuje v místě svého bydliště a v dopravní síti a seznamuje se se zásadami soužití a komunikace mezi lidmi, se základními pravidly bezpečného chování v silničním provozu, s riziky možného nebezpečí na cestě do školy a chápe ohrožení zdraví nebo života. Ve 2. období 1. stupně již sám uplatňuje správná pravidla silničního provozu, jako chodec a jako cyklista zvládne dopravní situaci na DDH a zároveň umí ošetřit drobná poranění, případně přivolat pomoc.

Rozvíjení pravidel slušného chování a upevňování dobrých vztahů mezi lidmi je jedním z úkolů vzdělávacího oboru 5.5.2 Výchova k občanství, zahrnutého do vzdělávací oblasti 5.5 Člověk a společnost, pro žáka 2. stupně. Žák se snaží dodržovat stanovená pravidla, umí poznat porušení právních předpisů, tzn. i pravidel silničního provozu, uvědomuje si následky protiprávního jednání.

Prostřednictvím vzdělávacího oboru 5.6.2 Chemie ve vzdělávací oblasti 5.6 Člověk a příroda se seznamuje s prospěšným využíváním přírodních i umělých látek, ale i s jejich škodlivými vlivy na životní prostředí a zdraví lidí.

Prostřednictvím vzdělávacího oboru 5.8.1 Výchova ke zdraví v rámci vzdělávací oblasti 5.8 Člověk a zdraví je žák 2. stupně schopný uvědomit si odpovědnost za bezpečnost a zdraví vlastní i ostatních, hodnotu zdraví a života, nebezpečí závislosti na alkoholu a jiných návykových látkách. Je poučen o zásadách vzájemné pomoci a zvládání agresivity v oblasti silniční a železniční dopravy. Umí poskytnout první pomoc při dopravní nehodě a zavolat na tísňovou linku.

Podle vzdělávacího oboru 5.8.2 Tělesná výchova je žák 1. i 2. stupně veden k pohybové činnosti, uvědomuje si význam pohybu a sportu pro zdraví, přičemž dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla.

Základní školy mají povinnost začlenit dopravní výchovu do vzdělávacího programu školy, a to například do předmětu prvouka, výchova ke zdraví, rodinná či tělesná výchova, s cílem zvládnutí základních pravidel pro chodce maximálně do 3. ročníku základní školy. Dopravní výchova na prvním stupni základní školy by měla navazovat na předškolní dopravní výchovu. Od září 2013 má povinná dopravní výchova od 4. ročníku zahrnovat nejen

absolvování teoretické výuky, ale též praktický výcvik cyklistů na dětských dopravních hřištích. Žáci by se měli naučit základní pravidla pro cyklisty, zvládnout ovládání jízdy na jízdním kole a mohou usilovat o získání průkazu cyklisty, což je již náplň práce dětského dopravního hřiště.

11. Hodnocení dopravní výchovy na základních školách ve školním roce 2018/2019 Českou školní inspekcí

K zásadám pro zpracování, posuzování a úpravu ŠVP základních škol, obsažených v RVP ZV, patří hodnocení provádění ŠVP a jejich souladu s právními předpisy a RVP ZV, což je úkolem ČŠI a prioritou Národní strategie bezpečnosti silničního provozu na období let 2011 - 2020.

Jedním z významných specifických úkolů ČŠI ve spolupráci s BESIPem pro školní rok 2018/2019 bylo hodnocení forem, rozsahu, kvality a výsledků vzdělávání v oblasti dopravní výchovy na základních školách a víceletých gymnáziích a na základě provedeného zjištění formulovat konkrétní doporučení pro školy, jejich zřizovatele a MŠMT. ČŠI dospěla k závěru, že dopravní výchova je významně realizována na 1. stupni základní školy, zatímco rovnoměrné rozložení na 1. a 2. stupni je realizováno jen u necelé třetiny sledovaných škol, přičemž žáci takového uspořádání dosáhli v testu dopravně bezpečnostních témat lepších výsledků. Rovnoměrné rozložení výuky na obou stupních, příp. rozšíření časového prostoru pro dopravní výchovu ve výuce včetně předmětů, kde není problematika zařazena vůbec, např. v cizím jazyce, bylo v souvislosti s výzkumem ČŠI častým návrhem učitelů. Návštěvu DDH využily ve školním roce 2018/2019 čtyři pětiny škol, které dosáhly při hodnocení výsledků větší úspěšnosti.

U více než 40 % základních škol se konaly cykloturistické akce, a to převážně jednodenní. Podle vyjádření ředitelů mají školy obavy z bezpečnostních rizik spojených s akcemi. Dopravní soutěže mladých cyklistů se zúčastnilo 42 % vybraných základních škol s převážně menším počtem žáků. Významně se osvědčily projektové aktivity, které byly realizovány u 60 % základních škol.

Na základě zjištěných údajů bylo školám doporučeno věnovat vyšší pozornost dopravní výchově na 2. stupni základního vzdělávání, dopravní témata zařadit do jiných předmětů než dosud a do náplně školních družin, podporovat rozvoj DDH a spolupráci s odbornými složkami, zvýšit odbornost učitelů a iniciativně využívat nabízené projekty.

PRAKTICKÁ ČÁST

12. Analýza školních vzdělávacích programů zkoumaných základních škol

V první fázi praktické části práce byla provedena obsahová analýza ŠVP vybraných městských a vesnických základních škol zaměřená na získání údajů vypovídajících o míře implementace dopravní výchovy do výuky na daných školách po teoretické stránce osnov.

12.1 Školní vzdělávací program městské školy č. 1

Dopravní výchova se v ŠVP zkoumané školy prolíná napříč všemi ročníky 2. stupně od 6. do 9. třídy.

S oblastí problematiky silničního provozu se setkáváme zejména v předmětu Výchova ke zdraví. Časové dotace předmětu jsou stanoveny: 6. třída 1 hodina týdně, 7. třída 1 hodina týdně a 8. třída 1 hodina týdně.

V 6. a 7. třídě by žák měl být schopen chápat opodstatněnost použití ochranného vybavení jako je přilba, chrániče a v případě jízdy v autě také použití bezpečnostních pásů. Měl by si osvojit vhodné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách. Dokáže rozlišit dopravní značky, pochopit jejich význam a dokáže vyřešit dopravní situaci z pohledu ostatních účastníků daného provozu. Ve výstupech se objevuje dále dopravní výchova jak z pohledu chodce a jeho bezpečného a pozorného pohybu dopravní komunikací, tak zejména z pohledu cyklisty. Je zde uvedeno, že žák uplatňuje tyto nabyté znalosti v rámci praktických situací na akcích školy. Stejně jako u ostatních zkoumaných škol se zde objevuje prevence úrazů, správné řešení v případě krizových situací a první pomoc včetně přivolání složek integrovaného záchranného systému.

V 8. ročníku je již kladen důraz na aktivitu jedince a kritické myšlení pubescenta. Žák by měl být sám činitelem snižování rizik vedoucích k nehodovosti v silničním provozu, být schopen navrhnout možná funkční řešení ke zvýšení bezpečnosti daného provozu a být ohleduplný k ostatním i k sobě samému, co se týká zajištění bezpečnosti.

V občanské výchově v 8. a 9. třídě je jedním z probíraných témat stát a právo, ve výstupech je uvedeno: „*Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování. Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede příklady.*“ Z uvedených výstupů lze usoudit možnost implementace dopravní výchovy, ovšem není zde výslovně stanovena.

Okrajově se dopravní výchova objevuje v předmětu fyzika v úseku „průřezová témata, přesahy, souvislosti,“ kdy se problematika rychlosti a setrvačnosti vztahuje k bezpečnosti v dopravě a používání bezpečnostních pásů. V rámci výstupů se však již dopravní výchova neobjevuje.

Poskytování laické první pomoci se hojně objevuje napříč celým druhým stupněm, např. v 6. a 7. třídě v pracovních činnostech, v 6. až 8. třídě v předmětu přírodopis a v 8. a 9. třídě ve fyzice a chemii.

12.2 Školní vzdělávací program městské školy č. 2

S oblastí problematiky silničního provozu se setkáváme zejména v předmětu Občanská výchova. Časové dotace předmětu jsou stanoveny: 6. třída 1 hodina týdně, 7. třída 1 hodina týdně, 8. třída 1 hodina týdně a 9. třída 1 hodina týdně.

V předmětu občanská výchova se ve výstupech 7. a 9. třídy objevuje výstup, že žák dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování. Klíčová slova lze najít v 9. třídě v učivu porušování předpisů v silničním provozu, ve výstupech však nic konkrétního nenajdeme.

Oficiální ŠVP zkoumané školy, který byl publikován na oficiálních webových stránkách školy, je koncipován jako obecný dokument a neobsahuje výstupy konkrétních předmětů. ŠVP zmiňuje zavedení dopravní výchovy dle opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání od roku 2013.

Pro 2. stupeň se dopravní problematika okrajově týká pouze předmětu Tělesná výchova v 6. – 9. třídě. Vzhledem k uvedenému byly respondentem na žádost byly obdrženy kurikulární dokumenty, vztahující se ke konkrétním předmětům, kde se problematika dopravní výchovy objevuje, skutečně odpovídající tomuto obecnému rámci.

První pomoci se pedagogové dle ŠVP věnují v rámci předmětu výchova ke zdraví, konkrétně v 8. ročníku.

12.3 Školní vzdělávací program vesnické školy č. 1

Oblast dopravní výchovy je obsažena zejména ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství, který je na dané škole integrovaným předmětem sestávajícím z oborů Výchova k občanství a Výchova ke zdraví realizujících obsahy vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a zdraví. Časové dotace předmětu jsou stanoveny: 6. třída 2 hodiny týdně, 7. třída 2 hodiny týdně, 8. třída 2 hodiny týdně a 9. třída 2 hodiny týdně.

Problematika silničního provozu se konkrétně objevuje v dílčích výstupech 7. ročníku, kdy by žák měl být schopen vyhodnotit konkrétní rizikové situace mimo jiné právě v rámci silniční a železniční dopravy a na základě toho vybrat takové chování, kterým zajistí bezpečnost sobě a okolí. Dále je v tomto ročníku dle ŠVP kladen důraz na afektivní výukové cíle, a to uvedeným dílčím výstupem: „...žák používá cíleně bezpečnostní a ochranné prvky jako chodec, cyklista...“, zmiňují se zde i in-line bruslaři. Dítě by pak mělo být schopné používat ochranné prostředky jako je přilba, nákoleníky, nárameníky bez dohledu dospělých osob. K realizaci uvedených výstupů by měl kantor dojít učivem pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví a zdravý životní styl. Mezi další témata vztahující se nepřímou k dopravní výchově je problematika první pomoci, rozlišit závažnost zranění, mít přehled o dostupných složkách integrovaného záchranného systému a v případě potřeby vhodným způsobem přivolat pomoc.

Výchova k občanství již akcentuje kritické uvažování žáka a uvědomění si příčinnosti jevů. Diskutuje o předcházení dopravním nehodám, o faktorech, které je zavinují. Žáci hledají a odůvodňují správné řešení daných situací.

V 8. třídě se přechází z chápání příčin nehodovosti k pochopení důsledků za nepřiměřené jednání vedoucí k takové události, alespoň takto lze vyložit část výstupů o rozpoznání protiprávního jednání žákem, dovednost rozlišit přestupek a trestný čin. Žák dokáže popsat hrozící sankce pro člověka. V ŠVP však není výslovně uvedena konkrétně trestní odpovědnost za nepřípustné chování v silničním provozu. Na druhé straně je věnována pozornost spojitosti mezi zneužíváním návykových látek a negativním vlivem na řidiče jako jednoho z faktorů dopravních nehod.

V 9. třídě již nenajdeme žádnou spojitost s některým z témat dopravní výchovy.

Pokud jde o další vyučovacím předměty, lze najít zmínku o bezpečném chování žáka v méně známém prostředí včetně oblasti silničního provozu v předmětu Tělesná výchova.

12.4 Školní vzdělávací program vesnické školy č. 2

Prostor pro problematiku dopravní výchovy poskytuje předmět Občanská výchova. Časové dotace předmětu jsou stanoveny: 6. třída 1 hodina týdně, 7. třída 1 hodina týdně, 8. třída 1 hodina týdně a 9. třída 1 hodina týdně.

V 6. a 7. ročníku žák umí popsat fungování záchranného integrovaného systému a poskytnutí první pomoci, uvědomuje si formy agrese. V 8. třídě vysvětlí význam dodržování právních norem, v 9. třídě si uvědomuje porušování právních předpisů v silničním provozu, možnosti ukládání sankcí, rozliší přestupek a trestný čin.

Uplatňování bezpečného chování v prostředí sportovišť a silničního provozu vyplývá také z předmětu Tělesná výchova. Časové dotace předmětu jsou stanoveny: 6. třída 2 hodiny týdně, 7. třída 2 hodiny týdně, 8. třída 2 hodiny týdně a 9. třída 2 hodiny týdně.

V 6. třídě jsou dílčími výstupy osvojení pohybového režimu, uplatňování bezpečného pohybu ve škole a v dopravním provozu a odpovědného chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy v případě potřeby.

V 7. třídě žák dodržuje pravidla bezpečnosti v dopravě a správné zásady mezi účastníky silničního provozu. V případě dopravní nehody uplatní odpovědné chování (zajištění bezpečnosti, tísňové volání, první pomoc). V 8. třídě má schopnost předvídat nebezpečí úrazu, v 9. třídě zná příčiny deliktů a jejich prevenci, vysvětlí a předvede poskytnutí pomoci při úrazech.

Problematika mezilidských vztahů a chování v oblasti dopravy je obsahem předmětu Výchova ke zdraví v rámci vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Výuka je určena žákům 6., 7. a 9. tříd. Žák 6. třídy dodržuje zásady ochrany zdraví, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a bezpečí, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc. Žák 7. a 9. ročníku si kromě toho uvědomuje odpovědnost za zdraví ostatních i za své vlastní a poskytne adekvátní první pomoc.

12.5 Srovnání školních vzdělávacích programů s Rámcovým vzdělávacím programem základního vzdělávání

Při hodnocení ŠVP vybraných základních škol 2. stupně a jejich srovnání s RVP ZV lze dospět k závěru, že ŠVP městské školy č. 1 a vesnických škol č. 1 a č. 2 korespondují z hlediska stanoveného učiva a očekávaných výstupů stanovenému RVP ZV. Pokud jde o městskou školu

č. 2, ŠVP byl koncipován jako obecný dokument, jak již bylo v podkapitole 12.2 uvedeno, a očekávané výstupy byly uvedeny jen v předmětu Občanská výchova ve smyslu dodržování právních norem. Ze ŠVP městské školy č. 2 dále vyplývá pouze povinnost systematické dopravní výchovy od roku 2013.

Po zpracování učiva podle RVP ZV se sice ŠVP stávají pro školy závaznými, avšak vzhledem k tomu, že RVP ZV umožňuje obsah vzdělávacích oborů rozčlenit a rozpracovat do vyučovacích předmětů jednotlivých ročníků, příp. do delších časových úseků, dochází k prolínání učiva různými předměty, z hlediska dopravní výchovy jde např o dodržování pravidel dopravního provozu, bezpečnost a ochranu zdraví v dopravě a poskytování první pomoci.

13. Kvalitativní výzkum formou polostrukturovaných rozhovorů

Následnými rozhovory s pedagogickými pracovníky bylo umožněno nahlédnout do způsobů, jakými byly zakotvené dílčí výstupy v ŠVP zakomponovány do jejich praktické výuky v rámci stanoveného učiva a zjistit, zda dochází z jejich pohledu k optimálnímu a dostatečnému plnění. Konkrétně byly zkoumány úseky věnující se dané problematice v rámci 2. stupně základních škol. V rámci kvalitativního výzkumu byly uskutečněny 4 rozhovory s pedagogy vybraných základních škol prostějovského regionu, z toho se třemi na dvou městských školách a se dvěma na dvou vesnických školách.

13.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu bylo zjistit a vyhodnotit úroveň teoretické a praktické výuky dopravní výchovy na základních školách, způsob implementace RVP do ŠVP konkrétních škol, nastínit problémy v předmětné oblasti a poté navrhnout řešení ke zlepšení dopravní výchovy na základních školách jako významné složky prevence dopravní nehodovosti u dětí.

Zjištěné výsledky mohou posloužit i pro práci pedagogů volnočasových aktivit, kteří se zabývají dopravní výchovou a mají zájem o doporučení k obecnému řešení stávající situace. Zjištění způsobu a úrovně dopravní výuky, zamyšlení se nad úspěchy a nedostatky, se kterými se ve své pracovní činnosti setkávají, ale objevující se i v práci jednotlivých základních škol, je pro ně velice přínosné.

13.2 Výzkumná metoda

Za účelem dosažení výzkumného cíle bylo použito výzkumných otázek formou polostrukturovaných rozhovorů ve smyslu pojetí Strausse a Corbinové (1999), tzn., že kromě připravených otázek byly v průběhu provádění rozhovorů kladeny k upřesnění odpovědí otázky doplňující. Výzkumná metoda je vyhovující z důvodu přímé komunikace s jednotlivými pedagogy, kteří tímto způsobem poskytují požadované informace na základě poznatků a souhrnu zkušeností ze své praxe. Výhodou je také možnost kladení doplňujících otázek v případě potřebného upřesnění odpovědí, přičemž se mohlo stále držet podstaty zkoumané problematiky.

13.3 Subjekty výzkumu

Výzkum byl soustředěn na dvě základní školy na vesnicích v prostějovském regionu a na dvě základní školy přímo v Prostějově.

Subjekty výzkumu představovalo 5 pedagogů působících na čtyřech základních školách. V případě městské školy č. 2 se v průběhu výzkumného šetření ukázalo jako výhodné přizvat k rozhovoru přizvat další respondentku vzhledem k její odborné způsobilosti v dopravní problematice. Z počtu 5 mají 4 z nich delší praxi a zkušenosti s pedagogickou činností.

13.4 Příprava výzkumu

Realizace výzkumu na základních školách byla vždy předem schválena a dohodnuta s řediteli škol s upřesněním konkrétního termínu. Před prováděním rozhovorů byl ve všech případech školám zaslán e-mailovou cestou souhrn připravených otázek za účelem seznámení se s nimi a dále dokument Informovaný souhlas s poskytnutím výzkumného rozhovoru a jeho využitím pro účely bakalářské práce. Podklady byly ve třech případech předány řediteli škol příslušným respondentům, v jednom případě byl respondentem přímo ředitel školy.

13.5 Samotné provádění výzkumu

Na úvod rozhovoru byl respondent seznámen s tématem a plánem rozhovoru, přičemž následovalo odsouhlasení jeho poskytnutí a využití pro účely bakalářské práce a poté samotný rozhovor a jeho nahrávání.

Hlavní výzkumné otázky stanovené za účelem výzkumného cíle a související s podstatou výzkumu byly následující:

Jak hodnotíte dosavadní stav integrace dopravní výchovy do vašeho ŠVP, považujete tento stav za přínosný a efektivní?

Jak hodnotíte nynější stav na 2. stupni, zdá se vám dostačující?

Jaké chyby v nastavené teoretické rovině spatřujete (časový rozvrh školy, obsah)?

Máte konkrétní návrhy směřující ke zlepšení výuky dopravní výchovy na školách v teoretické nebo v praktické rovině?

14. Zpracování a vyhodnocení výzkumu

Provedeným výzkumem byly získány nahrávky souborů podrobných a neuspořádaných dat, které byly podrobeny analýze formou kódování. Jde o analytický proces, který zahrnuje 3 stadia – otevřené, axiální a selektivní kódování. Za účelem analytického rozboru a následné interpretace dat došlo k provedení transkripce rozhovorů.

14.1 Transkripce (přepis) rozhovorů

Pro transkripci rozhovorů byla použita technika komentované transkripce, kdy byly nejprve zaznamenávány i mimoslovní projevy. Podle Hendla (2016, s. 211) *„se pomocí zvláštních znaků označují nápadné příznaky promluvy jako pomlky, zdůraznění způsoby řeči, smích. Očíslování promluv a použití těchto značek k vyznačení mimoslovního projevu může původní transkripci značně zneřehlednit,“* což se při zpracovávání takovou metodou potvrdilo, proto byla zvolena technika doslovné transkripce, přičemž již nebyla zaznamenávána nadbytečná slova, která neměla význam pro hodnocení obsahu (např. „že že že“).

14.2 Analýza dat kódováním

Souhrn nejruznějších a mnohdy se překrývajících dat získávaných prováděním rozhovorů byl postupně podroben analytickému rozboru formou kódování.

14.2.1 Otevřené kódování

Univerzálním a efektivním způsobem analýzy získaných dat je podle Švaříčka, Šed'ové a kol. (2014) otevřené kódování, v jehož průběhu dochází k rozdělení textu na jednotky, kterými jsou slova, jejich spojení, věty, souvětí či celé odstavce. Vzniklým jednotkám se přiřadí kód – určité označení. Vytvořené kódy se slučují podle svého významu do skupin a podřazují nově vytvořeným a pojmenovaným kategoriím. Výsledkem rozboru jednotlivých dat bylo vytvoření seznamu kódů, které byly seskupeny podle podobnosti nebo souvislosti a podřazeny pod určité kategorie:

Identifikace pedagogů: učitel(ka) 2. stupně, pedagogická praxe

RVP: základní škola, ŠVP, integrace RVP, dopravní výchova

Nepříznivé faktory: časový rozvrh školy, pracovní vytížení, odborná způsobilost, individuální zvláštnosti žáků

Mimoškolní dopravní aktivity: povinné - DDH, nepovinné - kroužky, soutěže

Spolupráce s odbornými složkami: besedy, přednášky, konzultace, BESIP, policie, městská policie, hasičský záchranný sbor, záchranná služba.

V průběhu rozboru došlo k porovnávání jednotek i zdrojů výzkumu a souvislostí a k postupnému upřesňování.

14.2.2 Axiální kódování

Na otevřené kódování navázalo kódování axiální, které napomáhá třídění dat a spočívá v novém způsobu uspořádání, tzn. ve spojování kategorií a subkategorií, které kategorie podrobněji charakterizují (Strauss, Corbinová, 1999, s. 71).

K pochopení ústředního tématu a vzájemných vztahů vzniklých částí bylo použito schéma s vysvětlením významu jednotlivých jeho částí podle Hendla (2016, s. 255).

Fenomén – jde o název a ústřední koncept a téma celého schématu, propojující ostatní části, příp. se jedná o sledovaný výsledek nebo jedince.

Kauzální podmínky – události a příčiny vedoucí ke vzniku nebo vývoji fenoménu.

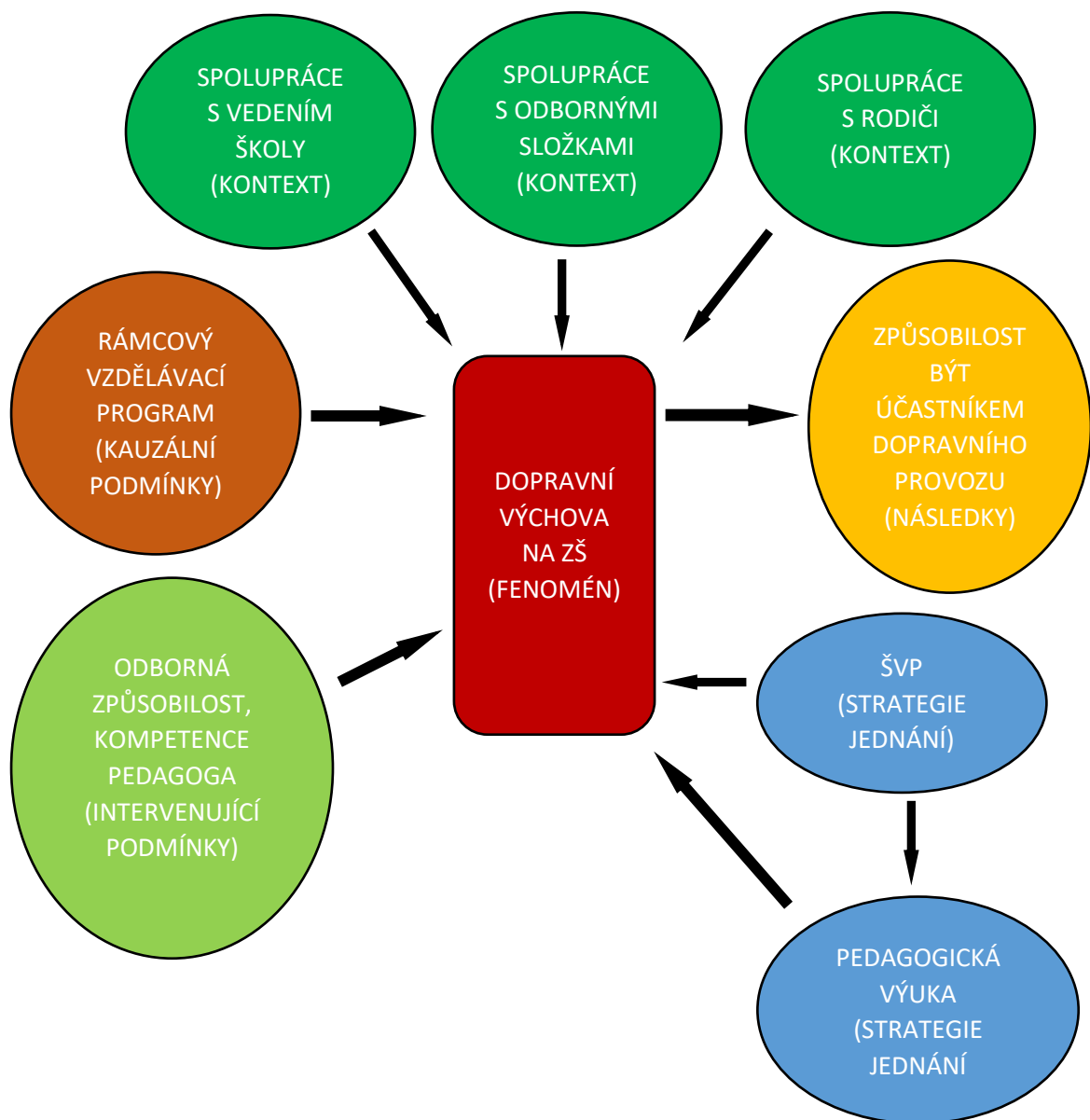
Kontext – je podobný příčinám, jde o zvláštnosti prostředí a podmínek, ovlivňujících akce a strategie.

Intervenující podmínky – podobné kontextu, na rozdíl od moderujícího kontextu jde o mediátorové proměnné.

Akce a strategie jednání – aktivity záměrně odpovídající na fenomén a intervenující podmínky.

Následky – důsledky akcí a strategií.

Schéma axiálního kódování

14.2.3 Selektivní kódování

Cílem selektivního kódování byl výběr klíčové kategorie a zkoumání dalších kategorií a vztahů mezi nimi. Završením celého procesu je vytvoření tzv. analytického příběhu, ze kterého vycházejí výsledná zjištění o zkoumaném jevu.

15. Interpretace dat

Za interpretaci je podle Švaříčka, Šed'ové a kol. (2014) považováno vyhodnocení analyzovaného materiálu, zjištěné výsledky a jejich příčiny, a to případně i v souvislosti s údaji z odborné literatury nebo s vlastním názorem na základě získaných zkušeností.

15.1 Osobnost pedagoga

Polostrukturovaný rozhovor absolvovalo celkem 5 respondentů čtyř škol, z toho 4 ženy. U základních škol ve městě se jednalo v jednom případě o 2 učitelky na 2. stupni základní školy, ve druhém případě o ředitele školy. Pokud jde o základní školy na vesnici, obě respondentky byly vyučujícími na 2. stupni základního vzdělávání.

15.2 Kompetence a odborná způsobilost

Jedna z učitelek na 2. stupni městské základní školy působí krátce, ostatní mají ve své pracovní pozici nejméně tříletou praxi. Kromě požadovaného pedagogického vzdělání pro výuku na 1. nebo 2. stupni základního vzdělávání učitelé absolvují spíše přípravu ve formě přednášky nebo školení s dopravní nebo zdravotnickou tematikou, speciální přípravu nemají. Většina vyučujících vlastní řidičský průkaz. Podle vyjádření všech dotazovaných je připravenost pedagogů dobrá a není problém doplňovat potřebné znalosti samostudiem z odborných publikací nebo internetu. Vzhledem k tomu, že na 2. stupni na rozdíl od 1. stupně již nejde o systematickou dopravní výchovu, není příprava výuky v této oblasti tak náročná.

15.3 Spolupráce s vedením školy

Kromě výzkumného rozhovoru, jehož se jako respondent účastnil přímo ředitel školy, šlo o pedagožky, které jsou ve své činnosti vedením instruovány. ŠVP vydává ředitel školy, který odpovídá a jeho zpracování v souladu s RVP ZV, jak již zmíněno v podkapitole 8.3. V žádném případě nebyly zjištěny nedostatky v předávání informací k implementaci dopravní výchovy zakotvené v RVP ZV do ŠVP vedením dotazovaných škol.

15.4 Dopravní výuka na 2. stupni základních škol

Podle vyjádření pedagogů není dopravní výchova na žádné ze čtyř základních škol koncipována jako samostatný předmět. Dopravní problematika je v jednotlivých předmětech zahrnuta okrajově, přičemž prezentace a hodnocení dosažených výsledků na jednotlivých učitelích. Žádná ze základních škol neklasifikuje děti podle jejich výsledků v oblasti systematické dopravní výchovy.

Dopravní výuka na 2. stupni je podle ŠVP jednotlivých škol zahrnuta do předmětu Občanská výchova či Výchova k občanství, případně Výchova ke zdraví. Na vesnické škole č. 1 spojila dotazovaná učitelka výchovu ke zdraví a výchovu k občanství v jeden předmět, což bylo uvedeno v podkapitole o ŠVP č. 12.3. Ochrana zdraví a poskytování první pomoci se prolíná různými předměty, jde zejména o Výchovu ke zdraví nebo Tělesnou výchovu. Dodržování právních předpisů a ukládání sankcí za protiprávní jednání je zahrnuto do tématu stát a právo a vyučuje se převážně v 9. třídě v předmětu Občanská výchova. V rámci tělesné výchovy jsou na městské škole č. 1 organizovány výlety na koloběžkách.

Na všech 4 základních školách jsou děti na začátku školního roku seznámeny se školním řádem a dále při nástupu do školy a před prázdninami jsou poučeny, jak se chovat obecně z hlediska bezpečnosti, což zahrnuje bezpečný pohyb ve škole i mimo školu.

Ve všech školních družinách probíhá základní příprava, děti se věnují dopravní tematice zábavnou formou, (jde např. o malování, hry). Větší pozornost problematice dopravy věnují školní družiny ve městě, navštěvují DDH, které je pro ně lépe dostupné. Pro vzdálenější vesnice je přesun na DDH časově i finančně náročnější. Stejně znevýhodnění ve vztahu ke školám ve městě pocítují vesnické školy v rámci povinné výuky, školní výuku však systematické dopravní výchově na 1. stupni přizpůsobují.

15.5 Spolupráce s odbornými složkami

Z vedených rozhovorů vyplynulo, že konání přednášek a školení odborných složek a jejich četnost závisí na časových možnostech každé školy a v neposlední řadě na aktivním zájmu třídního učitele, případně jiných pedagogů 1. i 2. stupně základního vzdělávání. Na městské škole č. 1 se konají 1x za rok přednášky policie nebo městské policie související s dopravou, dále také hasičského záchranného sboru, ale pouze na 1. stupni. Na městské škole č. 2 a na obou vesnických školách probíhají přednášky policie často a pro oba stupně a dále se

občas konají předváděcí akce hasičského záchranného sboru a zdravotnické záchranné služby, na vesnické škole č. 2 proběhla také akce Českého červeného kříže. Na všech školách s výjimkou jedné z vesnických škol se někdy konají také přednášky BESIPu. Všechny akce jsou prováděny zajímavou formou. Děti se aktivně zajímají o problematiku, na akci záchranářů mají možnost si samy vyzkoušet konkrétní činnosti, např. poskytnutí první pomoci.

15.6 Účast rodičů

K dotazu výzkumníka na úlohu rodičů v připravenosti dětí do silničního provozu a jejich účast na dopravní výuce školy všichni respondenti shodně odpověděli, že rodiče zapojování nejsou, jen ojediněle jsou organizovány společné akce školy a rodičů s dětmi, např. společný cyklistický výlet. Podle názoru dotazovaných pedagogů plní rodiče v oblasti dopravní výchovy významnou a zejména přirozenou roli, neboť především oni mají zájem o zajištění bezpečnosti svých dětí a jejich ochranu před zraněním. Poskytnou jim základní informace, od dětství je učí jezdit na kole, podnikají s nimi výlety a vysvětlují jim, jak se správně chovat a pohybovat v dopravním provozu, obecně jim vštěpují pravidla slušného chování. Některé rodiny aktivně pravidelně navštěvují DDH.

15.7 Způsobilost žáků po absolvování systematické dopravní výuky a návrhy základních škol na zlepšení

Na dotaz na připravenost 1. stupně základního vzdělávání v oblasti dopravní výchovy odpověděly všechny školy shodně, že děti 1. stupně jsou v teoretické rovině proškoleny, dobře znají pravidla dopravního provozu, dopravní značení a zásady poskytování první pomoci. Velmi oceňují význam DDH pro získání znalostí a rozvoj praktických dovedností, přičemž získání průkazu cyklisty je pro ně dobrou motivací. Podle názoru pedagogů by systematická dopravní výchova měla zůstat nadále povinnou součástí školní výuky. Podle názoru ředitele městské základní školy jako jednoho z respondentů by dopravní výuka mohla být povinně zařazena do činnosti školních družin.

Vzhledem k tomu, že děti 1. stupně jsou dostatečně proškoleny a připraveny, není dle názoru dotazovaných pedagogů potřeba zařazovat znalosti dopravní problematiky větší měrou do učebního plánu pro 2. stupeň, význam by mohlo mít ověření znalostí z 1. stupně například formou testu na začátku školního roku. Pokud by měla být dopravní výuka

na 2. stupni rozšířena, problémem by byl omezený časový prostor. Školy by spíše uvítaly konání akcí na konci školního roku, kdy již není vyvíjena taková náročnost na žáky. Sportovní a dopravní soutěže, kterých se školy s výjimkou vesnické č. 2 aktivně účastní na konci školního roku, jedná se např. o Den dopravní výuky a sportu či Dopravní soutěž mladých cyklistů, by měly být podle dotazovaných organizovány, neboť mají velký význam a je určitě rozdíl mezi absolvováním výcviku v mnohem bezpečnějším prostředí DDH a účastí v dopravním provozu. Ve větší míře by se mohly konat předváděcí akce odborných složek. Přednášky a soutěže organizované policií jsou významné jak z hlediska její autority, tak z hlediska mnoha nabytých znalostí a zkušeností konkrétních jednotlivců z praxe. Přínosem by byla simulace konkrétních situací, na jejichž řešení by se děti mohly podílet, měly by za úkol např. poznat porušení dopravních předpisů, rozdíl mezi přestupkem a trestným činem a možnost uložit pokutu, určit přednost na křižovatce při jejím řízení policistou atd. Vzhledem k nedostatečné přípravě dětí k řešení krizových situací by měly být realizovány projekty, kde by děti mohly získané znalosti využít v praxi, např. naučit se ošetřit zranění, vědět, komu volat při dopravní nehodě. Zajímavá byla také myšlenka učitelky vesnické školy, že děti by si měly uvědomit nejen odpovědnost za svoje zranění a za zranění ostatních, ale i to, že s vědomím, že někomu ublížím, budu muset žít. Podle názoru většiny pedagogů by školy měly zájem o seznámení dětí např. prostřednictvím BESIPu s vybudovanou sítí prostějovských cyklostezek, které používají převážně děti ve městě.

Pokud jde o účast rodičů na rozvíjení schopností a vytváření osobnosti dítěte, učitelé se jednoznačně shodli na tom, že rodina plní v této oblasti přirozenou a významnou úlohu. Značnou měrou ovlivňuje využívání volného času dětmi, jde např. o návštěvy DDH, účast dětí v kroužcích nebo na příměstských táborech.

16. Diskuze

Cílem výzkumného šetření bylo zjistit formou výzkumných otázek polostrukturovaných rozhovorů úroveň dopravní výchovy na základních školách, implementace RVP ZV do školních vzdělávacích programů na vybraných základních školách.

Výsledkem provedeného výzkumu bylo zjištění, že systematická dopravní výchova má velmi dobrou úroveň, její uspořádání je vyhovující. DDH se z hlediska jejich zaměření na sport a dopravu se dětem mohou plně věnovat, i z tohoto důvodu žáci po absolvování výuky disponují rozsáhlými znalostmi i praktickými dovednostmi pro zařazení do dopravního provozu. Školy se většinou účastní organizovaných dopravních soutěží, občas se konají přednášky nebo předváděcí akce BESIPu, policie, HZS a zdravotnické záchranné služby.

Časová náročnost učebních osnov, příp. finanční situace školám nedovoluje pro dopravní oblast vytvoření samostatného předmětu. Výuka dopravní výchovy na 2. stupni je jen okrajově zařazena do předmětů občanská výchova, výchova ke zdraví, stát a právo a tělesná výchova. Teoretická rovina stanovená právními předpisy a nastavení RVP ZV to umožňuje, takže i dopravní výuka není na 2. stupni přesně vymezena tak jako na 1. stupni a o jejím zakomponování a způsobu rozhodují individuálně učitelé. Z tohoto důvodu dochází na 2. stupni k situaci, že výuka různých učitelů na různých základních školách je zcela odlišná. Problém nastává i při přestoupení žáka 2. stupně na jinou školu, kde je dopravní výuka prováděna jiným způsobem, na jiné úrovni nebo v jiném časovém horizontu, třebaže k takovým přestupům dochází jen občas. V současné době jsou sice na školách na 1. i na 2. stupni základního vzdělávání realizovány různé projekty, avšak s jiným zaměřením nebo se vztahem k jiné oblasti než k dopravě, např. na vesnické škole šlo o projekt k výročí založení České republiky nebo o projekt zaměřený proti alkoholismu.

Výsledkem posouzení RVP ZV a ŠVP vybraných škol a na základě zpracování dat získaných z prováděných rozhovorů bylo zjištění, že na 2. stupni není vytvořena ucelená jednotná koncepce výuky. Z hlediska omezených podmínek školy je jedním z možných řešení vytváření projektů s dopravní tematikou. Pokud by byl 2. stupni nabídnut zajímavý dopravní projekt, na němž by se aktivně podílelo DDH, příp. ve spolupráci s policií a dalšími odbornými složkami, měly by školy zájem o jeho realizaci v rámci časových možností, nejlépe na konci školního roku. Projekt by měl sloužit dle názoru dotazovaných pedagogů k tomu, aby si děti samy mohly vyzkoušet získané znalosti a praktické dovednosti ve skutečném provozu a dále

v nastavených situacích mohly předvést přivolání pomoci při dopravní nehodě a podílet se na záchraně života nebo ošetřování zranění s pomocí odborníka.

Závěr

Život je nejcennější hodnotou, kterou člověk má. Jednou ze základních podmínek přežití a zajištění ochrany zdraví a majetku je dobrá znalost dopravních předpisů, ohleduplné chování účastníků dopravního provozu a včasné poskytnutí první pomoci. Dopravní výchova je proto nezbytnou součástí vzdělání každého jedince. Vzhledem ke zvyšujícímu se dopravnímu provozu je cílem dopravní výchovy naučit děti v roli chodce nebo cyklisty s ohledem na místní podmínky bezpečně se v dopravním provozu pohybovat, vést je k odpovědnému chování a aktivnímu podílu na předcházení dopravním nehodám.

Po ukončení nejranějšího stádia vývoje se na výchově dětí vedle rodiny, která má prvotní, přirozenou a nezastupitelnou úlohu ve všech oblastech jejich výchovy, značnou měrou podílí škola. Školní prostředí disponuje v rámci povinné školní docházky širokými možnostmi nejen děti vybavit mnoha znalostmi, ale také podporovat jejich kladné vlastnosti a dovednosti a rozvíjet jejich osobnost, je významným činitelem také v oblasti dopravní výchovy. Lze souhlasit s myšlenkou učitele, výchovného poradce a lektora Kotena (2006, s. 280), že *„budoucnost vzniká při výchově dětí – ve školách a v rodinách. Výchovou lze ovlivnit budoucnost země, národa více než jakýmkoliv jiným způsobem.“*

Cílem této práce bylo vyhodnocení významu a úrovně dopravní výchovy na základních školách, zakotvené v RVP ZV pro 2. stupeň, realizaci implementace do jednotlivých ŠVP zkoumaných městských a vesnických škol a navržení konkrétní možnosti jejího zlepšení. Výzkumným šetřením bylo prokázáno, že povinná systematická dopravní výchova probíhající ve škole ve spolupráci s DDH má velmi dobrou úroveň, zajišťuje dobrou připravenost žáků a nevyžaduje žádnou zásadní změnu. Vzhledem k tomu, že na 2. stupni základního vzdělávání chybí jednotná a ucelená koncepce dopravní výchovy, ukázala se potřeba jejího vytvoření MŠMT ve spolupráci s BESIPem.

V současné době se jako možnost zlepšení situace nabízí využívání zajímavých a zábavných projektů. Poznatek chybějící ucelené koncepce výuky na 2. stupni souvisí i s prováděním takových projektů, neboť nejednoznačné požadavky na jejich realizaci jednotlivými učiteli by stejně tak mohly vést k jejich neefektivnosti. Pokud bude stanoven jednotný závazný postup škol, je možnost dosáhnout dalších významných úspěchů v oblasti dopravní výchovy. Projekt obsažený v této práci byl vypracován na základě konkrétních požadavků pedagogů.

Použité zdroje

Monografie

HÁJEK, B., B. HOFBAUER aj. J. PÁVKOVÁ, *Pedagogika volného času*. Druhé, přepracované vydání. Praha: Univerzita Karlova, 2010. ISBN 978-80-7290-471-6.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

CHARALAMBIDIS, Alexandros. *Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v základním vzdělávání*. Praha: VÚP, 2005. ISBN 80-87000-03-x.

KASPER, Tomáš a Dana KASPEROVÁ. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2429-4.

KOTEN, Tomáš. *Škola? V pohodě!* Most: Hněvín, 2006. ISBN 80-86654-18-4.

LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-1284-0.

LÍMOVÁ, L. *Teorie dopravní výchovy*. Praha: Karolinum, 2006. ISBN: 80-246-1157-089

OBST, Otto. *Obecná didaktika*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2016. ISBN 978-80-244-4916-6.

SKALKOVÁ, Jarmila. *Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, metody, organizační formy vyučování*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1821-7.

STOJAN, Mojmír. *Dopravní výchova v RVP pro 2. stupeň ZŠ*. Brno: MSD, 2008. ISBN 978-80-7392-081-4.

STRAUSS, A. a J. Corbinová. *Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice: Albert, 1999. ISBN 80-85834-60-X.

ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0644-6.

TUPÝ, Jan. *Tvorba kurikulárních dokumentů v České republice: historicko-analytický pohled na přípravu kurikulárních dokumentů pro základní vzdělávání v letech 1989-2017*. 2. doplněné a upravené vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Pedagogický výzkum v teorii a praxi. ISBN 978-80-210-8997-6

VALIŠOVÁ, Alena, Hana KASÍKOVÁ a Miroslav BUREŠ. *Pedagogika pro učitele*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3357-9.

Periodika

REITTEROVÁ, Eva. „Slavné městské budovy aneb s Večerníkem po Prostějovu,“. *Prostějovský večerník*. Prostějov: Haná Press, 25. 5. 2020.

Internetové zdroje

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28. [online]. Praha: MŠMT, 2010. Dostupné z <https://www.msmt.cz/file/20273?file=20273&highlightWords=2010&lang=1>

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: bílá kniha [online]. Praha: Tauris, 2001. ISBN-80-211-0372-8.

Dostupné z: http://www.nuv.cz/uploads/nuv/strategie/Bila_kniha_2001.pdf

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Praha: MŠMT, 2017 Dostupné z: www.msmt.cz/file/41216/.

Tematický plán dopravní výchovy pro žáky 4. tříd základních škol. Dostupné z: https://www.ibesip.cz/getattachment/Tematicke-stranky/Dopravni-vychova-deti/Detska-dopravni-hriste/TEMATICKY_PLAN_DV_2019_brozura_FINAL.pdf

Strategie vzdělávací politiky České republiky 2020+ [online]. Praha: MŠMT, 2014 Dostupné z: www.msmt.cz/file/34419/.

Hlavní úkoly vzdělávací politiky České republiky do roku 2030 [online]. Praha: MŠMT, 2019. Dostupné z: www.msmt.cz/file/51582/.

Webové stránky

www.sportcentrumddm.cz

www.ddcp.cz

www.ibesip.cz

www.msmt.cz

Právní předpisy

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam příloh

Příloha č. 1 Výzkumné otázky

Příloha č. 2 Informovaný souhlas

Příloha č. 3 Výzkumné rozhovory

Příloha č. 4 Návrh výukového projektu

Příloha č. 5 Zadání terénního cvičení

Příloha č. 6 Problémové úlohy

Příloha č. 7 Řešení problémových úloh

Příloha č. 1 Výzkumné otázky

1. Klasifikuje škola děti v oblasti povinné výuky dopravní výchovy, a to i s ohledem na získání průkazu cyklisty na dětském dopravním hřišti?
2. Byly dle Vašeho názoru děti na 1. stupni (v 1. až 5. třídě) dostatečně proškoleny v oblasti dopravní výchovy?
3. Je věnována pozornost problematice dopravy také ve školních zařízeních (ve školní družině, ve školním klubu)?
4. Měla by dle Vašeho názoru probíhat dopravní výchova spíše mimo povinnou výuku ve škole (družina, kroužky) či mimo půdu školy (dětské dopravní hřiště, kroužky) vzhledem k časovému vytížení školy?
5. Jak vnímáte úlohu rodičů na připravenosti dětí do silničního provozu? Zapojujete rodiče do této problematiky?
6. Jak hodnotíte připravenost pedagogů pro výuku dopravní výchovy?
7. Co jste absolvoval(a) po odborné stránce a měl(a) byste zájem o další vzdělávání v této oblasti? Existuje něco konkrétního, o co byste měl(a) zájem?
8. Konají se u Vás přednášky odborných složek (BESIP, Policie ČR)?
9. Jak často se konají a pro koho jsou určeny (pro které ročníky)?
10. Jak hodnotíte jejich význam?
11. Účastní se Vaše škola dopravních soutěží a jiných akcí s takovou tematikou?
12. Jak hodnotíte dosavadní stav integrace dopravní výchovy do Vašeho školního vzdělávacího programu (považujete tento stav za přínosný a efektivní)?
13. Jak hodnotíte nynější stav na 2. stupni? Zdá se Vám dostačující?
14. Jaké chyby v nastavené teoretické rovině spatřujete (časový rozvrh školy, obsah)?
15. Na základě Vašeho školního vzdělávacího programu je oblast dopravní výchovy pro 2. stupeň zakomponovaná v předmětech Bylo by dle Vašeho názoru vhodné zařadit dopravní výchovu i do dalších předmětů?
16. Na co by ve výuce dopravní výchovy dle Vašeho názoru měl být kladen největší důraz?
17. Projevuje se úspěšné absolvování povinné školní výuky pro čtvrté třídy při výuce dopravní výchovy na 2. stupni (v rámci předmětů, kde je pro tuto problematiku prostor)?
18. Jak témata vztahující se k dopravní výchově vnímají samotní žáci?
19. Máte zájem o zpracování a implementaci programu prevence do praxe?
20. Máte další konkrétní návrhy směřující ke zlepšení výuky dopravní výchovy na školách jak v teoretické, tak praktické rovině?

Příloha č. 2 Informovaný souhlas

Informovaný souhlas s poskytnutím výzkumného rozhovoru a jeho vyžitím pro účely bakalářské práce

Vážený pane/Vážená paní: _____

Jako student bakalářského studijního programu oboru vychovatelství pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci jsem si jako téma své kvalifikační práce vybral Systém povinného vzdělávání v oblasti dopravní výchovy na školách. Ve výzkumné části se zaměřuji na oblast dopravní výchovy pro 2. stupeň základní školy. Z uvedeného důvodu jsem se na Vás obrátil se žádostí o poskytnutí rozhovoru.

Jedná se o částečně strukturovaný rozhovor, jehož účelem je získat informace o dané problematice z pohledu pedagogického pracovníka na 2. stupni ZŠ.

Cílem výzkumu je zhodnotit dosavadní stav implementace dopravní výuky na 2. stupni základních škol, posléze vytvořit preventivní program cílený na žáky 2. stupně.

Vaše účast na rozhovoru je dobrovolná bez jakéhokoliv nátlaku. Záleží zcela na Vaší osobě, zda mi na položené otázky odpovíte, popřípadě jaké informace mi poskytnete.

Vzhledem k povaze kvalitativního výzkumu bude rozhovor nahráván a po jeho ukončení bude přepsán do textové podoby.

Rozhovor i nahrávání můžete kdykoli přerušit nebo ukončit.

Veškeré získané informace a Vaše názory budou použity pouze pro účely mé bakalářské práce s apelem na zachování Vaší úplné anonymity, stejně tak nebude nikde figurovat jméno Vaší školy.

Transkripce (přepis) rozhovoru bude k dispozici pouze komisi v rámci obhajoby bakalářské práce. Pouze vybrané pasáže budou citovány v textu bakalářské práce, která bude zveřejněná a dostupná on-line.

Zvuková nahrávka bude po ukončení výzkumu smazána spolu s transkripcí.

Tímto Vás žádám o souhlas s poskytnutím výzkumného rozhovoru a pořízením audiozáznamu.

Filip Burka

Udělují souhlas s poskytnutím rozhovoru a vytvořením jeho audiozáznamu, který bude sloužit jako podklad pro výše uvedenou bakalářskou práci. Dále svým podpisem stvrzuji, že rozumím výše uvedenému textu a souhlasím s jeho obsahem.

Datum rozhovoru: _____

Jméno respondenta: _____

Podpis respondenta: _____

Kromě bodů uvedených na straně 1 tohoto dokumentu se dále svým podpisem zavazují k povinnosti mlčenlivosti o všech skutečnostech, které jsem se v poskytnutém rozhovoru nebo v souvislosti s ním dozvěděl.

Jméno výzkumníka: _____

Podpis výzkumníka: _____

Příloha č. 3 Výzkumné rozhovory

Městská škola č. 1

Výzkumník: Takže první moje otázka teda je, jestli vaše škola klasifikuje děti v oblasti povinné výuky dopravní výchovy, a to i s ohledem na získání průkazu cyklisty na dětském dopravním hřišti, to znamená, jestli, když řeknu, tam nějaký Pepa dostane průkaz cyklisty, jestli to pak nějak zohledňujete i jako ve známkách nebo v ukončení těch předmětů.

Dotazovaný pedagog: To asi úplně dopodrobna neřeknu, ale myslím si, že ne, že jako k tomu přihlíženo není, samozřejmě oni jakoby tím ziskem toho průkazu podle mě tím to končí, jako že nevím, ke kterému předmětu by to úplně jako stáhli a využili jakoby tu klasifikaci.

Výzkumník: Jak to bývá třeba v tělocviku.

Pedagogický pracovník: Jo, ale podle mě jako nechci mluvit možná některý jakoby z těch kantorek zvlášť asi u těch mladších kategorií k tomu přihlídně, tak jako plavání, že, to je jasný, jako myslím si, že se to neděje.

Výzkumník: Jasně, dobře. Pak by mě zajímalo, jestli by podle vašeho názoru děti na prvním stupni byly dostatečně proškoleny v té oblasti té dopravní výchovy i s ohledem jako k druhému stupni myslím...jakože...

Dotazovaný pedagog: Jakoby z naší strany, my jako vždycky děláme proškolení nebo proškolení, seznámení před nástupem na různý volna a prázdniny, samozřejmě i v oblasti té dopravní výchovy asi to gro je to, co oni navštíví na dopravním hřišti, takže to je podle mě jakoby takové důkladné proškolení jedno asi z těch nejstěžejnějších pro ně a v tak jako v budově školy opravdu je to tak jenom asi v menší míře, jo, spíše v tom doporučení, aby samozřejmě jako budou účastníci dopravního provozu i tak i jakože takhle poučení o tom správném chování i prostě v provozu.

Výzkumník: Hm, jasně.

Dotazovaný pedagog: Jo a to se těch prázdnin poměrně dost nebo těch volen, takže vždycky se to prostě zapisuje do třídní knihy to proškolení o bezpečnosti jo, chování.

Výzkumník: Máte jako před prázdninami.....

Dotazovaný pedagog: Hádám podle mě to mívají každé, všechny školy, jakože to poučení jako jak by se měly děti samozřejmě v době volna chovat.

Výzkumník: No a týká se to i té dopravní výchovy jakože...

Dotazovaný pedagog: Týká se to samozřejmě, pohybují se po venku, že jsou účastní na kole, jsou účastníci dopravního provozu.

Výzkumník: Takže i v rámci toho druhého stupně?

Dotazovaný pedagog: Všichni to mají.

Výzkumník: Všichni.

Dotazovaný pedagog: Ale je to, není, že by si jako sedli a oni samozřejmě, takový to poučení první je na začátku školního roku, ale pak když před těma prázdninama, spíš se to jenom zopakuje, že děti se, prostě se poučí samozřejmě a už to není tak dopodrobna určitě ze strany, ač by asi se mělo, určitě jako nesedí ve třídní hodině a znovu si neříkají jo prostě....nekuřte, nepijte alkohol, prostě...jo? Nejezděte v protisměru, po chodníku.

Výzkumník: Jasně, s tím souvisí ta další otázka, tak nějak jsme to tam nakousli, je věnována pozornost problematice dopravy také ve školních zařízeních, ve školní družině, ve školním klubu? Máte nějakou....

Dotazovaný pedagog: U nás v družině taky, žejo, družina navštěvuje dopravní hřiště a to si myslím, že je zase jakoby stěžejní věc pro ně, potom klasicky v tom provozu družinovým, není to, že by někde prostě vyrazili si sami, něco dělali, jakoby určitě ne nějaký dopravní, vím teda, že třeba dělali nějaký, já nevím, soutěže, kreslí si, na dopravní tematiku, no tady ty věci určitě se jako dějí v těch hodinách.

Výzkumník: A teď mám takovou už, jak bych řekl, zásadnější otázku, právě jestli je dle vašeho názoru, měla probíhat dopravní výchova spíše mimo povinnou výuku ve škole, vyloženě jako v nějaké družině, v kroužku, v kroužcích v rámci školy anebo či úplně totálně mimo půdu školy, jakože ty děcka na dopravní hřiště, kroužky...

Dotazovaný pedagog: Jako za mě samozřejmě ta kombinace, pokud ty součástí jakoby, mělo by být součástí té výuky do určitejších předmětů, buď zahrnout, určitě jakoby není podle mě v silách prostor jakoby udělat úplně sólo předmět, teďka jakoby fakt je to našlapaný, když si teď

člověk vezme jakoby kolikahodinovou dotací to všechno zvládnout, ty děti, tak jakoby prostor na vznik nového předmětu si nemyslím, tak jako v rámci samozřejmě výchovy ke zdraví, tělesné výchovy, jo, jsou tam možnosti, družina jakoby nápad, že prostě v té družině by bylo v tom ŠVP ty družiny, že opravdu by se ta výuka dopravní se tam zařadila, asi možná nejsnazší cesta.

Výzkumník: Pro první stupeň.

Dotazovaný pedagog: Určitě. Na tom druhým stupně je to už složitější, tam fakt se nabízí buď ta výchova ke zdraví nebo tělesná výchova.

Výzkumník: No a jak vnímáte úlohu rodičů na připravenosti dětí...

Dotazovaný pedagog: Tak já si myslím, že rodiče by měli být zásadní tady v tomhle, ta škola by měla být takovej pomocník k tomu a jakoby ale ten základ samozřejmě by měl být z rodiny. Nee tak jak je to se vším, až je to prostě chování jo, slušnost, prostě všechno, i ta dopravní, prostě to je, to k tomu patří a ty rodiny, když na to jakoby kašle ten, ten prostor fakt v těch školách není nijak velkej, ty samozřejmě si tím projdou, ale když to nevzejde z rodiny, tak...

Výzkumník: Zapojujete rodiče nějak do té problematiky aspoň na třídních schůzkách?

Pedagogický pracovník: Z naší strany myslím si, že jakoby ne, že tam ta apelace jakoby směrem myslím k té dopravní výchově, že tam asi nezazní během těch třídnických hodin, jako řeší se samozřejmě ten vždycky v první řadě, pokud ty rodiče jsou v té škole, řeší se v první řadě ten vzdělávací proces, jo a pak ten, nějaký ty výchovný komplikace a tady na to už určitě prostor jakoby není.

Výzkumník: Tak jak jste řekl, není úplně samostatný předmět ani jako nemůže být, ale jako...

Pedagogický pracovník: Já jakoby, já bych se tomu, já bych si ho třeba dovedl představit, že by takový předmět byl, ale opravdu by muselo to jít úplně jinou cestou, no a muselo fakt jakoby se ubrat teda z něčeho jiného a aby to nevzniklo, že pak ta tendence, co jako pak, co jsou indicie, to pak ořezat to učivo, který teď je úplně nafouklý, to je fakt našlapaný, teďka jakoby je zásah měsíční, říkají, že to jako není likvidační, ale prostě to už se nedožene to učivo, že prostě není šance vůbec, ale fakt jako bych si to představit jakoby jednohodinově, nevím, ideálně možná na tom druhém stupni.

Výzkumník: Asi by to muselo vypadat trochu jinak na druhém stupni než na prvním.

Pedagogický pracovník: No...

Výzkumník: A jak tedy hodnotíte připravenost pedagogů pro takovou výuku a teď nemyslím fakt jako v rámci toho předmětu, když prostě není ale, když se okrajově něco probere v rámci teda jiných.

Pedagogický pracovník: Já jako myslím si, že ta připravenost by měla být dobrá, protože jo, jsou to, projdou, mají řidičáky, nevím, ale zase jo, těch žen v tom školství je spousty, vím jak ženy, neříkám, že všechny špatné řidičky, ale jak jsou na tom pak třeba s těma pravidlami, s tím provozem atd. je jako za mě, měly by být jakoby schopny předat ty základní věci, informace těm dětem, těm žákům i bez toho, aniž by třeba absolvovaly úplně něco, školení, nevím nebo podle mě takhle od stolu by měly být schopny ty základní věci jakoby předávat.

Výzkumník: No, to je vlastně i moje další otázka. Co jste absolvoval, absolvovali vůbec jako pedagogové po odborné stránce a měli byste zájem o další vzdělávání v takové oblasti?

Pedagogický pracovník: My máme přednášky, tady nevím, jestli se třeba, nebyl jsem se podívat jo, je, chodí třeba policie, městská policie, jako míváme, BESIP teda né.

Výzkumník: Jako pro pedagogy?

Pedagogický pracovník: Ne, pro děti, i pedagogové jsou jako účastníci, ale jako školení vyloženě tady směrem k tomu, k té dopravní výchově jsme jako žádné takové tady a ani nevím za mě, že by nějaké tady proběhlo.

Výzkumník: A ani byste..., nemáte jako pocit, že by to bylo jako, nevím, potřeba nebo že byste měli zájem nebo tak...

Pedagogický pracovník: To jako podle mě, to je zase věc, že školení absolvujeme spousty, jo teďka fakt směrem inkluze a osobnostním rozvojem, prostě tady technika, že fakt těch školení je spousty.

Výzkumník: Takže taky předimenzovaný i na straně těch učitelů jako hm.

Pedagogický pracovník: Přesně tak, teďka jakoby ta potřebnost, ano, jakoby je to dobrá věc, jo bylo by fajn to absolvovat, ale zas jakoby do toho kvanta všeho toho dalšího by si to muselo najít cestu, jo.

Výzkumník: A jak jste teda říkal, že se u vás konají nějaké ty přednášky, tak konají se teda přednášky BESIPu nebo koho?

Pedagogický pracovník: Policie a městská policie je, myslím si, že to přednáška pro 1. stupeň, míváme a tam je asi zahrnuto všechno, dá se říct všechno, i ta část, ta část tady nějaké té dopravní situace tam bude, já jsem teda nebyl účastníkem, jo, je fakt, musím se i podívat, jak je to přesně vedený, jako za mě jako bych předpokládal, že se to dotkne, když teda ta městská policie má na starosti, samozřejmě že jo, tu situaci.

Výzkumník: O přímo od BESIPu jakože.

Pedagogický pracovník: BESIP, BESIP je tady, no nevím o tom, že bysme tady jako měli.

Výzkumník: Že by se vyloženě řeklo, tak jak je dětské dopravní centrum a tam se teda jezdí, že by vyloženě prostě pod...

Pedagogický pracovník: Ne, nevím o tom, že by něco takového proběhlo.

Výzkumník: Že by se řeklo, projekt ministerstva dopravy, tady BESIPu, ne, ne, dobře. No a jak často se konají takový přednášky, ať už třeba hasičů?

Pedagogický pracovník: No, já myslím, oni se vystřídají tak podobně, vždycky jednou za rok, že tady minimálně míváme městskou, hasiče.

Výzkumník: A pro který ročníky to je?

Pedagogický pracovník: První stupeň.

Výzkumník: Pro první a pro ten druhý to nějak neto?

Pedagogický pracovník: Ne.

Výzkumník: A nechcete, nemáte zájem? Myslíte si.....

Pedagogický pracovník: No, tak ta nabídka, kdyby jako přišla, určitě bysme ji využili, jako nebránili bysme se tomu.

Výzkumník: Super. Jak hodnotíte jejich význam, to asi...

Pedagogický pracovník: Ne, tak význam to má, to samozřejmě, je to asi jakoby opomíjená část, my teda máme jako v celoročních plánech školy, jakoby tu dopravní výchovu máme uvedenou, snažíme se jakoby maximálně v možnostech té školy působit, jo ta důležitost, ten význam prostě to má. Ty čísla, která jakoby jsou veřejně známá, jako jsou špatná.

Výzkumník: To je pravda. No a pak bych se chtěl zeptat, jestli se vaše škola účastní nějakých dopravních soutěží.

Pedagogický pracovník: Účastníme se dopravních soutěží tady.

Výzkumník: Předpokládám, že je to jednou ročně asi, že?

Pedagogický pracovník: No, jakoby jestli se dá spojit, jakoby to Zdravý město, že jo, tam je nějaká prostě dopravní, pak vlastně ta hlavní soutěž, která je ta venkovní, nevím, jak se jmenuje přesně, mladý cyklista to je.

Výzkumník: No, myslím, že ano.

Pedagogický pracovník: No ale jakoby součástí to Poháru Zdravého města je vlastně, že jo oblast, kde je to.

Výzkumník: Tuším, že je to vždycky 4. třída, u toho Mladého cyklisty a u toho Zdravého města je to 6. třída.

Pedagogický pracovník: Jo, jo, šestky no.

Výzkumník: No a takže, v podstatě to je druhý stupeň a je ještě něco dalšího pro druhý stupeň takhle, tady v té oblasti, soutěže akcí.

Pedagogický pracovník: Ne.

Výzkumník: Moc teda ne. Jinak teda, takže to je super, za to děkuju, to si myslím, že ty odpovědi, dobře...

Pedagogický pracovník: Samozřejmě kdyby cokoliv jinýho, asi dalšího touhle cestou jako šlo, vzniklo, tak jako my jsme škola, která se účastní soutěží, sportovních, jakýchkoliv, ten matematický, přírodovědný, jakože my se nebráníme, jsme rádi, když můžeme vyrazet i jako v rámci toho vzdělávání na různé soutěže, pokud prostě bude nabídka i dalších akcí, tak jako za nás určitě by ta účast byla.

Výzkumník: Chtěl bych se ještě zeptat, jak hodnotíte dosavadní stav integrace dopravní výchovy do vašeho školního vzdělávacího programu. Jestli vám ten stav přijde přínosný,

efektivní. Jestli jako to má, tak jak to je, jestli s tím jako spokojení v podstatě. Jestli myslíte, že...

Pedagogický pracovník: No, já tím, že jsem jakoby nově, tak se snažím se samozřejmě nějaké hodiny navštívit, i se řeknu, tak papír snese všechno, jak to úplně jako prakticky potom funguje v těch daných předmětech, kdyby se to měl nauknout, zatím úplně jako informace nepodám, pokud to sám jako nevidím, i pak si udělat třeba nějaký sezení, jako víc se o tom pobavit, udělat si poradu vyloženě zaměřenou co jak kde, nechat si to zpracovat třeba předmětovějma komisema, i pro mě spíš jako to je otázka dobrá, na nějaký prostě monitoring toho stavu. Jo a ono jako ne vždy, když prostě to tam jakoby někde máme tak, že se to nějak v nějaké větší míře třeba splní.

Výzkumník: S tím souvisí vlastně tahleta další otázka, myslím, že se o tom, myslím, že se tady točíme... Jak hodnotíte nynější stav na druhém stupni, to je trošku zas jiný.

Pedagogický pracovník: Tam jako obecně, že ten první stupeň jako lepší než na tom druhém stupni, tam už se asi víc spoléhá i jakoby...

Výzkumník: Na jejich rozum.

Pedagogický pracovník: Hm, ten věk jakože, už by měly být jako víc k tomu zodpovědní, znalí, je tam asi ten stav určitě horší.

Výzkumník: Že tam v tom druhém stupni se směřují spíše k těm autům, že k tomu řidičáku, že nějaký jakoby možnosti, co by tam mohli, jakože dělat je dost, ale asi to nebude formou jako Jirko, tady třeba řekni, co je to za značku, to je jako jasný, ale třeba nějaké praktické nácviky by mohly být. Nemyslíte...

Pedagogický pracovník: Těžko říct, já myslím, že jako na to mají čas ještě.

Výzkumník: To je těžký asi říct, ale já nemyslím jako auto, myslím jako i na tom kole, protože ty značky, všechno, jako situace jsou de facto stejný.

Pedagogický pracovník: Ale tam asi se předpokládá, že už by jako měli to základní.

Výzkumník: Takže jste vlastně říkal, že to by byl teda potřeba ještě monitorovat. Další otázka je: Jaké chyby v nastavené teoretické rovině spatřujete, i když tady je to myšlený z hlediska časového rozvrhu školy, bavili jsme se teda, že toho času moc tolik není.

Pedagogický pracovník: No já... přesně, tak jo, já si myslím, že ten prostor jakoby fakt ten čas, kterej by tomu se mohl věnovat, že fakt se jenom ty stěžejní věci a je to, o tom si jenom, je toho poměrně hodně.

Výzkumník: Jo, takže tak, no. I obsahově v podstatě to, to vlastně souvisí, jasně, no Pokud bude víc času, pak se dá...

Výzkumník: Díval jsem se teda, že na základě vašeho školního vzdělávacího programu je oblast dopravní výchovy pro druhý stupeň zakomponovaná hlavně v předmětu výchova ke zdraví, že a myslíte si teda, že by dle vašeho názoru bylo vhodné zařadit dopravní výchovu do dalších předmětů, teda vzhledem k tomu, co jsem se doteď dozvěděl, tak se spíš zeptám, jako jestli kdyby ten čas byl, jestli by to teda mělo smysl, že když teďka je to taková saturace, že, ne, tak spíš, jako jestli jako to považujete jako za smysluplný vůbec jako to dělat.

Pedagogický pracovník: Jako nověj předmět úplně nebo víc.

Výzkumník: No i v rámci třeba mezipředmětových vztahů, že jo, protože...

Pedagogický pracovník: Ne, určitě jsou předměty, do kterých to patří, ta výchova i ten tělák, tělocvik, já třeba za naši školu musím říct, my tady máme pět koloběžek a jakoby docela poměrně často využíváme k hodinám, jo, s tím, že i třeba nebráníme se výletům na kole...

Výzkumník: Konají se.

Pedagogický pracovník: Konají se, na koloběžce, kde se ta skupina pohybuje přece jenom v tom dopravním prostředí a jako a dbáme na to, aby se to všechno proběhlo v pořádku.

Výzkumník: Jasně rozumím.

Výzkumník: Dál by mě teda zajímalo, na co by ve výuce dopravní výchovy mělo nejvíce být kladen důraz, asi jako všeobecně teďka se zeptám, ale zase bych to vztahoval spíš k těm starším dětem než...

Pedagogický pracovník: No určitě, pravidla dopravní, toho dopravního předpisu, to je základ podle mě a myslím si, že třeba i ta manipulace s tím prostředkem, že by nebyla na škodu, protože člověk jako vídá, že už to není tak běžný jakoby, víme, že na kole jezdil prostě každý klouček, na kole excelentně a teď kolikrát vidíte třináctiletý dítě, sedne na kolo a máte pocit, že na tom sedí poprvé, čili samozřejmě ta kombinace, no a i vy asi to vídáte ještě víc než já,

jako fakt, ta manipulace prostě vyloženě s tím dopravním prostředkem, na kterej je, to dítě nastoupí.

Výzkumník: Takže spíš i ta praxe v tom provozu.

Pedagogický pracovník: Určitě, jako pravidla jasný, to je základ manipulace a pak já teda ještě nevím, možná to s tím nesouvisí, jako je krásný, že vznikají ty sítě těch cyklostezek, jako supr věc, to je perfektní, ale nevím potom, že jo, vždycky se dostanou ty děti do stavu, že třeba musí někde jet po té komunikaci, za nás nebyly cyklostezky, jezdilo se v provozu a musel to člověk prostě znát hned. Ta cyklostezka úplně jakoby nesvádí k tomu, aby člověk jezdil, tak jako když jezdí v provozu. Jestli, jako je to fajn, ale asi by to chtělo i víc dostat do provozu ty mládežníky, aby opravdu prostě tam si uvědomili, že teď je ten malér a že teď prostě já potřebuju, ne že tady projedu městem a nic se neděje, nepotřebuju nic znát.

Výzkumník: V podstatě ne, že kdyby pak, řeknu, se děcka přestěhovaly někam a zjistí, že neumí vůbec nic, že.

Pedagogický pracovník: Že neumí vlastně nic v tom provozu, když jako, když jezdí, no.

Výzkumník: Na jedné straně je to pozitivní, že vlastně bezpečnost, že musím na cyklostezku než do provozu.

Pedagogický pracovník: To je jasný.

Výzkumník: Na druhou stranu...

Pedagogický pracovník: Ale připravuje to úplně jakoby i na ten okamžik, kdy se v tom provozu budu muset pohybovat.

Výzkumník: To je pravda, no. A pak bych se chtěl zeptat, teda zase v návaznosti na druhý stupeň, jestli se podle vašeho názoru úspěšné absolvování té povinné školní výuky pro 4. třídy, té systematické dopravní výchovy na dopravních hřištích, zda se to nějak promítá potom v rámci toho druhého stupně, tam, kde je teda k tomu ten prostor, ale jestli když potom i před těmi prázdninami třeba se s těmi dětmi o tom bavíte, jestli máte pocit, že to ten efekt mělo, protože jako statistiky máme, jestli, tak jako nějaký nějaký ten přehled asi je, ty děti to nějak zvládly, nezvládly, spousta třeba těch testů, potom víme, že z dětského dopravního centra se přenáší do školy, kde se to ty děti dopisují, takže nějaká představa je, že. Tak jestli jako v té návaznosti jako máte pocit, že ti, co teda to absolvovali nějak v té čtvrté třídě a páté, dobře, tak

jestli potom na tom druhém stupni. když se s nimi o tom bavíte, jestli to přineslo svoje ovoce, když to tak řeknu.

Pedagogický pracovník: No jako takhle úplně ověřeno, to jo, tu vazbu, to nemáme, ale jako předpoklad samozřejmě je tím, že to takhle absolvujou ti žáci, že jim to něco dá, dá se říct jako, to člověk na to spolíhá jakože tím projdou, že se to z nich jako nevypaří, zopakování by asi nebylo na škodu, ale jako by to, jak říkáte, potom proběhne nějaké školení, před prázdninami, kde to padne, ale spíš se jako předpokládá, že už ty vědomosti, znalosti, dovednosti mají a že už ví, jako co by, jak by se, co by se a těžko jakoby, těžko by se dalo ověřit, jestli prošel čtvrtou třídou, jo dobrý, všechno splněno, znal, věděl, pak jasně nějaké sedmák, osmák, jakoby ten vliv, tu vazbu...

Výzkumník: To byste museli cíleně, že? Další výzkum. Taky dobrý podnět pro mě.

Pedagogický pracovník: Jasný, no.

Výzkumník: To je vlastně, zase to souvisí v podstatě. Jak témata vztahující se k dopravní výchově vnímají samotní žáci? Tak mě by třeba zajímalo, že jo, tak je nějaká bezpečnost před začátkem těch prázdnin, jako jestli to ty děti nějak bagatelizují nebo máte pocit, že to nějak vnímají.

Pedagogický pracovník: Já nevím, já mám pocit, že to nějak berou, že to prostě jakoby ten stav tak je a že i to poučení jako jasně, prostě chovejte se tohle, jezděte takhle, přecházet na přechodech, nevím, takový ty běžný věci, u kterých může nastat problém, takže to je taková jako asi standardní běžná věc.

Výzkumník: Pak je to dobré, protože třeba vím, že na prvním stupni z hlediska tady té první pomoci, to vážně moc neberou, jakože si to neuvědomují vůbec, potom nad tím ani nemají jakože potřebu tak uvažovat, jakože, že to je pak fajn, jestli to pak fakt jde. Máte zájem o implementaci programu prevence do praxe, takže vzhledem teda k tomu, co tady bylo řečeno, k časovému rámci?

Pedagogický pracovník: Ne, stoprocentně, jo, ale tam fakt ta výchova ke zdraví, to asi to přímo vybízí, tam určitě by si to našlo cestu a ten zájem jako by byl. Kdyby to bylo takhle uceleně, pro toho vyučujícího, tak v té praxi určitě přínos, možná fakt i ten prostor tam největší, no.

Výzkumník: Tak jste říkal, že by to pro vás bylo lepší třeba, kdyby to bylo mimo tu výuku.

Pedagogický pracovník: Jakože družina, jasně.

Výzkumník: No jasný.

Pedagogický pracovník: Když vezmu ten druhý stupeň...

Výzkumník: No právě.

Pedagogický pracovník: Tam nevím jak, kde mimo výuku ještě hledat jakoby prostor, ono, ono...

Výzkumník: Pak jste říkal, takovej ten postřeh, že vlastně na začátku toho roku se dělá nějaká osvěta a...

Pedagogický pracovník: Nalívárnu, oni hodně...

Výzkumník: Pak před prázdninami, tak třeba po klasifikaci je nějaký čas nebo pro nějaký takový projekt?

Pedagogický pracovník: Asi by si to našlo cestu, asi by si to našlo, oni když už je uzavřena klasifikace, už se dějí nějaké třídní práce, tam možná by prostor byl, ale jde zas o to, že před těma velkýma prázdninama po tom školním roce, oni ty děti jsou takový docela vycuclí. Jestli by to mělo ten kýženej.... Oni už jsou...

Výzkumník: Smysl.

Pedagogický pracovník: Oni už se, oni už jsou myšlenkama jinde.

Výzkumník: Takže zas by záleželo asi na té formě.

Pedagogický pracovník: No jasně.

Výzkumník: Dobře, já moc děkuju. Ještě mám teda poslední otázku. Máte teda další konkrétní návrhy směřující ke zlepšení výuky dopravní výchovy na školách, jak v teoretické rovině, tak v praktické rovině, vlastně jakoby postoj k tomu, co by se vám třeba líbilo, jakože vidět...

Pedagogický pracovník: Těžko říct, tady jako já třeba v tom Prostějově, jo dopravní hřiště na vysoké úrovni tady, návštěva je tam ve výuce, je tam, v družině, zažijou tam jako výbornou věc, za nás, směřím to k Prostějovu, je supr. Těžko něco jakoby vytýkat, ne, navrhovat, jo věřím

tomu, že jsou města, kde to prostě stojí za houby, že? Jo, tady, tady je to, ne ne, jako že vás chce tady člověk jako vychvalovat, vychválit, ale jakože to je tady prostě na vysoké úrovni a ať výuka, soutěže, prostě i to prostředí toho dopravního hřiště, prostě to si myslím, že mají málokde. Takže těžko jakoby tady do toho jakoby vnášet nějaký nápad, návrh. Jo, tady, tady si myslím, že to jako prostě velmi dobrá úroveň, vynikající takzvaně a jen tak dál, jen tak dál.

Výzkumník: A pro ten druhý stupeň něco?

Pedagogický pracovník: Jako tam je to těžký, no. Tam už by měli asi rodiče dětí, děti samy, žáci, no jako jasně, šestáák, devátáák je jakoby rozdíl, tam možná nevím, je něco, cestou v té škole, nevím, přivýzt, dovýzt nějakou překážkovou dráhu, ověřit si něco, nevím, nevím.

Výzkumník: Ale spíš zase teda praktickýho než...

Pedagogický pracovník: Ne, ne praktickýho.

Výzkumník: Zbytečný že, ten základ by měl být, takže zas nějaký jízdy nebo nějaký modelový situace.

Pedagogický pracovník: No, nějakou zajímavou, prostě nějakou dráhu, takovou...

Výzkumník: Aby museli něco řešit prostě.

Pedagogický pracovník: Samozřejmě, testíček by asi neurazil, asi fakt by měl člověk nějakou zpětnou vazbu, kde jsou rezervy.

Výzkumník: Já moc děkuji.

Pedagogický pracovník: Není zač.

Výzkumník: Tak uvidíme, co z toho bude.

Městská škola č. 2

Výzkumník: Tak jo, určitě první taková moje otázka, kterou pro vás mám tak připravenou, je, jestli klasifikuje vaše škola děti v oblasti dopravní výchovy, a to i s ohledem na získání průkazu cyklisty na dětském dopravním hřišti. Je myšleno tedy, zda v podstatě ten průkaz cyklisty má i nějakou váhu při té klasifikaci u vás jako na škole, zda o tom máte nějaký povědomí.

Pedagogická pracovnice 1: No, vzhledem k tomu, že průkaz cyklisty se dostává někdy ve čtvrté třídě, tak to je to právě to, co říkám, že asi by bylo potřeba zastavit se na někým z prvního

stupně, protože my učíme občanku od 6. třídy a to oni už průkaz cyklisty mají a jestli za to dostávají, dostali nějakou známku nebo hodnocení.

Výzkumník: Máte o tom povědomí?

Pedagogická pracovnice 2: No, já si myslím, že v hodinách jde o to, jak každý učitel to učí svým způsobem, ale vím, že v té jedné čtvrté třídě, že to tam nějak dělali, protože na dveřích mají nalepeny dopravní značky, ale jestli jim to paní učitelka známkuje nebo ne, to my nevíme, a myslím si, že by bylo, že by nebylo na škodu s někým z prvního stupně se pobavit, jak se to dělá, protože to my ti prostě nejsme schopny takhle říct a bylo by to škoda nějakým způsobem zprostředkovávat, ať to máš jako přímo od ní.

Výzkumník: Jo, jo, určitě, to je podnětný.

Pedagogická pracovnice 1: No a co se týče toho druhého stupně, tak když je to začleněno třeba v občance, kde vyloženě podle návrhu RVP jsem to začleňovala do ŠVP, tak to máme v 7. třídě, kde jsou v podstatě vztahy mezi lidmi, kam to navrhli začlenit, a to asi tak, že když se stane nějaká nehoda nebo něco takového, tak aby byly schopni to nějakým nekonfliktním způsobem to jako vyřešit a aby věděli prostě, jak se na koho mohou obrátit a tak dále. A plus je to potom v 9. třídě, kde máme stát a právo a tam je nějaké protiprávní jednání a tam jsou zase právní postihy, takže nějaký porušování předpisů v silničním provozu atd., co se týče právě tady těch jako přestupků a podobně. A jestli je to klasifikováno, zase záleží na každém učiteli, jak si to nastaví, jestli se z toho zrovna píše test, prostě tady z té oblasti a tak. Pokud se píše nebo je nějaká diskuse, aktivity a tak, tak to se klasifikuje.

Výzkumník: To znamená, že nějaký obecná pravidla pro celou školu v tom, v té klasifikaci jako nemáte vyloženě.

Pedagogická pracovnice 1: My máme svá pravidla, ale...

Výzkumník: Jo jako z té dopravy, víš jako jestli...

Pedagogická pracovnice 1: Ne, to je pro nás fakt vyloženě okrajové téma, který vůbec nespadá tady do té výuky.

Pedagogická pracovnice 2: Ale my si vcelku...

Pedagogická pracovnice 1: První stupeň asi jo, ale to jde fakt mimo nás.

Pedagogická pracovnice 2: A celkově i my učitelé si tak nějak určujeme počet testů, zkoušení svým individuálním způsobem, takže je možné.

Pedagogická pracovnice 1: My máme počet známek na to určených všichni.

Pedagogická pracovnice 2: Přesně. A víme kolik, kolik která známka, že jo, z ústního zkoušení má nějakou váhu, test nějakou váhu, aktualita nějakou váhu, ale nemáme přesně daný, že na dopravní výchovu se prostě musí psát tolikabodová třeba písemka. Mě ještě napadlo tady k tomu, že se to možná částečně zase okrajově týká výchovy ke zdraví, protože tam se dělá první pomoc. V osmé třídě jsem s děčkama dělala první pomoc a tak vlastně to se s tou dopravní pojí taky, ale zase pobavili jsme se o nějaké situaci, ale řešili jsme to spíš z hlediska té první pomoci, než konkrétně, no, nějakou tu dopravu, kdo kde konkrétně kdy má přednost.

Výzkumník: Kdo kdy má jet.

Pedagogická pracovnice 1: Ve výchově ke zdraví je tady zase nějaký dodržování bezpečnosti ochrany zdraví, takže bezpečnost v dopravě, znalost dopravního provozu, ale, jak říkáš, tak okrajově, když se k tomu vrací.

Pedagogická pracovnice 2: Pak mě k tomu maximálně ještě napadlo, ale to už tys říkala, že v té sedmé třídě v občance, že to taky tam patří a tam je ještě jedno téma, které se týká komunikace, tak celkově do té komunikace se dá zařadit úplně všechno.

Pedagogická pracovnice 1: To jsou ty vztahy mezi lidmi, to se tam tak dá začlenit. Takže to je v podstatě tak vyložene na návrh RVP, kam oni navrhli, že by se to dalo začlenit, tak jako je to začleněno, ale není to jako vyložene téma, výuka obecně, že bysme ještě procvičovali, jestli umí jako správně jezdit, jestli znají dopravní značky, předpisy, a tak to už se úplně k tomu nevrací teda.

Výzkumník: A není to teda ani povinnost v podstatě.

Pedagogická pracovnice 1: Ne, není to povinnost.

Výzkumník: Mám tady tak druhou otázku a už asi víme, jaká bude odpověď. Jestli byly dle vašeho názoru děti na prvním stupni, tím myšleno teda v první až páté třídě, dostatečně proškoleny v oblasti dopravní výchovy, jak vy to vnímáte teda z té pozice spíš toho druhého stupně, protože...

Pedagogická pracovnice 1: Jako já si myslím, že proškoleny docela dobře jsou, že i tady, jak je spolupráce s dopravním hřištěm, kdy ony chodí pravidelně právě tady na ty testy, zkoušky a jízdy, aby splnily tady ty pravidla a dostaly ten průkaz no cyklisty vlastně, že cyklistickej průkaz a mají určitě to nějakým způsobem, jako probírají takhle, takže myslím si, že proškoleny asi dostatečně jsou na to, aby se byly schopny se pohybovat. Jestli stojí za to to potom opakovat dál, to asi možná jo, protože všechno se postupně zapomene, ale jo, myslím si, že to asi je v pohodě, ale říkám, nebyla jsem tam u toho, takže těžko říct.

Výzkumník: Jak říkám, no mě to právě u vás zajímalo hlavně z té pozice, jak vy to vnímáte pak u těch starších dětí, jestli, jestli ony třeba v rámci třeba té občanské nauky, když tam se probírá cokoli k té dopravě, jestli oni jako vědí nebo jsou úplně v tom jako...

Pedagogická pracovnice 1: No, obecně asi vědí jako, co se týče nějakých značek, pravidel, co udělají, když je nehoda a tak, to oni jako ví.

Pedagogická pracovnice 2: Já v podstatě souhlasím jako s tím, co říká ... (pedagogická pracovnice 1) a mně přijde, že ten přehled mají, ale samozřejmě nedělám to s něma tak, že bych jim ukázala jako x fotek značek a dělali bysme značku po značce, ale když se k tomu dostaneme, zeptám se, jak to má obecně fungovat i co se týče první pomoci, jo všechny tady ty věci oni jako nějaký způsobem ví a dali jsme to společně dohromady bez toho, aniž aby se to dopředu nějak učili, nebo jako...

Pedagogická pracovnice 1: Jako samozřejmě zase záleží, to je dítě od dítěte, a určitě se to nebo dá se to rozpoznat podle toho, jak se kdo dopravuje do školy, takže děcka, co chodí samy, nebo jezdí samy, tak jsou na tom nějak jako, pohybují se v tom, jsou na tom trochu líp, no, než někdo, kdo je prostě dovážený autem a úplně se o to třeba nezajímá, moc často sám na kole nejede nebo takhle, ne, není to pro něho úplně nějak jako asi prioritní, je to tak.

Výzkumník: Dobře. Pak bych se teda chtěl zeptat, je věnována z vašeho pohledu pozornost problematice dopravy také ve školních zařízeních, myslím tím, školní družina, školní kluby, zda máte jako o tom nějaké povědomí, jak to vlastně tady funguje na škole?

Pedagogická pracovnice 1: Podle mě zase takhle povědomí přímo nemáme, abysme šli a jako ptali se na to, ale co se týče, když jsou tady nějaké ty plakáty nebo prostě mají něco vylepeného, občas vidíme, co dělají v té družině, tak si myslím, že jo, že chodí s nima taky na to dopravní hřiště a nějakým způsobem to procvičují.

Pedagogická pracovnice 2: Přesně já si myslím, že jako chodí jednak s učitelkami na tom prvním stupni asi teda v té čtvrté třídě, ale já si myslím, že v rámci té družiny už chodí někdy dřív, že se mně zdá, že jsem někdy zaslechla, že se bavili, i o tom, že někde takhle jako půjdou, ale zase jako by bylo lepší zeptat se konkrétně, jestli jako od té družinářky, jestli jako to tam musí mít nebo jenom oni to považují za důležité pro to, to tam třeba začleňuje, jakým způsobem je to...

Pedagogická pracovnice 1: No, vzhledem k tomu, že fakt máme pár kroků odsud dopravní hřiště, který je docela populární i mezi dětmi a i tak celkově je to dobrá aktivita, zvláště když začíná být prostě teplo, tak docela často to je tam berou, když je nějaká tady ta příležitost k tomu, tak prostě často se chodí tam s prvním stupněm na hřiště.

Výzkumník: V podstatě tady s tou otázkou se pojí ta další, jestli by dle vašeho názoru měla probíhat dopravní výchova spíše mimo povinnou výuku ve škole, ať už teda přímo ve výuce nebo v té družině, v těch kroužcích v rámci jako zase těch základních škol či mimo půdu školy úplně, to znamená tady ty dopravní hřiště, dětská dopravní centra, kroužky, myslím tím středisek volného času vlastně, vzhledem k časovému vytížení vašemu jako ve škole.

Pedagogická pracovnice 1: Tak já si myslím, že na prvním stupni by to mělo být povinný pro všechny, a to jednak z důvodu, že to je docela důležitý téma tady, ať už ty děti ví, jak se teda pohybovat a jak se chovat na těch silnicích, a jednak z toho důvodu a druhá, že ne všichni chodí do družiny a do nějakých tady těch zařízení bokem volnočasových a tak dál, takže ne všichni by se měli možnost s tím setkat, takže určitě na tom prvním stupni si myslím, že to tam patří, že to tam začleněno je a jak říkám, na druhém stupni asi není potřeba úplně to už tak zase opakovat všechno od začátku, ale prostě lehce se to občas nějak nakousne.

Výzkumník: Dobře, super. O tom už jsme se tady taky bavili vlastně před chvílí, že jak vnímáte úlohu rodičů v připravenosti dětí do silničního provozu, zapojujete rodiče do této problematiky, no v první řadě by mě teda zajímalo, jestli jako tam vnímáte teda nějaký ten rozdíl, jako mezi dětmi teda, řekly jste, že vnímáte rozdíl, že jo, pokud ty děti přijedou do školy autem, pěšky.

Pedagogická pracovnice 1: No, tak jako těžko zase říct, samozřejmě rodiče v tom mají úplně roli, ale jo, myslím si, že asi děti, které prostě běžně chodí samy, dopravují se samy, tak asi pokud ti rodiče, si myslím, že by měli s nimi zčásti jako ze začátku aspoň absolvovat tady ty

trasy, vysvětlit jim to, oni naučit, je to oni, protože přece jenom je to pořád rodič a budou ho poslouchat a potřebují si to nacvičit fakt jako nějak v realu, že a jde asi poznat takhle, kdo teda prostě nějak jezdí někam anebo kdo s těmi rodiči prostě úplně nemá příležitost takhle se pohybovat po městě nebo kdekoliv.

Výzkumník: A zapojujete rodiče do této problematiky nějak? Do nějaké akce nebo máte vůbec možnost něco takového spíš udělat?

Pedagogická pracovnice 2: Tady u té otázky mi přijde, že se zase vracíme trošku k tomu prvnímu stupni, my je tady nic jinak jako do té dopravní výuky nezapojujeme, my to prostě s něma děláme v těch hodinách, ale zase nevím, jestli se to dá nazvat dopravní výukou, protože my se toho dotkneme tak strašně jenom okrajově, že bych to tak ani nenazývala, a jestli to ty holky na prvním stupni mají nebo ne, to je zase otázka spíš na ně. Nějakým způsobem si myslím, že by bylo dobré, aby byly do toho rodiče zapojeni, ale přijde mi, že jako je to věc, která se třeba už nemusí ani úplně říkat, že je to tak, jak jsi říkala ty, když prostě jedou se s něma projet na kole, tak jim řeknou, že tady je přechod, že to snad funguje takhle, tady ta značka znamená tohle...I ty děcka se samy ptají.

Pedagogická pracovnice 1: Myslím si, že je to tak nějak přirozeně, prostě že to fakt patří, je to prostě přirozeně tak nějak, jak oni se dopravují, tak ti rodiče asi je tam nenechají někde, aby jezdili a neřekli jim k tomu vůbec nic a zase ti rodiče, kteří to tak udělají, tak nevím, jestli jako by úplně měli zájem spolupracovat tady, a to je potom jako složitější asi určitě.

Výzkumník: Jo, jakože ti, co nemají na tom žádný zájem, v podstatě to řešit tak ani když jim to budete...

Pedagogická pracovnice 1: Přesně tak, já si myslím, jako že většina lidí asi ten zájem má, protože sami chtějí, aby jako ty děti se tady pohybovaly bezpečně, aby neměly žádný zranění, takže si myslím, že prostě fakt normálně přirozeně tak, jak se učí odmala, jezdit na kole a podobně, tak oni je prostě do toho zapojují, že berou je na to dopravní hřiště, jezdí s něma někam, vysvětlují jim prostě, jak se chovat, že.

Výzkumník: To chci říct, vlastně vy máte zkušenosti s konkrétními dětmi, s konkrétními rodiči, že v podstatě i můžete říct ji, jak to u vás je. Jestli jako máte takhle ty vyřešený...

Pedagogická pracovnice 2: Já si myslím, že my to úplně nemáme.

Pedagogická pracovnice 1: Ne.

Pedagogická pracovnice 2: Že my nejezdíme s dětma nikam na kole, my máme úplně z jiných předmětů ty výlety, i na druhém stupni jsou směřovány úplně jinam, tady to by zase zodpověděla líp ta učitelka z toho prvního stupně, protože oni tam tu dopravní výchovu přímo mají a nevím, jestli cíleně rodičům říká, jakým způsobem je doma učit, neučit, jestli je do toho zapojují, spíš si myslím, že je to opravdu nějaká přirozená věc, kterou prostě ten rodič dělá sám od sebe a samozřejmě někdo, kdo se o to dítě jako moc nestará, nezajímá se o nějaký jeho zájmy, tak samozřejmě, i když mu ta učitelka řekne, jakým způsobem to má udělat nebo že vůbec něco takového má dělat, tak to ten rodič stejně neudělá, že mi toto nepřijde, že je to něco, co by se mělo těm rodičům nějak radit, protože je to věc, kterou oni sami by měli dobře znát a umět a že oni to vždycky nějak předají těm dětem.

Pedagogická pracovnice 1: Tak přesně jak říkáš, my nevíme, jak probíhá ta komunikace na prvním stupni, kdy oni fakt jsou víc v kontaktu, víc si s nima píšou nebo mají prostě přehled takhle větší, mají tam ty vztahy trochu jinak taky ještě, takže těžko říct pro nás asi takhle.

Výzkumník: Super, mně to jako, já jsem spokojenej s odpovědí, takže supr. Pak bych se chtěl zeptat, jak hodnotíte připravenost pedagogů pro výuku dopravní výchovy?

Pedagogická pracovnice 1: No asi většina z nás prošla tehdy tím cyklistickým kurzem ve čtvrté třídě, nevím, myslím si, že se asi nějakým způsobem nějak u sebe máme, ne, chtěla jsem říct většina, nevím, jestli to má většina řidičský průkaz, kdo má, tak asi je schopen se pohybovat a...

Pedagogická pracovnice 2: Měl by být.

Pedagogická pracovnice 1: No, jako myslím si, že jo, a hlavně ti, co to učí, tak oni prostě musí být připravení na to, co učí, že? Pokud by se tady objevil někdo, kdo v životě neřídil a nemá vůbec přehled, i když já si prostě osobně myslím, že skoro každý ten přehled má, jak by se měl tedy chovat, tak to učit nebude, že budou to učit ti, co nachystaní jsou.

Pedagogická pracovnice 2: To taky, ale já si spíš taky myslím, že pokud teda někdo ten přehled úplně nemá, nemusí mít řidičák nebo něco, tak přece není problém se to doučit, a když ví, že ho to čeká, tak to prostě doučí se to nějakým samostudiem, ten člověk sám nebo se v tom trochu jinak líp zorientuje a v podstatě podle mě, když si tvoříš dopředu nějakou přípravu na hodinu, tak se to učíš znovu a znovu, protože si to jako ty osvěžíš, opakuješ a ještě přemýšlíš nad tím,

jakým způsobem to natlouct těm dětem do hlavy, takže si myslím, že i kdyby v tom někdo neměl takovej přehled, tak...

Pedagogická pracovnice 1: I kdyby, ale zase vracíme se k tomu, je to hlavně na prvním stupni, já nevím, jakou mají výuku učitelé na první stupeň, ale myslím, že to učí jako povinný předmět, takže něčím, asi něčím musí projít.

Výzkumník: A máte jako povědomí o tom, jestli máte možnost něčím projít? Ne, nevíte? Jestli můžete, nemůžete nějaký kurz absolvovat?

Pedagogická pracovnice 1: Školení asi...

Výzkumník: Školení.

Pedagogická pracovnice 1: Tak my nějak školení asi můžeme a takhle, ale asi kdybysme to potřebovali vyučovat a ukázalo se, že fakt třeba nevíme jako co s tím a takhle, ale my to nepotřebujeme na tom druhém stupni.

Výzkumník: Super.

Pedagogická pracovnice 2: Ale nevím, jestli konkrétně na nějakou dopravní výchovu, když bysme kdy...

Pedagogická pracovnice 1: Jako nepátrala jsem po takových kurzech.

Pedagogická pracovnice 2: ...kdybychom byli na...

Pedagogická pracovnice 1: Protože asi nám to nepovolí z toho důvodu, že my to nemáme jako jak uplatnit tady s těmi, to fakt nepotřebujem.

Pedagogická pracovnice 2: Kdybychom vedli jako nějakou výuku na tom hřišti, kam ty děcka chodí, i třeba s tím učitelem tam nějaké hodiny, nějaká výuka tam taky probíhá, že jim něco základního řeknou, takže si myslím, že v tom případě ano, ale jinak pro nás prostě, proč by za mě, proč bychom měli tady, tady něco takového, když je spousta jiných potřebnějších prostě...

Pedagogická pracovnice 2: Seminářů nebo třeba přednášek pro nás.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, to jsem řekla špatně, myslím pro nás.

Výzkumník: Ne, rozumím. Takže myslíte, že kdyby třeba ta dopravka, dopravní výchova byla třeba zakomponovaná, že by to byla povinnost jako samostatný předmět třeba, tak tam už by to mělo pro vás větší smysl, že jo, nějakým způsobem...

Pedagogická pracovnice 2: Samozřejmě.

Pedagogická pracovnice 1: Jo.

Výzkumník: Jo, dobrý, no v podstatě jste mi odpověděly na tu sednou otázku, že co jste absolvoval/a po odborné stránce a zda byste měly zájem o další vzdělávání v této oblasti, v podstatě jste řekly, že řidičák máte, že, že hodně to souvisí s tou předcházející otázkou, takže to v podstatě máme vyřešené. No a pak, zda teda víte, jestli se u vás nebo zda se u vás konají přednášky odborných složek, to znamená určitě BESIPu, jakože ministerstva dopravy nebo policie České republiky, popřípadě hasičů.

Pedagogická pracovnice 1: Konají, konají.

Výzkumník: Konají.

Pedagogická pracovnice 1: Docela pravidelně.

Výzkumník: Zrovna se chci zeptat, jak často?

Pedagogická pracovnice 1: No, co já jsem měla možnost tady vidět zatím tři roky, tak to tady bylo každý rok, je tady policie, takže mají nějaké přednášky s ní, možná i víckrát během toho roku, ale vzhledem k tomu, že nejsem třídní, tak nejsem tady účastněná tady těch akcí takových, a BESIP tady taky...

Pedagogická pracovnice 2: Ale byla tady, záchranáři tady byli.

Pedagogická pracovnice 1: Záchranáři sem chodí.

Výzkumník: A BESIP taky teda, jo?

Pedagogická pracovnice 1: Myslím si, že jo, že tady něco proběhlo a mají i možnost jít třeba k hasičům.

Výzkumník: Jo, to jsme tady zrealizovali, super a máte, víte pro které je to ročníky? Zase spíš se zeptám teda na tom prvním stupni, vás to, asi řeknu to blbě, nemusí zajímat, že?

Pedagogická pracovnice 1: Na prvním stupni to probíhá určitě a...

Výzkumník: Jak je to třeba, jestli za vámi někdo dochází na druhý stupeň?

Pedagogická pracovnice 1: Bývají tady ty akce, no a šestky náhodou taky.

Výzkumník: A víte kdo?

Pedagogická pracovnice 1: Právě, všechny co jsme říkaly, policie...

Výzkumník: I policie, i ten BESIP? Mě by zajímalo hodně, jestli BESIP přišel třeba s něčím?

Pedagogická pracovnice 1: Já nevím, jestli to bylo úplně pro druhý stupeň, ale nevím, upřímně teďka.

Výzkumník: Tak když nevíte, tak už se asi dá čekat, že ne moc často, že nebo.... Z toho tak plyne...

Pedagogická pracovnice 2: Tak, já jsem tady třeba půl roku třeba a za tu dobu tady jako nebyli, takže...byla tady záchranka.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, jenže to, že my nemáme svou třídu, my prostě chodíme do různých tříd různě učit a jestliže sem tady někdo přijde a odučí nebo má tady dvouhodinovou přednášku s někým, tak já třeba úplně nejsem u toho přítomna a nevím, že to prostě...

Pedagogická pracovnice 2: A pokud ti to nenaruší rozvrh, tak nemusíš vědět.

Pedagogická pracovnice 1: Pokud mi to nenaruší hodinu a nejsem tam s nima jako jejich dozor, tak já o tom v podstatě často vůbec nevím, že tady něco...

Výzkumník: Takže z vaší strany by to měl v podstatě vědět třídní učitel.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, to jde určitě přes třídní učitele.

Výzkumník: Dobře, no, super a co si myslíte jako, jak hodnotíte jejich význam...

Pedagogická pracovnice 1: O tady těch přednáškách, o kterých toho moc nevíme...

Výzkumník: Takže nevíte vlastně.

Pedagogická pracovnice 1: Jako já myslím, že asi je to, většinou když se ptám potom, jaký to bylo, a tak podobně, tak zazní jo, že fajn, že děcka se zapojovaly a podobně, takže asi je to třeba nějakým způsobem zajímavá, já jsem se účastnila tehdy nějaké té policejní nebo hasičské.

Výzkumník: No?

Pedagogická pracovnice 1: A jo, tak bylo to fajn, něco si vyzkoušely, diskutovaly, s ním asi je to zas pro ně něco jinýho, zase to uslyší od někoho jinýho trošku jinak, můžou se do toho

nějak zapojit, takže jo, myslím si, že to není zbytečný, kdyby bylo, tak tady to asi nebudeme opakovaně nějak...

Výzkumník: Jasně a bylas u toho, že?

Pedagogická pracovnice 1: Byla jsem u toho, jo bylo to fajn.

Výzkumník: Jo, no to je super, že to můžeš takhle říct tak...

Pedagogická pracovnice 2: Já jsem teda byla přítomna na jedné, když tu byli záchranáři v tělocvičně, jak byli tam, měli prezentaci, něco jim k tomu říkali a děcka si to mohly vyzkoušet, jediná nevýhoda mi přišlo, že v té tělocvičně je blbá akustika, takže čas od času tam ty děcka prostě už začaly si povídat a nebylo je tolik slyšet, ale jinak mně přišlo, že je to dobrý, protože si to mohly i vyzkoušet a jak si něco zkoušely, tak prostě hned všichni dávali pozor a bylo to dobrý a pak tady někdy, teda dřív někdy byli policisté a o tom jsme se bavili v těch hodinách, že mi to i děcka říkaly, že si pamatují, že tady byli, že se bavili o nějaké šikaně, o něčem a tak podobně, to co už se teda netýká dopravní výchovy, ale že teda si vzpomínají na to, že tady vůbec někdo byl.

Výzkumník: Jo, že to není tak, že byste se za rok zeptali jo, pamatujete si to a oni by řekli, že si nepamatují, že tady něco bylo.

Pedagogická pracovnice 2: Ne, jako li... neřekli mi přesně do detailů, co bylo, ale prostě řekli mně, byli tady nějakí policajti a oni něco říkali a jako pak teda si postupně vzpomínali co, ne že by to vychrlili hned slovo od slova, to je jasné, ale jako význam toho v podstatě, co jim říkali, byli schopni nějak shrnout, prostě to, co viděli, že jim pouštěli nějaký, nějaká videa, říkám, já jsem tu nebyla, ale vím, že si na to vzpomněli.

Pedagogická pracovnice 1: Já toho jsem asi taky úplně neviděla, ale vím, že tady chodí vždycky, no tak...

Výzkumník: Tak děkuju. Další moje otázka už bude trochu upravená, já tady mám napsané, já jsem si teda připravil, účastní se vaše škola dopravních soutěží a jiných akcí s takovou tematikou? Já už vás nebudu trápit s tím prvním, protože tady je to, jste v podstatě odpověděly, jak to tady máte, spíš tedy, jestli jako na druhém stupni jste viděly nějakou akci dopravní soutěže, jestli byla nějak cílená na druhý stupeň?

Pedagogická pracovnice 2: Soutěž nevím, uvidím, pro mě, já uvidím, co přijde, květen červen, protože jsem tady chvíli, ale vím, že něco bylo asi loni, jako nebyla to žádná soutěž, ale výlet jako rodičů s dětmi někde na kole, nevím, co to přesně bylo, ale jakože se jelo na kole někde a jako společná akce, ale ne žádná výuka, žádná soutěž, jenom...

Pedagogická pracovnice 1: Ale to bylo až, to bylo teďka, ne? První rok něco? Učitelé, rodiče...

Pedagogická pracovnice 2: Je to, jenom jsem o tom slyšela, že to bylo.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, to asi jo...

Pedagogická pracovnice 2: Ale vůbec jsem tu nebyla.

Pedagogická pracovnice 1: Ale jinak míváme na konci vždycky školního roku, někdy v červnu to bývá, tak máme sportovní den a tam v podstatě záleží na každé třídě, jak si to zařídí a jak se domluví a co já jsem třeba byla vloni, tak jsme byli s druhákama nebo prvňákama, já už ani nevím, tak jsem vlastně jela jako pomocná tam učitelka s tou třídou a byli jsme na koloběžkách se taky projet někde na Hloučel, takže všichni vlastně dostali nebo měli koloběžku, měli helmy samozřejmě a jeli jsme prostě na výlet takhle společně.

Výzkumník: To byl teda první stupeň?

Pedagogická pracovnice 1: To byl první stupeň, ale to je, platí úplně pro celou školu a to je zase, mají to třídní prostě, třídní si to zařizují a plus si k sobě třeba berou právě někoho z netřídních, aby byli dva takhle, když se někde jede, záleží, jestli se spojí ty třídy a tak podobně, kolik je potom a jaký je počet žáků a každý si něco vymyslí, nemusí to jet, nemusíme jet všichni na kole nebo na koloběžce, prostě záleží, jak se kdo domluví, někdo něco hraje, někdo jede na výlet a tak dále a my jsme byli konkrétně na těch koloběžkách, tam vím, že právě jezdívá každý rok ta jedna učitelka na ty kola.

Výzkumník: O nějaké akci třeba BESIPu?

Pedagogická pracovnice 1: To si tak nepamatuju.

Výzkumník: Jak hodnotíte dosavadní stav integrace dopravní výchovy do vašeho školního vzdělávacího programu, považujete tento stav za přínosný a efektivní? Záludná otázka asi, že?

Pedagogická pracovnice 1: Záludná otázka, no, tak efektivní, jak jsem říkala, do občanské výchovy se dává hodně témat, která se nemají kam zakomponovat, dopravní výchova je jedno z těch témat a okrajově se to tam nějakým způsobem zakomponovalo a zmíní se to v té hodině, nějakým způsobem se tomu jako dostane, což samozřejmě se snažíme, aby to k něčemu bylo, když už to učíme, tak ať to efektivní je, ale....

Výzkumník: A máte z toho třeba nějaký výstup, tady z té části?

Pedagogická pracovnice 1: Zase záleží na každém učiteli.

Pedagogická pracovnice 2: Ale vzhledem k tomu, že pořád se v podstatě spolu točíme v kruhu, že je to jako okrajová věc, tak v podstatě zmíníme, jak ta doprava funguje, ale co...

Pedagogická pracovnice 1: Zmíníme, ale my máme strašně moc jiných, my máme povinnost jiných témat, kterých...

Pedagogická pracovnice 2: No, že prostě taková minisoučást něčeho důležitějšího, takže my to zmíníme, ale že bychom vyloženě řekli, tak napíšeme si písemku, já vás přezkouším, vytvoříme si projekt na nějakou dopravu nebo tak, to prostě na to tam není čas tolik, není, protože je tam spousta dalších věcí, který nechci říct, že jsou důležitější, že bych chtěla dopravní...

Pedagogická pracovnice 1: Ale jsou vyloženě povinná, jsou součástí toho, co se musí projít.

Pedagogická pracovnice 2: Ano navíc, jako v rámci celkově toho vzdělávání 1 až 9, je ta dopravní výchova, je na tom prvním stupni, kde tomu podle mě věnováno hrozně moc času nebo o dost víc než na tom druhém, takže jako tím, že se dotkneme okrajově, tak doufáme, že...

Pedagogická pracovnice 1: Prostě máme jiná témata než tu občanskou, teda tu občanskou, tu dopravní výchovu, která prostě fakt se objeví, trošku to zmíníme a skončí to tím.

Výzkumník: Dobře a teď, když nebudeme brát teda tu povinnost, protože víme, že jsou teda povinná témata, která se musí probrat, bez toho se prostě neposunete dál, tak zdá se vám to dostačující, jak to funguje na druhém stupni v oblasti té dopravní výchovy, výuky nebo tady to povědomí, co se těm dětem máte možnost říkat, nemáte, jestli to tak stačí nebo byste jako řekly, že nestačí bez ohledu na to, že teda vím, že na to ten čas třeba není.

Pedagogická pracovnice 1: To je taky těžká otázka, protože my asi docela nejsme odbornice na dopravní výchovu a není to téma, které by nás nějakým způsobem úplně asi jako týkalo nebo, i když asi mluvím jenom já za sebe a..., ale nevím, jako nemyslím si, že je to úplně zbytečný, ale asi bych to nějakým způsobem zakomponovala, ale nemyslím si, že zrovna třeba v té občance už se na to dá prostor, protože je to jednou týdně, často to odpadne. To je hrozný problém uskutečnit a odučit ty další témata, takže aby to bylo jako zahrnuto v občance tak, že to zabere tam dva měsíce a budeme se věnovat jenom dopravní výchově, to není možný prostě. Za této situace, jak to zrovna funguje. Pokud by tady třeba byl nějaký, v rychlosti nějaký kurz na začátku školního roku, na konci školního roku, třeba přezkoušení nebo prostě nějaký situace ukázaný něco, co by ty děcka bavilo a rozhodně co by mohly dělat napřímo v praxi, vyzkoušet si to, to si myslím, že určitě by užitečný bylo, že by to bylo fajn, ale to už mimo ten náš předmět.

Pedagogická pracovnice 2: Já si myslím, že taky, ale nedokážu si představit, že devátáci budou jezdit po dopravním hřišti jako po těch značkách na kole, jako někteří asi jo, ale jo, že tohle mi přijde, že pro ně možná mnohem lepší než sedět tady a povídat si o tom jenom, využít to nějakým způsobem v praxi v rámci prostě jednoho dne.

Pedagogická pracovnice 1: Co já si myslím, prostě je hodně potřeba a to si myslím, že chybí tak celkově a ať už to jednání právě tady v těch krizových situacích, kdy prostě a oni jsou svědkem nějaké nehody a bylo by fajn, kdyby měli možnost si to prostě nacvičit, když se to ukáže, ať oni ví, jak se zachovat, jestli první volat záchranku, sanitku, jestli prostě mají něco dělat s tím člověkem, zase první pomoc, na kterou se pořád naráží, to, že oni si něco zapíší do sešitu, to neznamená, že jsou schopni udělat první pomoc a to málokdo z lidí, takže to si myslím, že by se mělo opakovaně prostě zkoušet, ať aspoň ví, co udělat, pak tam prostě nestojí a nevolají první mamince, že jako tady stojí a že neví, co mají vůbec dělat. Ale spíš ať jsou schopni nějak zareagovat a to si myslím, že by bylo fajn, aby si nacvičovali, že třeba v těch hodinách ti starší prostě.

Pedagogická pracovnice 2: Ale zas je fakt zrovna, že ta první pomoc podle mě, tady tyto věci se trochu řeší tou blokovou výukou nebo jak to mám nazvat, když sem právě ta záchranka přijde a oni mají možnost samozřejmě, zas je problém, jsou tam...

Pedagogická pracovnice 1: Ale to je jeden den, víš, jenom.

Pedagogická pracovnice 2: Je to jeden den a je tam několik tříd najednou, takže si to nevyzkouší všichni, to určitě ano, ale že v podstatě podle mě nějaký náznak toho řešení je v tom.

Pedagogická pracovnice 1: Jako já určitě, není to úplně vypuštění, ale za mě bych to klidně dala trochu víc.

Výzkumník: V podstatě jste zhodnotily význam těch akcí, v podstatě z vašeho pohledu, takže by bylo lepší, aby to mělo tu praktickou stránku, než že sem přijdou, něco těm děčkám řeknu, jak to má být, a odejdu.

Pedagogická pracovnice 1: Třeba oni, i když poslouchá, třeba když je to zaujme, oni poslouchají, zapamatují si něco z toho, ale hrozně moc toho zapomenou, protože prostě neměli možnost si to ani zopakovat, ani jako nějakým způsobem, hlavně teda vyzkoušet, no, takže za nějakou dobu už prostě by nevěděli, co mají dělat, že jo, tak to je normální, tak to má asi každý člověk, takže si myslím, že by neškodilo tady k té dopravní situaci mít něco prakticky na vyzkoušení.

Výzkumník: Viz zážitková pedagogika třeba.

Pedagogická pracovnice 1: Tak, přesně tak.

Výzkumník: No a v podstatě tím jste odpověděly i na tu čtrnáctou otázku, jaké chyby v nastavené teoretické rovině spatřujete z hlediska časového rozvrhu školy, z hlediska obsahu těch předmětů? Že v podstatě teda ten čas...

Pedagogická pracovnice 1: Tak asi spíš ten časových rozvrh, ale zase to není úplně až tak vina školy, ale myslím si, že prostě celkově je to nastavené, tady je hrozně moc věcí, co by se měly odučit, vždycky někdo přijde s něčím novým, musí se to někam zakomponovat, takže se to pak buď dá tady do určitých předmětů, kde se máme s tím nějak poprat během dvou hodin třeba, což asi potom úplně efektivní není nebo se vymyslí nějaký nový předmět, ale to nejde donekonečna vymýšlet nové předměty, protože by tady asi pak furt byly až do večera ty děcka, takže formou nějakýho kurzu třeba, vyhradit na to den nebo já nevím, nějakým způsobem by se to asi dalo zrežírovat.

Pedagogická pracovnice 2: V podstatě na některých školách fungují různé projektové dny a tak podobně, že jo.

Pedagogická pracovnice 1: Tady projektový dny a ty jsou fajn.

Pedagogická pracovnice 2: A to bylo tak i...

Pedagogická pracovnice 1: Zase to naruší trochu tu výuku, ubere to čas na jiný předměty, ale určitě by se to nějakým způsobem dalo udělat, pořád si myslím, že je to užitečnější, než že se okrajově tady na 10 minut něco nakousne a...

Pedagogická pracovnice 2: Protože ono, když pak není čas, tak pak aby bylo probráno všechno, to rychle se najednou nachrlí, protože prostě to stihnout musíš, ale zároveň nemáš čas, protože víš, že zrovna máš jednu hodinu týdně a pořád ti to odpadá, takže ono je to začarovaný kruh, buď těm děckám všechno říct, ale zároveň tě prostě tlačí ten, ten čas, během kterého ty jim to musíš říct, takže něco holt musíš osekát, no.

Výzkumník: Zase tím jste mi krásně odpověděly na tu další otázku, ať víte, na co se teďka zeptám, na základě vašeho školního vzdělávacího programu je oblast dopravní výchovy pro druhý stupeň zakomponována v předmětech, tedy asi občanské výchovy, že a ještě teda něčeho? Té výchovy ke zdraví taky, jo.

Pedagogická pracovnice 2: Té výchovy ke zdraví.

Výzkumník: Té výchovy ke zdraví taky, jo?

Pedagogická pracovnice 2: První pomoc a tak, takže asi...

Výzkumník: A teď jsem se chtěl právě zeptat, jestli by dle vašeho názoru bylo vhodně zařadit tu dopravní výchovu i do dalších předmětů, a to stejný vlastně jste mi odpověděly, že teda asi moc ani ne.

Pedagogická pracovnice 1: Spíš by to viděla samostatně.

Pedagogická pracovnice 2: Akorát jako ono, i kdybysme chtěly, i kdyby čas vůbec někde byl, tak v podstatě jako kam, k čemu to tak patří, k čemu, to jako...

Pedagogická pracovnice 1: No na jednu stranu...

Pedagogická pracovnice 2: No asi podle mě samostatně by to bylo jako lepší, možná by to mohlo být i efektivnější, protože podle mě, jakmile by se to dalo k nějakému jako většímu náročnějšímu předmětu, tak první věc, která by se z toho vysekla, by bylo tohle, protože to je prostě něco, co by bylo jako informace navíc, když už by to měli teoreticky znát prostě z toho dřívějšíka.

Výzkumník: Supr.

Pedagogická pracovnice 1: Asi bych to s něčím i spojila možná celkově, když si vezmeš, že tady máme třeba multimediální výchovu, což je fajn, jsou to dvě hodiny týdně si myslím, ale by hodina anebo já si myslím, že dvě dokonce.

Pedagogická pracovnice 2: Ale to mají jako nějaký seminář navíc.

Pedagogická pracovnice 1: Ale maj to nějak...

Pedagogická pracovnice 2: Ten nemaj všichni.

Pedagogická pracovnice 1: Nemaj to.

Pedagogická pracovnice 2: Ne.

Pedagogická pracovnice 1: Nemají to všichni, no.

Pedagogická pracovnice 2: Ne, oni jsou nějak půlení ty třídy a podle mě, tak jak je vaření a já nevím co, tak je multimediálka a něco, mně to teď vysvětlovali, protože jsem se na to ptala, tak se mi zdá, že to mají s někým jako napůl. To se můžem zeptat.

Pedagogická pracovnice 1: Ale jako nějakým způsobem si myslím, že by šla zakomponovat třeba ta dopravní výchova.

Pedagogická pracovnice 2: Ale zas si nemyslím...

Pedagogická pracovnice 1: Nebo zkombinovat tady s těma předměty, kde prostě pár hodin je určitě dobrý se tomu věnovat, klidně měsíc dva a pak třeba dva měsíce něčemu, by tam byly fakt nějaký předměty vyložené ze života, co prostě je potřeba teď a prakticky zážitkový.

Pedagogická pracovnice 2: No, v podstatě jako nevím, nemyslím si, že je potřeba se o tom učit jako celý školní rok, takže nakombinovat to s něčím.

Pedagogická pracovnice 1: Nakombinovat tady s těma dalšíma okrajovýma....

Pedagogická pracovnice 2: ...co stačí pár měsíců, no to no...

Výzkumník: Jasně.

Pedagogická pracovnice 1: No, ale intenzivně.

Pedagogická pracovnice 2: Hm, jasně.

Výzkumník: To by zas musel být nějaký plán, kterým byste se museli řídit i mezi předměty, jako pokud totiž nevím, budeš mět občanku, jako nějaká jiná paní učitelka bude mít, řeknu ty

jo, tu výchovu ke zdraví, to byste mezi sebou asi komunikovaly, že. Co se tam probralo, co se dělalo, co ne.

Pedagogická pracovnice 2: No jasně, ono vždycky podle plánu toho školního vzdělávacího plánu, my se v podstatě musíme držet, ono je to teď propracované, ono je to udělané tak, aby se, aby to prostě spolu nějak korespondovalo, navíc my se mezi sebou vždycky, co učíme ten jeden předmět, tak se mezi sebou tak nějak domlouváme, co a jak, jak to tam funguje, nefunguje, co budeme dělat, nebudeme dělat takže...asi tak.

Výzkumník: Hm, jo, no a vy teda řidičák máte, že jo, to je jasný.

Pedagogická pracovnice 1: No.

Výzkumník: Na co si myslíte, že by měl být kladen největší důraz v té dopravní výchově obecně?

Pedagogická pracovnice 1: Že by měl být kladen...

Výzkumník: Ne na co, na co konkrétně.

Pedagogická pracovnice 1: Tak určitě na to, aby vůbec byli schopni dodržovat silniční pravidla a znali značky a tak dál a mně prostě, zase se budu opakovat, ale chybí mi hodně ta první pomoc.

Výzkumník: První pomoc...

Pedagogická pracovnice 2: To taky ale v podstatě si myslím, že by nebylo špatný zmínit, to když už se něco stane, třeba nemusí se stát ani nikomu, ale co se teďka má dělat, když do někoho nabouráš, komu volat.

Pedagogická pracovnice 1: Já vím, celkově v takové situace...

Pedagogická pracovnice 2: A ne... jo, co, proč se, do kolika peněz, jak se to řeší, co v tu chvíli...

Pedagogická pracovnice 1: No, to si myslím, že se málo probírá.

Pedagogická pracovnice 2: Jo, že v podstatě se nikomu nic nestane, ale teď vlastně jako co, když do někoho narazím, musíš to někde hlásit, nemusíš, dokdy musíš policajty, když ne, komu

zavolat, kam to odvézt a tak dál, samozřejmě první pomoc, rozhodně tam si myslím, že každá hodina první pomoci navíc je jenom jako, jako ne...

Pedagogická pracovnice 1: Jako hodně, fakt...

Pedagogická pracovnice 2: Protože jako málo lidí umí první...

Pedagogická pracovnice 1: My jsme taky, třeba nebo někdy se cítím taky tak, že prostě v podstatě fakt to auto jsme schopni nastartovat a jet si, kam potřebujeme a tak neříkám, že úplně ignorujeme zbytek, ale tady ty různé provozní věci kolem, technický věci nebo kdyby se nedej bože něco stalo, tak už zase budu řešit nějak přes další lidi, že bych sama úplně hned věděla, co a jak udělat a ta první pomoc, naštěstí jsem nebyla při nějaké takové situaci, že bych to musela využít, ale nevím, jestli jo, neříkám, že bych nevěděla vůbec nic, ale asi se necítím připravená, že bych to nějak zvládla zasáhnout, takže to bych taky asi...

Pedagogická pracovnice 2: Zás se mi docela líbí, že i ti záchranáři, co vlastně tady byli, že těm děčkám vysvětlovali, že se toho nemusí bát, že vlastně ten operátor, se kterým jako mluví, tak že je bude prostě navádět, co a jak mají dělat a prostě je chtěli, tak nějak jim chtěli vysvětlit, že když se něco stane, tak ať neutečou, nenechaj tam toho člověka, že v podstatě nechaj zapnutý telefon, tak ten člověk je schopen jim vysvětlit, co a jak má dělat, že by jako to měl zvládnout v podstatě, i když teda neví.

Výzkumník: Jo. Klást důraz na to, že maj pomoci, jak dokážou a ne prostě odejít.

Pedagogická pracovnice 1: No, samozřejmě asi tady nemusí umět zachránit kdekoho, ale prostě vědět, jak se teda zachovat, že je, nějaká možnost tam je, že prostě...

Pedagogická pracovnice 2: No a co udělat, zavolat, což teda jako si myslím, že je tam zahrnuto, v té občance je, to se tam fakt řeší, ale zase různé situace a už se tam nerozebírá to, jestli byl ten na hlavní nebo ten, ale spíš jak se vyřeší ta krizová situace než samotná ta doprava jako taková.

Pedagogická pracovnice 1: No, to už je spíš takhle takovým způsobem...

Výzkumník: Třeba my na dopravním hřišti pozorujeme, že pak, a to nevím jako jak to je, na konkrétní škole, na konkrétních školách, spíš obecně, že už ti páťáci pak už jako ty věci fakt zapomenou z dopravní výchovy, to není, nevím jak to...

Pedagogická pracovnice 2: Nevím, jestli to zapomenou, nebo jestli na to kašlou, protože...

Výzkumník: No nebo...

Pedagogická pracovnice 2:...na tom dopravním hřišti, tak je to hřiště, sranda, nejezdí tam auta, nemůže je nikdo srazit, může tam jen někdo přijít a sprdnout je, že jedou špatně, ale oni hrajou na to, že se tam prostě, jedni jsou zloději, druzí jsou policajti a teď se tam honí, tak jasný, že projedou na červenou, že nedají přednost a tak podobně, že to podle mě neberou tak jako my, že chceme, aby si vyzkoušeli, jak to funguje bez těch aut, ale oni to berou jako hru, tím pádem proč bych neprojel na červenou, že, nebo...

Pedagogická pracovnice 1: Taky si myslím.

Pedagogická pracovnice 2: Mně tak přišlo, že tam pár týdnů jsem tam strávila, takže vím, že to bylo spíš takhle.

Výzkumník: No, pak je teda otázka, jestli takhle to stačí, že? Jako že myslím, teď ten první stupeň, jako nemyslím to množství, ale ten způsob, že na tom se taky dá sednout a přemýšlet.

Pedagogická pracovnice 1: No jako na prvním stupni si myslím, že prostě ty vědomosti mají, ale jak říkám, nemůžeme to objektivně posoudit, a na druhém, asi se tam něco zopakovat nebo nějakou tou formou by mohlo být efektivnější.

Pedagogická pracovnice 2: To asi jo, ale mně trošku přijde, že jestli se to třeba jako ne úmyslně, ale trošku nevědomě i opakují tím, že na tom druhém stupni chodí i s, no, doufám, že aspoň někdy chodí i s ostatníma ven, chodí někde na kolo, tady tohle, že už nedokážu si představit, že bych přišla a...

Pedagogická pracovnice 1: Jo, tak to já si právě myslím, že oni už se v tom pohybují, proto říkám, že je to potřeba, ale sem tam to trošku osvěžit, třeba někomu případně...

Pedagogická pracovnice 2: Jo, ale asi ne vyloženě nějakou přednáškou o značkách, protože by si řekli, že jsem spadla na hlavu, že to prostě znají. Neříkám, že všechny, ale prostě...

Pedagogická pracovnice 1: Ale ne vyloženě, jo, ale tady ty situace spíš, no to asi jo. I když taky si myslím, že...

Výzkumník: Takže to zavísta spíš do praxe, tady máš úkol, teďka tady projedeš tím a tím a podle toho víte, jestli tady ty značky znají nebo ne, ale tady to jim prát před obličej, tady Jiříku, Tondo, co to je za značku prostě.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, určitě, celkově praxe... a i tak bude tam na ně někdo mávat, ať zastaví a jestli ví, kde zastavit, jak zastavit, co má udělat, to, ale já to zase vztahuju víc na to auto.

Pedagogická pracovnice 2: Nebo teď mě ještě napadlo, jak o tom mluvíš, jsem si teď vzpomněla, když dopravu třeba řídí policista, tak co vlastně dělat.

Pedagogická pracovnice 1: Jo další věc, no, když on mává různě, tak jak v tu chvíli, to podle mě i dospělí lidé jako mají trošku problém, jak se zachovat, co to znamená.

Pedagogická pracovnice 1: Ale zase je pravda, teďka no...

Pedagogická pracovnice 2: Ale zas to vztahujem na to auto, že který oni budou mít za x let.

Pedagogická pracovnice 1: Přesně tak a i na těch cyklostezkách a takhle si myslím, že je fajn, že tady jsou a i když nejsou, tak asi ne tak často přijdou do kontaktu s tím, že by fakt nevěděli, jako kde mají uhnout.

Výzkumník: A jsou i novinky, že, cyklopiktokoridory a tady ty věci, teď je otázka...jak.

Pedagogická pracovnice 2: Tak samozřejmě zmínit nějaký zajímavosti, co třeba je nového, úplně nemusí vědět, co to, kde to je nebo třeba i jako v rámci toho pobavit se o nějakých cyklostezkách tady jako v Prostějově, zmapovat si okolí tady toho, to by taky bylo zajímavý, protože ne všichni vědí, že tam ta cyklostezka je a je dobrý třeba s rodičema po cestě, tak tady tohle si říct, ale jak říkám, já si nedokážu představit, že co teda bych musela jinýho vyškrtnout, abych mohla mapovat cyklostezky v Prostějově, jo, že nápad hezký, ale...

Výzkumník: Což by tě zas musel někdo předat tu pomůcku.

Pedagogická pracovnice 2: Jasně...

Výzkumník: Víš, že BESIP je schopnej ti poslat třeba plánek toho města, jak funguje potom ten učitel zas, má nějakou metodickou pomůcku...

Pedagogická pracovnice 2: Ale jak říkám, tady tohle může být udělaný i formou prostě toho, že si to vyzkouší na tom dopravním hřišti a nevím, jak probíhá výuka tam, co se jim říká, ale můžou tam prostě na dvě hodiny zajít, někdo jim řekne něco takovýho a pobaví se o tom nebo klidně i jako ten učitel, to je jedno a vyzkouší si to tam rovnou prostě, jak, jak to funguje, no.

Výzkumník: Teď jsem se chtěl zeptat zase na další otázku, sedmnáctou, a v podstatě už to nemá smysl, protože to jsme se už vlastně pobavili předtím, jakože to bylo: Projevuje se úspěšné absolvování povinné školní výuky pro čtvrté třídy při výuce dopravní výchovy na druhém stupni? To už jsme vlastně jako prošli, takže se nebudeme dále k tomu asi vyjadřovat nebo bavit o tom, že, tak. No a pak by mě zajímalo, teda vy jste to nakously, že jo, asi ty děcka budou blbě vnímat to, že mají značku a řekneš mu, tak máte tady tu značku, někde v sedmé třídě a tak by mě zajímalo, jestli, když byť okrajově, něco řešíte k té dopravě, tak k první pomoci pak nebo k čemukoliv, jestli se k tomu nějakým způsobem vztahuje, jak to vnímají ti žáci samotní, jestli to mají pořád jako, jestli to pořád berou jako, jako tu komedii prostě, že je to ta hra a že je to vůbec nějak moc jako netrápí, že by se to mohlo stát nebo jestli, nebo jestli k tomu přistupují, no jako známe to, víme, co máme dělat nebo jak to jako, jestli máte jako nějaké zkušenosti s tím, jak to ty samotný děti jako vnímají, tady tohle, tu problematiku, jestli začnete s tématem dopravní výchova a oni jako, že to mají na háku a nijak je to nebere vůbec.

Pedagogická pracovnice 1: No, jako zas záleží na tom, určitě na každém tím žákovi, ale nemyslím si jako, že by to měli nějak vyloženě na háku, jako zasmějou se někdy a tak, nebudou tady asi z toho vytřepaní, když se jim zrovna nic neděje, není důvod k tomu asi, ale asi když se jim prostě prezentují určité situace, co se staly, co se můžou stát, tak oni jako jsou schopni zvážnět a fakt se nad tím zamyslet.

Výzkumník: To je fajn.

Pedagogická pracovnice 1: Jenom si myslím právě, že když přijde ta policie, tak ta pro ně má ještě jako větší nějakou ne hodnotu, ale tak nějak prostě, ta psychika tam zasáhne, zas ta autorita je tam jiná, je to ta policie a působí to tak trošku...

Pedagogická pracovnice 2: A oni jim řeknou i nějaký příklady, co se jim třeba staly, něco prostě, co je nějak zaujme.

Pedagogická pracovnice 1: Ale ještě když jsi zmiňoval tu první pomoc, tak tu jsem s děčkama dělala a nepřišlo mi, že by jako se tvářily nějak otráveně nebo tak, samozřejmě vědí, že je první pomoc, co to je a že je potřeba jako ji nějakým způsobem tomu člověku dát, to všechno jako jo, ale já jsem spíš chtěla, aby se podívaly, jakým způsobem se ošetřují různá zranění, jak a co se dá řešit, tak jsme si pouštěli třeba i videa a oni si z toho něco vypisovali, jakým způsobem se to prostě má vyřešit a teď jsme se o tom popovídali a co kdo si jako napsal, co je vlastně důležitý, co oni už věděli. Co jim řekli z toho videa a teď jsme si to jakoby zopakovali dohromady, ale

nikdo že by se tomu nějak vysmíval nebo bylo to trapný nebo stejný, to co už věděli, to jako ne...

Výzkumník: Můžu se prosím, zeptat, která ta třída to byla, jako ročník?

Pedagogická pracovnice 2: Osmá.

Výzkumník: Osmá, super.

Pedagogická pracovnice 2: A ještě ty ses ptal na co, akorát nedokážu představit, že bych tam přišla s prezentací značek a řekla, tak poznáte tady zákaz vjezdu, to asi ne.

Pedagogická pracovnice 1: To by se smáli možná.

Pedagogická pracovnice 2: To si myslím, že jo.

Pedagogická pracovnice 1: I když já si pořád myslím, že ne všichni znají všechny značky a...

Pedagogická pracovnice 2: Ne jasně, to ne, to zas ti, co to neznají, tak kolikrát sedí, mlčí.

Pedagogická pracovnice 1: Jasně, oni by seděli a mlčeli.

Pedagogická pracovnice 2: Ale nějakou jinou formou, že prostě jsme se bavili o situaci a teď bych řekla a když už to vidím, co to je za značku, tak by to třeba někdo řekl.

Pedagogická pracovnice 1: No anebo třeba jim donést něco a vyřešte, kdo prostě...

Pedagogická pracovnice 2: Jo.

Pedagogická pracovnice 1: Udělal chybu a takhle... a prostě na to nějakým způsobem přijít, kdo tam porušil předpis, kdo byl ten, kdo to zavinil a takhle zas si myslím, že by je i bavilo a je to zas pro ně prostě jinak...

Pedagogická pracovnice 2: A aby to bylo trošku jinou formou než...

Pedagogická pracovnice 1: Asi přemýšlet víc o tom než jen...

Výzkumník: Postavit je před řešení nějakýho problému, prostě než...

Pedagogická pracovnice 1: Spíš už jako nelifrovat do nich jako ty vědomosti, protože oni by je zčásti mít měli a spíš je nechat prostě nad tím přemýšlet a sami aby to nějak mohli řešit a nějak se toho účastnit.

Výzkumník: Takže myslíte, že byste měli zájem o zpracování implementaci programu prevence do praxe nějaké, to znamená, ne, nemyslím, tím teď v rámci té výuky, ale vyloženě jak jste říkaly, že nějaký projekt...

Pedagogická pracovnice 1: Jako takhle výuku určitě jo nebo mimo výuku jako myslím a tady ty předměty konkrétní, tak si myslím, že by to na škodu nebylo, jako kdyby to pak teda splňovalo tady asi většinu toho, jak jsme řekly, jak bysme si to nějak představovaly, no.

Výzkumník: No, kdy v tom roce by to mělo být, jako pro vás ten smysl, protože asi v době ukončení nějaké klasifikace je to...

Pedagogická pracovnice 2: Poslední týden v červnu.

Pedagogická pracovnice 1: No, já bych to jako nebrala jako v době nebo nebrala bych to na klasifikace, já bych asi...

Výzkumník: Právě a...

Pedagogická pracovnice 2: Jenom nebo....

Pedagogická pracovnice 1: Ale jak říká ... (pedagogická pracovnice 2), buďto úplně na konci června a když právě oni mají být stejně proškolení na ty prázdniny, jak se chovat a tak dále, takže jako by to bylo vlastně docela přínosný.

Pedagogická pracovnice 2: Nebo v tom prvním týdnu, kdy oni jsou v šoku, že teda...

Pedagogická pracovnice 1: A klidně...

Pedagogická pracovnice 2:....jsou znovu ve škole po dvou měsících.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, takže klidně takhle dvakrát, buď jednou teda, s tím, že na začátku roku nebo teda na konci.

Pedagogická pracovnice 2: Protože...

Pedagogická pracovnice 1: Ale na tom konci asi klidně, oni už se stejně, kdyby to bylo zajímavý a zaujalo by je to, tak by to bylo fajn, oni už jsou fakt myšlenkama úplně někde jinde a moc jako ty věci neřeší, takže kdyby tam bylo něco, co je fakt dokáže ještě oslovit, že by v tom viděli přínos pro sebe, což asi by bylo hlavní jako důvod toho, aby tohleto vzniklo, že jim to přijde přínosný, tak si myslím, že ten poslední týden v červnu jako klidně, fajn a je na to čas...

Pedagogická pracovnice 2: A nebude potom tlak na to, že se jde zase někam pryč těsně před uzavíráním známek.

Pedagogická pracovnice 1: Jo a dá se jenom hezky, že se dá kamkoliv jít, že známky už jsou uzavřeny, už se to takhle neřeší, je to volnější a kolikrát se to už uvítá, protože někdo prostě tak fakt chodí ven třeba a ...

Výzkumník: Když to řeknu blbě, není co dělat.

Pedagogická pracovnice 1: No, jako jo, je, ale... právě... , když jako...

Pedagogická pracovnice 2: Když by to bylo k něčemu, tak by to bylo jako lepší, než dělat třeba zas...

Pedagogická pracovnice 1: Většina jako už ví, že to, většinou se snažíme dobrat, všechno už před...

Výzkumník: Před klasifikací...

Pedagogická pracovnice 1: Jo, před uzavřením klasifikace, takže ano, ale pak nějaký dá se dělat zas opakování a tak, ale spíš už se hledají aktivity, co by ty děcka prostě, prostě zaujmou, a proto si myslím, že z toho jako by mohlo být tohle no.

Výzkumník: Si myslím, že jste tady těch návrhů naházely hodně za tu dobu, což je super, já si myslím a teď vlastně otázka poslední, vlastně finišová: Máte nějaké konkrétní návrhy vylepšení výuky dopravní výchovy na školách jak v teoretické, tak praktické rovině, v podstatě spíš v té praktické asi teda?

Pedagogická pracovnice 1: Asi to tak jako zaznělo, no.

Výzkumník: Řekly.

Pedagogická pracovnice 2: I oni někdy prostě vnímají radši to, že je to aha, tak něco to, tak to vyzkouším, tam a tam, jo to, že i oni uvidí, že to je něco, co se neučí jako teoreticky, někde to někdo říkal, ale budou to moct sami prostě si jednak vyzkoušet, a i někdy v životě použít, protože i šestáci se kolikrát ptají: A paní učitelko a k čemu mi to tady bude tady toto, jo, k čemu budu...?

Pedagogická pracovnice 1: Tak celkově jsem zastáncem toho, že je mnohem víc lepší si věci vyzkoušet, ale ono není tak jednoduchý to prostě zrealizovat v té výuce, když máš tady třicet

žáků, ty jsi na to sám, máš tady nějakou třídu, máš omezený množství času a není to hned v tvých silách, a proto jsou tady programy, co existují a je jich víc těch lidí, maj na to všechny možný pomůcky, vyhradí si na to všichni čas a můžou se nějak prostě nachystat jinak a úplně jinak to pojmout, tak to má prostě v tomhle mnohem vyšší hodnotu, protože prostě ty děcka zapojí, donutí je něco dělat, ony něco dělají, je to pro ně jiný a je to v tomhle prostě lepší, bylo by fajn, jako kdyby víc věcí takhle fungovalo, ale bohužel momentálně asi systém, to je nastavený takhle a nedá se to všechno takhle zrealizovat

Výzkumník: Já moc děkuju za váš čas. Za vaše postoje, názory, připomínky tady k té problematice, no a tím mým úkolem je se s tím nějak poprat a něco z toho třeba vytáhnout.

Pedagogická pracovnice 1: My se budeme těšit, co z toho se objeví na následující rok.

Výzkumník: Tak moc děkuju.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, nemáš za co.

Městská škola č. 2

Výzkumník: Tak jo, určitě první taková moje otázka, kterou pro vás mám tak připravenou, je, jestli klasifikuje vaše škola děti v oblasti dopravní výchovy, a to i s ohledem na získání průkazu cyklisty na dětském dopravním hřišti. Je myšleno tedy, zda v podstatě ten průkaz cyklisty má i nějakou váhu při té klasifikaci u vás jako na škole, zda o tom máte nějaký povědomí.

Pedagogická pracovnice 1: No, vzhledem k tomu, že průkaz cyklisty se dostává někdy ve čtvrté třídě, tak to je to právě to, co říkám, že asi by bylo potřeba zastavit se na někým z prvního stupně, protože my učíme občanku od 6. třídy a to oni už průkaz cyklisty mají a jestli za to dostávají, dostali nějakou známku nebo hodnocení.

Výzkumník: Máte o tom povědomí?

Pedagogická pracovnice 2: No, já si myslím, že v hodinách jde o to, jak každý učitel to učí svým způsobem, ale vím, že v té jedné čtvrté třídě, že to tam nějak dělali, protože na dveřích mají nalepeny dopravní značky, ale jestli jim to paní učitelka známkuje nebo ne, to my nevíme, a myslím si, že by bylo, že by nebylo na škodu s někým z prvního stupně se pobavit, jak se to dělá, protože to my ti prostě nejsme schopny takhle říct a bylo by to škoda nějakým způsobem zprostředkovávat, ať to máš jako přímo od ní.

Výzkumník: Jo, jo, určitě, to je podnětný.

Pedagogická pracovnice 1: No a co se týče toho druhého stupně, tak když je to začleněno třeba v občance, kde vyloženě podle návrhu RVP jsem to začleňovala do ŠVP, tak to máme v 7. třídě, kde jsou v podstatě vztahy mezi lidmi, kam to navrhli začlenit, a to asi tak, že když se stane nějaká nehoda nebo něco takového, tak aby byly schopni to nějakým nekonfliktním způsobem to jako vyřešit a aby věděli prostě, jak se na koho mohou obrátit a tak dále. A plus je to potom v 9. třídě, kde máme stát a právo a tam je nějaké protiprávní jednání a tam jsou zase právní postihy, takže nějaký porušování předpisů v silničním provozu atd., co se týče právě tady těch jako přestupků a podobně. A jestli je to klasifikováno, zase záleží na každém učiteli, jak si to nastaví, jestli se z toho zrovna píše test, prostě tady z té oblasti a tak. Pokud se píše nebo je nějaká diskuse, aktivity a tak, tak to se klasifikuje.

Výzkumník: To znamená, že nějaký obecná pravidla pro celou školu v tom, v té klasifikaci jako nemáte vyloženě.

Pedagogická pracovnice 1: My máme svý pravidla, ale...

Výzkumník: Jo jako z té dopravky, víš jako jestli...

Pedagogická pracovnice 1: Ne, to je pro nás fakt vyloženě okrajové téma, který vůbec nespadá tady do té výuky.

Pedagogická pracovnice 2: Ale my si vcelku...

Pedagogická pracovnice 1: První stupeň asi jo, ale to jde fakt mimo nás.

Pedagogická pracovnice 2: A celkově i my učitelé si tak nějak určujeme počet testů, zkoušení svým individuálním způsobem, takže je možné.

Pedagogická pracovnice 1: My máme počet známek na to určených všichni.

Pedagogická pracovnice 2: Přesně. A víme kolik, kolik která známka, že jo, z ústního zkoušení má nějakou váhu, test nějakou váhu, aktualita nějakou váhu, ale nemáme přesně daný, že na dopravní výchovu se prostě musí psát tolikabodová třeba písemka. Mě ještě napadlo tady k tomu, že se to možná částečně zase okrajově týká výchovy ke zdraví, protože tam se dělá první pomoc. V osmé třídě jsem s děckama dělala první pomoc a tak vlastně to se s tou dopravní pojí taky, ale zase pobavili jsme se o nějaké situaci, ale řešili jsme to spíš z hlediska té první pomoci, než konkrétně, no, nějakou tu dopravu, kdo kde konkrétně kdy má přednost.

Výzkumník: Kdo kdy má jet.

Pedagogická pracovnice 1: Ve výchově ke zdraví je tady zase nějaký dodržování bezpečnosti ochrany zdraví, takže bezpečnost v dopravě, znalost dopravního provozu, ale, jak říkáš, tak okrajově, když se k tomu vrací.

Pedagogická pracovnice 2: Pak mě k tomu maximálně ještě napadlo, ale to už tys říkala, že v té sedmé třídě v občance, že to taky tam patří a tam je ještě jedno téma, které se týká komunikace, tak celkově do té komunikace se dá zařadit úplně všechno.

Pedagogická pracovnice 1: To jsou ty vztahy mezi lidmi, to se tam tak dá začlenit. Takže to je v podstatě tak vyloženě na návrh RVP, kam oni navrhli, že by se to dalo začlenit, tak jako je to začleněno, ale není to jako vyloženě téma, výuka obecně, že bysme ještě procvičovali, jestli

umí jako správně jezdit, jestli znají dopravní značky, předpisy, a tak to už se úplně k tomu nevrací teda.

Výzkumník: A není to teda ani povinnost v podstatě.

Pedagogická pracovnice 1: Ne, není to povinnost.

Výzkumník: Mám tady tak druhou otázku a už asi víme, jaká bude odpověď. Jestli byly dle vašeho názoru děti na prvním stupni, tím myšleno teda v první až páté třídě, dostatečně proškoleny v oblasti dopravní výchovy, jak vy to vnímáte teda z té pozice spíš toho druhého stupně, protože...

Pedagogická pracovnice 1: Jako já si myslím, že proškoleny docela dobře jsou, že i tady, jak je spolupráce s dopravním hřištěm, kdy ony chodí pravidelně právě tady na ty testy, zkoušky a jízdy, aby splnily tady ty pravidla a dostaly ten průkaz no cyklisty vlastně, že cyklistickej průkaz a mají určitě to nějakým způsobem, jako probírají takhle, takže myslím si, že proškoleny asi dostatečně jsou na to, aby se byly schopny se pohybovat. Jestli stojí za to to potom opakovat dál, to asi možná jo, protože všechno se postupně zapomene, ale jo, myslím si, že to asi je v pohodě, ale říkám, nebyla jsem tam u toho, takže těžko říct.

Výzkumník: Jak říkám, no mě to právě u vás zajímalo hlavně z té pozice, jak vy to vnímáte pak u těch starších dětí, jestli, jestli ony třeba v rámci třeba té občanské nauky, když tam se probírá cokoli k té dopravě, jestli oni jako vědí nebo jsou úplně v tom jako...

Pedagogická pracovnice 1: No, obecně asi vědí jako, co se týče nějakých značek, pravidel, co udělají, když je nehoda a tak, to oni jako ví.

Pedagogická pracovnice 2: Já v podstatě souhlasím jako s tím, co říká ... (pedagogická pracovnice 1) a mně přijde, že ten přehled mají, ale samozřejmě nedělám to s něma tak, že bych jim ukázala jako x fotek značek a dělali bysme značku po značce, ale když se k tomu dostaneme, zeptám se, jak to má obecně fungovat i co se týče první pomoci, jo všechny tady ty věci oni jako nějakým způsobem ví a dali jsme to společně dohromady bez toho, aniž aby se to dopředu nějak učili, nebo jako...

Pedagogická pracovnice 1: Jako samozřejmě zase záleží, to je dítě od dítěte, a určitě se to nebo dá se to rozpoznat podle toho, jak se kdo dopravuje do školy, takže děcka, co chodí samy, nebo jezdí samy, tak jsou na tom nějak jako, pohybují se v tom, jsou na tom trochu líp, no, než

někdo, kdo je prostě dovážený autem a úplně se o to třeba nezajímá, moc často sám na kole nejezdí nebo takhle, ne, není to pro něho úplně nějak jako asi prioritní, je to tak.

Výzkumník: Dobře. Pak bych se teda chtěl zeptat, je věnována z vašeho pohledu pozornost problematice dopravy také ve školních zařízeních, myslím tím, školní družina, školní kluby, zda máte jako o tom nějaké povědomí, jak to vlastně tady funguje na škole?

Pedagogická pracovnice 1: Podle mě zase takhle povědomí přímo nemáme, abysme šli a jako ptali se na to, ale co se týče, když jsou tady nějaké ty plakáty nebo prostě mají něco vylepeného, občas vidíme, co dělají v té družině, tak si myslím, že jo, že chodí s nima taky na to dopravní hřiště a nějakým způsobem to procvičují.

Pedagogická pracovnice 2: Přesně já si myslím, že jako chodí jednak s učitelkami na tom prvním stupni asi teda v té čtvrté třídě, ale já si myslím, že v rámci té družiny už chodí někdy dřív, že se mně zdá, že jsem někdy zaslechla, že se bavili, i o tom, že někam takhle jako půjdou, ale zase jako by bylo lepší zeptat se konkrétně, jestli jako od té družinářky, jestli jako to tam musí mít nebo jenom oni to považují za důležité pro to, to tam třeba začleňuje, jakým způsobem je to...

Pedagogická pracovnice 1: No, vzhledem k tomu, že fakt máme pár kroků odsud dopravní hřiště, který je docela populární i mezi dětmi a i tak celkově je to dobrá aktivita, zvláště když začíná být prostě teplo, tak docela často to je tam berou, když je nějaká tady ta příležitost k tomu, tak prostě často se chodí tam s prvním stupněm na hřiště.

Výzkumník: V podstatě tady s tou otázkou se pojí ta další, jestli by dle vašeho názoru měla probíhat dopravní výchova spíše mimo povinnou výuku ve škole, ať už teda přímo ve výuce nebo v té družině, v těch kroužcích v rámci jako zase těch základních škol či mimo půdu školy úplně, to znamená tady ty dopravní hřiště, dětská dopravní centra, kroužky, myslím tím středisek volného času vlastně, vzhledem k časovému vytížení vašemu jako ve škole.

Pedagogická pracovnice 1: Tak já si myslím, že na prvním stupni by to mělo být povinný pro všechny, a to jednak z důvodu, že to je docela důležitý téma tady, ať už ty děti ví, jak se teda pohybovat a jak se chovat na těch silnicích, a jednak z toho důvodu a druhá, že ne všichni chodí do družiny a do nějakých tady těch zařízení bokem volnočasových a tak dál, takže ne všichni by se měli možnost s tím setkat, takže určitě na tom prvním stupni si myslím, že to tam patří,

že to tam začleněno je a jak říkám, na druhém stupni asi není potřeba úplně to už tak zase opakovat všechno od začátku, ale prostě lehce se to občas nějak nakousne.

Výzkumník: Dobře, super. O tom už jsme se tady taky bavili vlastně před chvílí, že jak vnímáte úlohu rodičů v připravenosti dětí do silničního provozu, zapojujete rodiče do této problematiky, no v první řadě by mě teda zajímalo, jestli jako tam vnímáte teda nějaký ten rozdíl, jako mezi dětmi teda, řekly jste, že vnímáte rozdíl, že jo, pokud ty děti přijedou do školy autem, pěšky.

Pedagogická pracovnice 1: No, tak jako těžko zase říct, samozřejmě rodiče v tom mají úplně roli, ale jo, myslím si, že asi děti, které prostě běžně chodí samy, dopravují se samy, tak asi pokud ti rodiče, si myslím, že by měli s nima zčásti jako ze začátku aspoň absolvovat tady ty trasy, vysvětlit jim to, oni naučit, je to oni, protože přece jenom je to pořád rodič a budou ho poslouchat a potřebují si to nacvičit fakt jako nějak v reálu, že a jde asi poznat takhle, kdo teda prostě nějak jezdí někam anebo kdo s těmi rodiči prostě úplně nemá příležitost takhle se pohybovat po městě nebo kdekoliv.

Výzkumník: A zapojujete rodiče do této problematiky nějak? Do nějaké akce nebo máte vůbec možnost něco takového spíš udělat?

Pedagogická pracovnice 2: Tady u té otázky mi přijde, že se zase vrátíme trošku k tomu prvnímu stupni, my je tady nic jinak jako do té dopravní výuky nezapojujeme, my to prostě s něma děláme v těch hodinách, ale zase nevím, jestli se to dá nazvat dopravní výukou, protože my se toho dotkneme tak strašně jenom okrajově, že bych to tak ani nenazývala, a jestli to ty holky na prvním stupni mají nebo ne, to je zase otázka spíš na ně. Nějakým způsobem si myslím, že by bylo dobré, aby byly do toho rodiče zapojeni, ale přijde mi, že jako je to věc, která se třeba už nemusí ani úplně říkat, že je to tak, jak jsi říkala ty, když prostě jedou se s něma projet na kole, tak jim řeknou, že tady je přechod, že to snad funguje takhle, tady ta značka znamená tohle...I ty děcka se samy ptají.

Pedagogická pracovnice 1: Myslím si, že je to tak nějak přirozeně, prostě že to fakt patří, je to prostě přirozeně tak nějak, jak oni se dopravují, tak ti rodiče asi je tam nenechají někde, aby jezdili a neřekli jim k tomu vůbec nic a zase ti rodiče, kteří to tak udělají, tak nevím, jestli jako by úplně měli zájem spolupracovat tady, a to je potom jako složitější asi určitě.

Výzkumník: Jo, jakože ti, co nemají na tom žádný zájem, v podstatě to řešit tak ani když jim to budete...

Pedagogická pracovnice 1: Přesně tak, já si myslím, jako že většina lidí asi ten zájem má, protože sami chtějí, aby jako ty děti se tady pohybovaly bezpečně, aby neměly žádný zranění, takže si myslím, že prostě fakt normálně přirozeně tak, jak se učí odmala, jezdit na kole a podobně, tak oni je prostě do toho zapojují, že berou je na to dopravní hřiště, jezdí s něma někam, vysvětlují jim prostě, jak se chovat, že.

Výzkumník: To chci říct, vlastně vy máte zkušenosti s konkrétními dětmi, s konkrétními rodiči, že v podstatě i můžete říct ji, jak to u vás je. Jestli jako máte takhle ty vyřešený...

Pedagogická pracovnice 2: Já si myslím, že my to úplně nemáme.

Pedagogická pracovnice 1: Ne.

Pedagogická pracovnice 2: Že my nejezdíme s dětma nikam na kole, my máme úplně z jiných předmětů ty výlety, i na druhým stupni jsou směřovány úplně jinam, tady to by zase zodpověděla líp ta učitelka z toho prvního stupně, protože oni tam tu dopravní výchovu přímo mají a nevím, jestli cíleně rodičům říká, jakým způsobem je doma učit, neučit, jestli je do toho zapojují, spíš si myslím, že je to opravdu nějaká přirozená věc, kterou prostě ten rodič dělá sám od sebe a samozřejmě někdo, kdo se o to dítě jako moc nestará, nezajímá se o nějaký jeho zájmy, tak samozřejmě, i když mu ta učitelka řekne, jakým způsobem to má udělat nebo že vůbec něco takového má dělat, tak to ten rodič stejně neudělá, že mi toto nepříjde, že je to něco, co by se mělo těm rodičům nějak radit, protože je to věc, kterou oni sami by měli dobře znát a umět a že oni to vždycky nějak předají těm dětem.

Pedagogická pracovnice 1: Tak přesně jak říkáš, my nevíme, jak probíhá ta komunikace na prvním stupni, kdy oni fakt jsou víc v kontaktu, víc si s nima píšou nebo mají prostě přehled takhle větší, mají tam ty vztahy trochu jinak taky ještě, takže těžko říct pro nás asi takhle.

Výzkumník: Super, mně to jako, já jsem spokojenej s odpovědí, takže supr. Pak bych se chtěl zeptat, jak hodnotíte připravenost pedagogů pro výuku dopravní výchovy?

Pedagogická pracovnice 1: No asi většina z nás prošla tehdy tím cyklistickým kurzem ve čtvrté třídě, nevím, myslím si, že se asi nějakým způsobem nějak u sebe máme, ne, chtěla jsem říct většina, nevím, jestli to má většina řidičský průkaz, kdo má, tak asi je schopen se pohybovat a...

Pedagogická pracovnice 2: Měl by být.

Pedagogická pracovnice 1: No, jako myslím si, že jo, a hlavně ti, co to učí, tak oni prostě musí být připravení na to, co učí, že? Pokud by se tady objevil někdo, kdo v životě neřídil a nemá vůbec přehled, i když já si prostě osobně myslím, že skoro každý ten přehled má, jak by se měl tedy chovat, tak to učit nebude, že budou to učit ti, co nachystaní jsou.

Pedagogická pracovnice 2: To taky, ale já si spíš taky myslím, že pokud teda někdo ten přehled úplně nemá, nemusí mít řidičák nebo něco, tak přece není problém se to doučit, a když ví, že ho to čeká, tak to prostě doučí se to nějakým samostudiem, ten člověk sám nebo se v tom trochu jinak líp zorientuje a v podstatě podle mě, když si tvoříš dopředu nějakou přípravu na hodinu, tak se to učíš znovu a znovu, protože si to jako ty osvěžíš, opakuješ a ještě přemýšlíš nad tím, jakým způsobem to natlouct těm dětem do hlavy, takže si myslím, že i kdyby v tom někdo neměl takovej přehled, tak...

Pedagogická pracovnice 1: I kdyby, ale zase vracíme se k tomu, je to hlavně na prvním stupni, já nevím, jakou mají výuku učitelé na první stupeň, ale myslím, že to učí jako povinný předmět, takže něčím, asi něčím musí projít.

Výzkumník: A máte jako povědomí o tom, jestli máte možnost něčím projít? Ne, nevíte? Jestli můžete, nemůžete nějaký kurz absolvovat?

Pedagogická pracovnice 1: Školení asi...

Výzkumník: Školení.

Pedagogická pracovnice 1: Tak my nějak školení asi můžeme a takhle, ale asi kdybysme to potřebovali vyučovat a ukázalo se, že fakt třeba nevíme jako co s tím a takhle, ale my to nepotřebujeme na tom druhém stupni.

Výzkumník: Super.

Pedagogická pracovnice 2: Ale nevím, jestli konkrétně na nějakou dopravní výchovu, když bysme kdy...

Pedagogická pracovnice 1: Jako nepátrala jsem po takových kurzech.

Pedagogická pracovnice 2: ...kdybychom byli na...

Pedagogická pracovnice 1: Protože asi nám to nepovolí z toho důvodu, že my to nemáme jako jak uplatnit tady s těmi, to fakt nepotřebujem.

Pedagogická pracovnice 2: Kdybychom vedli jako nějakou výuku na tom hřišti, kam ty děcka chodí, i třeba s tím učitelem tam nějaké hodiny, nějaká výuka tam taky probíhá, že jim něco základního řeknou, takže si myslím, že v tom případě ano, ale jinak pro nás prostě, proč by za mě, proč bychom měli tady, tady něco takového, když je spousta jiných potřebnějších prostě...

Pedagogická pracovnice 2: Seminářů nebo třeba přednášek pro nás.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, to jsem řekla špatně, myslím pro nás.

Výzkumník: Ne, rozumím. Takže myslíte, že kdyby třeba ta dopravka, dopravní výchova byla třeba zakomponovaná, že by to byla povinnost jako samostatný předmět třeba, tak tam už by to mělo pro vás větší smysl, že jo, nějakým způsobem...

Pedagogická pracovnice 2: Samozřejmě.

Pedagogická pracovnice 1: Jo.

Výzkumník: Jo, dobrý, no v podstatě jste mi odpověděly na tu sednou otázku, že co jste absolvoval/a po odborné stránce a zda byste měly zájem o další vzdělávání v této oblasti, v podstatě jste řekly, že řidičák máte, že, že hodně to souvisí s tou předcházející otázkou, takže to v podstatě máme vyřešené. No a pak, zda teda víte, jestli se u vás nebo zda se u vás konají přednášky odborných složek, to znamená určitě BESIPu, jakože ministerstva dopravy nebo policie České republiky, popřípadě hasičů.

Pedagogická pracovnice 1: Konají, konají.

Výzkumník: Konají.

Pedagogická pracovnice 1: Docela pravidelně.

Výzkumník: Zrovna se chci zeptat, jak často?

Pedagogická pracovnice 1: No, co já jsem měla možnost tady vidět zatím tři roky, tak to tady bylo každý rok, je tady policie, takže mají nějaké přednášky s ní, možná i víckrát během toho roku, ale vzhledem k tomu, že nejsem třídní, tak nejsem tady účastněná tady těch akcí takových, a BESIP tady taky...

Pedagogická pracovnice 2: Ale byla tady, záchranáři tady byli.

Pedagogická pracovnice 1: Záchranáři sem chodí.

Výzkumník: A BESIP taky teda, jo?

Pedagogická pracovnice 1: Myslím si, že jo, že tady něco proběhlo a mají i možnost jít třeba k hasičům.

Výzkumník: Jo, to jsme tady zrealizovali, super a máte, víte pro které je to ročníky? Zase spíš se zeptám teda na tom prvním stupni, vás to, asi řeknu to blbě, nemusí zajímat, že?

Pedagogická pracovnice 1: Na prvním stupni to probíhá určitě a...

Výzkumník: Jak je to třeba, jestli za vámi někdo dochází na druhý stupeň?

Pedagogická pracovnice 1: Bývají tady ty akce, no a šestky náhodou taky.

Výzkumník: A víte kdo?

Pedagogická pracovnice 1: Právě, všechny co jsme říkaly, policie...

Výzkumník: I policie, i ten BESIP? Mě by zajímalo hodně, jestli BESIP přišel třeba s něčím?

Pedagogická pracovnice 1: Já nevím, jestli to bylo úplně pro druhý stupeň, ale nevím, upřímně teďka.

Výzkumník: Tak když nevíte, tak už se asi dá čekat, že ne moc často, že nebo.... Z toho tak plyne...

Pedagogická pracovnice 2: Tak, já jsem tady třeba půl roku třeba a za tu dobu tady jako nebyli, takže...byla tady záchrana.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, jenže to, že my nemáme svou třídu, my prostě chodíme do různých tříd různě učit a jestliže sem tady někdo přijde a odučí nebo má tady dvouhodinovou přednášku s někým, tak já třeba úplně nejsem u toho přítomna a nevím, že to prostě...

Pedagogická pracovnice 2: A pokud ti to nenaruší rozvrh, tak nemusíš vědět.

Pedagogická pracovnice 1: Pokud mi to nenaruší hodinu a nejsem tam s nima jako jejich dozor, tak já o tom v podstatě často vůbec nevím, že tady něco...

Výzkumník: Takže z vaší strany by to měl v podstatě vědět třídní učitel.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, to jde určitě přes třídní učitele.

Výzkumník: Dobře, no, super a co si myslíte jako, jak hodnotíte jejich význam...

Pedagogická pracovnice 1: O tady těch přednáškách, o kterých toho moc nevíme...

Výzkumník: Takže nevíte vlastně.

Pedagogická pracovnice 1: Jako já myslím, že asi je to, většinou když se ptám potom, jaký to bylo, a tak podobně, tak zazní jo, že fajn, že děcka se zapojovaly a podobně, takže asi je to třeba nějakým způsobem zajímavá, já jsem se účastnila tehdy nějaké té policejní nebo hasičské.

Výzkumník: No?

Pedagogická pracovnice 1: A jo, tak bylo to fajn, něco si vyzkoušely, diskutovaly, s ním asi je to zas pro ně něco jinýho, zase to uslyší od někoho jinýho trošku jinak, můžou se do toho nějak zapojit, takže jo, myslím si, že to není zbytečný, kdyby bylo, tak tady to asi nebudeme opakovaně nějak...

Výzkumník: Jasně a bylas u toho, že?

Pedagogická pracovnice 1: Byla jsem u toho, jo bylo to fajn.

Výzkumník: Jo, no to je super, že to můžeš takhle říct tak...

Pedagogická pracovnice 2: Já jsem teda byla přítomna na jedné, když tu byli záchranáři v tělocvičně, jak byli tam, měli prezentaci, něco jim k tomu říkali a děcka si to mohly vyzkoušet, jediná nevýhoda mi přišlo, že v té tělocvičně je blbá akustika, takže čas od času tam ty děcka prostě už začaly si povídat a nebylo je tolik slyšet, ale jinak mně přišlo, že je to dobrý, protože si to mohly i vyzkoušet a jak si něco zkoušely, tak prostě hned všichni dávali pozor a bylo to dobrý a pak tady někdy, teda dřív někdy byli policisté a o tom jsme se bavili v těch hodinách, že mi to i děcka říkaly, že si pamatují, že tady byli, že se bavili o nějaké šikaně, o něčem a tak podobně, to co už se teda netýká dopravní výchovy, ale že teda si vzpomínají na to, že tady vůbec někdo byl.

Výzkumník: Jo, že to není tak, že byste se za rok zeptali jo, pamatujete si to a oni by řekli, že si nepamatují, že tady něco bylo.

Pedagogická pracovnice 2: Ne, jako li... neřekli mi přesně do detailů, co bylo, ale prostě řekli mně, byli tady nějakí policajti a oni něco říkali a jako pak teda si postupně vzpomínali co, ne že by to vychrlili hned slovo od slova, to je jasné, ale jako význam toho v podstatě, co jim říkali, byli schopni nějak shrnout, prostě to, co viděli, že jim pouštěli nějaký, nějaká videa, říkám, já jsem tu nebyla, ale vím, že si na to vzpomněli.

Pedagogická pracovnice 1: Já toho jsem asi taky úplně neviděla, ale vím, že tady chodí vždycky, no tak...

Výzkumník: Tak děkuju. Další moje otázka už bude trochu upravená, já tady mám napsané, já jsem si teda připravil, účastní se vaše škola dopravních soutěží a jiných akcí s takovou tematikou? Já už vás nebudu trápit s tím prvním, protože tady je to, jste v podstatě odpověděly, jak to tady máte, spíš tedy, jestli jako na druhém stupni jste viděly nějakou akci dopravní soutěže, jestli byla nějak cílená na druhý stupeň?

Pedagogická pracovnice 2: Soutěž nevím, uvidím, pro mě, já uvidím, co přijde, květen červen, protože jsem tady chvíli, ale vím, že něco bylo asi loni, jako nebyla to žádná soutěž, ale výlet jako rodičů s dětmi někam na kole, nevím, co to přesně bylo, ale jakože se jelo na kole někam a jako společná akce, ale ne žádná výuka, žádná soutěž, jenom...

Pedagogická pracovnice 1: Ale to bylo až, to bylo teďka, ne? První rok něco? Učitelé, rodiče...

Pedagogická pracovnice 2: Je to, jenom jsem o tom slyšela, že to bylo.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, to asi jo...

Pedagogická pracovnice 2: Ale vůbec jsem tu nebyla.

Pedagogická pracovnice 1: Ale jinak míváme na konci vždycky školního roku, někdy v červnu to bývá, tak máme sportovní den a tam v podstatě záleží na každé třídě, jak si to zařídí a jak se domluví a co já jsem třeba byla vloni, tak jsme byli s druhákama nebo prvňákama, já už ani nevím, tak jsem vlastně jela jako pomocná tam učitelka s tou třídou a byli jsme na koloběžkách se taky projet někam na Hloučel, takže všichni vlastně dostali nebo měli koloběžku, měli helmy samozřejmě a jeli jsme prostě na výlet takhle společně.

Výzkumník: To byl teda první stupeň?

Pedagogická pracovnice 1: To byl první stupeň, ale to je, platí úplně pro celou školu a to je zase, mají to třídou prostě, třídou si to zařizují a plus si k sobě třeba berou právě někoho z netřídních, aby byli dva takhle, když se někde jede, záleží, jestli se spojí ty třídy a tak podobně, kolik je potom a jaký je počet žáků a každý si něco vymyslí, nemusí to jet, nemusíme jet všichni na kole nebo na koloběžce, prostě záleží, jak se kdo domluví, někdo něco hraje, někdo jede na výlet a tak dále a my jsme byli konkrétně na těch koloběžkách, tam vím, že právě jezdívá každý rok ta jedna učitelka na ty kola.

Výzkumník: O nějaké akci třeba BESIPu?

Pedagogická pracovnice 1: To si tak nepamatuju.

Výzkumník: Jak hodnotíte dosavadní stav integrace dopravní výchovy do vašeho školního vzdělávacího programu, považujete tento stav za přínosný a efektivní? Záludná otázka asi, že?

Pedagogická pracovnice 1: Záludná otázka, no, tak efektivní, jak jsem říkala, do občanské výchovy se dává hodně témat, která se nemají kam zakomponovat, dopravní výchova je jedno z těch témat a okrajově se to tam nějakým způsobem zakomponovalo a zmíní se to v té hodině, nějakým způsobem se tomu jako dostane, což samozřejmě se snažíme, aby to k něčemu bylo, když už to učíme, tak ať to efektivní je, ale...

Výzkumník: A máte z toho třeba nějaký výstup, tady z té části?

Pedagogická pracovnice 1: Zase záleží na každém učiteli.

Pedagogická pracovnice 2: Ale vzhledem k tomu, že pořád se v podstatě spolu točíme v kruhu, že je to jako okrajová věc, tak v podstatě zmíníme, jak ta doprava funguje, ale co...

Pedagogická pracovnice 1: Zmíníme, ale my máme strašně moc jiných, my máme povinnost jiných témat, kterých...

Pedagogická pracovnice 2: No, že prostě taková minisoučást něčeho důležitějšího, takže my to zmíníme, ale že bychom vyloženě řekli, tak napíšeme si písemku, já vás přezkouším, vytvoříme si projekt na nějakou dopravu nebo tak, to prostě na to tam není čas tolik, není, protože je tam spousta dalších věcí, který nechci říct, že jsou důležitější, že bych chtěla dopravní...

Pedagogická pracovnice 1: Ale jsou vyloženě povinná, jsou součástí toho, co se musí projet.

Pedagogická pracovnice 2: Ano navíc, jako v rámci celkově toho vzdělávání 1 až 9, je ta dopravní výchova, je na tom prvním stupni, kde tomu podle mě věnováno hrozně moc času nebo o dost víc než na tom druhém, takže jako tím, že se dotkneme okrajově, tak doufáme, že...

Pedagogická pracovnice 1: Prostě máme jiná témata než tu občanskou, teda tu občanskou, tu dopravní výchovu, která prostě fakt se objeví, trošku to zmíníme a skončí to tím.

Výzkumník: Dobře a teď, když nebudeme brát teda tu povinnost, protože víme, že jsou teda povinná témata, která se musí probrat, bez toho se prostě neposunete dál, tak zdá se vám to

dostačující, jak to funguje na druhém stupni v oblasti té dopravní výchovy, výuky nebo tady to povědomí, co se těm dětem máte možnost říkat, nemáte, jestli to tak stačí nebo byste jako řekly, že nestačí bez ohledu na to, že teda vím, že na to ten čas třeba není.

Pedagogická pracovnice 1: To je taky těžká otázka, protože my asi docela nejsme odbornice na dopravní výchovu a není to téma, které by nás nějakým způsobem úplně asi jako týkalo nebo, i když asi mluvím jenom já za sebe a..., ale nevím, jako nemyslím si, že je to úplně zbytečný, ale asi bych to nějakým způsobem zakomponovala, ale nemyslím si, že zrovna třeba v té občance už se na to dá prostor, protože je to jednou týdně, často to odpadne. To je hrozný problém uskutečnit a odučit ty další témata, takže aby to bylo jako zahrnuto v občance tak, že to zabere tam dva měsíce a budeme se věnovat jenom dopravní výchově, to není možný prostě. Za této situace, jak to zrovna funguje. Pokud by tady třeba byl nějaký, v rychlosti nějaký kurz na začátku školního roku, na konci školního roku, třeba přezkoušení nebo prostě nějaký situace ukázaný něco, co by ty děcka bavilo a rozhodně co by mohly dělat napřímo v praxi, vyzkoušet si to, to si myslím, že určitě by užitečný bylo, že by to bylo fajn, ale to už mimo ten náš předmět.

Pedagogická pracovnice 2: Já si myslím, že taky, ale nedokážu si představit, že deváťáci budou jezdit po dopravním hřišti jako po těch značkách na kole, jako někteří asi jo, ale jo, že tohle mi přijde, že pro ně možná mnohem lepší než sedět tady a povídat si o tom jenom, využít to nějakým způsobem v praxi v rámci prostě jednoho dne.

Pedagogická pracovnice 1: Co já si myslím, prostě je hodně potřeba a to si myslím, že chybí tak celkově a ať už to jednání právě tady v těch krizových situacích, kdy prostě a oni jsou svědkem nějaké nehody a bylo by fajn, kdyby měli možnost si to prostě nacvičit, když se to ukáže, ať oni ví, jak se zachovat, jestli první volat záchranku, sanitku, jestli prostě mají něco dělat s tím člověkem, zase první pomoc, na kterou se pořád naráží, to, že oni si něco zapíší do sešitu, to neznamená, že jsou schopni udělat první pomoc a to málokdo z lidí, takže to si myslím, že by se mělo opakovaně prostě zkoušet, ať aspoň ví, co udělat, pak tam prostě nestojí a nevolají první mamince, že jako tady stojí a že neví, co mají vůbec dělat. Ale spíš ať jsou schopni nějak zareagovat a to si myslím, že by bylo fajn, aby si nacvičovali, že třeba v těch hodinách ti starší prostě.

Pedagogická pracovnice 2: Ale zas je fakt zrovna, že ta první pomoc podle mě, tady tyto věci se trochu řeší tou blokovou výukou nebo jak to mám nazvat, když sem právě ta záchranka přijde a oni mají možnost samozřejmě, zas je problém, jsou tam...

Pedagogická pracovnice 1: Ale to je jeden den, víš, jenom.

Pedagogická pracovnice 2: Je to jeden den a je tam několik tříd najednou, takže si to nevyzkouší všichni, to určitě ano, ale že v podstatě podle mě nějaký náznak toho řešení je v tom.

Pedagogická pracovnice 1: Jako já určitě, není to úplně vypuštění, ale za mě bych to klidně dala trochu víc.

Výzkumník: V podstatě jste zhodnotily význam těch akcí, v podstatě z vašeho pohledu, takže by bylo lepší, aby to mělo tu praktickou stránku, než že sem přijdou, něco těm děckám řeknu, jak to má být, a odejdu.

Pedagogická pracovnice 1: Třeba oni, i když poslouchá, třeba když je to zaujme, oni poslouchají, zapamatují si něco z toho, ale hrozně moc toho zapomenou, protože prostě neměli možnost si to ani zopakovat, ani jako nějakým způsobem, hlavně teda vyzkoušet, no, takže za nějakou dobu už prostě by nevěděli, co mají dělat, že jo, tak to je normální, tak to má asi každý člověk, takže si myslím, že by neškodilo tady k té dopravní situaci mít něco prakticky na vyzkoušení.

Výzkumník: Viz zážitková pedagogika třeba.

Pedagogická pracovnice 1: Tak, přesně tak.

Výzkumník: No a v podstatě tím jste odpověděly i na tu čtrnáctou otázku, jaké chyby v nastavené teoretické rovině spatřujete z hlediska časového rozvrhu školy, z hlediska obsahu těch předmětů? Že v podstatě teda ten čas...

Pedagogická pracovnice 1: Tak asi spíš ten časových rozvrh, ale zase to není úplně až tak vina školy, ale myslím si, že prostě celkově je to nastavené, tady je hrozně moc věcí, co by se měly odučit, vždycky někdo přijde s něčím novým, musí se to někam zakomponovat, takže se to pak buď dá tady do určitých předmětů, kde se máme s tím nějak poprat během dvou hodin třeba, což asi potom úplně efektivní není nebo se vymyslí nějaký nový předmět, ale to nejde donekonečna vymýšlet nové předměty, protože by tady asi pak furt byly až do večera ty děcka, takže formou nějakýho kurzu třeba, vyhradit na to den nebo já nevím, nějakým způsobem by se to asi dalo zrežírovat.

Pedagogická pracovnice 2: V podstatě na některých školách fungují různé projektové dny a tak podobně, že jo.

Pedagogická pracovnice 1: Tady projektový dny a ty jsou fajn.

Pedagogická pracovnice 2: A to bylo tak i...

Pedagogická pracovnice 1: Zase to naruší trochu tu výuku, ubere to čas na jiný předměty, ale určitě by se to nějakým způsobem dalo udělat, pořád si myslím, že je to užitečnější, než že se okrajově tady na 10 minut něco nakousne a...

Pedagogická pracovnice 2: Protože ono, když pak není čas, tak pak aby bylo probráno všechno, to rychle se najednou nachrlí, protože prostě to stihnout musíš, ale zároveň nemáš čas, protože víš, že zrovna máš jednu hodinu týdně a pořád ti to odpadá, takže ono je to začarovaný kruh, buď těm děckám všechno říct, ale zároveň tě prostě tlačí ten, ten čas, během kterého ty jim to musíš říct, takže něco holt musíš osekát, no.

Výzkumník: Zase tím jste mi krásně odpověděly na tu další otázku, ať víte, na co se teďka zeptám, na základě vašeho školního vzdělávacího programu je oblast dopravní výchovy pro druhý stupeň zakomponována v předmětech, tedy asi občanské výchovy, že a ještě teda něčeho? Té výchovy ke zdraví taky, jo.

Pedagogická pracovnice 2: Té výchovy ke zdraví.

Výzkumník: Té výchovy ke zdraví taky, jo?

Pedagogická pracovnice 2: První pomoc a tak, takže asi...

Výzkumník: A teď jsem se chtěl právě zeptat, jestli by dle vašeho názoru bylo vhodně zařadit tu dopravní výchovu i do dalších předmětů, a to stejný vlastně jste mi odpověděly, že teda asi moc ani ne.

Pedagogická pracovnice 1: Spíš by to viděla samostatně.

Pedagogická pracovnice 2: Akorát jako ono, i kdybysme chtěly, i kdyby čas vůbec někde byl, tak v podstatě jako kam, k čemu to tak patří, k čemu, to jako...

Pedagogická pracovnice 1: No na jednu stranu...

Pedagogická pracovnice 2: No asi podle mě samostatně by to bylo jako lepší, možná by to mohlo být i efektivnější, protože podle mě, jakmile by se to dalo k nějakému jako většímu náročnějšímu předmětu, tak první věc, která by se z toho vysekla, by bylo tohle, protože to je prostě něco, co by bylo jako informace navíc, když už by to měli teoreticky znát prostě z toho dřívějšíka.

Výzkumník: Supr.

Pedagogická pracovnice 1: Asi bych to s něčím i spojila možná celkově, když si vezmeš, že tady máme třeba multimediální výchovu, což je fajn, jsou to dvě hodiny týdně si myslím, ale by hodina anebo já si myslím, že dvě dokonce.

Pedagogická pracovnice 2: Ale to mají jako nějaký seminář navíc.

Pedagogická pracovnice 1: Ale maj to nějak...

Pedagogická pracovnice 2: Ten nemaj všichni.

Pedagogická pracovnice 1: Nemaj to.

Pedagogická pracovnice 2: Ne.

Pedagogická pracovnice 1: Nemají to všichni, no.

Pedagogická pracovnice 2: Ne, oni jsou nějak půlení ty třídy a podle mě, tak jak je vaření a já nevím co, tak je multimediálka a něco, mně to teď vysvětlovali, protože jsem se na to ptala, tak se mi zdá, že to mají s někým jako napůl. To se můžem zeptat.

Pedagogická pracovnice 1: Ale jako nějakým způsobem si myslím, že by šla zakomponovat třeba ta dopravní výchova.

Pedagogická pracovnice 2: Ale zas si nemyslím...

Pedagogická pracovnice 1: Nebo zkombinovat tady s těma předměty, kde prostě pár hodin je určitě dobrý se tomu věnovat, klidně měsíc dva a pak třeba dva měsíce něčemu, by tam byly fakt nějaký předměty vyloženě ze života, co prostě je potřeba teď a prakticky zážitkový.

Pedagogická pracovnice 2: No, v podstatě jako nevím, nemyslím si, že je potřeba se o tom učit jako celý školní rok, takže nakombinovat to s něčím.

Pedagogická pracovnice 1: Nakombinovat tady s těma dalšíma okrajovými....

Pedagogická pracovnice 2: ...co stačí pár měsíců, no to no...

Výzkumník: Jasně.

Pedagogická pracovnice 1: No, ale intenzivně.

Pedagogická pracovnice 2: Hm, jasně.

Výzkumník: To by zas musel být nějaký plán, kterým byste se museli řídit i mezi předměty, jako pokud totiž nevím, budeš mět občanku, jako nějaká jiná paní učitelka bude mít, řeknu ty jo, tu výchovu ke zdraví, to byste mezi sebou asi komunikovaly, že. Co se tam probralo, co se dělalo, co ne.

Pedagogická pracovnice 2: No jasně, ono vždycky podle plánu toho školního vzdělávacího plánu, my se v podstatě musíme držet, ono je to teď propracované, ono je to udělané tak, aby se, aby to prostě spolu nějak korespondovalo, navíc my se mezi sebou vždycky, co učíme ten jeden předmět, tak se mezi sebou tak nějak domlouváme, co a jak, jak to tam funguje, nefunguje, co budeme dělat, nebudeme dělat takže...asi tak.

Výzkumník: Hm, jo, no a vy teda řidičák máte, že jo, to je jasný.

Pedagogická pracovnice 1: No.

Výzkumník: Na co si myslíte, že by měl být kladen největší důraz v té dopravní výchově obecně?

Pedagogická pracovnice 1: Že by měl být kladen...

Výzkumník: Ne na co, na co konkrétně.

Pedagogická pracovnice 1: Tak určitě na to, aby vůbec byli schopni dodržovat silniční pravidla a znali značky a tak dál a mně prostě, zase se budu opakovat, ale chybí mi hodně ta první pomoc.

Výzkumník: První pomoc...

Pedagogická pracovnice 2: To taky ale v podstatě si myslím, že by nebylo špatný zmínit, to když už se něco stane, třeba nemusí se stát ani nikomu, ale co se teďka má dělat, když do někoho nabouráš, komu volat.

Pedagogická pracovnice 1: Já vím, celkově v takové situace...

Pedagogická pracovnice 2: A ne... jo, co, proč se, do kolika peněz, jak se to řeší, co v tu chvíli...

Pedagogická pracovnice 1: No, to si myslím, že se málo probírá.

Pedagogická pracovnice 2: Jo, že v podstatě se nikomu nic nestane, ale teď vlastně jako co, když do někoho narazím, musíš to někde hlásit, nemusíš, dokdy musíš policajty, když ne, komu zavolat, kam to odvézt a tak dál, samozřejmě první pomoc, rozhodně tam si myslím, že každá hodina první pomoci navíc je jenom jako, jako ne...

Pedagogická pracovnice 1: Jako hodně, fakt...

Pedagogická pracovnice 2: Protože jako málo lidí umí první...

Pedagogická pracovnice 1: My jsme taky, třeba nebo někdy se cítím taky tak, že prostě v podstatě fakt to auto jsme schopni nastartovat a jet si, kam potřebujeme a tak neříkám, že úplně ignorujeme zbytek, ale tady ty různé provozní věci kolem, technický věci nebo kdyby se nedej bože něco stalo, tak už zase budu řešit nějak přes další lidi, že bych sama úplně hned věděla, co a jak udělat a ta první pomoc, naštěstí jsem nebyla při nějaké takové situaci, že bych to musela využít, ale nevím, jestli jo, neříkám, že bych nevěděla vůbec nic, ale asi se necítím připravená, že bych to nějak zvládla zasáhnout, takže to bych taky asi...

Pedagogická pracovnice 2: Zas se mi docela líbí, že i ti záchranáři, co vlastně tady byli, že těm děčkám vysvětlovali, že se toho nemusí bát, že vlastně ten operátor, se kterým jako mluvím, tak že je bude prostě navádět, co a jak mají dělat a prostě je chtěli, tak nějak jim chtěli vysvětlit, že když se něco stane, tak ať neutečou, nenechaj tam toho člověka, že v podstatě nechají zapnutý telefon, tak ten člověk je schopen jim vysvětlit, co a jak má dělat, že by jako to měl zvládnout v podstatě, i když teda neví.

Výzkumník: Jo. Klást důraz na to, že maj pomoci, jak dokážou a né prostě odejít.

Pedagogická pracovnice 1: No, samozřejmě asi tady nemusí umět zachránit kdekoho, ale prostě vědět, jak se teda zachovat, že je, nějaká možnost tam je, že prostě...

Pedagogická pracovnice 2: No a co udělat, zavolat, což teda jako si myslím, že je tam zahrnuto, v té občance je, to se tam fakt řeší, ale zase různé situace a už se tam nerozebírá to, jestli byl ten na hlavní nebo ten, ale spíš jak se vyřeší ta krizová situace než samotná ta doprava jako taková.

Pedagogická pracovnice 1: No, to už je spíš takhle takovým způsobem...

Výzkumník: Třeba my na dopravním hřišti pozorujeme, že pak, a to nevím jako jak to je, na konkrétní škole, na konkrétních školách, spíš obecně, že už ti páťáci pak už jako ty věci fakt zapomenou z dopravní výchovy, to není, nevím jak to...

Pedagogická pracovnice 2: Nevím, jestli to zapomenou, nebo jestli na to kašlou, protože...

Výzkumník: No nebo...

Pedagogická pracovnice 2:...na tom dopravním hřišti, tak je to hřiště, sranda, nejezdí tam auta, nemůže je nikdo srazit, může tam jen někdo přijít a sprdnout je, že jedou špatně, ale oni hrajou na to, že se tam prostě, jedni jsou zloději, druzí jsou policajti a teď se tam honí, tak jasný, že projedou na červenou, že nedají přednost a tak podobně, že to podle mě neberou tak jako my, že chceme, aby si vyzkoušeli, jak to funguje bez těch aut, ale oni to berou jako hru, tím pádem proč bych neprojel na červenou, že, nebo...

Pedagogická pracovnice 1: Taky si myslím.

Pedagogická pracovnice 2: Mně tak přišlo, že tam pár týdnů jsem tam strávila, takže vím, že to bylo spíš takhle.

Výzkumník: No, pak je teda otázka, jestli takhle to stačí, že? Jako že myslím, teď ten první stupeň, jako nemyslím to množství, ale ten způsob, že na tom se taky dá sednout a přemýšlet.

Pedagogická pracovnice 1: No jako na prvním stupni si myslím, že prostě ty vědomosti mají, ale jak říkám, nemůžeme to objektivně posoudit, a na druhém, asi se tam něco zopakovat nebo nějakou tou formou by mohlo být efektivnější.

Pedagogická pracovnice 2: To asi jo, ale mně trošku přijde, že jestli se to třeba jako ne úmyslně, ale trošku nevědomě i opakují tím, že na tom druhém stupni chodí i s, no, doufám, že aspoň někdy chodí i s ostatníma ven, chodí někam na kolo, tady tohle, že už nedokážu si představit, že bych přišla a...

Pedagogická pracovnice 1: Jo, tak to já si právě myslím, že oni už se v tom pohybují, proto říkám, že je to potřeba, ale sem tam to trošku osvěžit, třeba někomu případně...

Pedagogická pracovnice 2: Jo, ale asi ne vyloženě nějakou přednáškou o značkách, protože by si řekli, že jsem spadla na hlavu, že to prostě znají. Neříkám, že všechny, ale prostě...

Pedagogická pracovnice 1: Ale ne vyloženě, jo, ale tady ty situace spíš, no to asi jo. I když taky si myslím, že...

Výzkumník: Takže to zavísta spíš do praxe, tady máš úkol, teďka tady projedeš tím a tím a podle toho víte, jestli tady ty značky znají nebo ne, ale tady to jim prát před obličej, tady Jiříku, Tondo, co to je za značku prostě.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, určitě, celkově praxe... a i tak bude tam na ně někdo mávat, ať zastaví a jestli ví, kde zastavit, jak zastavit, co má udělat, to, ale já to zase vztahuju víc na to auto.

Pedagogická pracovnice 2: Nebo teď mě ještě napadlo, jak o tom mluvíš, jsem si teď vzpomněla, když dopravu třeba řídí policista, tak co vlastně dělat.

Pedagogická pracovnice 1: Jo další věc, no, když on mává různě, tak jak v tu chvíli, to podle mě i dospělí lidé jako mají trošku problém, jak se zachovat, co to znamená.

Pedagogická pracovnice 1: Ale zase je pravda, teďka no...

Pedagogická pracovnice 2: Ale zas to vztahujem na to auto, že který oni budou mít za x let.

Pedagogická pracovnice 1: Přesně tak a i na těch cyklostezkách a takhle si myslím, že je fajn, že tady jsou a i když nejsou, tak asi ne tak často přijdou do kontaktu s tím, že by fakt nevěděli, jako kde mají uhnout.

Výzkumník: A jsou i novinky, že, cyklopiktokoridory a tady ty věci, teď je otázka...jak.

Pedagogická pracovnice 2: Tak samozřejmě zmínit nějaký zajímavosti, co třeba je nového, úplně nemusí vědět, co to, kde to je nebo třeba i jako v rámci toho pobavit se o nějakých cyklostezkách tady jako v Prostějově, zmapovat si okolí tady toho, to by taky bylo zajímavý, protože ne všichni vědí, že tam ta cyklostezka je a je dobrý třeba s rodičema po cestě, tak tady tohle si říct, ale jak říkám, já si nedokážu představit, že co teda bych musela jinýho vyškrtnout, abych mohla mapovat cyklostezky v Prostějově, jo, že nápad hezký, ale...

Výzkumník: Což by tě zas musel někdo předat tu pomůcku.

Pedagogická pracovnice 2: Jasně...

Výzkumník: Víš, že BESIP je schopnej ti poslat třeba plánek toho města, jak funguje potom ten učitel zas, má nějakou metodickou pomůcku...

Pedagogická pracovnice 2: Ale jak říkám, tady tohle může být udělaný i formou prostě toho, že si to vyzkouší na tom dopravním hřišti a nevím, jak probíhá výuka tam, co se jim říká, ale můžou tam prostě na dvě hodiny zajít, někdo jim řekne něco takovýho a pobaví se o tom nebo klidně i jako ten učitel, to je jedno a vyzkouší si to tam rovnou prostě, jak, jak to funguje, no.

Výzkumník: Teď jsem se chtěl zeptat zase na další otázku, sedmnáctou, a v podstatě už to nemá smysl, protože to jsme se už vlastně pobavili předtím, jakože to bylo: Projevuje se úspěšné absolvování povinné školní výuky pro čtvrté třídy při výuce dopravní výchovy na druhém stupni? To už jsme vlastně jako prošli, takže se nebudeme dále k tomu asi vyjadřovat nebo bavit o tom, že, tak. No a pak by mě zajímalo, teda vy jste to nakously, že jo, asi ty děcka budou blbě vnímat to, že mají značku a řekneš mu, tak máte tady tu značku, někde v sedmé třídě a tak by mě zajímalo, jestli, když byť okrajově, něco řešíte k té dopravě, tak k první pomoci pak nebo k čemukoliv, jestli se k tomu nějakým způsobem vztahuje, jak to vnímají ti žáci samotní, jestli to mají pořád jako, jestli to pořád berou jako, jako tu komedii prostě, že je to ta hra a že je to vůbec nějak moc jako netrápí, že by se to mohlo stát nebo jestli, nebo jestli k tomu přistupují, no jako známe to, víme, co máme dělat nebo jak to jako, jestli máte jako nějaké zkušenosti s tím, jak to ty samotný děti jako vnímají, tady tohle, tu problematiku, jestli začnete s tématem dopravní výchova a oni jako, že to mají na háku a nijak je to nebere vůbec.

Pedagogická pracovnice 1: No, jako zas záleží na tom, určitě na každém tím žákovi, ale nemyslím si jako, že by to měli nějak vyloženě na háku, jako zasmějou se někdy a tak, nebudou tady asi z toho vytřepaní, když se jim zrovna nic neděje, není důvod k tomu asi, ale asi když se jim prostě prezentují určité situace, co se staly, co se můžou stát, tak oni jako jsou schopni zvážnět a fakt se nad tím zamyslet.

Výzkumník: To je fajn.

Pedagogická pracovnice 1: Jenom si myslím právě, že když přijde ta policie, tak ta pro ně má ještě jako větší nějakou ne hodnotu, ale tak nějak prostě, ta psychika tam zasáhne, zas ta autorita je tam jiná, je to ta policie a působí to tak trošku...

Pedagogická pracovnice 2: A oni jim řeknou i nějaký příklady, co se jim třeba staly, něco prostě, co je nějak zaujme.

Pedagogická pracovnice 1: Ale ještě když jsi zmiňoval tu první pomoc, tak tu jsem s děčkama dělala a nepřišlo mi, že by jako se tvářily nějak otráveně nebo tak, samozřejmě vědí, že je první pomoc, co to je a že je potřeba jako ji nějakým způsobem tomu člověku dát, to všechno jako jo, ale já jsem spíš chtěla, aby se podívaly, jakým způsobem se ošetřují různá zranění, jak a co se dá řešit, tak jsme si pouštěli třeba i videa a oni si z toho něco vypisovali, jakým způsobem se to prostě má vyřešit a teď jsme se o tom popovídali a co kdo si jako napsal, co je vlastně důležitý, co oni už věděli. Co jim řekli z toho videa a teď jsme si to jakoby zopakovali dohromady, ale

nikdo že by se tomu nějak vysmíval nebo bylo to trapný nebo stejný, to co už věděli, to jako ne...

Výzkumník: Můžu se prosím, zeptat, která ta třída to byla, jako ročník?

Pedagogická pracovnice 2: Osmá.

Výzkumník: Osmá, super.

Pedagogická pracovnice 2: A ještě ty ses ptal na co, akorát nedokážu představit, že bych tam přišla s prezentací značek a řekla, tak poznáte tady zákaz vjezdu, to asi ne.

Pedagogická pracovnice 1: To by se smáli možná.

Pedagogická pracovnice 2: To si myslím, že jo.

Pedagogická pracovnice 1: I když já si pořád myslím, že ne všichni znají všechny značky a...

Pedagogická pracovnice 2: Ne jasně, to ne, to zas ti, co to neznají, tak kolikrát sedí, mlčí.

Pedagogická pracovnice 1: Jasně, oni by seděli a mlčeli.

Pedagogická pracovnice 2: Ale nějakou jinou formou, že prostě jsme se bavili o situaci a teď bych řekla a když už to vidím, co to je za značku, tak by to třeba někdo řekl.

Pedagogická pracovnice 1: No anebo třeba jim donést něco a vyřešte, kdo prostě...

Pedagogická pracovnice 2: Jo.

Pedagogická pracovnice 1: Udělal chybu a takhle... a prostě na to nějakým způsobem přijít, kdo tam porušil předpis, kdo byl ten, kdo to zavinil a takhle zas si myslím, že by je i bavilo a je to zas pro ně prostě jinak...

Pedagogická pracovnice 2: A aby to bylo trošku jinou formou než...

Pedagogická pracovnice 1: Asi přemýšlet víc o tom než jen...

Výzkumník: Postavit je před řešení nějakýho problému, prostě než...

Pedagogická pracovnice 1: Spíš už jako nelifrovat do nich jako ty vědomosti, protože oni by je zčásti mít měli a spíš je nechat prostě nad tím přemýšlet a sami aby to nějak mohli řešit a nějak se toho účastnit.

Výzkumník: Takže myslíte, že byste měli zájem o zpracování implementaci programu prevence do praxe nějaké, to znamená, ne, nemyslím, tím teď v rámci té výuky, ale vyloženě jak jste říkaly, že nějaký projekt...

Pedagogická pracovnice 1: Jako takhle výuku určitě jo nebo mimo výuku jako myslím a tady ty předměty konkrétní, tak si myslím, že by to na škodu nebylo, jako kdyby to pak teda splňovalo tady asi většinu toho, jak jsme řekly, jak bysme si to nějak představovaly, no.

Výzkumník: No, kdy v tom roce by to mělo být, jako pro vás ten smysl, protože asi v době ukončení nějaké klasifikace je to...

Pedagogická pracovnice 2: Poslední týden v červnu.

Pedagogická pracovnice 1: No, já bych to jako nebrala jako v době nebo nebrala bych to na klasifikace, já bych asi...

Výzkumník: Právě a...

Pedagogická pracovnice 2: Jenom nebo....

Pedagogická pracovnice 1: Ale jak říká ... (pedagogická pracovnice 2), buďto úplně na konci června a když právě oni mají být stejně proškolení na ty prázdniny, jak se chovat a tak dále, takže jako by to bylo vlastně docela přínosný.

Pedagogická pracovnice 2: Nebo v tom prvním týdnu, kdy oni jsou v šoku, že teda...

Pedagogická pracovnice 1: A klidně...

Pedagogická pracovnice 2: ...jsou znovu ve škole po dvou měsících.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, takže klidně takhle dvakrát, buď jednou teda, s tím, že na začátku roku nebo teda na konci.

Pedagogická pracovnice 2: Protože...

Pedagogická pracovnice 1: Ale na tom konci asi klidně, oni už se stejně, kdyby to bylo zajímavý a zaujalo by je to, tak by to bylo fajn, oni už jsou fakt myšlenkama úplně někde jinde a moc jako ty věci neřeší, takže kdyby tam bylo něco, co je fakt dokáže ještě oslovit, že by v tom viděli přínos pro sebe, což asi by bylo hlavní jako důvod toho, aby tohleto vzniklo, že jim to přijde přínosný, tak si myslím, že ten poslední týden v červnu jako klidně, fajn a je na to čas...

Pedagogická pracovnice 2: A nebude potom tlak na to, že se jde zase někam pryč těsně před uzavíráním známek.

Pedagogická pracovnice 1: Jo a dá se jenom hezky, že se dá kamkoliv jít, že známky už jsou uzavřeny, už se to takhle neřeší, je to volnější a kolikrát se to už uvítá, protože někdo prostě tak fakt chodí ven třeba a ...

Výzkumník: Když to řeknu blbě, není co dělat.

Pedagogická pracovnice 1: No, jako jo, je, ale... právě... , když jako...

Pedagogická pracovnice 2: Když by to bylo k něčemu, tak by to bylo jako lepší, než dělat třeba zas...

Pedagogická pracovnice 1: Většina jako už ví, že to, většinou se snažíme dobrat, všechno už před...

Výzkumník: Před klasifikací...

Pedagogická pracovnice 1: Jo, před uzavřením klasifikace, takže ano, ale pak nějaký dá se dělat zas opakování a tak, ale spíš už se hledají aktivity, co by ty děcka prostě, prostě zaujmou, a proto si myslím, že z toho jako by mohlo být tohle no.

Výzkumník: Si myslím, že jste tady těch návrhů naházely hodně za tu dobu, což je super, já si myslím a teď vlastně otázka poslední, vlastně finišová: Máte nějaké konkrétní návrhy vylepšení výuky dopravní výchovy na školách jak v teoretické, tak praktické rovině, v podstatě spíš v té praktické asi teda?

Pedagogická pracovnice 1: Asi to tak jako zaznělo, no.

Výzkumník: Řekly.

Pedagogická pracovnice 2: I oni někdy prostě vnímají radši to, že je to aha, tak něco to, tak to vyzkouším, tam a tam, jo to, že i oni uvidí, že to je něco, co se neučí jako teoreticky, někde to někdo říkal, ale budou to moct sami prostě si jednak vyzkoušet, a i někdy v životě použít, protože i šestáci se kolikrát ptají: A paní učitelko a k čemu mi to tady bude tady toto, jo, k čemu budu...?

Pedagogická pracovnice 1: Tak celkově jsem zastáncem toho, že je mnohem víc lepší si věci vyzkoušet, ale ono není tak jednoduchý to prostě zrealizovat v té výuce, když máš tady třicet

žáků, ty jsi na to sám, máš tady nějakou třídu, máš omezený množství času a není to hned v tvých silách, a proto jsou tady programy, co existují a je jich víc těch lidí, maj na to všechny možný pomůcky, vyhradí si na to všichni čas a můžou se nějak prostě nachystat jinak a úplně jinak to pojmout, tak to má prostě v tomhle mnohem vyšší hodnotu, protože prostě ty děcka zapojí, donutí je něco dělat, ony něco dělají, je to pro ně jiný a je to v tomhle prostě lepší, bylo by fajn, jako kdyby víc věcí takhle fungovalo, ale bohužel momentálně asi systém, to je nastavený takhle a nedá se to všechno takhle zrealizovat

Výzkumník: Já moc děkuju za váš čas. Za vaše postoje, názory, připomínky tady k té problematice, no a tím mým úkolem je se s tím nějak poprat a něco z toho třeba vytáhnout.

Pedagogická pracovnice 1: My se budeme těšit, co z toho se objeví na následující rok.

Výzkumník: Tak moc děkuju.

Pedagogická pracovnice 1: Jo, nemáš za co.

Vesnická škola č. 1

Výzkumník: Tak já bych se chtěl zeptat, moje první otázka, jestli klasifikuje škola děti v oblasti povinné výuky dopravní výchovy, a to i s ohledem na získání průkazu cyklisty na dětském dopravním hřišti. To znamená, jestli je nějaká... jestli je nějakým způsobem to, že ty děti absolvují ve čtvrté systematické dopravní výuky, ten průkaz cyklisty... vlastně na dopravním hřišti absolvují nějakou tu povinnou výuku, pak získávají nebo nezískávají průkaz cyklisty podle toho, jak vlastně dopadnou, a jestli v podstatě to získání vlastně toho průkazu cyklisty, jestli nějakým způsobem se to potom projevuje i v klasifikaci nebo se na to nebere zřetel, jak to jako vidíte.

Pedagogická pracovnice: Já si myslím, že se nebere zřetel.

Výzkumník: Nebere se zřetel.

Pedagogická pracovnice: Ne, myslím si, že ne. Je pravda, že na toto jsem se teda zrovna neptala, ale myslím si, že... můžu mluvit tak jak...

Výzkumník: Jo, jak to prostě je, tak to...

Pedagogická pracovnice: No, ne, myslím si, že na to zřetel se fakt nebere, že to absolvují ty dva výcviky na tom dopravním hřišti, ale že bys to pak nějakým způsobem ovlivnilo známku? Ne, to si myslím, že ne.

Výzkumník: Třeba jsme měli případ, co si pamatuju, že byla tělesná výchova a že mně říkala paní učitelka, že tam mají, že třeba když to zvládnou, že mají jedničku nebo tak, aby je to jako motivovalo víc, jo? Nevím, jestli jako, jestli je to dobré nebo není, ale že prostě takhle to tam měli. tak proto se ptám, jo, takže...

Pedagogická pracovnice: Ne, já si myslím, že u nás tady toto není. Ne.

Výzkumník: A myslíte si...

Pedagogická pracovnice: Nevím teda, jestli jako nedostanou třeba nějakou známku do žákovské jako za to, že byly tam, to nevím, ale určitě ne jakoby...ne, myslím si, že ani to ne.

Výzkumník: Jakože to ne, ale každopádně říkáte, že to nemá váhu potom nějak v klasifikaci.

Pedagogická pracovnice: Ne, myslím si, že ne.

Výzkumník: Že by se rozhodovalo mezi jedničkou a dvojkou tak dostane jedničku....

Pedagogická pracovnice: Tak se přihlédně k tomu, že má průkaz a dostane jedničku třeba.

Výzkumník: To by mohlo, jo?

Pedagogická pracovnice: No, ne.

Výzkumník: Ne.

Pedagogická pracovnice: Myslím si, že ne.

Výzkumník: Jasně, no právě, že...

Pedagogická pracovnice: Myslím si, že to funguje jako v plavání, ale tady v té dopravní výchově ne.

Výzkumník: Dobře. Pak bych se chtěl prosím zeptat, byly dle vašeho názoru děti na prvním stupni v první až páté třídě dostatečně proškoleny v oblasti dopravní výchovy?

Pedagogická pracovnice: No, já si myslím, že to škola dělá poměrně poctivě. Já jsem si prošla celý náš školní vzdělávací program, ptala jsem se teda i té kolegyňky, která učí ve čtvrté třídě, která teda chodí na dopravní hřiště, a myslím si, že tak, jak jsem to našla, že opravdu první až pátý ročník se tomu věnují, ať už je to... silniční pravidla, ať jsou to...značky, ať je to bezpečnost, ať je to vyhodnocování nějakých teda situací v té silniční dopravě, ať je to, jak má vypadat kolo, jak mají vypadat ochranné pomůcky, že mají nosit přilbu, že mají mít označení už i jako chodci třeba, jako když jsou v roli chodce na silnici nebo když jsou v roli teda toho cyklisty. Takže myslím si, že to se s nimi dělá...poměrně dobře. Objevuje se to v těch tématech člověk a svět práce, je to v tématu přírodověda, ve vlastivědě ve čtvrté třídě, jo? Takže ten první až třetí ročník je to v tom tématu člověk a svět práce a člověk a jeho svět, ve čtvrté třídě je to ve vlastivědě, v přírodovědě, no, takže tam se to opravdu objevuje, to jsem si prošla a předpokládám, že se to dělá. Víím, že jsou ve škole na to i nějaké pomůcky, mají dopravní značky, mají nějaké křižovatky, v páté třídě kolegyně i nějaký program na počítači, takže jako na tom první stupni si myslím, že se to dělá.

Výzkumník: Výborně, pak jestli bych se mohl zeptat, jestli je věnovaná pozornost problematice dopravy také ve školních zařízeních, myslím tím tu školní družinu nebo pokud teda máte i nějaké školní kluby, nebo taková řeknu volnočasová trochu činnost částečně, jestli tam něco takového probíhá.

Pedagogická pracovnice: Školní družina chodí na dopravní hřiště taky. Každý rok. A myslím si, že chodí taky dvakrát.

Výzkumník: A to se zase týká v podstatě toho prvního stupně, že jo?

Pedagogická pracovnice: To je první stupeň zase.

Výzkumník: Protože na druhém stupni to už ty děcka fungují jinak. Jasně, no.

Pedagogická pracovnice: Hm, to je první stupeň, no.

Výzkumník: A nějaký kroužek třeba jste měli nebo vůbec.

Pedagogická pracovnice: Kroužek nemáme, většinou to jde tak, že předtím, než je dopravní soutěž u nás, tak ten, kdo to má zrovna ten rok na starosti, tak si ty děcka třeba vezme, dá jim nějaký testy, projde to s nimi, postavíme jim překážkovou dráhu, tu si zkusí, ale jakože by byl kroužek zaměřený na dopravní výchovu nebo na tu bezpečnost, ne, to není.

Výzkumník: A zeptám se tak, myslíte si, že je lepší, tady mám tu otázku teda definovanou tak, že měla by dle vašeho názoru probíhat dopravní výchova spíše mimo povinnou výuku ve škole, družina, kroužky, jak jsem říkal, či mimo půdu školy? Tady zas myslím přímo to dětské dopravní hřiště nebo nějaké kroužky nebo projekty vyloženě jako externě vzhledem k časovému vytížení školy. Teď je otázka, jestli vůbec tam nějaký časový vytížení školy je, že? Ale jestli prostě se vám zdá, že vzhledem k tomu, jak je tam nastavený školní vzdělávací program, vůbec množství učiva, jestli je pro vás smysluplnější, aby to bylo v rámci té výuky, nebo spíš jako mimo, ať už teda formou nějakých těch projektů, spíš asi projektů než volnočasových věcí, protože to by asi neabsolvovali všichni, že? Tyhle ty družiny....

Pedagogická pracovnice: No, jako myslím si, že jako na tom prvním stupni je to hodně obsažený, určitě nějaký projektový den třeba zaměřený na tu silniční problematiku nebo i ta železniční doprava teďka, určitě by třeba nebyl marný. Ale jak říkám, ty školy jsou tak vytížený a jako myslím si, že těch projektů různých je tolik, ale dalo by se to udělat tak, že... v podstatě to nemusí být třeba každý rok, že? A když vezmeme, že by to bylo projektové vyučování třeba vždycky pro dvě třídy na druhém stupni, když budu mluvit třeba šestá, sedmá, osmá, devátá, tak se to může opakovat až ob rok, že zase něco takového. Tak určitě já si myslím, jestli k tomu můžu něco říct.

Výzkumník: No, můžete.

Pedagogická pracovnice: Já si myslím, že velkým problémem dneska není ani to, že by třeba děti neznaly úplně nějakou dopravní situaci, dokonce myslím si, že mnozí na tom druhý stupni teď možná spíš kluci než holky už jezdí na těch, na těch....

Výzkumník: Myslíte segvejích nebo něco takovýho, koloběžkách...

Pedagogická pracovnice: Ne, no koloběžky, kola to jo, ale myslím...

Výzkumník: Elektro....

Pedagogická pracovnice: ...že mají i od tatínků ty pincky, jak se říkalo...

Výzkumník: Jo, pincky...

Pedagogická pracovnice: ...za nás, a ač by neměli třeba, tak přece jenom jim, když umožní, že myslím si, že oni znají i řešení těch křižovatek a tak, jo? Ne třeba složitý, ale znají, ale myslím si, že velký problém jsou ty sluchátka v těch uších a to telefonování, že díky tomu oni ztrácí vlastně jakoby pozornost a...

Výzkumník: Takže myslíte spíš zásady bezpečnosti vlastně nebo to chování jak v tom provozu i jako chodec teda v podstatě, že? Jasně.

Pedagogická pracovnice: Já si myslím, že hodně dochází teďka k těm takovým situacím i tady díky tomu. Nebo cyklista jede na kole a má prostě sluchátka v uších. To jsou věci, kterým já vůbec nerozumím. Já jsem cyklista a vůbec tomu nerozumím. A dělaj to i dospěláci, takže samozřejmě to ty děti vidí, že? Ale to už jsou, to už je asi něco jinýho, to je jako mimo.

Výzkumník: Ne, dobrý, to je v pořádku a...

Pedagogická pracovnice: No, takže... já si myslím, že na tom prvním stupni je tomu fakt věnována dost velká pozornost, na tom druhým stupni o tom budeme mluvit ještě.

Výzkumník: No.

Pedagogická pracovnice: ...Ale myslím si, že projektový den zaměřený vyloženě tady na toto nemusí být špatný, určitě ne.

Výzkumník: A považujete teda tu povinnou výuku vůbec jako ve škole nebo nějakou řeknu...část té dopravní výchovy nebo tu zásadnější asi teda..., jestli jako je teda dobré to mít i v rámci té školy. Nebo vy jste řekli jakože, no tam je toho strašně moc a pro nás lepší, když to bude úplně mimo nebo...

Pedagogická pracovnice: No, já bych řekla, že tak jak to je, že tady v těch předmětech, co jsem říkala, se o tom vždycky nějakou hodinu baví, nějakou hodinu to řeší, tak to si myslím, že je dobrý. To bych jako nedávala pryč. No, určitě ne.

Výzkumník: Jo, takže je lepší, aby to bylo, jak třeba řeknu v té nějaké vlastivědě nebo tak a pak, aby to bylo i teda v projektu, že je to jako lepší než úplně by to jako odpálit pryč, no jako mimo školu.

Pedagogická pracovnice: No, to asi úplně.... Jako já teď asi úplně nerozumím. Jakože by se to vyjmulo...

Výzkumník: No, že by to nebylo ve škole...

Pedagogická pracovnice: ... když řeknu z osnov, nebylo to...

Výzkumník: Nebo jestli to je právě lepší...

Pedagogická pracovnice: Dělal to nějaké instituce jakoby...

Výzkumník: No, jako třeba ty dětský dopravní centra, tady ty v podstatě... tak jak jsou projekty, že? Přes vlastně povinná dopravní výchova se realizuje...

Pedagogická pracovnice: Ne, já bych to, promiňte, že vám skočím do řeči, já bych to určitě nechala, tak jak to je.

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: Protože ono se to v těch tématech objevuje, dělají to od té první třídy, víc to slyší, ale určitě si myslím, by byly dobrý do toho zapojit třeba i ty dopravní hřiště nějakými projekty. Chodí jenom ta čtvrtá třída vlastně, že, na to dopravní hřiště? U nás družina chodí, tam jsou i menší děti, že? Ta družina chodí taky, takže to je taky dobrý, ale...

Výzkumník: Stane se nám, že nám přijde třetí i pátá třeba, ale není to jako vyloženě, že by to tak bylo, že třeba...

Pedagogická pracovnice: Jasně.

Výzkumník: ...že by se řeklo, že pro třetí třídy je tohle, pro čtvrté třídy je tohle. Jakože když jsou třeba malotřídy, že? Tak třeba se stane, jo. Nebo pátáci přijdou si to zopakovat, může se stát, ale není to jako...

Pedagogická pracovnice: To bych spíš brala, jako kdyby měla ta škola možnost třeba jezdit častěji, to znamená jezdit i v té třetí třídě i v té páté třídě na tom prvním stupni i třeba v té první, druhé třídě aspoň jednou za ten rok, tak myslím si, že jim to dá hodně...

Výzkumník: Já teda...

Pedagogická pracovnice:...že vy pracujete jako dobře. Mají tam to, můžou si povozit, ale zároveň to nějakým způsobem vnímají, takže to si myslím, že je dobrý.

Výzkumník: Jo, já už asi nebudu rozpitvávat. Kdyžtak bych se k tomu vrátil možná v rámci toho druhého stupně, ale ať to máme nějak ucelené. No a chtěl jsem se zeptat, jak vnímáte úlohu rodičů na připravenost dětí do silničního provozu jako. Jestli to nějak vnímáte v té škole, když nevím na té ...

Pedagogická pracovnice: To asi nemůžu posoudit vůbec, no. Na to téma jsem se s rodiči nikdy jako nebavila.

Výzkumník: Nikdy, nebylo potřeba...

Pedagogická pracovnice: Ne a to asi nemůžu posoudit, ale vzhledem k tomu, že všechny, když to tak řeknu... no, nemůžu říct, že všichni. No, tak devadesát devět procent lidí auta má a jezdí, spousta dětí jezdí s rodiči i na kole, takže myslím si, že tam jako doma nějaká ta tady tato jakoby výchova, ne úplně cílená, ale taková ta nevědomky jako probíhá určitě.

Výzkumník: No, jestli třeba jste si všimli někdy nějakého negativního právě toho přenosu jakože od rodičů nebo jestli to vůbec nějak nebylo nebo to vůbec ani nevnímáte...

Pedagogická pracovnice: Ne, ne.

Výzkumník: ... že by někdy jako vůbec, že by, jak říkáte teda...

Pedagogická pracovnice: No, já třeba vnímám negativně to, že jezdí na těch pionýrech, jak se říkalo, že to mají pospravovaný. V podstatě tím pravděpodobně jezdí i po dědině, tak jak vnímám od děcek. Nemám to od rodičů jako. Víím, jak děcka se baví, a prostě děcka třeba nemají patnáct let...samozřejmě, jo? A tak...to asi mám pocit, že se mně to úplně nelíbí, že tam vlastně ten rodič nedodržuje nějaký pravidla, která by měl dodržovat.

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: A stalo se nám, dokonce teďka, že nám děcko v první třídě začalo jezdit do školy na takovým tom autíčku....

Výzkumník: Elektrickým nebo něčím?

Pedagogická pracovnice: ...elektrickým jako samo bez doprovodu rodiče, nebydlelo sice daleko, ale muselo projíždět prostě po chodnicích, jo? Myslím si, že tím mohlo ohrozit děti, zaparkovalo si až ve škole, ale paní ředitelka potom s rodiči mluvila, a už se to pak neopakovalo. Utla to v podstatě, ale je pravda, že jsme v tom okamžiku chvilku nevěděli, jak k tomu jakoby přistoupit. No, to nás docela zaskočilo...

Výzkumník: No, to je zajímavý teda.

Pedagogická pracovnice: A řekli jsme teda, že ne, že to ohrožuje určitě děti na těch chodnicích, hlavně když jede teda bez nějakého doprovodu, takže to tam si myslím, že to taky nebylo...a i po straně těch rodičů pošéfovany správně, ale že bych mluvila s rodiči a měla od nich nějaký...to ne, to spíš tak tady to jsou moje postřehy, no.

Výzkumník: A zapojujete rodiče do takové problematiky jako v rámci, jak říkáte projektových dní nebo vůbec jako?

Pedagogická pracovnice: Tady v tom...tady toto, ne.

Výzkumník: Výlety rodiče s dětma, cokoliv co by jinýho do toho mohlo být?

Pedagogická pracovnice: Jo, to jo, tak rodiče jezdívají s děckama na výlety nebo děláme takové akce, kolegyně dělá, já nevím, návštěva zoologické ve Vídni. I pro rodiče je to, takže jedou rodiče s dětmi. Děláme ten den dětí ve škole a to je vždycky pro rodiče s dětmi. Takže takhle jakoby zapojujeme rodiče,... ale že bychom se specializovali na dopravní výchovu, to určitě ne.

Výzkumník: No, nějakým tím směrem třeba jenom řeknu, výlety na kolech už jako samo o sobě...

Pedagogická pracovnice: Ne.

Výzkumník: Ne.

Pedagogická pracovnice: Výlety na kolech jsem dělala já kdysi dávno ještě s panem ředitelem, ale to už je dlouho, no. To jsme párkrát zkoušeli.

Výzkumník: Já jsem právě slyšel, že to je dost složitý, co se týče udělat výlet čistě jako s pedagogickým doprovodem, že už to dneska není tak jednoduché, tak proto říkám, že zas když

se zapojí ty rodiče, tak tím vlastně toto je vyřešené, že vlastně tam ten zástupce je. No jasně, tak ono taky to není všechno nafukovací, že no to je mi jasný, no.

Pedagogická pracovnice: Ale vím, že třeba, myslím si, že spíš na tom prvním stupni zase, že tam na některé výlety rodiče jezdí.

Výzkumník: Dobře, děkuju. Pak bych se teda chtěl zeptat, jak hodnotíte připravenost pedagogů pro výuky dopravní výchovy. Jestli je to dostačující nebo nedostačující nebo zbytečné nezbytečné, prostě cokoliv k tomu.

Pedagogická pracovnice: Ne, zbytečné, nezbytečné, ne, ale já si myslím, že v rámci toho, co učím, že to je dostačující. Určitě jo.

Výzkumník: A co jste absolvovali po odborné stránce jako? Bylo nějaký třeba řeknu seminář pro ty učitele nebo bývalo něco?

Pedagogická pracovnice: Ne, to jakoby zaměřený na dopravní výchovu určitě ne. Měli jsme třeba zdravotní nebo jako první pomoc, to jsme absolvovali celá škola, teď jsme to měli absolvovat znovu, ale myslím si, že v rámci tady toho koronaviru se to nějak asi..., ale měli jsme třeba, já nevím, ono to ten čas rychle utíká. Třeba před třemi lety jsme měli jako školení na první pomoc i my kantoři, no.

Výzkumník: Já myslím spíš z pozice té výuky, jakože řeknu budu vyučovat něco, co jsem nikdy neučil a teď....

Pedagogická pracovnice: Ne.

Výzkumník: No, jo, jasně... A myslíte, měli byste zájem o další vzdělávání v takové oblasti nebo vůbec jako existuje něco konkrétního, o co byste měli zájem v rámci tady toho nebo, jak říkáte jako, zdá se vám to dostačující, tím pádem to není potřeba nebo...

Pedagogická pracovnice: No, já myslím, že..., já nevím, jako těch školení je hodně a nevím jestli...já fakt nejsem teďka schopna mluvit třeba za vedení školy, jak by to vedení školy přivítalo nebo nepřivítalo. Myslím si, že kantoři by řekli, že jim to stačí, tak jako to je. To je můj názor.

Výzkumník: Jo, super.

Pedagogická pracovnice: A myslím si, že tam žádnýho takovýho nadšence třeba, když to tak jako vezmu, úplně nemáme, který by se tím chtěl třeba nějak dál zabývat a významněji zabývat.

To je ale úplně můj názor, takže fakt nevím, kdybyste oslovil třeba paní ředitelku, tak ta by to třeba přivítala, já fakt nevím, no.

Výzkumník: Jo, však to je vždycky o tom subjektivním jako posouzení, jo?

Pedagogická pracovnice: Ale já, co vím, tak jako fakt jsou ty předměty tak nacpaný k prasknutí, že si myslím, že nějaký jako větší, nějak více času věnované té problematice, nevím, úplně to asi nevidím reálně.

Výzkumník: No, proto jsem se i ptal tady na to, jestli je pro vás, jako by bylo jednodušší to přehodit někam jinam, tady z toho hlediska, že ta saturace těch předmětů, jaká je, tak právě jako tady z toho hlediska, no...a...

Pedagogická pracovnice: A my třeba, ještě že vám znovu skočím do řeči...

Výzkumník: Jo, v pohodě.

Pedagogická pracovnice: Tak tam, na prvním stupni, dělá to i druhý stupeň teda, ale my tam máme to, ochrana člověka za mimořádných událostí, to se teda vyloženě netýká jakoby dopravní situace nebo silničního provozu, ale je tam třeba ta složka té první pomoci, a to se tam fakt dělá jako, jo? Takže vlastně každý rok, když máme tady tento, to je taky jako v rámci projektového dne udělaný, takže tam každý rok se vlastně ta první pomoc opakuje, jo? Ale je to teda zaměřený na něco jinýho, ale je tam třeba ta první pomoc. Jako jo, mně by se ty projektový dny...ty jsou jako dobrý, ale ono ve finále potom to přijde k tomu, že my máme během roku tolik projektových dnů, že pak prostě nezbyvá čas na češtinu, matiku, jazyky, nestíhají kantoři v jiných předmětech, protože ve finále těch projektových dnů je strašně moc...no. Jo a teďka mezi to přijdou divadla, mezi to přijde nějaký kino, mezi to přijde nějaká beseda, mezi to přijde něco zaměřený právě na něco jinýho, já nevím, kyberšikana, že to teďka taky hodně letí, že? To je taky poměrně problém číslo jedna bych řekla, teď v současné době sociálních sítí je nebezpečí...

Výzkumník: Bohužel.

Pedagogická pracovnice: ...a tak a ono to hrozně narůstá. Ty projektový dny bývají dobře udělaný, když nám je přijde někdo udělat, většinou to fakt nemá chybu, protože dneska už se to umí udělat, ale jak říkám... v rámci toho, kolik máme, jak máme naplněný školní vzdělávací programy, tak potom každý další den je ztráta a je to jako dost těžký to nějak udělat...

Výzkumník: Rozumím, to v podstatě i souvisí s tou další otázkou, jestli se teda u vás konají nějaké přednášky odborných složek BESIPu, policie, vlastně ta první pomoc, to všechno je tam toho součástí, že jo, hasiči, záchranáři, takže...

Pedagogická pracovnice: Určitě, hasiči jezdí do..., no, jezdí do dvou tříd a teď myslím, že šestá třída a teď vám tu druhou třídu..., jedna třída na prvním stupni a jedna třída na druhém stupni...

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: ...jsou tam obě dvakrát po sobě v rámci, já nevím, třeba čtrnácti dnů.

Výzkumník: Jo, dva bloky.

Pedagogická pracovnice: Dva bloky maj takový.

Výzkumník: A v podstatě...

Pedagogická pracovnice: Jeden je na druhém stupni, ale je to myslím ta šestá třída,

Výzkumník: Takže to je ten druhý stupeň.

Pedagogická pracovnice: A jeden je na prvním stupni, no. Policie, ta jezdívala každý rok, ale myslím si, že teď už nejezdí každý rok, protože nám jezdil tam takový... a to nestálo teda za nic. Takže to se přiznám, že myslím si, že letos jsme neměli policii zatím a už asi mít nebudem.

Výzkumník: Jak jste mluvila o té kyberšikaně, tak k tomu...

Pedagogická pracovnice: Tak k tomu jsme teďka jak na prvním stupni, tak na druhém stupni, celý druhý stupeň to absolvoval..., takové dvouhodinové bloky měli.

Výzkumník: A to bylo s policií nebo to bylo s...?

Pedagogická pracovnice: Ne, to dělala tady paní učitelka z gymnázia.

Výzkumník: Aha, takže jo, takže zase řeknu, úplně jiná složka nebo jiná organizační forma nebo takhle.

Pedagogická pracovnice: Jo, ale byla to právě bezpečnost na těch sociálních sítích a byla ta témata zas jako pro každou tu skupinu jiná.

Výzkumník: Chtěl jsem se zeptat, jak často se konají, jakože řeknu třeba pro ten celý druhý stupeň..., to teď ta kyberšikana, jasně a pak byla ta první pomoc, takže jestli ta první pomoc nebo ti hasiči, jestli jako je máte takhle jako každý rok pro ty šesté třídy myslím?

Pedagogická pracovnice: To je každý rok.

Výzkumník: Jo, máte to takhle. A pak jak je třeba řeknu, ta kyberšikana má nějaký takový věci, tak to máte taky nějak pravidelně nebo to řešíte nárazově?

Pedagogická pracovnice: Ne, to se řeším tím, co je, jaká je nabídka.

Výzkumník: Jo, takhle, takže člověk vždycky přijde...

Pedagogická pracovnice: ...takže v září přijde nabídka.

Výzkumník: ...první v září přijde...

Pedagogická pracovnice: Ano.

Výzkumník: Podívá se, co je a z toho vybere, co by bylo potřeba.

Pedagogická pracovnice: My si to dáváme do plánu jakože, protože víme, že toto třeba bolí, tak dáváme si to do plánu a hledáme nějakou vhodnou nabídku, a tu pak jako přijmeme. Kromě toho, že to teda i učíme jako. My to i učíme, ale přibereme si i nějaký externisty k tomu, no. Takže, to tam takhle takovýmto způsobem funguje. Vždycky na začátku září, že, je nějaký plán...no.

Výzkumník: Jo, ale v podstatě..., takže rozhodujete si to ještě za pochodu defakto, jestli říkám jakože, každý ten rok si stanovujete....

Pedagogická pracovnice: No, ano, na začátku září si stanovíme takový nějaký plán, co bychom chtěli letos udělat a pak jako hledáme, kde je jaká nabídka.

Výzkumník: Takže ale se může stát, že jedna šestá třída tím projde, řeknu, nějakou..., nevím, policejní, prostě nějakým projektem a další šestá už ne, protože, řeknu, pomine ten důvod, proč by to mělo být, jo nebo nějak se rozhodne, že...

Pedagogická pracovnice: No, spíš to, já nevím, když se vrátím k té policii, tak vím, že k nám chodíval, nevím, jestli to byl zástupce nějaké ..., byla nějaká taková stanice, nevím, jestli tam ještě je, ale jako bylo to takové plané povídání o ničem, ale měli jsme tam třeba tady z oddělení v... preventistu, ten měl takový dvouhodinový blok taky, ale to je určený třeba pro nějakou třídu, není to určený třeba od šestky do devítky, jo, takže on nám pro osmou třídu takový

a takový blok, tak jsme si to třeba vzali, ale je to opravdu..., není to tak jakože to je každý rok, no.

Výzkumník: Ale máte dlouhodobě jako stanovený, že třeba řeknu, chceme se věnovat první pomoci, tak jeden rok to vyřešíte, teda tou záchrannou službou nějakou nebo nějakým takovým projektem, další rok teda třeba ne, ale zase to vezmete nějakou jinou formou, ale že to máte jako stabilně aspoň jako řešený, že třeba kyberšikana, teď bude asi problém, řeknu, pořád bohužel, takže si to jako třeba jinou formou..., ale pořád to máte jako stanovené, jo?

Pedagogická pracovnice: Teďka to tak momentálně je poslední dva tři roky, no.

Výzkumník: Jo, akorát třeba ta forma může být trošku jiná, jako se lišit, ale jakože pořád se po tom jede, jo, supr. A BESIP asi nic nedělá, jakože takhle..., ministerstvo dopravy tak jak pod ním je ta povinná výuka dopravní výchovy pro ty čtvrté ročníky, ta systematická, tak jestli něco, jestli dojíždí...

Pedagogická pracovnice: Tak toto vám řeknu, já nevím...

Výzkumník: Nevíte.

Pedagogická pracovnice: Jako já z toho prvního stupně to fakt úplně nevím...

Výzkumník: I třeba pro druhý jako jo, to myslím vůbec...

Pedagogická pracovnice: No, jako pro druhý nic, co jako nám přišlo teďka, to přišlo loni nebo letos na podzim, nevím, přišly ta dvě videa, nevím, jestli to víte, to jsou jako taková krátká videa a v podstatě je tam řešený ten problém těch sluchátek a těch telefonů. Je to video pro první stupeň a pak pro druhý stupeň a střední školy, protože je to takový už jakoby... trošku bych řekla takový..., teď hledám vhodný slovo, pro ten první stupeň je to, takový jakoby v jemnější formě a ta druhá, ten druhý stupeň je to.

Výzkumník: Jo, drastický?

Pedagogická pracovnice: Taky trošku drastičtější, tam není vidět jako nějaká krev nebo něco, ale je to v tom, že ty děcka přechází přes ten přechod a najednou tam prostě nejsou, protože projede vlak jako, jo, že.

Výzkumník: Jo, že to, fakt už jako...

Pedagogická pracovnice: To už jako vnímají, protože..., jo, takže přišla ta, tato dvě jakoby výuková videa do školy, která lze zařadit do..., teda výuky nějakým způsobem a..., ale to třeba,

bych řekla, není úplně směřovaný, jako jo, teďka děláme dopravní výchovu, ale je to právě v tom, kdy hodnotíme jako klady, zápory mobilních telefonů, počítačů, sluchátek, hudby a tak dále, že to má svoje nějaké klady, ale na druhé straně se může stát tady toto. Takže spíš tady v té oblasti, tady v tomto, to se s tím pracujeme.

Výzkumník: Jo, takže zase ta bezpečnost spíš nebo to chování.

Pedagogická pracovnice: Zase je to ta osobní bezpečnost, to osobní chování, osobní bezpečnost. Co mám já dělat, abych vlastně svoje zdraví neohrozila.

Výzkumník: Jako aby si uvědomovaly ty děti ten dopad toho chování, než..., protože na druhém stupni asi už budou vědět, že mají nosit přilbu, ale spíš ji nenosí, protože prostě z přesvědčení nějak.

Pedagogická pracovnice: No, jasně. To je taková ta rebelie, že? No, taky mám tam kluka, co mně jezdí do školy a já ho občas předjíždím a vždycky řeknu, dobře se té helmě jelo na těch řídítkách, no... Ale jsou zas děcka, kerý fakt jako nasedají a přilbu dávají, jo. To záleží podle mě, jak třeba v té rodině fungují, jestli jezdijou na výlety nebo nejezdí a pokud to tam funguje i teda u rodičů, protože vidíme, že jedou rodiče bez přilby a děti mají přilbu, že? Takže to pak asi úplně fungovat nebude, až ty děcka budou větší, právě tady v tom rizikovým, já nevím, třeba v té pubertě, tak tam už ji budou zase shazovat, ale pokud to ty rodiče dělají, tak myslím si a mají to naučený, že jedou na výlet, mám přilbu, tak to budou dělat i ty děti. Je to tam vždycky ten příklad těch rodičů, no. Myslím si, že to tam funguje takhle. Takže to, jak jste se ptal na ty rodiče, tak jak to je, no ale, to víme, že to tak je...

Výzkumník: No.

Pedagogická pracovnice: Že prostě to, co dělají rodiče, dělají děti, no.

Výzkumník: No.

Pedagogická pracovnice: Teď jsem malej, tak teď mi nařídí: tu helmu si dej, já nemusím, já jsem velkej, ale v okamžiku, kdy to děcko bude mít nějaký věk a svoji hlavu, tak to taky mít nebude.

Výzkumník: Já vlastně, co není vyloženě stanovený, že tady třeba ten první stupeň, tak se dá vztáhnout i na ten druhý právě, protože spíš teda mě zajímá, jak to funguje na druhém stupni, protože víme teda, že na prvním celkově by to mělo nějak fungovat dobře nebo že teda tady ta systematická dopravní výuka, že jsou spíš ty soutěže pro ten první stupeň a že tam to tak nějak

funguje, no. A jak právě, když teda bavili jsme se tady o těch výukových videích a o tady těch různých přednáškách, besedách, tak jak hodnotíte jejich význam z hlediska potom pro ty děti, z hlediska té výuky nebo vůbec těch...?

Pedagogická pracovnice: No,...pokud je to asi přednáška, tak to je, tam to jde a tady to jde ven. Pokud je ten přednášející opravdu nějaká zajímavá osobnost a prokládá to třeba zajímavými příběhy, tak je to zas ještě trochu lepší, ale asi nejlepší je vždycky, když se nějakým způsobem můžou ty děcka toho interaktivně zúčastnit, to znamená...já zatáhnu tady toto.

Výzkumník: No, takže jasně, když se jedná o nějaké přednášky, více tříd asi, takže to nemá moc jako efekt a... co nebo řeknu, jaké teda ty akce a jakože skutečně konané považujete třeba za ty jako řeknu prospěšné, vyloženě že mají ten efekt velký. Jsou nějaké, co byly realizovány třeba z té první pomoci nebo od hasičů, jako existuje něco, že člověk řekne, jo, tak toto ten smysl mělo třeba větší?

Pedagogická pracovnice: No, my teď míváme jako právě v rámci té ochrany člověka za mimořádných událostí, to vám teď neřeknu, kdo nám to dělá, ale to jsou různá stanoviště a jedním z těch stanovišť je i ta první pomoc a to si myslím, že je udělaný dobře, že to se těm děckám líbí, tam jsou i ty chemický prostředky a chemická ochrana, když se oblékají do těch pláštěnek a je tam i střelba. Je to zaměřený na tu ochranu člověka v mimořádných..., ale je tam i ta první pomoc a myslím si, že toto je dobrý, protože to děcka zkoušíjou, to děcka dělají.

Výzkumník: Zážitek z toho mají...

Pedagogická pracovnice: Mají tam dýchání, dělají tam první pomoc, zranění, takže to jako dělají, takže se to i učí, není to jenom, že mně to někdo říká, ale já si to sama prakticky zkouším, ale vyloženě jakoby zaměřený na tu silniční dopravu nebo chování, to ne, to takový projekt nemáme.

Výzkumník: Na druhým stupni vůbec, ne.

Pedagogická pracovnice: Ne, ne

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: To fakt není.

Výzkumník: Ale význam teda vidíte v tom, nějaký že by byl, kdyby to bylo tady tím způsobem?

Pedagogická pracovnice: Jo, kdyby to bylo udělaný opravdu jako prakticky, tak...

Výzkumník: Jo, super. No, chtěl jsem se teď zeptat, to se spíš týká toho prvního stupně vzhledem k tomu, co už teda jsem se dozvěděl, jo? Účastní se vaše škola dopravních soutěží a jiných akcí s takovou tematikou? Tak v podstatě na druhém stupni asi ne.

Pedagogická pracovnice: Zúčastňujeme se. Chodíme k vám.

Výzkumník: Ale druhý stupeň jakože?

Pedagogická pracovnice: No, druhý stupeň taky, no?

Výzkumník: Jo?

Pedagogická pracovnice: No?

Výzkumník: Jakože o pohár Zdravého města teď myslíte nebo?

Pedagogická pracovnice: Ne, no, jak máte dopravní soutěž, každý jaro, tak tam chodíme i my.

Výzkumník: I šestá třída.

Pedagogická pracovnice: No, i starší tam byly.

Výzkumník: I starší.

Pedagogická pracovnice: Před dvouma rokama tam byli moji devátáci. No..., protože ono jako v té škole to nebylo vždycky, pak tam teda byl pan ředitel, že, no tak mladý dělá na tom dopravním hřišti, však známe se, že? No, takže tam začal chodit on s děckama, pak teda odešel, tak nevím, jak loni, nevím, jestli vloni nebyla jenom jedna skupina, ti mladší, ale předloni určitě byli ti starší, protože to byli moji devátáci, jsem tam s nimi byla. Ti devátáci snad byli aji druží po Plumlovu no, protože oni byli předtím, když byli mladší, tak oni už to měli..., oni už byli zkušeni, no.

Výzkumník: Super.

Pedagogická pracovnice: Takže těch dopravních soutěží se zúčastňujeme nějak.

Výzkumník: Zúčastňujete?

Pedagogická pracovnice: Jo.

Výzkumník: A jako význam to má zase se zeptám jakože?

Pedagogická pracovnice: Jo, já si myslím, že to má význam pro ně, velký.

Výzkumník: Jo, jakože motivuje je to? Řeknu, že to jako...

Pedagogická pracovnice: No, to nevím, jestli je to motivuje k něčemu, ale jako určitě děcka, který už tam byly a můžou jít druhej, třetí rok znovu, tak určitě už ví, na co se třeba mají zaměřit. Oni, jak říkám, dostanou od nás nějaký testy, že to opravdu projdou.

Výzkumník: Takže stává se, že ta samá skupina, řeknu, tam jde znovu.

Pedagogická pracovnice: Jo, no, jo.

Výzkumník: Tak to je super.

Pedagogická pracovnice: Nebo je lehce odměněná.

Výzkumník: No, ale jako jo

Pedagogická pracovnice: Ale jo.

Výzkumník: Že můžete, může se stát, že...

Pedagogická pracovnice: Většinou ano, protože většinou šáhneme do těch, kteří už mají tu zkušenost.

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: No jo, určitě.

Výzkumník: A zase teda asi lepší, když to projdou třikrát, než když to projdou jednou, že když jako to...

Pedagogická pracovnice: No, ale je to tak, je to i z toho udělaný z toho důvodu, že když už ví, co tam bude, tak je větší pravděpodobnost, že třeba budou lepší, než byli minule a pro tu školu získají i nějaký ocenění, když to řeknu tak, protože spousta škol jde na ta ocenění, no.

Výzkumník: Ale jakože baví je to dělat, není to pro ně, že když tam jsou třeba podruhy, tak jako to už je, to už jsem prošel...

Pedagogická pracovnice: Ne, ne. To vyplývá i z toho když se o tom baví, jo, tak, já nevím, jsou na testech a teď přijdou: „Ježiši, maria“ a řeknu: „*Vždyť to tam bylo, to jsme probírali.*“ „*No, já vím, já jsem to prostě zblbl*“, jo. Ta jízda zručnosti nebo cokoliv podle těch dopravních značek, jako jo, baví se o tom, je vidět, že je to baví. Ta odezva je dobrá jako.

Výzkumník: Takže tady tou formou myslím, tuším, že tam je taky první pomoc vlastně, že? Takže to je...

Pedagogická pracovnice: Ano, tam je taky první pomoc, ano a to vždycky tam vlastně v té první pomoci dost často, ne dost často, ale v poslední době se mění nebo měnilo, že? Dýchání z úst do úst a srdce, že? Masáž srdce...

Výzkumník: Že...jo, jasně.

Pedagogická pracovnice: Ty poměry se měnily, tak oni vždycky jako to řeší, jak to, že to bylo dřív tak a teď je to tak, jako určitě ta motivace pro ně je. Jo to jako...

Výzkumník: Tak to je super.

Pedagogická pracovnice: Myslím si, že je to baví. Jednoznačně.

Výzkumník: Super. Jo, tak to mně stačí si myslím, ale že teda aspoň takhle...

Pedagogická pracovnice: A máte to teda dobře nachystaný, že, takže to určitě jako stojí za to.

Výzkumník: Skvělý, takže taky je to spíš tou formou zážitku a pak je tam nějaký ten test, ale není to jakoby, že by fakt někde seděli, že? Něco, jo, no to je dobré. No a jak hodnotíte dosavadní stav integrace té dopravní výchovy do vašeho školního vzdělávacího programu? A teď bych se teda chtěl spíš zaměřit na ten druhý stupeň, jakože jestli tento stav považujete za efektivní, přínosný, dostačující řeknu?

Pedagogická pracovnice: No, těžká otázka, já na tom druhém stupni jakoby, já učím občanku a mám tělocvik a v té občance ještě musím říct, mám i výchovu ke zdraví, takže já ty dvě, ty dva vzdělávací obsahy nebo ty dva vzdělávací obory výchova ke zdraví a výchova k občanství mám spojený v jeden předmět a takže neučím občanku a neučím výchovu ke zdraví, mám to v jednom předmětu, toto všechno mám dohromady a já se přiznám, že tam se nějakými značkami a silniční nějakou situací, dopravními řešení křižovatek a takových věcí vůbec nezabývám, jo, řeknu otevřeně, protože ten obsah je tak nacpaný učivem fakt jako. Je to občanka a tak jak někdo, kdo chodil do školy a je v mých letech a občanka byla vždycky...jako nic se tam neděje, a občas to učí ředitel a jinak nic, tak dneska to je prostě, tam je tolik opravdu věcí daných a vždycky, když přijde něco a mám pocit, že se to neví, kam dát, tak se to vždycky dá do té občanky, ať už je to finanční gramotnost, ať už je to ta ochrana člověka v mimořádných udá..., za mimořádných událostí, ať je to prostě něco jiného, tak protože to jsou věci, který třeba, když to tak řeknu, dřív byly v té branné výchově kdysi dávno, ta se samozřejmě zrušila a teďka oni

chtějí nebo je to příprava občana k obraně vlasti jo, ten takzvaný pokos, tam je taky třeba ta první pomoc jo, tak to všechno se dává do té občanky a ty hodiny nejsou nafukovací, jo. Kromě toho je tam samozřejmě spousta jiných témat, takže já v té občance, kde mám i tu výchovu ke zdraví, řeším spíš tu osobní bezpečnost, jo, takže neřeším nějaký křižovatky, ale řeším tu osobní bezpečnost, jo? Je to v těch tématech osobní bezpečí. Takže je tam, zase jsou tam ty bezpečnostní prvky, obecně při sportu, ale cyklistika, inlajnysti, koloběžkáři..., co mají mít na sobě, jaké mají mít reflexní nějaký prvky na sobě, helmu, rukavice, jo, když někdo jezdí na kole a jezdí takový ty trejly, že má mít na sobě chrániče na kolena, na ruce těm inlajnystům, jo, protože spadne děcko, přijde odřený. Já říkám proč, no nemělo rukavice, nemělo náloketníky, takže spíš tady z toho hlediska toho osobního bezpečí to řeším, ať už je to teda chodec nebo tady ten sportovec, no, jo? No a řešíme to v tom tématu rizika závislostí, to znamená, návykové látky a řízení teda v dopravním prostředku. Jízda na kole, jízda na koloběžce pod vlivem, tak zase co to může přinést sebou.

Výzkumník: A zase důsledky a i z hlediska právního? Jakože i...

Pedagogická pracovnice: Děláme i právní, děláme i..., máme tam i jako právní výchovu určitě.

Výzkumník: Jakože i jestli se tam stihne i ta třeba oblast tady toho, řeknu..., důsledky třeba toho chování špatného na silnici, jako právní myslím, jakože ..., hlediska...?

Pedagogická pracovnice: No, to úplně na silnici ne, ale jako to právní vědomí tam děláme. Děláme tam trestné činy, děláme tam přestupky, to tam určitě děláme jako, no.

Výzkumník: To jsem si právě zaškrtl, ale samozřejmě, že pod tím si můžeme představit spoustu věcí.

Pedagogická pracovnice: No, že jo. Právní výchova je určitě v osmé třídě víc jak půl roku, když to tak řeknu.

Výzkumník: A jak jste to vysvětlila, že v podstatě jsou to teď dva předměty spojeny dohromady.

Pedagogická pracovnice: To já mám, jo, jinde to tak není. Jo, no.

Výzkumník: Ne, já to tak beru, že to tak prostě teď je tady to, tady konkrétně. A v podstatě, jaká je dotace tady toho předmětu?

Pedagogická pracovnice: Já mám dvě hodiny týdně od šesté.

Výzkumník: Dvě hodiny týdně.

Pedagogická pracovnice: Do deváté třídy, protože dotované je to tak, že občanka má být hodinu týdně a ta výchova ke zdraví je hodinu týdně, ale tuším, že je jenom ve třech ročnících toho druhého stupně, ale já to mám jakoby dvouhodinovky spojený v bloku ještě navíc teda.

Výzkumník: Teda, ale stejně...

Pedagogická pracovnice: Ale až tam nebudu já, tak to asi bude úplně jinak.

Výzkumník: Ale říkáte, že stejně teda je tam těch věcí hodně, že i když teda je to dvakrát týdně, že by se dalo říct teda, že to má ten samostatně..., dost.

Pedagogická pracovnice: No, já to mám jednou týdně dvouhodinovku.

Výzkumník: Jo takhle ještě.

Pedagogická pracovnice: Já mám takový blok dvouhodinový, abych tam právě mohla využívat různé hry a takové věci, které se třeba víc diskutují, protože těch pětadvaceti minut je většinou málo, to mám jakoby spojeno do té dvouhodinovky, do těch dvouhodinových bloků.

Výzkumník: Hm, to je zajímavý.

Pedagogická pracovnice: Ale...není to potřeba u všech hodin, ale mám spoustu, já nevím, pracujeme s filmem a tam mají třeba více času, ale myslím si, že jak odejdu, že už to tak nebude.

Výzkumník: Tak pořád se něco mění.

Pedagogická pracovnice: Ale já jsem si to za vašeho pana ředitele vymohla, domluvili jsme se spolu tak a fungovalo to v podstatě celou dobu, co tam su a já tak učím. A vyhovuje mně to.

Výzkumník: A...obecně teda, když to vezmu, tak zdá se vám, že je to dostačující, ten stav na tom druhém stupni vzhledem tady k tomu, co bylo řečeno, že teda je toho hodně asi?

Pedagogická pracovnice: Já s..., já, já...

Výzkumník:...z hlediska té výuky...

Pedagogická pracovnice: ...úplně nedokážu posoudit, já vím, že to je důležitý.

Výzkumník: Ale tak můžete říct, že vám to třeba nechybí.

Pedagogická pracovnice: Ale...

Výzkumník: Že jo prostě...

Pedagogická pracovnice: Jako mně to tam opravdu nechybí.

Výzkumník: Vám to tam nechybí.

Pedagogická pracovnice: No, ne, i když jako když člověk se nad tím zamyslí, tak asi chápe tu důležitost, ale...

Výzkumník: Protože zas ten, na tom druhém stupni bych řekl, že ty děti k tomu přistupují zas úplně jinak nebo to už ani nejsou děti, jako děti úplně, než jako na tom prvním stupni, tak jako jestli...

Pedagogická pracovnice: Mně to, asi mi to přijde dostačující.

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: Já to vidím tak, že dneska fakt ty děcka jezdí tím autem s rodiči, že umí..., ale to možná je moje představa, možná je to zkreslená představa jakoby, že předpokládám, že umí ty značky, že třeba ty situace umí řešit, ale možná že to...

Výzkumník: Otázka je, jestli umí na kole.

Pedagogická pracovnice: No, na kole jezdí dost ty děcka, no.

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: Ale je otázka, že tak, jak v mnohém si myslíme, že oni znají, když třeba řeknu sexuální výchova, tak člověk si myslí, že vzhledem k těm sítím a tak, že mají znalosti, ale oni znalosti nemají, pak když přijde šestá třída, děláme to nějaký jakoby, tak zjistíme, že děcka neví, takže je možný, že i v tomto případě bysme zjistili, že neví.

Výzkumník: Takže spíš jako pokud neví, tak je to zas potřeba spíš zjistit, že a to teďka nedokážete říct, že?

Pedagogická pracovnice: No, no.

Výzkumník: Že to tak je.

Pedagogická pracovnice: No, jo.

Výzkumník: Super.

Pedagogická pracovnice: Protože na prvním stupni něčím prochází, něco se učí, na tom druhým stupni, jak říkám, nedělám značky, nedělám křížovatky, nedělám to. Možná, že to

někde jinde dělají, možná, že to někde jinde mají, ale já to teda nedělám, nemám, dělám spíš osobní bezpečnost, jak už jsem říkala, možná by stálo za to zjistit, co z toho ta děcka znají a neznají.

Výzkumník: Jakože stalo se vám, že jste teda aspoň okrajově něco jako zmínili k té dopravní..., nějakým těm situacím jste měli možnost...?

Pedagogická pracovnice: Ne, ne.

Výzkumník: Ani jste jako k tomu nepáchli, jako umíte to, dobrý a jdu dál, ani to ne.

Pedagogická pracovnice: No přiznám se...ne.

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: Vůbec.

Výzkumník: Ale tak to prostě je, jo.

Pedagogická pracovnice: Tak to je.

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: Já to tak mám, já se přiznám.

Výzkumník: Ne, však to jako není nic dobrého, nic špatného, říkáte, že se soustředíte prostě na tu oblast dopravní, ale z pozice té bezpečnosti a té prevenc..., toho zodpovědného chování a první pomoci a tak, to jako prostě, jo, takže vidíte v tom nějaké chyby v teoretické rovině jako z toho časového hlediska teda, když jste chtěla stihnout víc, i obsahově asi, že by to bylo dobré, ale ten čas? Špatný, jo, takže?

Pedagogická pracovnice: No. Já prostě nestíhám, nemám to, tak nevím.

Výzkumník: Tak v podstatě, kdybyste řekla, tak tohle třeba smysl má, tak stejně ani jako pro vás nemá moc smysl o tom uvažovat jako, že z hlediska toho času právě.

Pedagogická pracovnice: Já prostě nevím, třeba když tam nacpu nějaký dvě hodiny někde nebo čtyři hodiny, jestli bude mět ten efekt nebo nebude mět ten efekt.

Výzkumník: No, to je další věc, že, ale ani kdybyste chtěla něco projet, tak ani nemáte kde teda.

Pedagogická pracovnice: No, ne. Já jsem fakt jako, mám to tak udělaný, že jsem ráda, že stihnu to, co mám stihnout.

Výzkumník: A stihnete?

Pedagogická pracovnice: No, horko těžko stíhám.

Výzkumník: Horko těžko?

Pedagogická pracovnice: No, jak říkám, jak je ten rok hodně různých akcí, tak pak samozřejmě ty hodiny chybí a pak se to zase stlačuje, to znamená, že blok, který máte naplánovaný, tak že to bude blok, při kterém děcka budou něco hledat, budou hledat odpovědi a tak. Smrsknete tak, že to prostě odvykládáte, a to je to, co je jako špatně. Protože chybí čas, takže dobře, já abych to učivo splnila, takže nebudeme u toho dělat tady tu hru, kterou máme, ale já vám to odvykládám, takže je to pak frontální výuka, kterou odvykládám. Napíšu do třídní knihy splněno, hotovo, jo?

Výzkumník: Jasně, ale když pak je nějaká akce, nebo něco tak předpokládám, že první, co jde na řadu, tak asi ta občanka, než třeba matematika, no není to takhle to?

Pedagogická pracovnice: Ne, není, to je podle..., to se prostě dává do dnů někdy a když to prostě nevychází...

Výzkumník: Jo, že to buď to čísne, řeknu, občanku nebo matiku, češtinu.

Pedagogická pracovnice: Matiku, češtinu nebo občanku, zeměpis, dějepis, jak to prostě je, neřekla bych, že tam je nějaký..., jako budeme to dávat tento den nebo budeme to dávat tento den, ne, jak to prostě jde, jak to je, jak je nabídka.

Výzkumník: Jo, ale spíš z hlediska té dotace, je toho méně, když to chytne občanku, tak vás to vezme vlastně na celý týden, že?

Pedagogická pracovnice: No, protože já mám ten dvouhodinový blok, takže jako jestliže je to ten den, tak mně ty dvě hodiny pak samozřejmě chybí, no.

Výzkumník: Nebo i ta občanka vlastně má jednu hodinu že, takže v tom týdnu, když chcete probrat, řeknu, cokoliv...

Pedagogická pracovnice: No, je to tam, jak je ta dvouhodinová dotace i u jiných předmětů, tak je to tak, no.

Výzkumník: No.

Pedagogická pracovnice: A to je jeden, pak přijdou velikonoce, pak přijdou státní svátky, do toho přijde divadlo, do toho přijde něco a když se to posbírání, tak těch dnů, tak třeba těch hodin je fakt dost.

Výzkumník: Když si vymyslím, teďka v květnu jsou za sebou dva státní svátky, v pátek, kdyby to v pátek, tak už máte dva týdny jako utrum.

Pedagogická pracovnice: Ano, takže ano, no, co když se třeba někdy stalo, že pak vlastně ty děcka normálně v té hodině tři týdny nevidíte.

Výzkumník: No.

Pedagogická pracovnice: A to už je jako hodně, ale to je i v jiných předmětech, nejenom problém můj, že samozřejmě problém matikáři, češtináři, no tak to je. Já si obecně myslím, že těch akcí na těch školách je hodně, že ty školy se chtějí zviditelňovat za každou cenu, myslí si, že když tam budu mít takovej seznam, co všechno ta škola absolvovala a ty akce co dělá, tak jako že bude supr, ale myslím si, že je to potom na úkor té výuky, to je můj názor, ale to asi s tím úplně nesouvisí.

Výzkumník: Ale dá se říct, že jo, protože pak je teda otázka, jestli je fakt lepší udělat nějaký, řeknu zase, jak jste říkala, že jsou projektové dny, protože co to teda vyřeší, že jo, když já řeknu supr, udělá se projektový den pro druhý stupeň, když potom zase v té výuce to chybí, že, tak pak zase je otázka, jestli není lepší to nějak integrovat, řeknu citlivěji, třeba do toho vzdělávacího programu, třeba napříč deseti předměty trochu aby to tam bylo, než když řeknu, jak to mám říct, že ta škola to tolik nepocítí, jako když se udělá akce pro šestou třídu, pro sedmou třídu, pro osmou třídu, vezme vám to děcka na další den, že?

Pedagogická pracovnice: Ale ono se to netýká jenom tady toho, to, co jsou ty projektové dny zaměřené. Máme výročí republiky, bum projektový den, zas pak každej z nás si musí udělat jeden projektový den ze svého předmětu.

Výzkumník: To je právě ono, že zas to chci říct, já si vymyslím, že vám udělám projektový den a pro vás to jako dobrý není prostě, z toho co slyším, jako tak to myslím, i když to třeba má smysl, ale že ta výuka se ztrácí, no, to je hrozný.

Pedagogická pracovnice: Protože my jako přijímáme jakoby zvenku, ale zároveň my máme povinnost, my kantoři máme povinnost udělat na druhém stupni dva projektové dny, v jednom pololetí, dva projektové dny v druhém pololetí.

Výzkumník: Jakože vy sami si musíte vytvořit jako..., projekt...

Pedagogická pracovnice: Jako sami musíme vytvořit projektový den a kromě toho ještě teda přijímáme pak ty nabídky zvenku, jo, takže třeba já nevím, řeknu ty sociální sítě, dvouhodinový bloky, jo? Něco jinýho zase a do toho jdou ty divadla, že, a takový ty, protože samozřejmě to patří do češtiny. Ať chodí ty děcka do divadla, protože s rodičema fakt do divadla děcka nejdu nebo minimálně.

Výzkumník: A to máte taky povinný, myslím v švp, nebo máte to stanovený v švp, že mají mít, řeknu, jednu kulturní akci za rok nebo něco?

Pedagogická pracovnice: To ne, to si myslím, ale je to v rámci té výuky češtiny, dějepisu třeba, jo? Takže za ten rok ty děcka jdou třikrát do divadla, jo? No.

Výzkumník: Jo, jo. A vy to teda tak nemáte. Něco někde jsem tak zaslechl, že to tak bylo.

Pedagogická pracovnice: No, to ne, myslím si, že to tam není stanoveno, že třikrát čtyřikrát, ale to to bych, to zas já nejsem češtinář, to zas já úplně nevím, jo, ale my třeba máme povinnost, my kantoři, vytvořit prostě projektový dny.

Výzkumník: Tak neříkám, že čtyřikrát..., ale tak teď mě napadá, jestli teda by pro vás nebylo lepší třeba v rámci tady toho, když už se řekne, jo, tak mohlo by to mít ten smysl nebo tak, tak mít spíš jako příručku, jak to dělat, aby si to ten kantor mohl vyřešit sám, než aby tam zas přišel někdo, čímž vlastně vám to řeknu, jako jo, vám to něco splní, nějaký cíl, dobře, ale stejně vy musíte udělat další projektový den, jestli mi rozumíte.

Pedagogická pracovnice: Určitě, to jo. Rozumím naprosto jasně. Já to převedu na občanku, dám příklad. Výbornej, fakt podle mě výbornej program, který se jmenuje Do dna, je to program zaměřený na alkohol, tam děcka pracují s filmem, jsou tam tři příběhy, oni řeší ty příběhy, stopují je, jako kdy teda přeruší ten příběh, jak to udělat jinak, fakt podle mě supr jako program, dělala to pedagogickopsychologická poradna asi tři roky po sobě a prostě ona na to měla nějaký certifikát a přišla nám to dělat, před dvouma rokama jsme měli možnost jako kantoři tento program absolvovat, řeknu naučit se ho dělat a od té doby si ho dělám já sama, což je pro mě daleko větším přínosem, protože já si to udělám, kdy já potřebuju, zařadím si to, kdy chci a já si z toho dělám ten projektový den, protože to trvá čtyři hodiny. Má to čtyřhodinový blok, jo a já si to udělám a mám ale k tomu, jak říkáte vy, návod, prošla jsem tím školením nějakým, teď mám ten návod a teď si to dělám, jo? To je podle mě jako supr, protože podle mě není vždycky potřeba, aby přišel někdo zvenku. Je pravda, když přijde někdo zvenku, tak ty děcka,

že jo, je to zas někdo jiny, je to zas jinej obličej, takže to je jako, taky to má své pozitivum, ale řekla bych, že to není úplně jako to nejdůležitější, jo, takže tady ta nabídka, tady toho, rozpracovat jakoby alá projektový den, pro tu třídu třeba jednu tak, aby se to dalo na tom druhým stupni používat každéj rok, že teď jsme v sedmé třídě, takže všichni sedmáci tím v rámci třeba té občanky prostě projdou, jo.

Výzkumník: A to máte, potom mě zaujalo, protože to třeba úplně, ještě jsem ani nevěděl, a ten projektový den musíte dělat jakože na základě rámcového vzdělávacího programu, že jako to maj takhle všechny školy, myslíte nebo...?

Pedagogická pracovnice: Ne, to si myslím, že u nás je to tak stanovený, ale myslím si, že to je to tak v hodně školách stanovený.

Výzkumník: ...hodně školách, no. To se ještě musím podívat.

Pedagogická pracovnice: Prostě nic, ne, my musíme jako kantoři udělat, jo, takže buďto to děláme napříč celým druhým stupněm, většinou máme rozdělenou třídu šestku, sedmičku jeden a osmička, devítka a teď se domlouváme, bude to na skupiny, já nevím, měli jsme třeba ten projektový den k tomu výročí republiky, takže to docházel celý ten druhý stupeň, byli na skupiny a ty docházely k tomu kantorovi a ten měl něco, jo, takže tam někde dělali nějakou časovou osu, někde dělali něco jinýho, já jsem v tělocvičně dělala sokol, alá jsme cvičili jako sokolský slet, pět minut jsme nacvičovali nějakou skladbičku, jakoby si to tak každéj ten kantor dle svého předmětu, z hlediska svého předmětu, nějakým způsobem zpracoval. A ty děcka tak probíhaly tou školou. Všude v tom, na každým stanovišti, byly jako dvacet minut, tak zase na druhou stranu, co je to dvacet minut, že?

Výzkumník: A jakože z toho se splní pak pro všechny ty...

Pedagogická pracovnice: Celý druhý stupeň tady toto tak absolvuje.

Výzkumník: Ti učitelé, jakože mají splněnej jako...

Pedagogická pracovnice: I učitelé jako byli.

Výzkumník: Ten projektový den jako.

Pedagogická pracovnice: To byl jako takový společný projektový den a pak jako ještě každý ten kantor by si měl udělat svůj projektový den, za svoje, za svůj předmět, nějaký...

Výzkumník: Jo, tak to jo.

Pedagogická pracovnice: Nebo prostě na nějaký téma, to je jedno, na nějaký téma si...

Výzkumník: Úplně každý učitel.

Pedagogická pracovnice: Na druhém stupni jsme to tak měli.

Výzkumník: Řeknu i ten odbornej předmět, i ten, kdo má na starost tu třídu, myslím jako třídní učitel, tak jo, jakože všichni.

Pedagogická pracovnice: No každěj ten kantor nějakým způsobem.

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: Nebo to můžou spojit dva ti kantoři na jeden ten projekt, jako to jo, to taky jde.

Výzkumník: Když to má ten smysl, jakože vidíte, že jste si to rozdělili, tak to jde jo.

Pedagogická pracovnice: Ano, jo. Ale prostě každěj by měl mít ten projekt udělaný, no.

Výzkumník: To je taky hodně zajímavé tady toto.

Pedagogická pracovnice: No.

Výzkumník: Ale samozřejmě, no už vidím, jak se to navaluje všechno, no. A takže jinak, jestli se můžu... nebo další moje otázka byla..., tak myslím si, že už vím odpověď. Ale na základě vašeho školního vzdělávacího programu je oblast dopraní výchovy pro druhý stupeň zakomponovaná v předmětech, tak teď vím, že je to v podstatě ta občanská výchova, výchova ke zdraví.

Pedagogická pracovnice: Je to ta výchova ke zdraví, V podstatě ano, výchova ke zdraví a občanská výchova anebo ono spíš v té výchově ke zdraví a já to mám, protože mám jeden předmět, tak to mám tam, jako v té výchově ke zdraví.

Výzkumník: Ale jako svým způsobem to nevidím špatně v tomhle smyslu, protože ono občanka z pozice toho právního hlediska těch věcí, že se to tak dá nějak probrat, to je jako zase mi přijde...

Pedagogická pracovnice: No ono ty témata se strašně jakoby prolínají, v té občance i v té výchově ke zdraví, tady je právě to. Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, jo a tady je: Bezpečné chování, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné prostředí

ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu.

Výzkumník: To je vlastně pro ročník řeknu...

Pedagogická pracovnice: To je prostě jakoby celej stupeň.

Výzkumník: Celej stupeň...

Pedagogická pracovnice: Kam si to ten kantor dá, je na něm.

Výzkumník: Jo, to je vlastně teďka ta charakteristika předmětu, že jako obecná, jo, jo.

Pedagogická pracovnice: Jo, to je jako výchova tady, jsou nějaký výstupy a učivo, kterým my to máme naplňovat, je tady, ale to je právě to, co když jsme tvořili ŠVP, to učivo není úplně jakoby vždycky směřodatný. My jakoby ty výstupy musíme nějakým způsobem splnit, ale jestli já prostě ne, nebudu znalosti pravidel silničního provozu, to učivo si tam úplně nedám, ale tu bezpečnost splním na nějakým jiným..., tak by to nemělo vadit.

Výzkumník: Jo, No, je pravda, že když jsem viděl víc švp, tak že to jsou různý, jasně, tady v tom, no.

Pedagogická pracovnice: A tady v těch výstupech vyloženě jakože nevím, zná pravidla silničního provozu, tady v těch výstupech není. Toto je vlastně učivo, na kterým my to máme učit, ale já když si dám obecně bezpečnost v dopravě, prvky, sport a tak to tím jakoby splním.

Výzkumník: No, to si právě říkám, já si myslím, že to ervépé je napsané i tímhle způsobem, že se tam ta dopravka schovává, že se vás to tolik netlačí, to je...

Pedagogická pracovnice: No, ne, no ano, jo, je to tak. Protože když si jako přečtete ty výstupy, který máme naplnit v té výchově ke zdraví, tak toto tady vyloženě není, jo?

Výzkumník: No jako já to...

Pedagogická pracovnice: No, je to tak, no.

Výzkumník: Já to jako viděl, že prostě to tak je, i mě to překvapilo, že.

Pedagogická pracovnice: Tady teda je v tom výstupu jednom, v případě potřeby poskytnout adekvátní první pomoc, to tu je a to jakoby děláme, jo.

Výzkumník: To je i forma autonehody, že, jasně.

Pedagogická pracovnice: Jo, my třeba to se učíme i v té právní výchově, že když neposkytnu první pomoc, že je to trestný, že poskytnutí první pomoci znamená, že zvednu telefon a volám, že už to je poskytnutí první pomoci, že neuteču někam.

Výzkumník: Jasně, nefotím si ho a nedám to na fejsbuk, ale radši volám, no jasně.

Pedagogická pracovnice: Ano, ano. Jo, tady, odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí při mimořádných událostech a to jakoby děláme, ale jak říkám, že bych učila dopravní značky a křižovatky, to neučím.

Výzkumník: No, ale to je pravda, protože, já vím aji, zajímavý je, že třeba doporučený, co by děti měly vědět na druhém stupni, jsem viděl určitý tabulky, bylo, když ještě právě, už jsem říkal jednou, když jsem to ještě teprve zpracovával nějak ty materiály a ervépé jsem neviděl, tak jsem měl z toho, jako vzbuzovalo to dojem, že je to z ervépé, tak jsem si říkal, no supr, takže si to otevřu a bude tam kapitola dopravní výchovy a bude tam od první třídy jako v rámci základního vzdělávání od první třídy do deváté, no ne, není to tam, že fakt jako potom, co bylo z metodických portálů, tak tam bylo, že jo, to se dá využít v chemii tam, dá se to využít v zeměpisu tam, ale že by to ervépé vyloženě říkalo, tohle je dopravní výchova, to jako vůbec ten výstup takový být nemusí ani jako potom, že znám značky, to mě hodně jako překvapilo.

Pedagogická pracovnice: Na tom prvním stupni říkám, to je přímo máme, mají to přímo jakoby v učivu i v těch výstupech, to tady jako mají všechno. Dělalí to od prvního do pátého ročníku, to tam jako dělají, ale jako na tom druhém stupni, jak říkám, křižovatky ne, doprava ne.

Výzkumník: I v tom ervépé, jo. Takže vlastně defacto, kdyby to někdo chtěl dělat, ať už ministerstvo nebo kdokoliv, jakože fakt dělali všichni, teď nemyslím jenom vaše škola, ale jako vůbec pedagogické sbory, že vlastně by měli to jako víc v tom ervépé zakomponovat, že protože vlastně vás to ani, vy nemáte potřebu to tam dávat nebo nepovažujete. když to řeknu, jak jste řekla, když to nebudete považovat za důležitý, nějakou tu oblast, tak to tam prostě nedáte, protože řeknete, to už umí.

Pedagogická pracovnice: No, já totiž jako pořád to, co je, tam jsou důležitý teďka ty výstupy, tam není důležitý to učivo jakoby, ty výstupy je naučím, aby toto oni zvládli, já si k tomu můžu vzít cokoliv.

Výzkumník: No jasně.

Pedagogická pracovnice: A nemusí to být ta znalost pravidel silničního provozu, jako když nebudou umět vyřešit křižovatku, tak budu vědět, že před křižovatkou slezu a to kolo převezu.

Výzkumník: No, aspoň tak, no jasně.

Pedagogická pracovnice: A to je prostě ta bezpečnost, to je, abych já to uměla vyhodnotit, jo.

Výzkumník: Vyhodnotit, co mám udělat...

Pedagogická pracovnice: A to je to, k čemu my směřujeme, takže jestliže já znám křižovatku, vím, že toto je hlavní a že můžu jet, tak samozřejmě se rozhlídnu a tak, jestliže to neznám, tak to děcko by mělo umět...

Výzkumník: Zhodnotit situaci.

Pedagogická pracovnice: Slízt, zhodnotit situaci a kolo převést třeba.

Výzkumník: Zhodnotit situaci, takže vy spíš jako jasně, zdravý rozum při tom řešení, že teda něco neznám nebo mám pocit...

Pedagogická pracovnice: To znamená, to umění rozhodovat se a tak, nemusí být vždycky udělaný na tom, že umím teda tu křižovatku, protože přiznejme si, kolik máme dospělých lidí, kteří jezdí na kole, ale vůbec křižovatky neznají.

Výzkumník: A nebo naopak, můžete znát všechno, ale to nezmění na tom, že ten provoz je tak nebezpečný, že vás něco může srazit, tak si řeknete no, tak tady slezu, že?

Pedagogická pracovnice: No, takže spíš je vedeme jako tou formou, jako používám cyklostezky, jo, když nevím, umět se správně rozhodovat na základě toho, co vím.

Výzkumník: Jo, rozumím. To je vlastně metoda těch ko..., nebo to je, to je vlastně výstup ve formě těch kompetencí.

Pedagogická pracovnice: No, ano.

Výzkumník: Jak se říká, že defakto se ty značky doučí, nebo kdyby fakt chtěl jezdit tak a tak a že se to doučí, ale že ví, jak má přistupovat k tomu.

Pedagogická pracovnice: Je to prostě osobní bezpečí, umět se rozhodnout na základě toho, co vím, znám a umím a tak.

Výzkumník: Super.

Pedagogická pracovnice: A umět, jak to v tom životě uplatňovat, nenechat se třeba tou bandou, tím tlakem party, že, to už je zase jiná stránka.

Výzkumník: To už je...

Pedagogická pracovnice: Ale to je přesně, k čemu jako by toto mělo stahovat.

Výzkumník: Jo, já můžu to dělat, ale když pak v té skupině si tu přilbu nenasadím, a je to špatný.

Pedagogická pracovnice: No, to je přesně ono, no.

Výzkumník: No a vím, že to máte trochu aji v tělesné výchově okrajově, protože...

Pedagogická pracovnice: Tam je to spíš o těch přesunech, já nevím, když je člověk na výletě, jak má jít chodec, jak má jít skupina po té silnici, že mají být nějaký označení, jo, tam je to, tam zas je to po té praktické stránce, tady toto.

Výzkumník: A je tam tady na to čas nebo není, že jako když si vezmu protože, jak...

Pedagogická pracovnice: No, ne že bych jako zastavila a řekla, dnes si jako budeme povídat, ne, no.

Výzkumník: No, vůbec, protože, když jako si představím, že přijdu do tělocvičny něco hrát, tak jak tam můžu jako řešit jako přesuny, jako už jenom z toho hlediska...

Pedagogická pracovnice: Ne, spíš jako jedu se skupinou na závody, jo, nějak se, nějaký způsobem se zase v tom městě nebo někde chováme, jedeme na výlet, tak musíme část toho výletu, než dojdeme do lesa, absolvovat po silnici, jo, takže je to zase spíš tady z toho praktickýho hlediska, že tam řekneme, jo, je potřeba toto, toto a toto.

Výzkumník: To je super, já si myslím, že máme tím vyřešenou i tu šestnáctou otázku vůbec tady tím, protože na co ve výuce by měl být kladen největší důraz? Já jsem pochopil, že na tu bezpečnost nebo tady na tohle, ten způsob toho uvažování, řeknu, takže to asi bych už dál nerozváděl a to je věc zase, otázka, která je složitá pro to spojení, že proje..., myslíte, projevuje se úspěšné absolvování povinné školní výuky pro čtvrté třídy při výuce té dopravní výchovy na druhém stupni v rámci těch předmětů občanky a tak, ale teď je otázka, jestli k tomu máte vůbec přístup, že.

Pedagogická pracovnice: My k tomu asi vůbec nepříjdem, takže my to asi vůbec nepoznáme.

Výzkumník: Jo. Jakože..., v podstatě ani neřešíte tady toto, že jestli v rámci toho prvního stupně jako vím, že oni to tam projeli dobře nebo to, tak teď se na to soustředím, není žádná komunikace s prvním stupněm, není, že jako asi tak....

Pedagogická pracovnice: Ne.

Výzkumník: To jsem tak nějak pochopil, že prostě tam přijdou ti studenti hotoví nějak a s tím se dál pracuje.

Pedagogická pracovnice: No, ne. Že bysme se zeptali, jo, komu to nešlo, no a..., ne, to ne jako...

Výzkumník: No a teď jsem chtěl říct, že tím, že vlastně teda říkáte, že vyloženě žádný situace dopravní neřešíte z mnoha důvodů prostě, tak to nemůžete zjistit, že protože se k tomu nedostanete, jasně, takže tím bych asi taky ukončil, že nic, že to teda nevíme nebo neřešíme, tak a zase jak témata vztahující se k dopravní výchově vnímají samotní žáci, my nemůžeme teda mluvit o tady těch situacích na křižovatkách a tak, ale z hlediska teda té bezpečnosti, když probíráte cokoli v rámci té výchovy ke zdraví a první pomoc a tady ty krizové situace jakéhokoliv ražení nebo tady ten způsob toho uvažování, když probíráte, jak se budu teda chovat tam a tam, jak oni jako takhle přistupují k tomu, protože já třeba poznám, jako že jsou puberťáci, když s nima budu řešit, no, sexuální výchovu nebo zase určitý oblasti, tak se třeba k tomu budou stavět, tak jestli jako...

Pedagogická pracovnice: No, ono záleží na tom, jak je ta hodina udělaná, jo, tam právě je hodně důležitý, aby oni to měli formou nějakého prožitku, nějakého řešení..., jo, já třeba, když jste vzpomněl tu sexuální výchovu, tak ale to máme i třeba v návykových látkách, ale to lze použít prostě v podstatě v každém tématu, i v té dopravní situaci nebo v té dopravní výchově, protože máme takový formulář, kde jsou způsoby rozhodování nebo jak se rozhodovat. Máme nějakou situaci, ty děcka mají, jo? A třeba si vzpomenu tady v té, hlídáš někomu dítě, teď tatínek přijde domů, je opilý a chce tě odvést domů a teď jak se zachováš, jo, takže přijde ten, hlídáte někomu dítě, jako domluvíte se, oni šli z kina, vrátijou se z kina, je deset večer, ty chceš jít domů, že, máš to přes město a on ti řekne, že pil, a jak se zachováš a oni tam mají to řešení a tady v tom okamžiku si myslím, že to ty děcka docela baví, oni mají napsat, přijmu to, odveze mě opilý tatínek a teď tam mají jakoby ty klady a zápory toho řešení, takže plus budu brzo doma, supr, mínus, můžeme se nabourat, protože je opilej, a teďka vlastně oni dělají tyto sloupečky a je to aktivní formou, takže to aji tady ti puberťáci jako dělají, ale my to máme i na jiných situacích sexuální výchovy nebo návykových látkách a oni to takhle řeší, vlastně učí

jakoby zvažovat ta rozhodnutí svoje. Já se nějak rozhodnu, ale musím za ta rozhodnutí přebírat i tu odpovědnost svoji. Jo a teď je na miskách vah plus mínus.

Výzkumník: A vždycky teda z pohledu spíš řešení nějakýho toho nebo aplikace toho problému, no.

Pedagogická pracovnice: Jako ano, když je nějaký konkrétní problém nebo něco, tak mám nějakou situaci, hrajeme nějakou hru, tak oni to řeší, tak to je pak takový, že i oni se jako normálně zapojí, tak samozřejmě jak kdo, že někteří se nezapojí nikdy nikde, někteří se zapojí pořád, někteří, některý to třeba zaujme, takže o tom přemýšlí a tak, jo.

Výzkumník: Ale že to lepší, postavíte ten problém, ne, že nepijte nekuřte a toto...

Pedagogická pracovnice: Ano.

Výzkumník: Ale, jste tady.

Pedagogická pracovnice: Ano.

Výzkumník: On je tam v takovém stavu...

Pedagogická pracovnice: Ano, ano.

Výzkumník: A vlezete s ním do auta.

Pedagogická pracovnice: Přesně.

Výzkumník: Zajímavý.

Pedagogická pracovnice: A teď to řeš a teď jako je potřeba to řešit, no.

Výzkumník: To je super.

Pedagogická pracovnice: A pak děláme jakoby nějaký, takovou tu osobní bezpečnost třeba u těchto děcek už větších, osmáci, deváťáci, jo, kde to je, kde oni vymýšlí, co, aby to, je to zdraví, ochrany, jo, dobře, jdu z kina, je deset večer, jdu po ulici, jako co je lepší řešení, jít domů sám, jít, zkrátit si cestu přes park nebo zavolat si taxíka, zavolat si rodiče, počkat na ty rodiče, počkám větší skupinu, odveze mě, prostě ať o tom přemýšlí, ať, co je pro mě lepší, a když už musím jít sám, jdu prostředkem, jdu dál od těch vchodů, aby mě tam nikdo nezatahl, jo, tak tady jakoby toto, v tomto smyslu.

Výzkumník: Ale ideálně to pak ukončit tou diskuzí, že pak nějakou...

Pedagogická pracovnice: Jasně. To jako pak vždycky, no.

Výzkumník: Že to je pak ještě, no že, že to...

Pedagogická pracovnice: A to třeba vymýšlíjou ty děcka samy jakoby, jo, jakoby ty...

Výzkumník: Situace.

Pedagogická pracovnice: Ne, situace, ty pravidla, jako ty děcka vymýšlí, řeknu, vymyslete deset pravidel osobní bezpečnosti.

Výzkumník: Jo, aha, hm.

Pedagogická pracovnice: A pak o tom diskutujeme, jak říkáte.

Výzkumník: To je zajímavé, super.

Pedagogická pracovnice: A zase tam zvažujeme ty možnosti toho rozhodnutí, no, protože ty rozhodnutí pro ten život je důležitý, že.

Výzkumník: No a to je teda baví vlastně.

Pedagogická pracovnice: A toto, to je dobrá forma. Ale to je to aktivní učení, není to tak, že já přijdu a dívejte se, teď máte to, to, to, to, to. To jde sem a tam.

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: A je to nic, ale když řeší nějakou tu konkrétní situaci, co měl udělat líp a můžou ho třeba, říkám, máme ty filmy tam v jednom tom tématu a teď to můžou stopnout, jo. Oni tu scénku hrajou, dva, třeba tři a teď ti ostatní stop a udělejte to jinak, jo? A oni začnou hrát teda podle toho, co jim ten druhý poradil, a zas další může říct stop, udělejte to ještě jinak.

Výzkumník: Jako myslíte, taková divadelní forma.

Pedagogická pracovnice: Taková jakoby dramatizace malá divadelní a někteří jsou jakoby ti režiséři, vstupují do toho a jo a řeknou toto ne, toto udělej jinak, to by bylo lepší, jo. Takže tam oni se na tom učí nějak ty situace posuzovat a je to pořád takový a to je třeba baví.

Výzkumník: Tak to tuším, to bych asi já sám nevyrobil, ale že by třeba interaktivní taky v podstatě pomůcka, že mám různý rozhodnutí a můžu si vybrat a uvidím, co se stane, to taky může být, protože vím, že tak fungují zábavný věci, že nemaj žádný tady ten edukativní přesah, jsou tady od toho, aby..., interaktivní film řeknu a toto v podstatě teda aspoň by mohlo mít taky smysl. No a pak se...

Pedagogická pracovnice: Jako není toho moc, ale já v té občance pár takových jakoby věcí mám a je to fakt jako dobrý vždycky.

Výzkumník: Tak máte zájem o zpracování, implementace takové prevence do praxe, jakože v oblasti té dopravní výchovy, ale nemusí to být zase, já si ani nemyslím, že pro druhý stupeň je žádoucí, no, Tondo, tohle je stopka, co to je, že. To už jako prostě ani... je asi zbytečné, ale jestli i z pozice té bezpečnosti byste měli zájem a potom je otázka teda, jestli by na to byl ten čas jakoby...

Pedagogická pracovnice: Já si myslím, že jako dobře zpracovaný jako tady toto téma jakoby by nebylo úplně špatný, ale jakože to ve finále je jedno, protože já už jdu příští rok do důchodu a už tam nebudu.

Výzkumník: Jasný, ale zase něco smysluplnýho, nesmělo by to být něco, že vás to jako zadrbe, časově myslím, že.

Pedagogická pracovnice: Ale jo, jako jo, pokud je to fakt jako smysluplný, jsou ukázaný nějaký situace, jak je řešit jinak, vstupovat do toho, určitě ano a...

Výzkumník: Ale mě teda zaujalo to, no...

Pedagogická pracovnice: No a řekla bych, že to tou formou třeba ukázat těm kantorům a proškolit je třeba v tom, aby ti kantoři to pak dělali sami, no, ale to je třeba můj názor. Někdo třeba raději přijme někoho jinýho, ať mu to udělá, to jako asi už...

Výzkumník: No mně se to líbí...

Pedagogická pracovnice: Protože, to samozřejmě stojí ty peníze, že když to ten člověk si dělá, tak potom by za to mohl mít i nějaký finanční ohodnocení, že pokud se vydá touto cestou a dělá tady ty programy, tak samozřejmě chce, aby ta škola zaplatila tady ten program, takže tam už je zase potom otázka těch financí, že a to taky je spousta programů, který nabízí třeba i bývalí kantoři a mají to třeba zpracovaný tady tím způsobem, mají to třeba dobrý, ale chtějí za to peníze, já nevím padesát korun za žáka.

Výzkumník: Zas jako, no jasně, z toho hlediska je i no ne jednodušší, ale zase ekonomičtější, když si to ten člověk udělá sám a ví jak, no. Jasně, no.

Pedagogická pracovnice: No, jenže furt to musí někdo vymyslet, já jsem říkala, to máme teď tak nastavený to školství, já jsem jako chodila do školy kdysi dávno a prostě existovalo něco a to něco se prostě dalo na ty školy a ti kantoři s tím pracovali, dneska si to ty školy objednají

a dávaj za to ty peníze, bylo to jinak placený, ale myslím si, že máme ministerstvo a máme nějaká, nějaké školní instituce, které by podle mě tady tyto, řeknu, programy vyrábět a na ty školy dávat nebo kantory proškolit, kdo má zájem o toto, to dělat v tom svém předmětu a měl by to dostat k dispozici, ale úplně to tak není, někde to tak, některý programy tak jsou, dělají to i různé skupiny a...na internetu, že třeba ten jeden svět, to je do občanky, to je zaměřený na lidský práva, tak to je zadarmo a to je prostě úplně výborný, tam se pracuje s filmem, jsou k tomu pracovní listy, ten kantor si může vybrat a protože je to kantor, je to vysokoškolsky vzdělaný člověk, tak to není s prominutím žádný blbec, takže prostě ví, jak s tím má pak dál pracovat a pracuje s tím a je to na tom internetu vlastně zdarma, ale musí se na to ten člověk přihlásit a tak, takže to jsou, takových programů jako, existuje toho spousta no, různý témata, ale zase je to třeba i o čase těch kantorů, projít si to všechno, stáhnout si to, naučit se to, jo, protože to vyhledávání, to zkoumání, jestli toto by se mně líbilo nebo hodilo, samozřejmě zabírá spoustu času, jo, takže těch nabídek je hafo, vyznat se v nich...je to těžký.

Výzkumník: Jasně, no, to je práce sama o sobě, že vy víte, že máte další den řešit další výuky, další přípravy...

Pedagogická pracovnice: No, musí to člověk dělat s předstihem jako.

Výzkumník: Jako jo.

Pedagogická pracovnice: Ne jako zítra učím, tak se jdu podívat, co bych mohla, jo, to tak nejde, no.

Výzkumník: Ale že pak chápu, proč to teda někteří dělají tak, že si radši někoho pozvou, protože když to...

Pedagogická pracovnice: Jasně, jo.

Výzkumník: ...vezme ještě víc času než takhle, tak to je hm...

Pedagogická pracovnice: A záleží to taky na tom, co ten člověk učí, jo, tak jestli mám dvě češtiny a do toho mám hozený, já nevím, tři hodiny občanky, tak pravděpodobně víc času budu věnovat té češtině, kde mám spoustu toho opravování, ale nemá to tak každý nastavený.

Výzkumník: No, jasně.

Pedagogická pracovnice: To je to, že to už jsou takový diskuze.

Výzkumník: Ale myslíte, že i z toho hlediska financování je to špatně, že to prostě pro některou školu může prostě jakoby vyhořet na tom, že...

Pedagogická pracovnice: Tak určitě škola bere raději programy, který jsou zdarma, to je jednoznačný, ale to si třeba platí děcka, no, jenomže i ty děcka už si platí hodně věcí.

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: Je přednáška, zaplatím ju, je divadlo, musím ho zaplatit, je to, musím to zaplatit a pak rodiče se bouří, že?

Výzkumník: Že už je toho moc.

Pedagogická pracovnice: Protože někteří rodiče nejsou movití.

Výzkumník: Nejsou, no.

Pedagogická pracovnice: ...jsou jako sociálně slabí, no. A pro nás, když jedeme do divadla třeba, tak Určice musí autobus, lístek, tak oni, už stojí sto korun pro to děcko, jo.

Výzkumník: To jo, no.

Pedagogická pracovnice: Takže to není už levná záležitost, no.

Výzkumník: No, to teda. No, takže v podstatě jako...

Pedagogická pracovnice: Ale jak říkám, je i na tom internetu spousta věcí, který lze jakoby získat zdarma jenom nějakým přihlášením nebo něco. Jsou instituce, který to dělají zdarma, oni si na to vezmou nějaký grant nebo něco a třeba dva, tři roky ten program dělají zdarma, pak už třeba další období bude placený, protože už ty peníze jim na to došly, ale třeba ty tři roky to taky dělají zdarma, to zas nemůžu všechny hodit do jednoho pytle.

Výzkumník: Jo, jasně.

Pedagogická pracovnice: No...

Výzkumník: No a že taky je teda lepší, když se toho chytne vyloženě nějak oficiálně to ministerstvo, že a hm. No a máte další konkrétní návrhy směřující ke zlepšení výuky dopravní výchovy na školách, jak v teoretické, tak v praktické rovině? Já teda, kromě toho si myslím, že jste tady nastřelila toho třeba taky dost.

Pedagogická pracovnice: No, asi ne. Ale jak říkám, úplně bych se nějakýho, tak jak jsme mluvili, ten projekt, nějaký vypracovaný, takový zajímavý, tomu bych se určitě asi..., to by mohlo být přínosem.

Výzkumník: A jak říkáte, mělo by to mít nějakou hlavu a patu, i teda z toho časovýho hlediska.

Pedagogická pracovnice: No, určitě.

Výzkumník: Teda i jako z hlediska těch financí, že to takový víc těch...

Pedagogická pracovnice: Ale přiznám se jako, že úplně nevím, jak ty děti zaujmout v rámci nevím, nějaké jízdy, někde něco, těžko říct, no.

Výzkumník: No, jasně, zas to vidím spíš z pozice toho řešení, té situace, jasně. Budu muset udělat třeba tu policejní práci nebo hodnotit nebo řešit spíš, no než zase, aby museli kriticky myslet nad tím nebo nějak uvažovat.

Pedagogická pracovnice: No, nějaký ty srovnání třeba, já nevím, dopravní nehody, nehodovost třeba, příčiny nehodovosti, jestli se tam objevují nějak třeba ty mobily, sluchátka nebo jak to...

Výzkumník: Jo, pustíte jim tři věci a řeknete, co tam bylo společný nebo tak, no, jasně.

Pedagogická pracovnice: No, něco takovýho, úplně tady v tom nejsem asi kovaná, takže...

Výzkumník: No ale, aby to nebylo prostě jasně nějaký fádni takový, vyjmenuj značky, vyjmenuj...,no. Tak jo, já vám moc děkuju.

Pedagogická pracovnice: No, asi nevím, jestli jsem vám pomohla.

Vesnická škola č. 2

Výzkumník: Tak jo, tak první moje otázka, jestli bych se mohl zeptat, klasifikuje škola děti v oblasti povinné výuky dopravní výchovy, a to i s ohledem na získání průkazu cyklisty na dětském dopravním hřišti? Mám tím na mysli takový to, že v podstatě ve čtvrté třídě sem chodí děti ten průkaz cyklisty absolvovat normálně v rámci povinného vzdělávání a teď, jestli když řeknu, nějaký Pepa má ten průkaz cyklisty, získá ho, jestli to pak se zohledňuje, jestli myslíte, že se to zohledňuje potom v té škole nějak jakože v klasifikaci.

Pedagogická pracovnice: No, to je zrovna, co úplně nedokážu_ zodpovědět, protože možná na prvním stupni, na druhém teda ne.

Výzkumník: Na druhým nic takového.

Pedagogická pracovnice: Na druhým, na který to učím já nebo je to, zapadá do předmětu, který občas učím, tak tam ne.

Výzkumník: A ani, dobře a když to nebudu vztahovat k tomu dětskému dopravnímu hřišti, protože pro ten druhý stupeň je to asi pasé, že?

Pedagogická pracovnice: No.

Výzkumník: Tak, tak jestli, jestli ty dě... takže i v rámci těch předmětů, co se učí, není jako, nebo respektive je tam dostatek té dopravní výchovy k tomu, aby měla nějaký, nějakou váhu potom na těch známkách, nebo je to fakt pak takové okrajové, že ...

Pedagogická pracovnice: No je to spíš okrajové, že se... hele já bych to řekla hned v úvodu, možná jo, jak je to třeba u nás, ale naše škola může být trošku jinak než jiná.

Výzkumník: Ano..

Pedagogická pracovnice: Ale my máme začleněný nějaký témata z dopravní výchovy, teda, no, z dopravní výchovy, do výchovy ke zdraví.

Výzkumník: Hm.

Pedagogická pracovnice: Což je předmět na druhým stupni a máme to tam, objevuje se a prolíná se nám to tam s těmi, s těmi tematickými celky nebo v těch tematických celcích, v šesté především, trošku, fakt trošku v sedmé, jo, takže vyloženě že by tam bylo, jako hodina třeba jenom dopravní výchova, tak to prostě nemáme, je to v rámci třeba hodiny nebo hodin, kdy se bavíme o nějakých rizikových chováních, o osobní bezpečnosti a mimo jiné do toho

zapadá i bezpečné chování, jo, v dopravním provozu a potom je to čistě vyloženě na tom uvážení toho daného, jestli udělám test vyloženě jenom na dopravní výchovu v rámci tady tohodle tématu nebo budu mít nějakou známku z těch rizik, toho teda rizikového chování, ale tam potom bude i, že by si měly děti uvědomit, že nebudou chodit v noci asi samy parkem, pokud nechtějí zvýšit riziko a tak, jo, jestli mi rozumíš, že to není vyloženě tak: teď máme hodinu dopravní výchovy a bavíme se jenom o tom. Tak to třeba u nás nemáme čili my se toho tématu dotkneme třeba v několika vyučovacích hodinách, ale patří to jako k něčemu.

Výzkumník: K nějakému celku, hm.

Pedagogická pracovnice: K nějakému není to vyloženě jenom.

Výzkumník: A myslí se na to jako při tom, jakože nebo jako respektive je tam, jakože se to nějak probere nebo je to nějak smysluplný?

Pedagogická pracovnice: Už je to spíš zopakování, jako tam máš nějakou otázku k tomu, mi přijde, že opravdu můj osobní názor je, že opravdu jsou připraveny z toho prvního stupně děčka dost dobře v tom, že vědí, když potom mají nějaký kvíz, když zkusíme značky, tak hodně vědí, ale jestli to dodržují, je druhá věc samozřejmě.

Výzkumník: Jasně no, tak to je.

Pedagogická pracovnice: Jestli to pomůže k tomu, aby se to, ale hodně vědí, ale máme tam třeba teda, že v nějaké hodině věnujeme jako dopravním značkám, jo, že i ta, i ta zmínka tam je, takže si znovu jako projdeme a pak ví, ví co je, ví jako příkazová značka a tak dál, jako jo. Takže je to takové bych řekla vracení se, ale s tím, že předpokládáme, že na tom druhým stupni, že už je to opakování jakoby, jo, víceméně. Když narazíme na to, že na něčem jsme se zasekli, něco neví, víc zapomněli, tak se tomu podle potřeby věnuju dýl, když zjistím, že to jako vědí, tak třeba se tím už jako moc nezabýváme.

Výzkumník: Ale zopakuje se, co je potřeba.

Pedagogická pracovnice: Zopakuje, jo.

Výzkumník: Jo, super. No, s tím souvisí ta druhá otázka, v podstatě už zodpověděna. Byly dle Vašeho názoru děti na prvním stupni, v první až páté třídě, dostatečně proškoleny v oblasti dopravní výchovy. Tak to jsme teda pořešili.

Pedagogická pracovnice: Myslím si, že ano.

Výzkumník: Že tedy ano a pak bych se chtěl zeptat, jestli si myslíš, že je věnovaná pozornost problematice dopravy také ve školních zařízeních: ve školní družině, ve školním klubu? Tady zase to bude asi spíš se směřovat k tomu prvnímu stupni, protože pro druhý stupeň asi žádná taková jakože mimoškolní aktivita ani podobná, ani školní klub.

Pedagogická pracovnice: No, není nebo moc ne, takže to ti patrně odpověděla teda ... (pedagogická pracovnice - kolegyně), jako za první stupeň.

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: Jak první stupeň, víš, takže...

Výzkumník: Jo, takže nic, nic jakože.

Pedagogická pracovnice: Pro druhý stupeň ne.

Výzkumník: Ne, nemáte vyloženě, co by prostě ještě nějak to...

Pedagogická pracovnice: To čistě ne.

Výzkumník: A to by mohlo být v rámci třeba doprava, jako taková třeba ne, ale jestli nějaký výlety třeba ven nebo co s tím nějak souvisí, třeba na kolech, když třeba vyjedete za hranice školy, tak...

Pedagogická pracovnice: Takhle, my na kolech s děckama vůbec nikam rozhodně nejezdíme, to už dávno jako si myslím, že je takovouhle sebevražednou činností, už jako jenom málo učitelů.

Výzkumník: Jo, to jsem taky slyšel.

Pedagogická pracovnice: Takže to ne, to jako hodně starý pan učitel, který nedávno odešel do důchodu, tak ten ještě vzpomínal, že s děckama opravdu vyjížděli a já jsem na to koukala jako na sci-fi. Takže ne, ale protože nám děcka jezdí jako do školy na kole dost, tak jako nějaké poučení třeba hned úplně na začátku školního roku hned v rámci poučení, teda seznámení se školním řádem, a bezpečnosti teda jako obecně, teda bezpečnost chování ve škole, i teda mimo školu, tak se tomu teda věnujeme celkem dost tady tomu, že zdůrazňujeme teda, že mají mít přílby, kde si bezpečně uložit kola, jak se mají na silnici chovat a ujišťuju tě, že to nedodržují ani rodiče, ne, takže jako ano. Třeba hned tímhle se začne a to jako všemi třídami prolne.

Výzkumník: Já bych tedy nechtěl úplně přeskokovat, ale když už jsme tady u toho, tak osmnáctá otázka mám: Jaká témata vztahující se k dopravní výchově vnímají samotní žáci, tak by mě zajímalo, když teda děláte, tady tu řeknu prevenci před těmi prázdninami asi, že, to je jako....

Pedagogická pracovnice: No, tohle je spíš no i po, no i před prázdninami, ale hodně před začátkem školy, úplně jako ty první dny školy, před školním rokem.

Výzkumník: Takže řeknu...

Pedagogická pracovnice: Když víme, že budou teda zas jezdit na kole a tak...

Výzkumník: Takže v září jednou?

Pedagogická pracovnice: Ano.

Výzkumník: A potom před prázdninami něco je? Jako takový to...

Výzkumná pracovnice: Takové to děti dávejte na sebe pozor, nedělejte to a to, neskáče, jasně, tak trošičku taky.

Výzkumník: Nepijte, nekuřte.

Výzkumník: Je to tam.

Pedagogická pracovnice: Je to tam.

Výzkumník: Jo, no to se chci zeptat, ty pravidla nedodržují nebo je to na nich vidět, vnímají to teda, že?

Pedagogická pracovnice: Tak v hodině samozřejmě se to úplně neprojeví, že by řekly to kašlem, ale když pak zaparkují před školou a polovina tu přilbu nemá, jo.

Výzkumník: Tak se to pozná, hm.

Pedagogická pracovnice: Jako jezdí, prostě u nás valí z kopce dost prudkýho na bruslích, kde má, no prostě...

Výzkumník: A jejej.

Pedagogická pracovnice: Víš, jako jsou to děcka z dědiny, oni jsou fakt jinak, no, trošku.

Výzkumník: Jo, jo.

Pedagogická pracovnice: Jezdí na skejtbordu po silnici, úplně běžně a tak, no, takže já jdu do školy, děcko bez přilby, ve škole mu to řeknu a zítra jede zase, no tak jako co, rodiče, řekne se rodičům, ať teda si to pohlídají, ale jo, tak asi tak.

Výzkumník: Oni jsou asi takoví samorosti od té šesté třídy, že?

Pedagogická pracovnice: No, kolikrát i dřív někteří, no, ale od šesté určitě.

Výzkumník: Jako, jako jo, ale ještě...

Pedagogická pracovnice: Mnohdy jedou s tou přilbou přehozenou přes říditka, že.

Výzkumník: Hm, jakože doma jsou určitě vybaveni, že a pak vyjedou a kašlou na to.

Pedagogická pracovnice: Ano.

Výzkumník: Ajaj, no tak to jo.

Pedagogická pracovnice: Ale tak to je prostě. V mnohém by tě asi kdokoliv řekl, že nebyli jsme jiní, že, ale, a nedělají to opravdu všich..., abys jako, řekla bych, že menšina jo a nebude to půlka, ale najdou se tací, no.

Výzkumník: Hm, když třeba probíráte nějakou tu dopravní výchovu v rámci třeba té hodiny, ať už je to výchova ke zdraví nebo já nevím i v občance, to máte se mi zdá trošičku...

Pedagogická pracovnice: No, výchova, no ale malinko, fakt je to víc ta výchova. No, jo, je to tam asi v jedné....

Výzkumník: No, tak jestli prostě ne, jenom jestli se chytají, ale jak k tomu přistupují, jako jestli říkají, je dopravka, hrůza.

Pedagogická pracovnice: Ne, je to v pohodě.

Výzkumník: Jo, jakože normálně fungují.

Pedagogická pracovnice: Jo. Tak já nevím, za sebe nemůžu říct, že by na jakýkoliv téma reagovali tak, jaks jako řekl, no prostě berou to, nevím.

Výzkumník: Jo, že to není pro ně nějaký, že by to bagatelizovali nebo jakože to pro ně...

Pedagogická pracovnice: To ne, to ne. Oni spíš jakoby rádi dají najevo, že vědí, to zas...

Výzkumník: Jo?

Pedagogická pracovnice: Hm.

Výzkumník: Tak jo.

Pedagogická pracovnice: Ne, to je jako že tak.

Výzkumník: No, to je taky dobrej předpoklad, že by na to nemuseli úplně kašlat, že víš jako, že se na to netváří, že.

Pedagogická pracovnice: Hm, jasně. No, ale něco jinýho je, jestli pak jede s kamarádem, který tu přílbu nemá, tak já přece nebudu to pako, že.

Výzkumník: No jo, frajeření, že.

Pedagogická pracovnice: Tak jako když drandí děcko na čtyřkolce ze šesté třídy po obci a celá obec to ví a s otcovým samozřejmě jako souhlasem a ještě dopomocí, tak co pak chceš jako?

Výzkumník: Hm.

Pedagogická pracovnice: Jako tam otec je vyloženě to děcko k tomu vede, čtyřkolka, malá motorka a jezdí, no tak jako rozumíš.

Výzkumník: No já tady dneska, je to takový dobrý, že budu trošku přeskakovat, ale mně se to líbí, že se to někam tak jako směřuje přímo jako, takže jak vnímáte úlohu rodičů na připravenost dětí do silničního provozu?

Pedagogická pracovnice: Jak kde, jak u koho, no.

Výzkumník: Jak u koho.

Pedagogická pracovnice: Jak u koho, no, jakože většina asi bude zodpovědných bych tipla, ale pak jsou takoví, kteří ne...

Výzkumník: Ale jako plyne z toho teda, že ta úloha je asi velká, že?

Pedagogická pracovnice: No, ano, to jo.

Výzkumník: A zapojujete do toho rodiče nějak, asi jakože v rámci myslím té výuky, tak...

Pedagogická pracovnice: Ne, jako na druhým stupni, nevím, co na prvním.

Výzkumník: Nevím, jako nějaký projekt třeba nebo tak, třeba nevím, rodiče s dětma na výletě, nic takovýho jako?...jsem někde tak jako slyšel, myslím, jestli jako...

Pedagogická pracovnice: Jako rodiče, jo, jestli třeba ten první stupeň něco dělá, ale na druhým, no tak jako stalo se mi jednou, že rodič jel s nama na výlet, ale není to, že by a nebylo to

z důvodu nějaké dopravní prevence. Samozřejmě než se jede na výlet, zase absolvují poučení o tom, jak se mají chovat jako vždycky, takže když budou, začnou jezdit do plavání, znovu se poučuje, jak se chovat třeba v autobuse, jak budou přecházet, jak pojedou. Jo, když jedeme na výlet, tak...

Výzkumník: Tak to je vlastně taky dopravka.

Pedagogická pracovnice: Jo no, tak jasně, takže u těchle příležitosti jako samozřejmě je, jo. Jako jakákoliv přeprava někam, teda i takhle, tak většinou je to pěšky a dopravními prostředky, ale znovu si opakujeme, opravdu před každou takovouhle akcí si zopakujeme, jak se budem pohybovat, kolik nás půjde, kde a pokud jsme na výletě a víme, že budeme chodit někde, i třeba půjdeme teda kus po silnici nebo tak jako, důrazné poučení o tom, co a vyžadování toho, aby to respektovali, jo.

Výzkumník: Tak jo, to je super, ještě jsem k tomu něco chtěl, ale já si vzpomenu, takže vyloženě nějaký projekt rodiče s dětmi, protože je mi jasný, že to do nich jako, asi nedokážu si představit jakože jim budou říkat, no jako měli byste to vaše dítě poučit, protože se tak nechová, to asi úplně instruovat rodiče, co mají řešit s děckama, to asi úplně by nefungovalo.

Pedagogická pracovnice: No jako když něco bylo moc, tak jsem to třeba jako za sebe, jo, že jsem třeba na třídních schůzkách mamince řekla, jako říkám, no on jezdí bez přílby, tady to valí jako, to je hrozně nebezpečný, no ale stejně.

Výzkumník: Hm.

Pedagogická pracovnice: Jestli je to, pak už to dělají rodičům za zády nebo, ale ano, pokud by bylo něco jako nebo je hodně, tak jako rodiče upozorníme, řekneme jim to, ale

Výzkumník: Hm, jo no, tak teda moje další otázka, jestli by dle vašeho názoru měla probíhat dopravní výchova spíše mimo povinnou výuku v té škole, jak to máte, já jsem tam dával vlastně i s tím kroužky, družina, což ale zase jakoby, tak zas jako zájmový vzdělávání a ne každý se k tomu dostane, že do družiny nechodí každý dítě, do kroužku nechodí každý dítě, jo a jestli jako prostě myslím tím mimo povinnou výuku zase v té škole anebo jestli úplně mimo půdu školy, tzn. zase jak je dětský dopravní hřiště nebo nějaký takový organizace, který by nějakým takovým způsobem toto dělaly, byť třeba úplně v jiné formě, protože je mně jasný, že dopravní hřiště asi není pro šestý, sedmý třídy už jako moc asi atraktivní, pro ty děcka.

Pedagogická pracovnice: Právě, tak bavíme se o prvním nebo o druhém, protože na prvním to je, teď to směřuješ na ten druhéj, jo?

Výzkumník: Na ten druhéj právě, že dětský dopravní hřiště asi jako těžko, ale jakože něco prostě, jestli by vůbec nějaký projekt, jestli je to lepší v rámci té povinné výuky v té škole probírat, v rámci třeba tady toho předmětu výchova ke zdraví.

Pedagogická pracovnice: To právě hm.

Výzkumník: nebo je lepší, nebo by bylo lepší jako nějaký samostatný projekt třeba mimo tu školu, tam by se třeba došlo, s tím třeba si myslíš jako, že má větší váhu, jako co má větší efektivnost.

Pedagogická pracovnice: No maximálně možná kombinace obojího.

Výzkumník: Kombinace obojího.

Pedagogická pracovnice: No, za mě určitě kombinace obojího, ale teď asi mě nenapadá takový projekt, kterej by byl tak jako, to by mě muselo jako něco asi nebo někdo vymyslet. Kombinace obojího.

Výzkumník: No, mě právě, víš, nikde takovej není jako asi...

Pedagogická pracovnice: No, takže stejně si neumím představit, jako mám před očima dopravní hřiště tady pro malý děcka, to z toho jsou urvaný, že, baví je to, ale jsou to prostě malý děti, že.

Výzkumník: Hm.

Pedagogická pracovnice: Žejo, jako vždycky mně přijde, že kombinace toho, že když se to podpoří ve škole při té výuce klasické a zároveň nějakým projektem je určitě jako super.

Výzkumník: A vlastně obecné znění té otázky jinak bylo, že byla by dle vašeho názoru probíhat dopravní výchova spíše mimo povinnou výuku ve škole ta družina, kroužky nebo jakýkoliv tady nějaký takový útvary tady popřípadě či mimo půdu školy, dětské dopravní hřiště, kroužky, zase kroužky, ne ve škole, ale v rámci právě jakoby v organizaci, dětský dopravní..., domy dětí a mládeže, volnočasový střediska a vzhledem k tomu časovému vytížení školy to znamená, ty i z hlediska toho času prostě jako je, nevím. Ono, tam k tomu se tam budeme dostávat, i další otázky, ale jestli jako to není pro vás i náročný i jako tak v té škole.

Pedagogická pracovnice: No, hele, když se to, no jasně, no je, pro nás třeba na si myslím, že víc než pro prostějovské školy, tak pro vesnické školy samozřejmě náročnější dostat se na dopravní hřiště, zabere to víc času, musí se objednat autobus, musí se to zaplatit, takže třeba jezdit a jezdí naše děti, že sem na dopravní hřiště, tak už se to musí do toho rozvrhu a do toho, do té výuky fakt jako zakomponovat asi složitěji, trošičku jo než..., a ta doprava opravdu je docela významným faktorem, jo, jakože musíme dojet a musí se ten autobus platit.

Výzkumník: Takže zase tam je to otázka tady té logistiky řeknu, jo, že jako jestli mě taky zajímalo, vás to nezadrbe v té výuce, jakože vůbec, máme tady probrat deset tisíc věcí a teď ještě dopravka.

Pedagogická pracovnice: Ne, na prvním stupni se tomu teda ta výuka přizpůsobuje, prostě je to tak udělaný, aby si teda jako...

Výzkumník: Aby se to stíhalo.

Pedagogická pracovnice: S tím počítalo, mají na to časovou dotaci a druhý stupeň za mě asi jako jak jsem řekla propojení ideální a není to asi, že bych pocítovala nedostatek takovýho jako pro druhý stupeň. Za mě asi není, jak kdyby není potřeba.

Výzkumník: Není potřeba, prostě tak jak to je.

Pedagogická pracovnice: Nebo spíš, když už, tak volně opravdu ti, kteří by, ale ne že bych to jako vyžado... jo, cítila, že k té výuce bych potřebovala.

Výzkumník: Takže jako myslíš, že za tebe výuka dobrý, tak jak je, a kdyby mělo být něco navíc, tak dobře, ale že jako řeknu, pro prostějovské školy není úplně...

Pedagogická pracovnice: No, spíš jako nabídka třeba, jako kdo chce, je ta možnost, absolvuj, ale nevím, je to..., asi by záleželo na časové náročnosti prostě, jestli by to bylo před koncem, třeba konci roku, když už se opakuje. Bylo by to pro ty, kteří si teda jsou ochotni si ten bus zaplatit, protože my vždycky musíme poshánět někde peníze, vyjmout si ze sdružení rodičů nebo a ono se toho platí dost, jo těm dětem se přispívá na spoustu, opravdu jako fakt ti rodiče platí hodně i tak, byť je školství bezplatné, ale prostě platí, takže je to pro nás často vybírání mezi..., čemu dám přednost, asi tak. Jestli děčka dovezem tam nebo tam. My máme třeba dvě divadla. To jsou zase autobusy. Ty děčka mají plavání. Zase chceme-li jet kamkoli na výlet, z Otaslavic se musíme dostat něčím, ne tou hromadnou. To jako nefunguje, takže opravdu pro nás je ta doprava hodně významná, jo, v tom zvažování, co teda uskutečníme, kam děčka

dovezeme, aby to byla velmi dobrá nabídka projektu, kterej bychom tušili, že opravdu k něčemu bude a opravdu ty děcka zaujme.

Výzkumník: Nebo když to řeknu z vašeho hlediska, tak by bylo lepší, kdyby přijeli za váma.

Pedagogická pracovnice: To asi jo.

Výzkumník: Jakože, takhle.

Pedagogická pracovnice: A ještě to nebylo za prachy, ale bylo to teda, nemusela to škola platit.

Výzkumník: Jasně, jo.

Pedagogická pracovnice: Tak jako úplně neoptimálnější, tak pak by se ten čas asi jako našel jo, ale v okamžiku kdy budeme posuzovat teda cenu za výuku, tady mně v rámci budou děcka muset zaplatit padesátikorunu, stovku za účast toho projektu, mělo by se někam dojet, máš dalších padesát nebo šedesát korun na autobus a jsme na nějakých sto padesáti a pro spoustu rodičů už to není málo, jo.

Výzkumník: Jo, to je.

Pedagogická pracovnice: Tady to hledisko je důležitý.

Výzkumník: Komplexní odpověď bych řekl, ne fakt jako dobrý. No a jak hodnotíš připravenost těch pedagogů na tu výuku dopravní výchovy, myslíš, že jako že to tak stačí, jak to je nebo potřeba...

Pedagogická pracovnice: Já nemůžu říct za první stupeň, budu mluvit čistě za sebe a vycházím z toho, co teda si připravím ať už z učebnic nebo z internetu k tomu, co aktivně vím, že budu probírat a potřebovat, ale speciální přípravu žádnou nemám, neabsolvovala jsem třeba já jo extra ani.

Výzkumník: Tak to je přímo ta další otázka, jestli jsi něco absolvovala a jestli bys o další, jestli bys o to měla zájem, o další vzdělávání, takže jestli ti to vlastně...

Pedagogická pracovnice: Asi mi to stačí.

Výzkumník: Jestli ti to no...

Pedagogická pracovnice: Na ten základ, co potřebuju jako řidič, že jo, se musím vědět, tak když mám řidičák, tak vím, že mi to stačí.

Výzkumník: A jakože ty říkáš, že to není úplně to samý, ale...

Pedagogická pracovnice: No tak, no, jo.

Výzkumník: Víš jakože, už jsem nad tím tak uvažoval, řidičák je častá odpověď, ano, a teď je otázka, že ty děti to musíš nějak naučit, že zas musíš si zas říct, jak jim to do té hlavy naliješ, že to je zas otázka v tom.

Pedagogická pracovnice: Jasně, jasně.

Výzkumník: Ale jakože nicméně jako nezadrbe tě to tak, že, řeknu ty jo, no, tak teď by bylo supr, kdyby na to byl seminář. To ne, to jakože takhle ta příprava ti jako stačí, že sama prostě vyjedeš, co je potřeba.

Pedagogická pracovnice: No, jo.

Výzkumník: Dobře. No, myslím, že na prvním stupni to je teda, a zas jako je to trochu něco jinýho, že, takže, supr. A pak bych se chtěl zeptat, zase tady bych to směřoval k tomu druhému stupni, protože to mě hodně zajímá, toto fakt že se u vás konají přednášky odborných složek? Ten BESIP nevím, teda to asi méně, ale jestli něco, BESIP nebo policie, ať městská nebo České republiky, hasiči, první pomoc, vůbec integrovaný záchranný systém a tady ty věci.

Pedagogická pracovnice: A musí to být k té dopravní výchově nebo obecně, protože ano, všechno to, co jsi vyjmenoval, tak u nás probíhá celkem pravidelně, takže hasiči mají, já nevím, jestli tři jako teď to bylo třetí, šestá tuším nebo čtvrtá, šestá, teď nevím, každé rok, takže tím projdou všichni té třetí nebo čtvrté, teď nevím a šesté, maj to třeba dvoudenní, ve dvou dnech, ve dvou blocích, jo. Souhlasí to.

Výzkumník: Takže druhý stupeň, jo.

Pedagogická pracovnice: Hasiči, policie, to byly první, policie totéž, jo, ale my třeba teď se kladl velký důraz na šikanu, kyberšikanu, kyber, vůbec tady ten prostor a tu kyberkriminalitu, takže třeba častěji si zveme policii tady na toto, vyloženě s požadavkem na tohle, ale měli jsme, probíhá to.

Výzkumník: A na oblast té dopravní výchovy se to nějak jako vztahovalo někdy nebo jako?

Pedagogická pracovnice: Jo, vztahovalo, protože máme, ještě máme nějaký ty reflexní proužky, který nám nechali ve škole prostě, nějaký ty, takže ano, probíhalo.

Výzkumník: A myslíš si spíš pro ten první stupeň, jo?

Pedagogická pracovnice: I pro ten druhý stupeň.

Výzkumník: I to jako.

Pedagogická pracovnice: Jo.

Výzkumník: Že tam probíhalo něco.

Pedagogická pracovnice: Pak byly čtvrtá, pátá, šestá, jo, že se daly dohromady tři třídy a tím pádem to zasáhlo i druhý stupeň, takže bylo, ano, myslím si, že pro ty šestý to je.

Výzkumník: Jo, jo, to je super.

Pedagogická pracovnice: Jo (souhlas).

Výzkumník: A zeptám se jako, ta, ptám se na všechny ty složky, i třeba na tu první pomoc, protože...

Pedagogická pracovnice: Určitě, jo.

Výzkumník: To taky se vztahuje, že jo, autonehody, může to být, takže jakože i...

Pedagogická pracovnice: Ano, snažíme se, tak nějak jako střídat, aby teda jako bylo a i tohle, jo, děcka mívaj, Červenej kříž, že?

Výzkumník: Takže tu první pomoc, to jako míváte, jakože Červený kříž nebo něco takovýho máte.

Pedagogická pracovnice: Jo, nemůžu říct, že každý rok, to jako tak není, ale, ale bývá to.

Výzkumník: Jo, takže první pomoc jakože z pohledu...

Pedagogická pracovnice: Jakože, jako externě, aby někdo přišel jako pro žáky.

Výzkumník: No?

Pedagogická pracovnice: Učitelé to mají jednou za kolik let, to jako musíme. A pro žáky ano, ale není to úplně jako každý rok, oni to zas mají ve výuce nějak, ale není to, že by pokaždé někdo docházel každý rok.

Výzkumník: A proto..., ale není to pravidelně, že třeba šestý třídy, přijde první pomoc, jakože v roce dva tisíce dvacet pro šestou třídu, aktuálně dva tisíce dvacet jedna pro další šestou třídu.

Pedagogická pracovnice: No, první pomoc ne.

Výzkumník: Ne.

Pedagogická pracovnice: Ne, těch hasičů jako jo, ale a u té policie víceméně, ale u té, u té první pomoci, to aspoň nevím.

Výzkumník: A není tam ani jako u té záchranky nebo respektive u té policie, tady u těch hasičů, první pomoc tam nějak nefiguruje? Víš, jako teda když...

Pedagogická pracovnice: Jo, jasně.

Výzkumník: To tam mají, že si třeba řekneš, jo, mají to, tak není potřeba nebo tak víš, že by se...

Pedagogická pracovnice: Co jsem já, co jsem byla přítomna, nejsem vždycky na všem, že.

Výzkumník: Jo.

Pedagogická pracovnice: Vychází s rozvrhem, tak teda to tak nebylo, že by byla vyloženě zacílena nebo hm, co si pamatuju, tak ne.

Výzkumník: Tak dobře, děkuju, tak devátá otázka, to je přesně zase, to, co jsme už probrali, jo, jak často se konají a pro koho jsou určeny, takže to máme vyřešený, pro ty ročníky.

Pedagogická pracovnice: Ale jako mají to v rámci výuky zase ve výchově ke zdraví první pomoc jako je, jo, takže od nás to mají, ale ne extra.

Výzkumník: Jo, to jako jo, je přímo otázka na ty odborný složky a ale jako že jo, takže v rámci teda výuky první pomoc, to by mě taky zajímalo, jak jako ta první pomoc se to dělá nějak blokově nebo vrací se to k tomu nějak v průběhu?

Pedagogická pracovnice: I se k ní vracíme, zase je to, takže jsem tu výchovu ke zdraví zase chvílku neučila, že jo, to mají, já myslím, že je tam celý blok jako první pomoc a teď nevím, jestli jedna nebo ve dvou, v jednom nebo ve dvou ročnících, tak teď nevím, tuším, že ve dvou. Já si myslím, že je to šestá nebo sedmá, ale právě. Já si myslím, že to tak je.

Výzkumník: No. Já jsem se díval, že právě...

Pedagogická pracovnice: Tak mám taky ten pocit, tak to tak bude, no.

Výzkumník: No jakože vím, že i ta dopravka se tam prolíná a to je výchova ke zdraví.

Pedagogická pracovnice: No.

Výzkumník: Tak... tady je to takový, hm, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobní bezpečí, to vlastně s tím trochu souvisí, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým, to tady máme šestou třídu, tams říkala, že to je, že?

Pedagogická pracovnice: Ano.

Výzkumník: V šesté.

Pedagogická pracovnice: Šestá, no. Pak by to mělo být podle mě v té sedmé.

Výzkumník: No.

Pedagogická pracovnice: A tohle třeba zasahuje i trochu do občanské výchovy.

Výzkumník: Sedmá, supr.

Pedagogická pracovnice: No, to je no.

Výzkumník: První pomoc, je to tam, takže v šesté, sedmé, aji té dopravy tam, musím říct, že to tam je, jako že to máte ve víc ročnících.

Pedagogická pracovnice: Tak no, když jsme to dělali, když vlastně se postupně některá témata jako začleňovala víc, nebo jsme zvolili tu variantu, že je začleníme, ne že budou jakoby úplně samostatně, ale že je vlastně, tak jsme si právě říkali, že je to jako lepší se k tomu vracet.

Výzkumník: A plynula vám tam povinnost to tam mít jakože?

Pedagogická pracovnice: Jo, já mám pocit, že na tu dopravní výchovu bylo, že to tak postupně v nějakých letech bylo, byl kladen důraz na něco a že to vlastně zvýraznilo ještě tady v přesazích a tak, takže jo.

Výzkumník: V tom ervépe je to tak šalamounsky schovaný bych řekl.

Pedagogická pracovnice: No, ale pak ještě přijdou občas takový pokyny jako mimo, kdy teda ještě ministerstvo něco pošle a žádá, aby se... a tak to tam ta dopravní výchova určitě byla v rámci tohoto vypíchnutá.

Výzkumník: Takže i kdyby třeba...

Pedagogická pracovnice: Že jsme si k tomu sedli a teda je to pár let a ono, když to neučíš, já mám jako prioritní občanskou výchovu, takže mám výchovu ke zdraví jako přidruženou a většinou to učí lidi různě, já k nim mám nejbliž, ale třeba už pár let prostě na to nemám

prostor, takže to učí někdo jinej, takže proto říkám, že jsem taky musela do toho nahlídnout a připomenout si, jak to bylo, když jsem to učila.

Výzkumník: No takže, takže vlastně i kdyby v tom ervépe, tam jste si řekli, že někde by se to dalo míň, někde víc, takže ještě tam to ministerstvo to nějakým způsobem ještě koriguje, jo teda.

Pedagogická pracovnice: Ale oni vyloženě dají pokyn, dopravní výchova a jako kde, jo, jako si to..., neřeknou ti kam, neřeknou ti jak moc.

Výzkumník: Hm.

Pedagogická pracovnice: Vůbec jako, to zní jenom tak, že teda soustředit pozornost na dopravní výchovu a já nevím rizikové chování nějak a tak anebo právě třeba ten kyberprostor a tak, ale toto je takhle jednou větou jako, víš?

Výzkumník: Hm, hezký.

Pedagogická pracovnice: Takže je to potom vyloženě na každé škole, jako není to...

Výzkumník: Takže zase není to úplně jako centralizovaný.

Pedagogická pracovnice: Ne, vůbec.

Výzkumník: Že byste řekli, musíte to tam mít a takhle a takhle, takže myslíš, že ty rozdíly jsou velký jako v množství, jako třeba té dopravky?

Pedagogická pracovnice: Jako já myslím, že jo.

Výzkumník: Jakože můžou být?

P. No, mezi různýma školama bude určitě, no.

Výzkumník: Protože mně se, já nechcu říkat, jako něco podsouvat, ale třeba v tom ervépe se mi zdá, že je to hodně takový, jakože to není úplně, víš, tady...

Pedagogická pracovnice: Všeobecný, že?

Výzkumník: Prostě dopravní výchova, první ročník tak, druhéj ročník tak.

Pedagogická pracovnice: No není, to tam dneska není, no.

Výzkumník: To tam není, že? Jakože vím, že učebnice takhle fungují, že, že tam ti to vypíšíou jakoby všechno pod sebou.

Pedagogická pracovnice: Ale pozor, učebnice nejsou pro učitele směrodatný.

Výzkumník: No, jo, to...

Pedagogická pracovnice: A to je, víš, učebnic je množství, takových nakladatelství a tolik nebo vydavatelství, a tolik rozdílností, takže když vezmeš a můžeš si vybrat, jako učitel si vybereš, tohle se mi líbí a v té učebnici něco třeba vůbec skoro nebude, něco bude hrozně moc rozpracovaný a je to vyloženě teď na tvůrci učebnici, na tobě, ale co nám je vždy zdůrazňováno, že učebnice pro nás nejsou, pro nás je samozřejmě RVP a ŠVP, který si z toho vytvoříme, je to důležitý, takže konkrétně pro občanky a výchovy ke zdraví třeba čerpá ze tří učebnic. Děcka mají jedny, ale já si některý témata, pustím jim prezentace, kopírování, vyberu, jo, zpracuju úplně podle sebe a jiný učitel to udělá úplně jinak na jiné škole, nenajdeš dvě stejný, že uděláš deset rozhovorů a budeš to mít pokaždé jinak.

Výzkumník: Mě právě zaujalo, že v té učebnici, když jsem to ervépe tak nějak jako neměl úplně načtené a byl tam prostě výcuc jakoby z ervépe, že tam byly předpokládané výstupy pro šestou, sedmou, osmou, devátou třídu, tak se to tváří, že jo, že je to z toho a že v podstatě tam bylo přesně napsaný, co by ten žák měl umět.

Pedagogická pracovnice: Jo, ano.

Výzkumník: A v tom ervépe to tak vůbec není. To jsou právě různý ty oblasti, takže si to z toho musíš tak jako úplně jako vydyndat.

Pedagogická pracovnice: No.

Výzkumník: A přitom tam ta povinnost nějaká je a neví se teda jako kde, jakože fakt nebo neví se jak moc, neví se jak jako, kam to jako zařadit, jo, teda, jestli to tak je, jo, jestli víš teda, kam to zařadit nebo nemáš předem daný, kam to musíš zařadit.

Pedagogická pracovnice: No, takže jestli k tomu výstupu nebo k tomu, ano, tak.

Výzkumník: Nemáš daný, kolik toho musíš zařadit, jenom víš, že to tam musí nějak být?

Pedagogická pracovnice: Takže pak si sedneme a potom se sejdou učitelé, kteří učí nějaký příbuzný předměty a teď si říkáme, dotkneš se toho, máš to tady, dá se to teda do tvýho, učíte to? A teď takhle jsme jako fakt leccos, když opravdu úplně v počátku tvořilo, když to školství přešlo na tenhle systém, tak jsme ten takhle se scházeli a takhle jsme tvořili školní vzdělávací program, vzali jsme RVP, vzali jsme naše nějaké teda a tak, no.

Výzkumník: A je to teda vlastně ale subjektivní na vašem uvážení, že teď je tam toho dost, jakože řeknu teď jako si myslím, že je to...

Pedagogická pracovnice: Jo, že už je to jako, protože tak ty výstupy jako nějaké tam popsány nebo nějaké vyčteš tam, že z toho, popíšeš si do toho ŠVP, ty výstupy a nějak k nim dojdeš, je na tobě, takže jestli to někdo zvládne za 3, usoudí, že tři výstupy zvládne v jednu vyučovací hodinu, protože je šikovnej, rychlejší a děcka to zvládají, tak to udělá tak a jinej řekne, já tomu dám tři hodiny, protože si myslím, že je to hodně důležitý a ve třech hodinách to tam je fakt důležitěj ten výstup, ale ten proces je, než k němu dojdeš, strašně individuální jako.

Výzkumník: Ale řeklas tam jednu důležitou věc, jakože myslím si, že je to důležitý, takže že fakt jako vlastně, teda ten učitel, že jako rozhoduje o tom, jestli to tam bude nebo ne, že ne vůbec jakože, ale že tam bude míň jako.

Pedagogická pracovnice: Ano, ale tak je to se vším, tak je to i v matice, to je prostě všude, teď mi přišla holka z jiné školy a do osmé a zjistili jsme, co my už máme probraný a ona neviděla a ona je napřed, takže kdyby teda nepřišla tahle krize, tak byly dva měsíce nebo tři na to, abych ji doučila, co už my umíme a ona se s náma jenom teda opakovala, co my se začneme učit teprve nově tak jako v tomhle je to taky, takže děcku může vyšumět zrovna tak je to tady, přejde ze školy na školy, někde se to bude učit v šesté, někde to mají v sedmé a on k tomu měl teprve dojít a tady ta třída už to probrala a...

Výzkumník: Pochopil...

Pedagogická pracovnice: Takže bude třeba škola, kde se bude to děcko, jakoby tomu úplně vyhne, takže...

Výzkumník: Tak to teda, to je dobrý teda, takže myslíš jako že téma přesunama, že vlastně, že ani tu dopravní výchovu třeba nemá.

Pedagogická pracovnice: Tak, no, teoreticky by se to mohlo stát.

Výzkumník: No, že vlastně ty přijdeš do šesté třídy a začneš a jakože nebo v půlce nebo přichází v půlce toho roku? Fajn, dobrý takže...

Pedagogická pracovnice: Stane se, jasný, kdykoliv, úplně kdykoliv.

Výzkumník: V půlce roku, takže řeknu, vaše škola bude mět, na začátku roku to bude řešit v prvním pololetí, oni to řeší v druhým, takže vy se protočíte a nic. Hezký.

Pedagogická pracovnice: A pak záleží na učiteli, jestli to bude považovat za tak důležitý, aby to nějakou formou tomu děcku, někdy možná individuálně, jako předal nebo se ještě při opakování, jestli je čas, na to vrátil nebo takhle, co je to za předmět, tak jako jakou důležitost na to budeš klást a tak to se, ano, a to je jedno z negativních hledisek, na který se poukazovalo od začátku, když se uvolnil tady ten systém a když už teda to vzdělávání, školství obecně...

Výzkumník: Jako systém těch kurikulárních dokumentů ŠVP, ervépe jako tak...

Pedagogická pracovnice: No a to už je teda jako vlastně oproti dřívějšímu, že opravdu teda zelené osnovy, státní, všechny školy měly všechno stejně ve stejném ročníku, neříkám úplně časovou dotaci, ta nebyla daná ani tehdy, jestli to budeš chtít probírat 14 dnů, to zas jako je taky na tom, jak cítíš od těch děcek, že pobraly, nepobraly, jo, jako může být třída, která stejný učivo zvládne za týden a jiná třída, kde budou převažovat děcka, kde teda to nepadá na úrodnou půdu, a budeš na to potřebovat čtrnáct dnů, to ale dobře, tohle už je minimum, ale fakt tady tohle to řazení a tak do těch ročníků je dneska prostě volný a tohle je negativní jakoby moment, no ten přestup těch žáků.

Výzkumník: To teda jsem teď, jo, to teď zabíráme úplně do těch ŠV., ale to je strašně zajímavý, ale hlavně no jakože, ale myslíš si jako jinak ty klíčové kompetence a tak, že jako jsi pro nebo jakože jak to funguje myslím v rámci toho, na co se teď klade důraz jako ve smyslu kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, jo tady to, že prostě si mají umět vyhledávat věci samy, tady tohle jako jo? Ale myslíš si, že by to mělo být centralizovaný jako tady v tom smyslu jakože...

Pedagogická pracovnice: Já ano. Já neříkám, že by mělo, já říkám teďka, co nefunguje, já...

Výzkumník: Že by to mohlo...

Pedagogická pracovnice: Z tohoto pohledu ano.

Výzkumník: Že by se to mohlo upravit, jakože úplně zas jako pryč, že zpátky, ale jakože...

Pedagogická pracovnice: Čistě z důvodu přestupu dětí jakoby tohle samozřejmě to stanovení, kdy by pomohlo jako a bylo potřeba, ale no, tak asi. Ale jinak jako...

Výzkumník: Stávají se často ty přestupy, že?

Pedagogická pracovnice: Až tak zase ne, jako nevím, jak na jiných školách, ale mně se za patnáct let praxe, s tímhle setkala potřetí, chápeš to, že jako takhle v rámci vyloženě toho školního roku, kdy jsme narazili, že něco tak, jak jsem říkala, už probrali a zase naše, tak to

není tak moc, ale můžou být školy, kde je ta fluktuace větší. Umím si představit, že ve větších městech to stačí, že se přestěhují o čtvrt' jinde a děcko dají, jak tady, kdybys dal z Palacké na sídliště a už to může todle znamenat.

Výzkumník: A myslíš, že ta škola, když to probere, tak že to probere jako všechno, co je potřeba, že je jedno, jestli je to škola číslo jedna, škola číslo dva, že stejně jako ten výsledek by byl jako stejný pro ty...

Pedagogická pracovnice: Pro ty děcka?

Výzkumník: No...nebude?

Pedagogická pracovnice: Nebude, protože to bude opravdu záviset na tom, jak jsem říkala předtím, jakým způsobem se k těm kompetencím a teda těch, ta škola k tomu dostane a co už jako považuje za dost, stačí, aby děcko umělo deset dopravních značek, anebo jich má umět třicet? Rozumíš? To nikde není napsaný, takže já si řeknu, jsou to malý děti, tak stačí, že poznají zákaz vjezdu, hlavní a vedlejší, semafor, jo takhle, někdo jiný řekne, no ale musí znát ještě zónu, pěší zónu a měly by vědět přece toto aspoň na druhým stupni, fakt teď nemůžu mluvit za první.

Výzkumník: Jo, to je právě pro mě důležitý.

Pedagogická pracovnice: Ale tak při takovým..., a můj názor ještě zas jako jinde, ale takhle jako to asi vidím já.

Výzkumník: No jasně a myslíš, no, super, takže vlastně ten ani BESIP ani jako v tom ervépe nikde není řečený, máš prostě to probrat, tolik a tolik a tím pádem...

Pedagogická pracovnice: Máš tomu věnovat tři vyučovací hodiny plně nebo pět vyučovacích hodin plně ne.

Výzkumník: Hm, to je zajímavý teda no.

Pedagogická pracovnice: Tak jako ve všem jo, ani v matice mi není, nemám napsaný, žezlomky musím učit měsíc.

Výzkumník: Jojo.

Pedagogická pracovnice: Zlomky tak, aby uměly sčítat, odčítat, násobit, dělit nebo se probralo, všichni to umět nikdy nebudou, takže je na to někdy, to stopneš, protože to stejně všichni nepochopí a tady je to trošku podobně, že jo.

Výzkumník: No, tak tady. To je fakt super, ale víš jako tak že hm.

Pedagogická pracovnice: Takže teď seš..., ztratils všechny iluze.

Výzkumník: Ne, to ne, ale jakože se tady k tomu asi jako vrátím, protože to ale ještě, když jsme se bavili o těch soutěžích a přednáškách, tak jako jestli, jak jako hodnotíš jejich význam jako, tady těch akcí a to jsme se teď úplně otočili zpátky o sto osmdesát stupňů.

Pedagogická pracovnice: Tak jako největší význam má a nejvíc pro děti přínosný je to, takový, taková forma, že si to mohou vyzkoušet, kdy jich tam není moc, jsou to menší skupiny, vyzkouší si, zažijí si, takže na dopravním hřišti jedna třída bude ideální, super, jako opravdu se jim člověk může věnovat, opravdu se jim to zažívají, bude přednáška policie, sednou si tam tři třídy, policie bude přednášet, pak teda padnou nějaký dotazy, ano, je to super, je to zase víc, než když tam stojí ten učitel, ale už třeba ten význam a dopad na ty děcka bude trošku menší, než když si to tady odjezdili, jo a pak teda je učitel před třídou, kterej nějakou formu, každej jinou prezentací, někdo pustí video, někdo bude stát a mluvit, taková ta červená značka kulatá s červeným tím, teoreticky, jo teď už to jako беру extrém.

Výzkumník: Jo, беру, jasně.

Pedagogická pracovnice: Jo, a bude mluvit takhle a bude to tam frontálně přednášet, děckám to nějak odhrká, pak jim dá třeba nějakou rychlost, probrali jsme, tak cítíš ten rozdíl, ale je to fakt o nás učitelích, když já to udělám nějak a vedle to udělá někdo a v podstatě se to nebude řešit a není to jakoby úplně špatně ani tou, tím třetím způsobem, i když my všichni víme, že by to mělo být jinak a nebude žalobce, nebude změna, může to tak být.

Výzkumník: Jo, aha. Je tam teďka třeba ten, když se veme, co třeba teď probíhá za akce, spíš že to tou formou jedna třída, viz dopravní hřiště, že jo nebo spíš ty tři třídy.

Pedagogická pracovnice: Jako já vím, že jezdí na dopravní tři hřiště, ale od nás podle mě jezdí dvě zaráz, ne? Nebo já to fakt nevím, čtvrtá...

Výzkumník: Tak když je to pro čtvrtou třídu, záleží kolik, no tak jenom čtvrtá a vždycky jenom jakoby měla přijít jedna třída, samozřejmě když jsou to malotřídky, tak se třeba spojí, ale vždycky do počtu té jedné třídy, víš, ale třeba není to ty dvě, těch šedesát dětí, to ne.

Pedagogická pracovnice: Jo, tak to víš, jak funguje a to je přesně pro ten první stupeň. A na druhý stupeň nejezdíme nikam, co já vím, a když přijede policie, tak tam bude sedět těch tříd víc.

Výzkumník: Tříd víc.

Pedagogická pracovnice: Takže je to spíš ten efekt, jako nechci říct nula nula nic, to zase ne, ale prostě...

Výzkumník: Ne.

Pedagogická pracovnice: Tam je zas velkej faktor, to, že je tam policista v té uniformě nebo jich je tam víc, jo, děckám trošku, je to ta autorita, tak tam třeba hraje roli, ale je to víc takový, že teda jako ano, že je tam těch tříd více a oni se pak dostanou prostor se třeba ptát a tak, ale...

Výzkumník: Jakože individuálně spolu vlastně moc se nedostanou...

Pedagogická pracovnice: No, jo.

Výzkumník: ...se moc nedostanou, možnost...

Pedagogická pracovnice: Není to třeba, že by něco zkoušeli, že by třeba policie nasimulovala, na to nemá prostor, aby třeba, já si umím představit, že by ta policie vyloženě v nějakých prostorách brala třeba, když se skládají projekty opravdu policie, která by třeba přijela, nasimuloval by se někde nějaký prostor, teď by si tam děcka mohly, tak jak na té tady u vás, třeba vyzkoušet, tak pojd'te, ty bys šel, jakobys jel někde tady, co bys udělal a teď by ti policisté tam třeba k tomu připomínkovali, tak si umím představit, že třeba tohle by bylo více, než když jenom stojí před třídou a mluví, ale jak to provést, jo, teď jenom. Aby dovezli nějaký značky, jo, stoupli si třeba, řízení dopravy jako bez fungování semaforu a stoupl by si tam policista a ručně, tak todleto si nikde nevyzkouší, než třeba si to zkusí tady třeba, nebo simulace nějakých situací, co byste udělali a byly by to menší skupinky, jo, policista by řekl, nastala tadle situace, pojd' teď teda, tady by nějaký demonstrant, jak tady by jako představoval třeba z řad těch pracovníků té policie, jo, tak udělal jsem toto a teď řekněte, co bylo správně, co bylo špatně, co myslíte, že by na to policie a pak by jim řekli, tak tohle si dokážu představit, že by mohlo mít velký efekt, jo, protože ty děcka se ptají, jaká by byla pokuta za to, co by se stalo kdyby, ale na to třeba odpovídám, já nejsem policie, já na tohle třeba už nevím, ty sankce, ty děcka třeba hodně zajímají, na to jim neodpovíš, jo? A to je fakt vidět, že funguje, no tak, já to dělat nebudu a kdybych to udělal, tak by se jako stalo co? To třeba když bereme trestní právo nebo když se bavíme o právu obecně, oni...

Výzkumník: A to berete myslím v té šesté, sedmé...

Pedagogická pracovnice: To právo už je v deváté hodně jako právní řád.

Výzkumník: Až v deváté, jo?

Pedagogická pracovnice: To je nejvíc jako v deváté a právo pracovní, jo a trestní, jo a tak a tam teda hodně.

Výzkumník: To mě zajímá, promiň, že ti do toho tak skáčím a v té deváté, tam třeba se prolíná dopravní výchova ve smyslu třeba zákona o..., silniční zákon a tady toto...

Pedagogická pracovnice: Jo. Tady je takhle zmínka, ano a třeba na příkladu, když si vysvětlujeme různě rozdíl mezi přestupkem a trestným činem, tak si to třeba použijeme jakože ukázkou, takže přestupek je, a děcka většinou, když se zeptáš, co je přestupek, tak jim hodně naskakuje silniční, dopravní, je vidět, že to mají v hlavě jo, pojedou vyšší rychlostí v obci, to je přestupek, jo, trestný čin je, když teda zabiju, jo tohle třeba, že zase když se stane a to jestli jako tak jim to v té hlavě jako zůstane, k tomu, k tomuhle se dokáží vrátit, tohle se jim třeba vybavuje.

Výzkumník: To je super.

Pedagogická pracovnice: Tak jsem ti zas vyvedla někam jinam, že?

Výzkumník: Ne, jako jo, ale to je to právě dobrý. No a když teda...

Pedagogická pracovnice: A jsem pořád u pětky.

Výzkumník: Ne, to je super, už jsme docela za půlkou, to je dobrý. Účastní se vaše škola i nějakých dopravních soutěží, jakože myslím zase spíš něco pro ten druhý stupeň, protože víme, jak to funguje pro první, upřímně tady byt' teda nevím, jestli se toho účastní všechny školy, jako i neměstské, ale myslím si, že spíš moc jakože spíš méně, ale myslím pro druhý stupeň, jestli se něčeho účastní?

Pedagogická pracovnice: Já jsem nad tím přemýšlela a nepamatuju si, že bych jako věděla, že by se zapo..., jestli výtvarná..., jako vím, že pod dědeem občas do těch výtvarných a jestli jsou tam témata, nejsem výtvarník, jestli tam padne téma něco třeba k dopravní výchově, jakože jo, že když přijde nabídka, je výtvarná soutěž, protože o těch vím, že jako bývají tak, výtvarná soutěž na téma tady toto. Tak děcka ve výtvarkách, se jim to nabídne a můžou a posílají se obrázky, jako to vím, a jestli je tam nějaké dopravní téma, tak se toho možná zúčastnily, ale o jiných soutěžích, který by takhle externě, tak fakt nevím.

Výzkumník: Hm, jasně, to mně stačí bohatě. Děkuju. A potom právě k tomu dru..., dvanáctá otázka v podstatě, to jsme tady hodně řešili teďka to ŠVP a to, že jak hodnotíte dosavadní stav

integrace dopravní výchovy do vašeho školního vzdělávacího programu, myslím si, že jsme vlastně řešili i to, jaký jsou ty rozdíly a teď jako že asi konkrétně teda u vás...

Pedagogická pracovnice: Já si myslím, že konkrétně dost ale tím, že mám zase tu svobodu reagovat na to, co bych eventuelně vnímala, jako že třeba čeho mají děti málo, nebo zapoměly nebo se neorientují, tak tomu budu věnovat víc času, takže je to dost, ale možná by mi to odborník v dopravní výchově vyvrátil a řekl mi třeba, že furt to bylo málo, je to můj subjektivní názor, protože já nemám to vodítko, kolik by bylo to dost tak úplně, jo. Jako ten výstup ano, ale...

Výzkumník: Takže ty nemáš problém s tou přípravou se na to připravit, na tu hodinu a udělat to tak, aby to bylo tak, jak to má být prostě, ale máš problém, že jestli je to dostatek z hlediska dotace, z hlediska množství nebo víc...

Pedagogická pracovnice: No, jasně.

Výzkumník: Protože...

Pedagogická pracovnice: Ale doteď jsem to neřešila jako problém. Teď jsem si říkala, že je to dost.

Výzkumník: No, to je právě to. To je i otázka těch seminářů, že jo, protože, když pak si člověk říká, stačí to teda těm děčkám, to vlastně, teda vlastně jako nemůže, to je právě ono.

Pedagogická pracovnice: Jak to chceš posoudit, kde dost a tam je zas těch témat tolik, že nemůžeš jako zadržet jako...

Výzkumník: Co je důležitý, ty řekneš, že je důležitá jedna věc, pan učitel řekne, že tady toto, že...

Pedagogická pracovnice: Jako no.

Výzkumník: Nebo paní učitelka.

Pedagogická pracovnice: Dopravní výchova je samozřejmě hodně důležitá, děcka se tam pohybují a je potřeba se k tomu, tak z tohohle pohledu jako v četnosti vracení se k tomu, a nějakou, nějakým způsobem připomínání, opakování si myslím, že je to dost, jo když se takhle...

Výzkumník: Takže je to asi, jednak jako jestli je tento stav považujete za přínosný, efektivní, myslím, žes to nějak...

Pedagogická pracovnice: Jo, když to teda zglobalizujeme, tak ano.

Výzkumník: A jak hodnotíte nynější stav na druhém stupni, zdá se vám dostačující? To jsme vlastně...

Pedagogická pracovnice: Ano.

Výzkumník: Taky teďka už jako zvládli, no a vidíš tam nějaký, teda nějaké chyby v nastavené teoretické rovině, spatřujete, myslím z hlediska obsahu, časového rozvrhu školy, víš, ty to třeba vlastně v podstatě asi už odpověděla, že v podstatě tam ty chyby nejsou.

Pedagogická pracovnice: Hm, ale že by se dalo něco vylepšit.

Výzkumník: Že by se dalo něco vylepšit, protože jsou třeba, můžou být učitelé, kteří řeknou, že to absolutně nestíhají, že třeba mají tam to to to a že prostě nevím, když si představím, nevím, jak vy tam máte tu výchovu ke zdraví, no občanku máte třeba jednou týdně asi.

Pedagogická pracovnice: Jo.

Výzkumník: Že když si představím, že to dostaneš do občanky a já slyšel, že někde ti tam přistanou témata z různých věcí, co se nikde nestihne a že pak jako to tam máš pak nějak nacpat, že to prostě nestihneš, tak i pochopím, že bys třeba řekla, no, přijde mně to, že to není dostačující, takže za tebe, tak jak to funguje u vás.

Pedagogická pracovnice: Tak nám nepřistávaj žádný jiný témata naštěstí, to jako to jo, ale nikdo ale může to být, jak říkáš.

Výzkumník: Jo, ale vím, že to máš v rámci toho..

Pedagogická pracovnice: Jo, postavený, tak si myslím, že ano.

Výzkumník: Tak to funguje, prostě tak, jak jste k tomu sedli, tak to je a tak to funguje, jo, že není to, jo, tak super. Jo, tak proto se ptám, že ne každé to tak třeba jako vnímá stejně.

Pedagogická pracovnice: Jo.

Výzkumník: No, a takže k těm chybám jasně a tady vlastně na základě vašeho školního vzdělávacího programu je oblast dopravní výchovy pro druhý stupeň zakomponované v předmětech, tak víme, že je to...

Pedagogická pracovnice: Výchova ke zdraví.

Výzkumník: Výchova ke zdraví, občanská výchova, dokonce jsem to našel v tělesné výchově u vás, dokonce zas na druhém stupni, což mě překvapilo.

Pedagogická pracovnice: Já jsem na to mrkla jenom kousek a pak jsem se ptala, ty jo, to radši zavolám kolegyni, než to všechno projíždět.

Výzkumník: To mě hodně překvapilo, myslím si teda druhý stupeň, tam tak nějak máte, protože i vím, že tam máte komentář vždycky k těm tématům, že já si to můžu jinak vyložit, když čtu nějakou tu větu a když tam máte pod tím napsaný dopravní výchova, tak je asi jasný, že to tak myslíte taky, takže to se mně líbilo, že jako to má. A zeptal bych se teda jestli, jestli by dle vašeho názoru bylo vhodné zařadit i do dalších předmětů.

Pedagogická pracovnice: Už nevím kam, výtvarka možná, nevím, jestli to tam má.

Výzkumník: Bylo nebo nebylo teda, prostě to je...

Pedagogická pracovnice: Jo, tak do výtvarky mohlo a jinej mě nenapadá.

Výzkumník: A přijde ti zase jako jestli...

Pedagogická pracovnice: Ne, tak si myslím, že ne, že není potřeba.

Výzkumník: Není potřeba.

Pedagogická pracovnice: Tak asi když to budeš...

Výzkumník: A když by se to mělo někam hodit, tak do té výtvarky.

Pedagogická pracovnice: To už asi už si myslím, že to asi není potřeba.

Výzkumník: Věřím tomu, že jinde to mají třeba v jednom předmětu, víš, že tady zas zrovna to teda tak krásně sedí no, to je supr. A na co si myslíš, že by měl být kladen největší důraz jako v té výuce?

Pedagogická pracovnice: Z oblasti té dopravní výchovy myslíš největší důraz?

Výzkumník: No.

Pedagogická pracovnice: No, podle mě na to, na ta témata nebo na to, co ti nejvíc děti týká v jejich věku, to znamená, jsou nejvíc a teď to možná řeknu z tvýho pohledu blbě, ale jakože to, co se týká pohybu na silnici, ať už pěšky nebo na nějakých bruslích, skejtbordech, kole, to, co vlastně oni používají, s tím se nejčastěji setkávají, jo, že každej nemusí vědět, jaký, jako úplně dám extrém. Jak velkej, těžkej náklad může projet po jakým mostě, ale potřebují vědět,

jestli můžou jet na kolečkovejch bruslích, na inlajnech po silnici nebo ne, jestli tam mají co dělat nebo ne, jo, jaká může být teda i sankce za nějaký přestupek, do jakýho věku a tak jako tohle, takže v jejich věku ale to není asi nic objevnýho.

Výzkumník: Myslíš, že i jako teda jim to jako zakompon..., uvíst jako do praxe ve smyslu, jakože i ty sankce jim ukážeš nebo důsledek jako jejich jednání?

Pedagogická pracovnice: Na druhým stupni určitě, chování, jo.

Výzkumník: Důsledky prostě.

Pedagogická pracovnice: Tak.

Výzkumník: Důsledky.

Pedagogická pracovnice: Jo, důsledky kromě zdravotního, což se samozřejmě zdůrazňuje každopádně, tak u druhého stupně už se hodně provazuje s těmi důsledky opravdu těch možných sankcí, odpovědnosti samozřejmě mé, co způsobím, to uvědomění, že teda jedna věc je, že si rozbiju koleno, když nabourám, že jedu blbě, druhá věc je, že můžu někomu ublížit a třetí je, že teda s tím vědomím, že jsem někomu ublížil, budu muset taky žít. A tohle už teda samozřejmě, čím starší děcka, tak chápou a to už je třeba moje vnímání důležitýho, což je v různých tématech, se snažím je k tomu dovít.

Výzkumník: A ta praxe ve smyslu toho provozu fungovat, jakože taky nebo ne?

Pedagogická pracovnice: Jo.

Výzkumník: Jakože, když myslím, ty praktický jízdy třeba.

Pedagogická pracovnice: No, to asi ano, protože mám opravdu děcka, který dojíždí třeba ze sousedních vesnic a pohybují se třeba i mimo cyklostezky, jakože třeba města jsou mnohem víc už protkaná cyklistickými stezkami a děcko může přejet celou dobu po cyklostezce, jo, ale u nás jsou děcka, který se pohybují mimo dědiny a ne zodpovědně vždycky a to je zas o těch rodičích, ale to že by fakt měly vědět, že teda musí být vidět, že musí mít přilbu, že si nemůžou jet po prostředku, že třeba, tak já nevím..., jestli ti to nějak pomohlo.

Výzkumník: No, pomohlo.

Pedagogická pracovnice: Tak, tak...

Výzkumník: Pomohlo, určitě, no a toto nevím, jestli úplně, já teda vidím, jsem si všiml teda, že první, druhý stupeň spolu nějak jako moc nekomunikuje ve smyslu, co se zvládlo na prvním stupni, a že se čeká, že už je máš teda zpracovaný.

Pedagogická pracovnice: Jo.

Výzkumník: To, co tam mají a to...

Pedagogická pracovnice: V tomhle ano.

Výzkumník: Že prostě, jestli spíš bych to viděl asi názorově, ale dalo by se to možná vypořádat na základě vašeho školního vzdělávacího..., ne, omlouvám se. Projevuje se úspěšné absolvování té povinné školní výuky ve čtvrté třídě při výuce té dopravní výuky v rámci těch předmětů jako na druhém stupni, jakože poznáš to?

Pedagogická pracovnice: Jo, to je to, co jsem říkala úplně na začátku, no.

Výzkumník: A poznáš to, jakože...

Pedagogická pracovnice: Jo.

Výzkumník: Nebo respektive.

Pedagogická pracovnice: Že poznají značky nebo když se jich na začátku doptám, co k tomu máte, co si pamatují, tak mně přijde, že vědí.

Výzkumník: A poznalas třeba, stalo se, že by někdo řekl, no já jsem ten průkaz neměl, tak toto ještě neznám nebo víš jak.

Pedagogická pracovnice: Ne, jako vyloženě, jestli to souvisí jako s tím průkazem, tak to ne. Já teď mluvím o těch znalostech, ale jestli...

Výzkumník: Ale jo, ale stejně ve výsledku je to jedno. Dobře, takže jako myslíš si, že prostě ta návaznost na ty čtvrté třídy jako je a že je jako dobrá.

Pedagogická pracovnice: Jo.

Výzkumník: Byť by to třeba někdo neudělal jako.

Pedagogická pracovnice: Ano, jo, a tak hlavně, vždycky budou děcka, který něco zapomenou a já si vždycky můžu myslet, že zapomněl, že nebo se nikdy nenaučil. Všichni se nikdy nenaučí všechno, takže ale většinou, když to vezmu, většina třídy ví, většina třídy se orientuje, nemůžeš jako stoprocentně...

Výzkumník: No, to jasně, nemůžeš stoprocentně...

Pedagogická pracovnice: Pokud budu jako nadpoloviční většina vědět, tak to budu považovat za úspěšný, no jako takhle. Takže jo.

Výzkumník: Je jasný, že s něčím prostě nepohneš, no. To je jasný. Hm, tak tohle už máme supr. A ještě myslíš si teda nebo myslíš, že byste měli zájem, nebo měla bys zájem o nějaký právě, o nějaký jako preventivní program, protože my jsme tady jako, nadhodilas sama spoustu různých nápadů, jakože co by mohlo být, co není.

Pedagogická pracovnice: Jo, tak jako, když jsem tak nějak..., doma mě to nenapadlo, až tady teda v obla..., ta policie, jako ta spoluúcast na nějakém programu, tak jak jsem říkala, optimálně u nás, protože máme třeba projektový dny, kdy se zapojí rodiče a děti, takže propojení rodičů, dětí a třeba té složky té policie do nějakého projektu, tak to si asi umím představit, jo, že tam jako za sebe, že bych jako o to se snažila prosadit a ty výhody na tom uvést, ty simulace situací a tak. To co jsem řekla, tak to třeba ano. No třeba i tak jako vy, ale prostě takováhle nějaká..., to jo.

Výzkumník: Jo, takže myslíš si, že zájem by byl o nějaký zpracování, implementaci toho programu nebo vůbec?

Pedagogická pracovnice: Pokud budu mluvit za sebe, tak ano, obecně to nedokážu říct.

Výzkumník: No, to ne.

Pedagogická pracovnice: Za mě ano.

Výzkumník: To je vždycky subjektivní, to je jasný, no.

Pedagogická pracovnice: Co si upřednostníme, který projekt se vezme a tak dále.

Výzkumník: Ale víš vůbec k té dopravní výchově, když to bude mít nějaký smysl samozřejmě a dvacátá otázka je velmi vtipná, to už jsme tady projeli, máte další konkrétní návrhy směřující ke zlepšení výuky dopravní výchovy na školách jak v teoretické, tak v praktické rovině?

Pedagogická pracovnice: Tak to jsem ti třeba řekla.

Výzkumník: No, myslím si, že jako dost, no. To už tě teda trápit nebudu, teda moc děkuju, že budu se snažit z toho něco vyvařit pěknýho.

Pedagogická pracovnice: Tak doufám, že snad ti to pomůže.

Příloha č. 4 Návrh výukového projektu

1. Obecná charakteristika projektu

Cílem projektu bylo vytvořit jednoduchý metodický materiál pro učitele či vychovatele určený pro druhý stupeň základní škol vycházející z výstupů 4 polostrukturovaných rozhovorů základních škol na Prostějovsku. Na základě výsledků výzkumného šetření bylo vytvořena aktivita ve formě venkovního terénního cvičení, která bude probíhat v rámci projektového dne dané školy, a to s důrazem na omezení materiálních nákladů. Terénní cvičení slouží pro ověření dosavadních znalostí v oblasti dopravní výchovy a jejího dalšího rozvoje na druhém stupni. Dle uvedených příkladů lze vytvořit obdobná cvičení různé náročnosti dle výukových cílů jednotlivých ročníků 2. stupně konkrétní základní školy a konkrétních požadavků daného učitele. V rámci rozhovoru s pedagogickou pracovnící Městské školy 2 bylo doporučeno zařadit do možných výukových projektů problematiku řízení křižovatky policistou. Jak uvádí Králová (2019) v rámci soutěže „Regulovčák“ policisté poměřovali síly v řízení provozu v Ústí nad Labem, a zjistili, že řidiči často začnou zmatkovat a neznají základní pokyny. Ve větších městech je dále možné setkávat se s dopravními situacemi, kde jedním z účastníků silničního provozu je řidič tramvaje, popř. s místy, kde se objevuje např. cyklopiktokoridor a je třeba přizpůsobit úlohy těmto reálným situacím. Dále byla do projektu zakomponována problematika první pomoci.

2. Silné a slabé stránky terénního cvičení

Nejnáročnější částí tvorby venkovní aktivity je mapování konkrétního městského terénu a organizační zabezpečení akce. Příložené metodické listy jsou názorným příkladem toho, jak lze toto cvičení vytvářet. Možnou nevýhodou uvedeného typu aktivit je bezesporu závislost na aktuální kvalitě počasí, navíc je třeba se dopředu ujistit, že vytvořené dopravní situace odpovídají skutečnosti. V době dokončení projektu došlo k uzavření ulice Vápenice, v důsledku čehož bylo upraveno dopravní značení v některých úsecích města. Naopak za velkou výhodu této akce lze považovat propojení teoretických znalostí dětí a jejich aplikací v praxi právě skrze řešení problémových situací v konkrétním silničním provozu. Žáci tak mají možnost mimo jiné poznat dopravní infrastrukturu daného města a přirozenou cestou získat povědomí o jejím fungování. Další výhodou projektu tkví v již zmíněné nenáročnosti na materiál.

3. Materiální zabezpečení

K realizaci akce je třeba, aby žáci byli vybaveni tvrdými deskami (stačí jedny do skupiny) a psacími potřebami (kterými sami ve vyučování disponují). Pro stanovený počet žáků je potřeba nachystat 4 tvrdé desky. Dále je nutné vytisknout metodické listy pro řešení vytyčených úkolů a mapu oblasti, ve které se budou pohybovat. Dohromady to činí 52 stran barevného tisku. Při oboustranném tisku lze docílit úspory a spotřebovat 36 listů kancelářského papíru velikosti A 4.

4. Organizace a organizační zabezpečení terénního cvičení

Z hlediska organizace se předpokládá rozdělení třicetičlenné skupiny dětí na dvě menší skupiny po patnácti, pro přehlednost označené písmeny A a B. Skupina A projde trasu cvičení dle přiložené mapy, kterou obdrží společně s metodickými listy a zápisovým archem pro správné odpovědi. Tato skupina je dále rozdělena na 4 týmy, z toho 3 týmy po 4 dětech, 1 tým po 3 dětech. Skupina B zůstává v dané škole a prochází odlišnými aktivitami jednak z důvodu zakomponování problematiky první pomoci do projektu na základě návrhů v rámci rozhovorů, jednak k vyšší atraktivnosti akce. Po absolvování tematických celků se skupiny vymění. Skupina B se přesouvá do města, skupina A absolvuje aktivity ve škole. Bylo by možné do terénu poslat i skupinu B současně se skupinou A, pro časovou úsporu by však každá skupina musela projít jinou trasu.

5. Průběh terénního cvičení

Naplánovaná trasa uvedeného příkladu je koncipována pro vybranou třídu 7. ročníku základní školy E. Valenty v Prostějově. Skupina A (15 dětí) je rozdělena na dvě menší skupiny, které dorazí na start trasy v 8:00 hod. První skupina začíná cvičení od Dětského dopravního centra, druhá skupina začíná od Husova sboru viz příloha č. 1. Od Dětského dopravního centra pedagogický pracovník vypouští první družstvo (4 žáci) v 8:00 hod., ve stejnou dobu vychází družstvo od Husova sboru. Aby došlo k synchronizaci startů, komunikují spolu pedagogové mobilními telefony. V 8:10 hod. vychází další dvě družstva. Současně tak trasu procházejí 4 skupinky žáků v počtech: 4, 4, 4, 3 žáci. Při průchodu trasou jsou před jednotlivé skupinky postaveny úkoly, jejichž vyřešení je ve většině případech možné pouze za předpokladu nastudování skutečného úseku silničního provozu. Příchod posledních skupin do cílů je odhadován na 9:30 hod. Celková doba terénního cvičení závisí na počtu úloh a délce vytyčené trasy. Pro zvýšení motivace je možné úlohy obodovat a nejlepší skupiny ohodnotit drobnými

odměnami, popř. známkou z předmětu, ke kterému se dopravní výchova na dané škole vztahuje. Po absolvování cesty se všechny týmy vracejí na půdu školy, přibližně v 9:45 hod. následuje přestávka, v 10:00 se skupiny A, B vymění. Venkovní program pak začne v 10:15 hod. Podle uvedeného plánu by se druhá skupina měla z praktického cvičení vrátit ve 12:00 hod. Před ukončením projektového dne by mělo dojít k vyhodnocení terénního cvičení a vysvětlení správného postupu řešení daných situací.

6. Stanoviště první pomoci

Zatímco polovina školní třídy bude absolvovat aktivity ve městě, druhá polovina bude v rámci projektového dne školy moci prakticky vyzkoušet poskytnutí první pomoci na několika tematicky laděných stanovištích. Dotazovaní pedagogičtí pracovníci považují za přínosné, aby žáci byli v této problematice opakovaně proškoleni.

7. Personální zabezpečení

Z důvodu snížení personálního zatížení na dané akci i vzhledem ke skutečnosti, že projektový den je určen pro jednu vybranou třídu, vhodným řešením je oslovit studenty zdravotnických oborů středních a vysokých škol.

8. Materiální zabezpečení akce

Na jednotlivých stanovištích bude žáky čekat ošetřování namaskovaných figurantů z řad dalších žáků ideálně ze sousední třídy. Jak uvádí například Nižnanská (2012) pro maskování bude třeba několika druhů potřeb, líčidla, která lze koupit v obchodech s karnevalovým vybavením, červené potravinářské barvivo, maskovací těsto, popř. běžné potřeby zvyšující autentičnost zranění (střepy v ráně apod.). Dále bude třeba zajistit obvazový materiál, pro výukové účely se hodí obvazy po datu spotřeby, které je třeba vyřadit z lékárníček první pomoci. Schůdným řešením se jeví opět oslovit střední zdravotnické školy, popř. lékárny.

9. Popis a organizace stanovišť

Na stanovišti bude 1 instruktor první pomoci s 1 přiřazeným figurantem s namaskovaným zraněním na stanovištích tomu určených. Celkem žáci dané skupiny absolvují 4 stanoviště zaměřené na 4 druhy zranění, zdravotních komplikací či přímo život ohrožující stavy např. krvácení, bezvědomí, dušení, stavy přehřátí a podchlazení. Obsah stanovišť je

možné libovolně obměňovat. Celý projekt lze několikrát opakovat ať už v daném ročníku či v ročnících následujících. Doba strávená na jednom stanovišti bude činit 20 min. Po absolvování dvou stanovišť žáci mají pětiminutovou přestávku. Následují další dvě stanoviště s další pětiminutovou pauzou. Mimo tematických aktivit daných stanovišť budou do programu zařazeny tyto oblasti: řešení krizových situací zejména nácvik přivolání první pomoci formou dramatizace a postup řešení autonehod frontální výukou zakončenou krátkou diskusí. Tyto dvě oblasti budou následovat po absolvování všech čtyř stanovišť.

Použité zdroje

KLÁROVÁ, Veronika. *Řidiči neumí jezdit podle pokynů policistů. Ukázala to soutěž „Regulovčik 2019“ v Ústí nad Labem* [online]. 2019, 18. červen 2019 [cit. 2020-06].

Dostupné z: <https://sever.rozhlas.cz/ridici-neumi-jezdit-podle-pokynu-policistu-ukazala-soutez-regulovcik-2019-v-usti-7965073>

NIŽNANSKÁ, Barbara. Maskování. In: *Metodika.zDrSem* [online]. San Francisco (CA):

Wikimedia Foundation, [2012] [cit. 14. 6. 2020]. Dostupné z:

<http://metodika.zdrsem.cz/index.php?title=Maskov%C3%A1n%C3%AD>

Příloha č. 5 Zadání terénního cvičení

Zadání: Vžijete se do role cyklisty a projděte vyznačenou trasu na mapě. Zakreslete místa na dané trase, na kterých byste se jako cyklisté dopustili silničních přestupků. Dále zaznačte bezpečnější trasu v souladu s dopravními předpisy.

Použité zdroje:

[turistická mapa centrum Prostějov]. In: *Mapy* [online]. Praha: Seznam.cz, © 1996–2020 [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: <https://mapy.cz/turisticka?x=17.1091941&y=49.4755730&z=16>

Microsoft Office 365 ikony textového editoru Word

Příloha č. 6 Problémové úlohy

Úkol č. 1: Rozhodněte, ve kterém ze zobrazených dopravních situací můžete přejít přes železniční přejezd? Písmeno dané situace zakroužkujte. Je možné vybrat více možností.

Obr. č. 1 (Google Maps, 2019, vlastní úprava)

Obr. č. 2 (Google Maps, vlastní úprava 2019)

Obr. č. 3 (Google Maps, vlastní úprava 2019)

Obr. č. 4 (Google Maps, vlastní úprava 2019)

Obr. č. 5 (Google Maps, 2019)

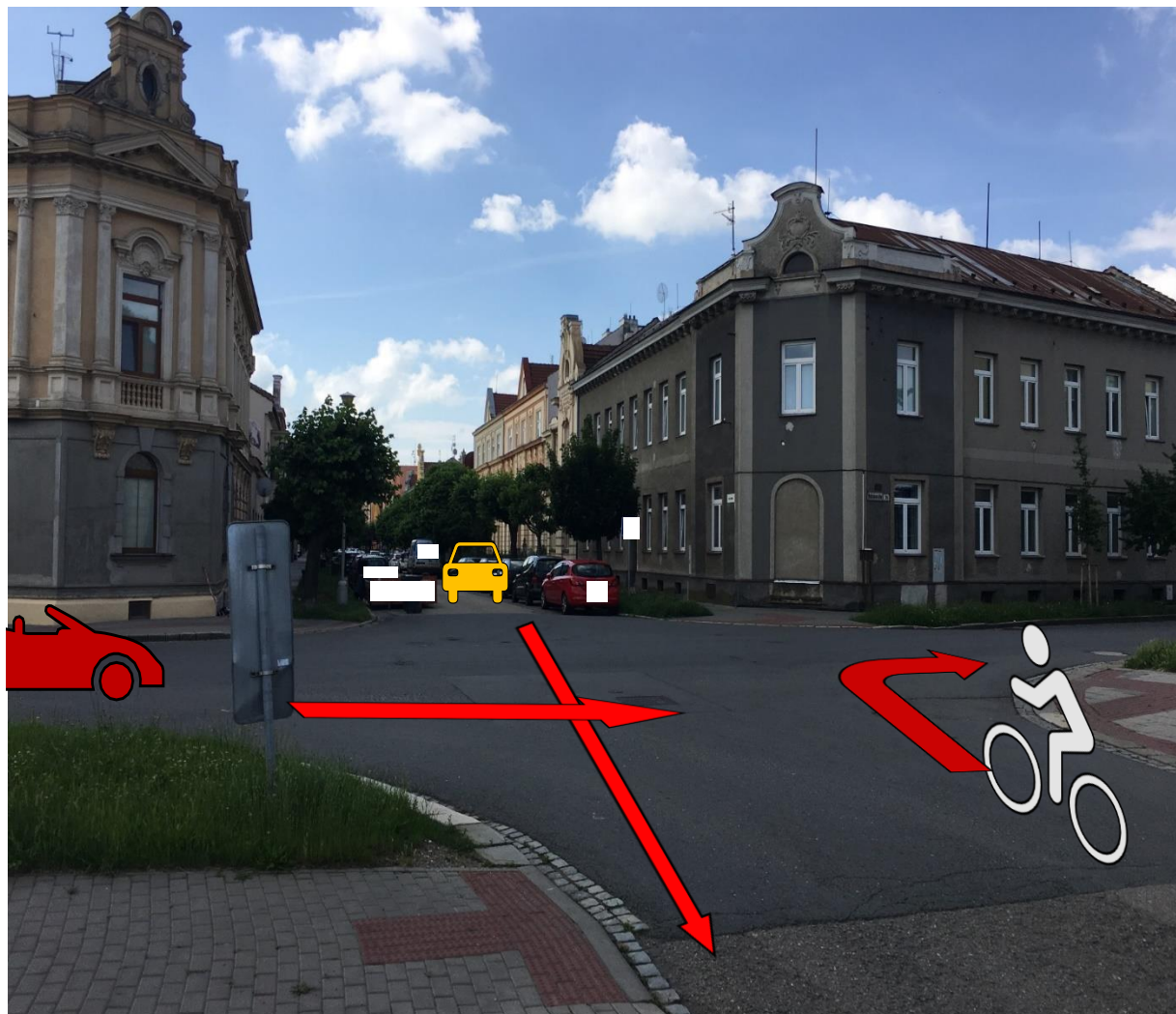

Obr. č. 6 (Google Maps, 2019)

Úkol č. 2: Rozhodněte, kolikátý v pořadí projede křižovatkou cyklista v případě, že daná křižovátka není vybavena dopravními značkami.

Podúkol č. 1: Na křižovatce jedno z vozidel provádí přestupek, uveďte, o jaký přestupek jde.

Podúkol č. 2: Rozhlédněte se po skutečné křižovatce a rozhodněte, kolikátý projede křižovatkou cyklista na základě rozestavených dopravních značek.

Obr. č. 7 (vlastní foto, 2020)

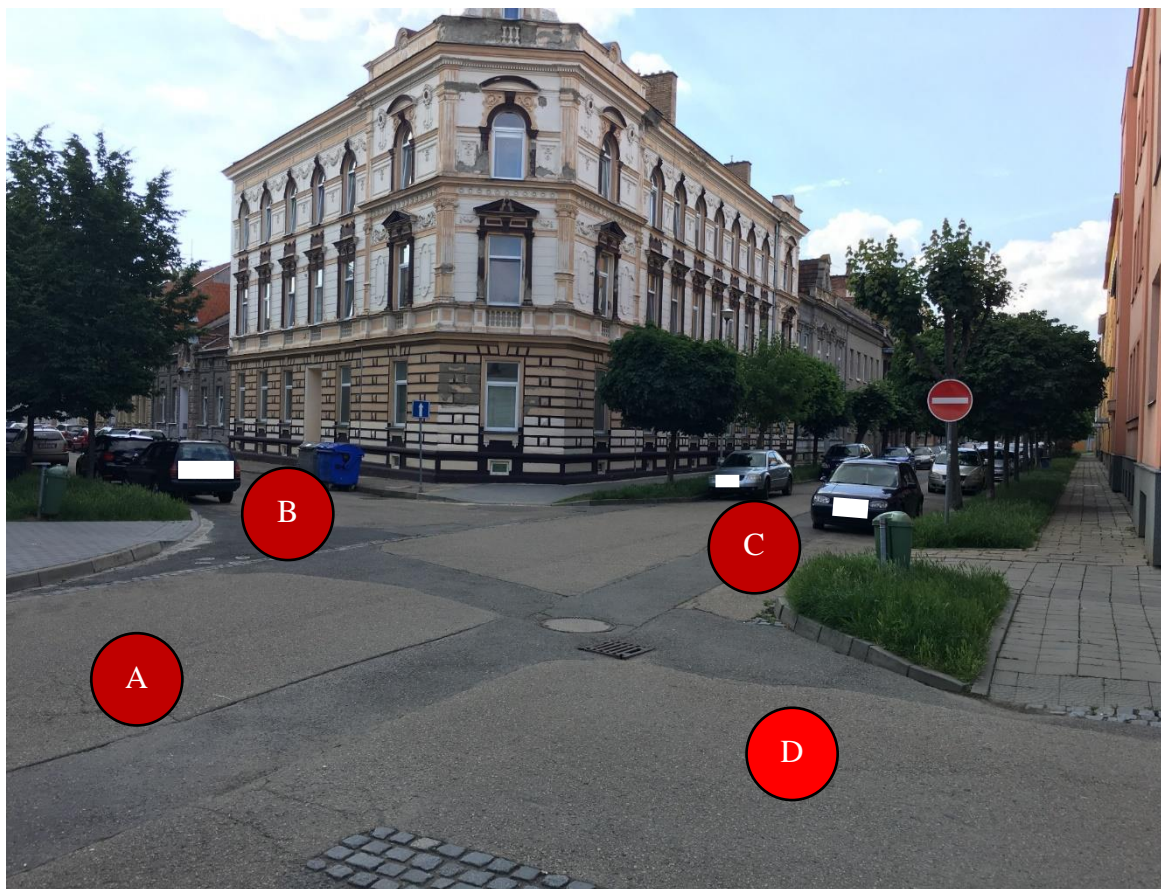
Odpovědi:

Úkol č. 2: _____

Podúkol 1: _____

Podúkol 2: _____

Úkol č. 3: Projděte si vyfotografovanou křižovatku. Na základě dopravního značení přiřadte vozidla v rámečku k cestám (označené písmeny A až D) odkud do křižovatky vjela.

Obr. č. 8 (vlastní foto, 2020)

1		Jede rovně, projíždí křižovatkou jako třetí.	☐
2		Odbočuje doprava, jede jako druhý.	☐
3		Odbočuje doprava, jede jako první.	☐

Karta řešení (Microsoft Office 365, vlastní zpracování.)

Úkol č. 4

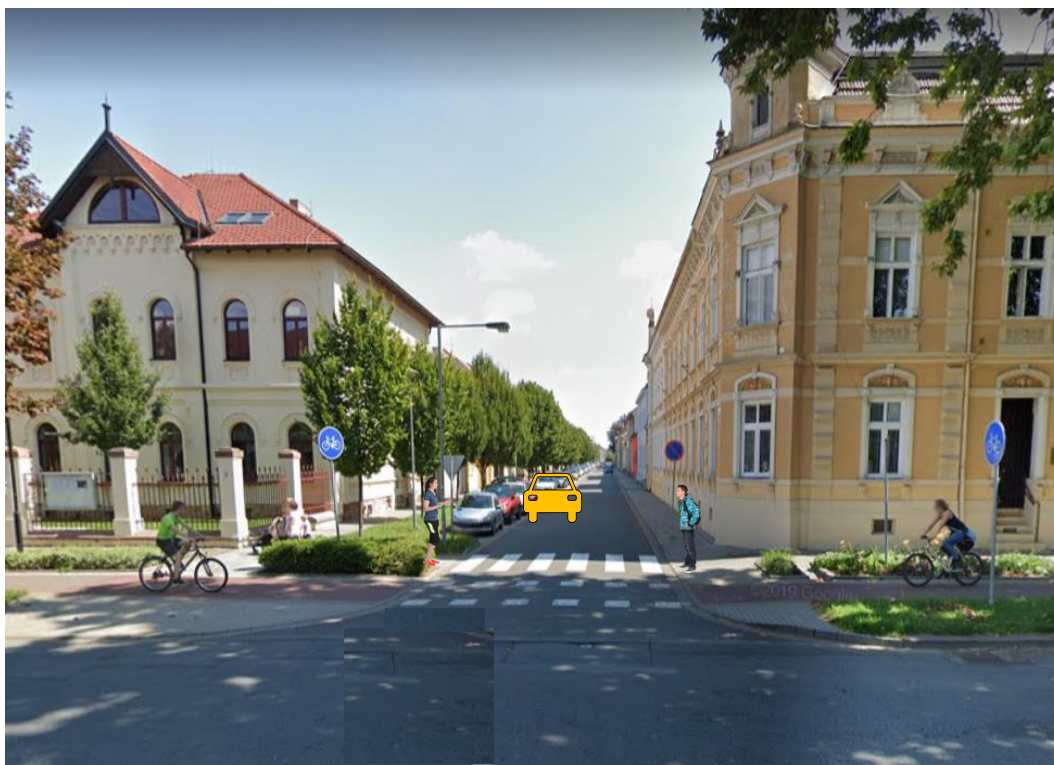
Otázka č. 1: Přijeli jste ke křižovatce a chcete odbočovat doleva, můžete dále pokračovat po silnici?

Otázka č. 2: Nakonec jste se rozhodli, že pojedete rovně, dáváte přednost cyklistům?

Otázka č. 3: Dokážete vysvětlit, proč žluté auto naproti musí odbočit?

Otázka č. 4: Žluté auto bude odbočovat doleva, a protože jedete rovně, budete dávat autu přednost?

Otázka č. 5: Proč cyklisté projedou dříve než žluté auto?

Obr. č. 9 (Google Maps, vlastní úprava, 2019)

Odpovědi:

Otázka č. 1:

Otázka č. 2:

Otázka č. 3:

Otázka č. 4:

Otázka č. 5:

Úkol č. 5: Na křižovatkách č. 1 až 4 přijíždíte jako cyklisté, na základě pokynů policisty rozhodněte, kdo má přednost:

Křižovatka 1

Obr. č. 10 (Google Maps, vlastní úprava, 2017)

Křižovatka 2

Obr. č. 11 (Google Maps, vlastní úprava, 2017)

Křižovatka 3

Obr. č. 12 (Google Maps, vlastní úprava, 2017)

Křižovatka 4

Obr. č. 13 (Google Maps, vlastní úprava, 2017)

Křižovatka č. 1:

a) cyklista

b) modré vozidlo

c) červené vozidlo

Křižovatka č. 2:

a) cyklista

b) modré vozidlo

c) červené vozidlo

Křižovatka č. 3:

a) cyklista

b) modré vozidlo

c) červené vozidlo

Křižovatka č. 4:

a) cyklista

b) modré vozidlo a cyklista

c) červené vozidlo

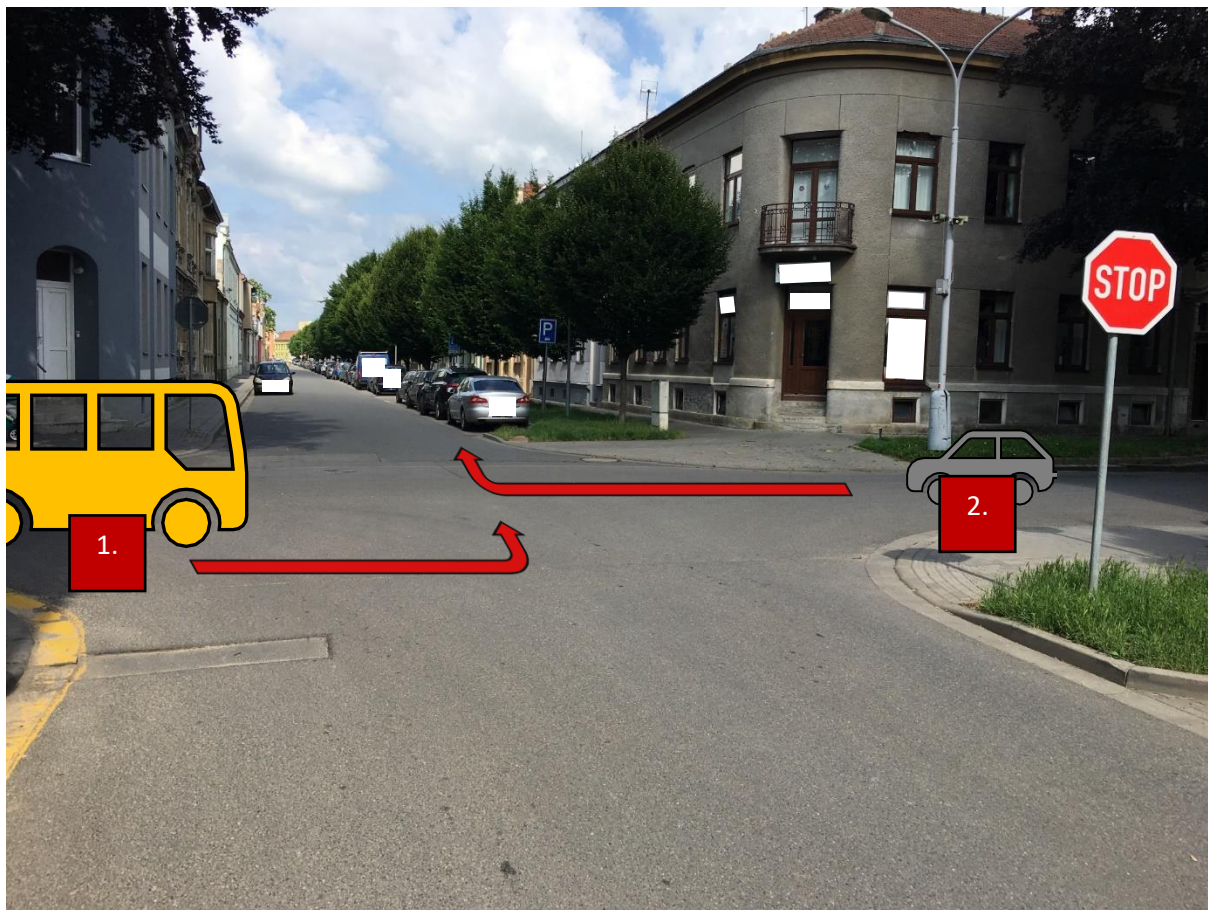
Porovnejte danou situaci na obrázku s reálnou křižovatkou a uveďte, co se na nich vyskytuje za chybu. Pozorně si prohlédněte křižovátku.

Vysvětlení:

Úkol č. 6:

Otázka č. 1: Čím ještě bývá křižovatka s dopravní značkou stůj, dej přednost v jízdě obvykle označena a proč?

Otázka č. 2: Je uvedené pořadí, ve kterém vozidla projedou křižovatkou, podle pravidel silničního provozu? Rozhlédněte se po dopravních značkách na křižovatce a napište v jakém pořadí by vozidla měla projet křižovatkou a proč.

Obr. č. 14 (vlastní foto, 2020)

Odpovědi:

Otázka č. 1:

Otázka č. 2:

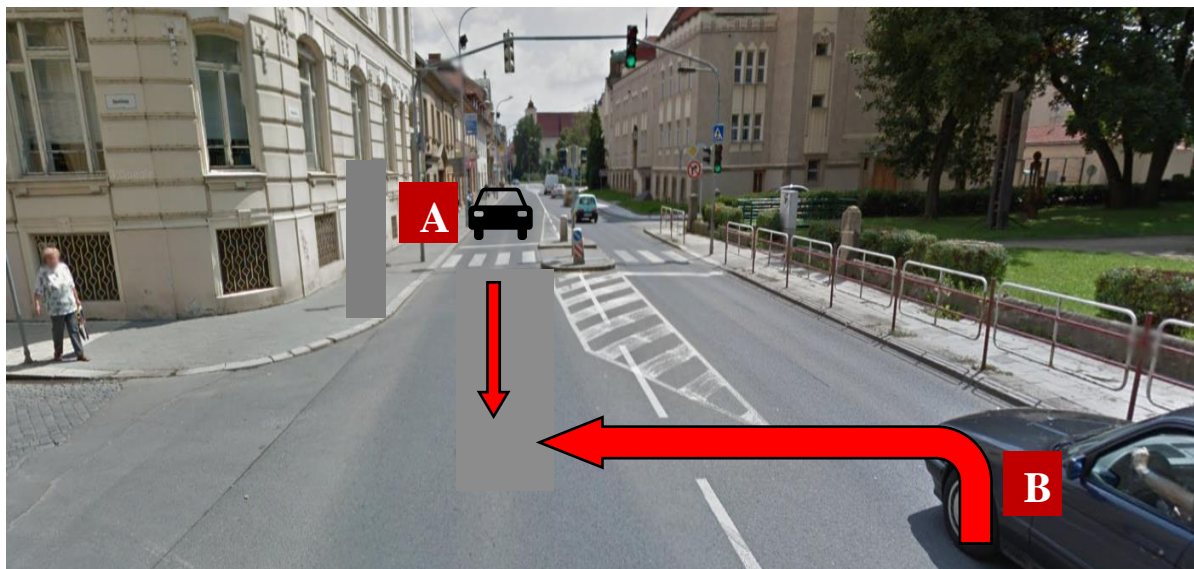
Úkol č. 7

Část 1: Zakroužkujte písmeno vozidla, které projede křižovatkou jako první.

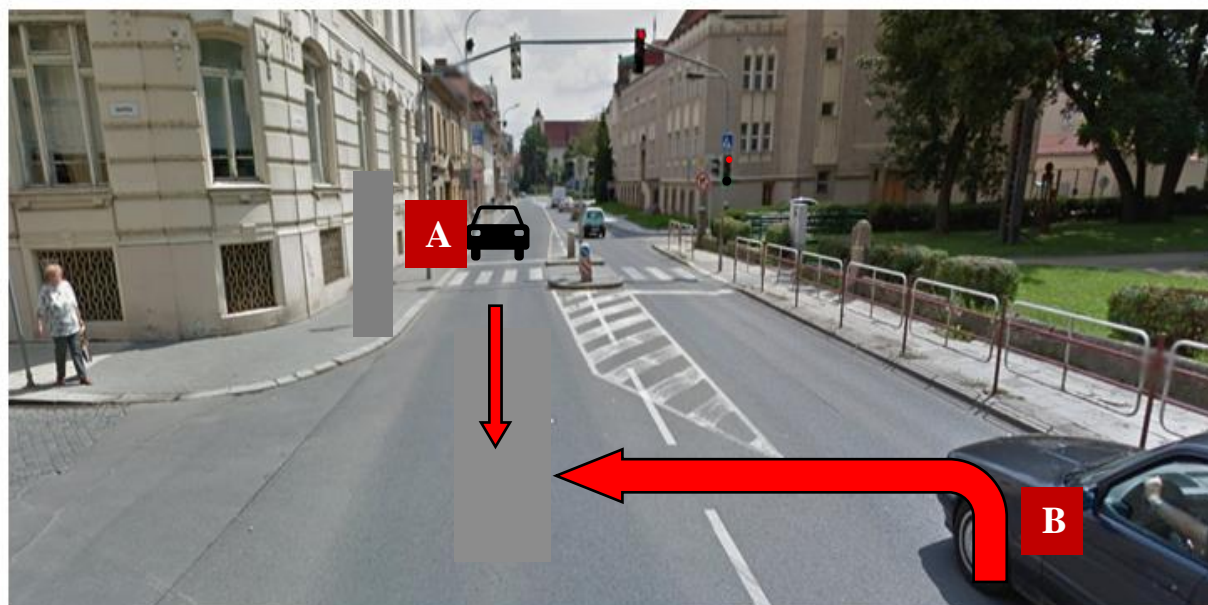
Prostudujte skutečnou křižovatku.

Dopravní situace 1

Obr. č. 15 (Google Maps, vlastní zpracování, 2011)

Dopravní situace 2

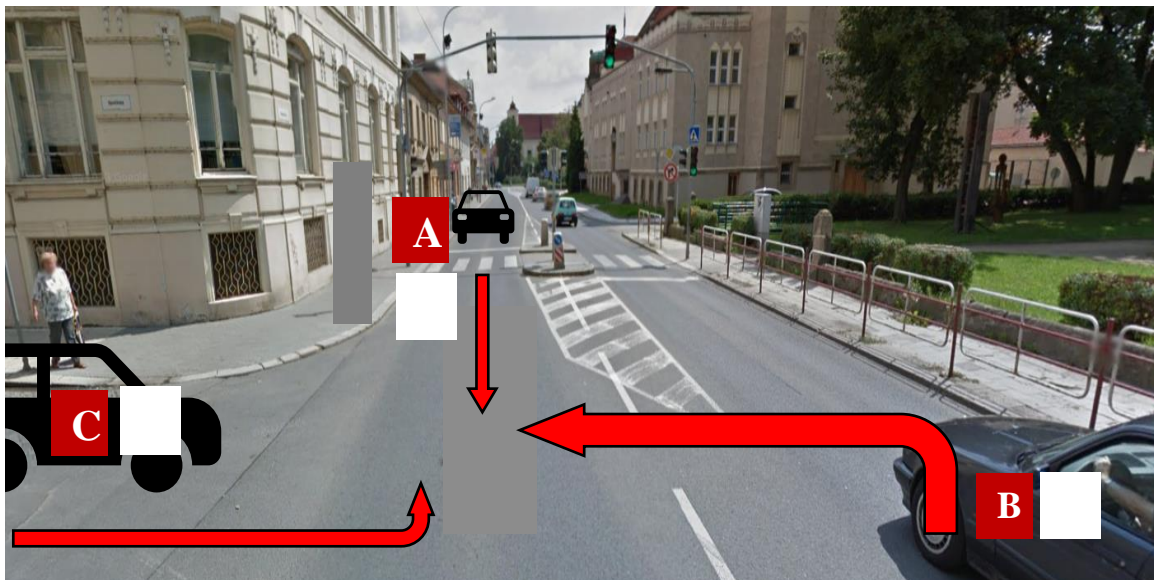
Obr. č. 16 (Google Maps, vlastní úprava, 2011)

Část 2: Napište pořadí, ve kterém pojedou vyobrazená vozidla. Do bílých okýnek vepište písmena vozidel podle pořadí od prvního k poslednímu.

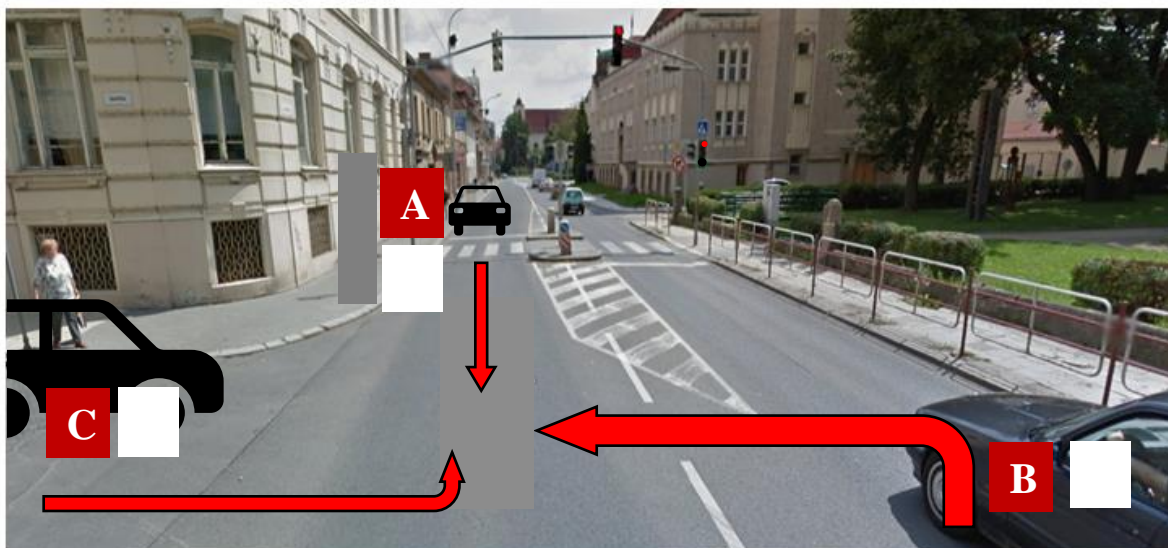
Prostudujte skutečnou křižovatku.

Dopravní situace 1

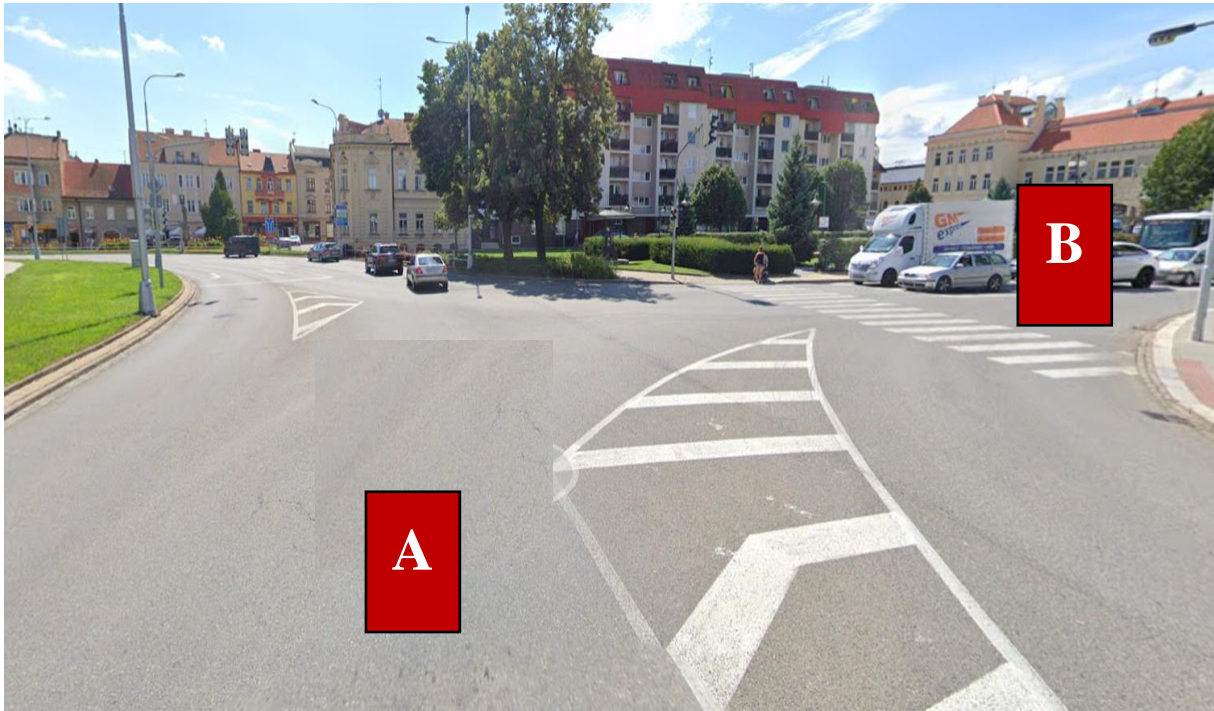
Obrázek č. 17 (Google Maps, vlastní úprava, 2011)

Dopravní situace 2

Obrázek č. 18 (Google Maps, vlastní úprava, 2011)

Úkol č. 8: Na obrázku je k vidění dopravní situace s aktivní světelnou signalizací. Který z očíslovaných silničních pruhů by v případě nefunkčnosti semaforů byl považován za hlavní silnici? Zakroužkujte písmeno vybraného pruhu.

Obrázek č. 19 (Google Maps, vlastní úprava, 2019)

Použité zdroje:

Obr. č. 1 – Obr. č. 6

[Železniční přejezd]. In: *Google Maps* [online]. Mountain View: Google, ©2020 Google, 2019 [cit. 2020-06-15]. Dostupné z:

https://www.google.cz/maps/@49.4795374,17.1082126,3a,75y,128.8h,68.41t/data=!3m7!1e1!3m5!1sjBKC_OOK0pQ3D0ml3gzSfw!2e0!5s20190801T000000!7i16384!8i8192

Obr. č. 9

[Cyklostezka Rejskova]. In: *Google Maps* [online]. Mountain View: Google, ©2020 Google, 2019 [cit. 2020-06-17]. Dostupné z:

<https://www.google.cz/maps/@49.477294,17.1106812,3a,75y,107.48h,84.43t/data=!3m7!1e1!3m5!1sAGyJz8WRtgHwRsLEAgAtiQ!2e0!5s20190801T000000!7i16384!8i8192>

Obr. č. 10 – obr. č. 13

[Vápenice křižovatka]. In: *Google Maps* [online]. Mountain View: Google, ©2020 Google, 2017 [cit.2020-06-17]. Dostupné z:

<https://www.google.cz/maps/@49.4744772,17.1099462,3a,75y,274.56h,75.98t/data=!3m7!1e1!3m5!1sYnksvbMoDOmfmw8LJQnMLQ!2e0!5s20170601T000000!7i13312!8i6656>

LADMANOVÁ, Dana a Jan KALIVODA. [Pokyn policisty stůj]. In: *Policie* [online]. Praha: Policie ČR, 2018 [cit. 2020-06-17]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/disk/cs/file/2015/2015c122z0294p014o001.png>

LADMANOVÁ, Dana a Jan KALIVODA. [Pokyn policisty pozor]. In: *Policie* [online]. Praha: Policie ČR, 2018 [cit. 2020-06-17]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/disk/cs/file/2015/2015c122z0294p014o002.png>

LADMANOVÁ, Dana a Jan KALIVODA. [Pokyn policisty stůj, volno]. In: *Policie* [online]. Praha: Policie ČR, 2018 [cit. 2020-06-17]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/disk/cs/file/2015/2015c122z0294p014o004.png>

Obr. č. 15 – obr. č 18

[Vápenice křižovatka u divadla]. In: *Google Maps* [online]. Mountain View: Google, ©2020 Google, 2017 [cit. 2020-06-18]. Dostupné z:

<https://www.google.cz/maps/@49.4739804,17.1135238,3a,75y,98.61h,71.01t/data=!3m7!1e1!3m5!1sfwfBfIF741Gjk-PN14M7sQ!2e0!5s20110801T000000!7i13312!8i6656>

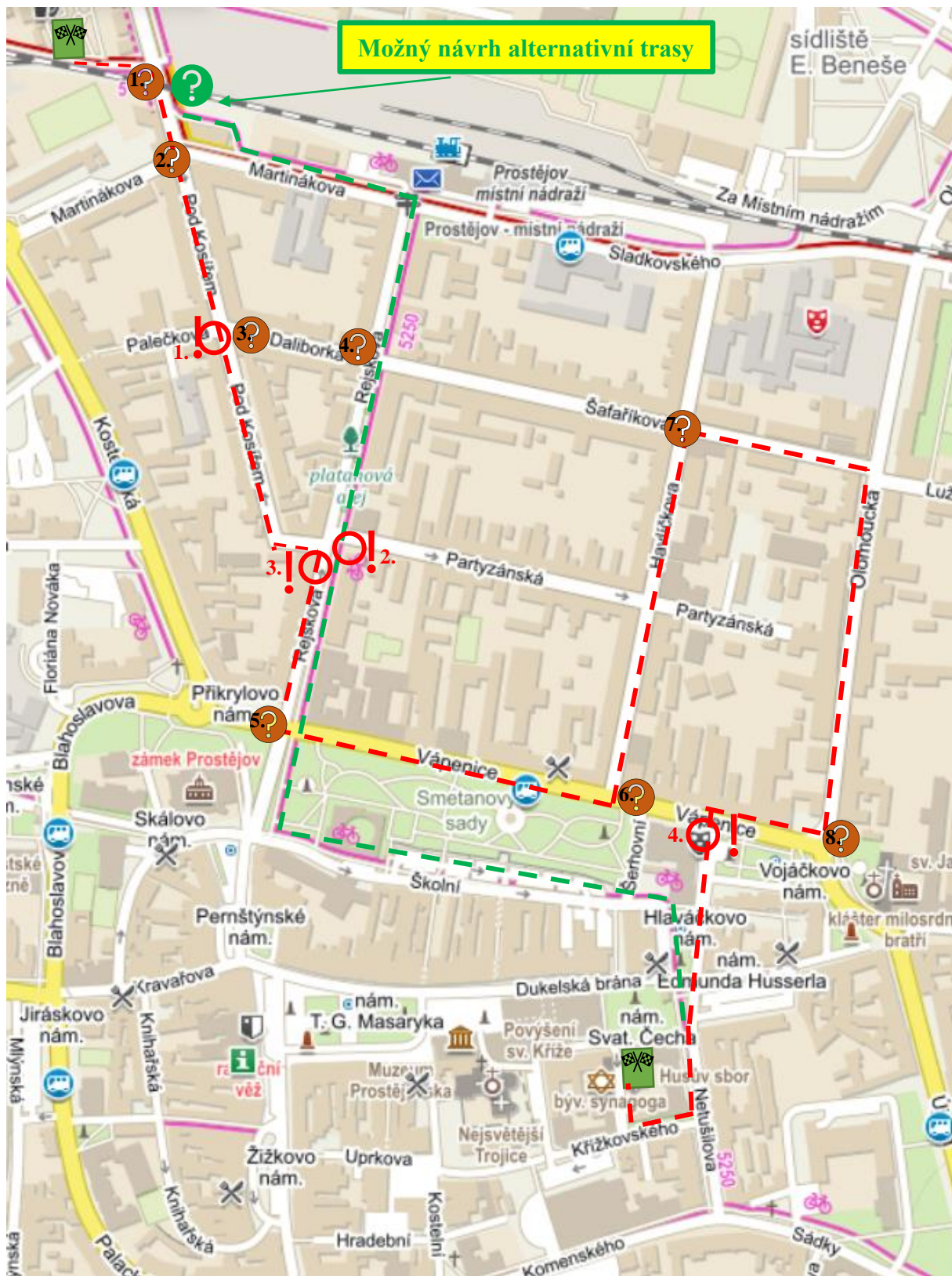
Obr. č.19

[Křižovatka Vojáčkovo nám.]. In: *Google Maps* [online]. Mountain View: Google, ©2020 Google, 2019 [cit. 2020-06-18]. Dostupné z:

<https://www.google.cz/maps/@49.473735,17.1161518,3a,75y,196.51h,64.58t/data=!3m7!1e1!3m5!1sIvrJBCyNpGrySuPNkuzZMA!2e0!5s20190801T000000!7i16384!8i8192>

Microsoft Office 365 ikony, výřezy lidí textový editoru Word

Příloha č. 7 Řešení problémových úloh

Obrázek č. 19 (mapy.cz, vlastní úprava, 2020)

Přestupky cyklisty na stanovené trase:

1. Vjezd do ulice opatřené značkou zákaz vjezdu všech vozidel z jednoho směru
2. Nevyužití cyklostezky (nerespektování příkazové značky cyklostezka)
3. Vjezd do zákazu vjezdu všech vozidel z jednoho směru
4. Nerespektování svislé dopravní značky zákaz odbočení vlevo a vodorovného dopravního značení plnou čáru.

Správné odpovědi vyznačených úkolů na trase

Úkol č. 1: A, B

Úkol č. 2: Cyklista projede křižovatkou jako první.

Podúkol č. 1: Žluté auto přijíždí do křižovatky z jednosměrky.

Podúkol č. 2: Cyklista projede křižovatkou jako druhý, protože se nachází na vedlejší silnici, dává přednost červenému vozidlu, které přijíždí po hlavní silnici.

Úkol č. 3: 1 D, 2 C, 3 A

Úkol č. 4

Otázka č. 1: Ne, musím si vybrat cyklostezku (dopravní značka stezka pro cyklisty je příkazová značka, která stanovuje, že cyklista musí danou cyklostezku použít).

Otázka č. 2: Na přejezdu pro cyklisty nemají přednost cyklisté, ale naopak musí respektovat vozidla na silnici.

Otázka č. 3: Pokud auto na dané křižovatce pojede rovně, vjede do zákazu vjezdu, proto musí odbočit doleva nebo doprava.

Otázka č. 4: Žluté auto přijíždí do křižovatky po vedlejší silnici, při odbočení vlevo musí dát přednost protijedoucím vozidlům.

Otázka č. 5: Na obrázku jsou vidět chodci připraveni přejít přes silnici, proto má žluté auto zastavit a chodce pustit. V tu samou dobu projedou křižovatkou cyklisté, tudíž cyklisté projedou dříve než žlutý automobil.

Úkol č. 5

Křižovatka č. 1: A

Křižovatka č. 2: C

Křižovatka č. 3: C

Křižovatka č. 4: B

Úkol č. 6

Otázka č. 1: V mnoha případech bývá označována stop čárou, která slouží jako místo, kde jsou řidiči povinni zastavit, a odkud je dostatečný výhled do křižovatky.

Otázka č. 2: Obě vozidla přijíždějí po hlavní silnici. Autobus odbočující vlevo musí pustit protijedoucí vozidlo. Jako první projede automobil (č. 2), poté bude následovat autobus (č. 1).

Úkol č. 7

Část 1 – Dopravní situace č. 1: A, Dopravní situace č. 2: B

Část 2 – Dopravní situace č. 1: A, B, C, Dopravní situace č. 2: B, C, A

Úkol č. 8: B

Použité zdroje:

[turistická mapa centrum Prostějov]. In: *Mapy* [online]. Praha: Seznam.cz, © 1996–2020 [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: <https://mapy.cz/turisticka?x=17.1091941&y=49.4755730&z=16>

Microsoft Office 365 ikony textového editoru Word

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Filip Burka
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	JUDr. Zdenka Nováková, PhD.
Rok obhajoby:	2020

Název práce:	Systém povinného vzdělávání v oblasti dopravní výchovy na školách.
Název v angličtině:	System of compulsory education in the field of traffic education at schools.
Anotace práce:	Bakalářská práce „Systém povinného vzdělávání v oblasti dopravní výchovy na školách“ je zaměřena na problematiku dopravní výchovy žáků na základních školách. Teoretická část se zabývá právní úpravou a zakotvením dopravní výchovy v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání na 2. stupni základních škol, úlohou Sportcentra - DDM v oblasti volnočasových aktivit, plněním úkolů dětského dopravního hřiště jako významného činitele v oblasti prevence rizik v dopravním provozu, aktivitami BESIPu a dalších orgánů a organizací. Praktická část zjišťuje způsob implementace Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání do školních vzdělávacích programů vybraných škol prostějovského regionu a formou výzkumných otázek polostrukturovaných rozhovorů realizaci a úspěšnost výuky na 2. stupni základního vzdělávání a předkládá návrh projektu s dopravní tematikou k využití pro pedagogy.
Klíčová slova:	Dopravní výchova, základní škola, rámcový vzdělávací program, školní vzdělávací program, dětské dopravní hřiště, BESIP.

Anotace v angličtině:	<p>Bachelors work “System of compulsory education in the field of traffic education at schools” is focus on problematic of traffic education of pupils at primary schools.</p> <p>Theoretical part is dealing with legislation and embedding of traffic education in Framework educational program for primary education at second grade of primary schools, role of Sportcentrum – DDM in the field of free time activities by fulfilling tasks of traffic playground as significant factor in the field of prevention of risks in traffic., BESIP activities and other authorities and organisations.</p> <p>Practical part finding out the method of implementation of the framework educational program for primary education to school educational programs chosen schools of Prostějov region and in the form of research questions half structuralised interviews realization and success rate of education at secondary grade of primary education and submits suggestion of project with traffic theme for usage.</p>
Klíčová slova v angličtině:	Traffic education, primary school, framework educational program, school educational program, traffic playground, BESIP.
Přílohy vázané v práci:	<p>Příloha č. 1 Výzkumné otázky</p> <p>Příloha č. 2 Informovaný souhlas</p> <p>Příloha č. 3 Výzkumné rozhovory</p> <p>Příloha č. 4 Návrh výukového projektu</p> <p>Příloha č. 5 Zadání terénního cvičení</p> <p>Příloha č. 6 Problémové úlohy</p> <p>Příloha č. 7 Řešení problémových úloh</p>
Rozsah práce:	54 stran
Jazyk práce:	Čeština